

THE
DINKARD

THE ORIGINAL PÉHLWI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED IN
ZEND CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE TEXT IN THE
GUJRATI AND ENGLISH LANGUAGES; A COMMENTARY
AND A GLOSSARY OF SELECT TERMS.

BY

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

VOL. I.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF THE

SIR JAMSEDJI JIJIBHAI TRANSLATION FUND.

Bombay:

PRINTED AT THE DUFTUR ASHKARA PRESS

BY BEHRAM JEE FURDOONJEE & Co.

6 & 11 BEHRAMJI HORMASJI STREET, FORT.

IN THE YEAR 1243 OF YEJDAJARD AND 1874 OF CHRIST

To,

THE HONORABLE SIR JAMSETJI JIJEEBHIOY BART., C.S.I.,
HIRJIBHOY HORMASJI SETT ESQUIRE,
MEHRWANJI FRAMJI PANDAY ESQUIRE,
CURSETJI FURDOONJI PARAKH ESQUIRE,
DINSHAWJI MANECKJI PETIT ESQUIRE,
Trustees of the Sir Jamsetji Jijeebhoy Translation Fund.

GENTLEMEN,

The Dinkard is an ancient and valuable work intimately connected with our holy religion; and I feel, I am doing myself honour in dedicating it to you in recognition of your religious zeal, and your praiseworthy desire to place the benefits of a translation thereof within the reach of the Zoroastrian public.

I remain,

Gentlemen,

Your well-wisher for ever

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

દીનકર્દ કેતાબ

તેહની

અસલ પેહલવી એબારત, ઉચ્ચાર, ગુજરાતી તથા
ઈંગરેજી તરજુમો, શીરેહુ, અને અગતબોગ
પેહલવી શબ્દોની ફરહંગ સાથે.

બનાવનાર,

પેશોતન દસતુર બેહરામજી સંભાળા.

દફતર પેહલુ.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટ્રાંસલેશન પ્રિંટના આસરા હેઠલ
છપાવી પરગટ કરીશીંછે.

મુંબઈ,

દફતર આશકારા છાપાખાનાંમાં

બેહરામજી ફરહુનજીની કુંપનીએ છાપીલેછે.

ક્રાંદ—બેહરામજી હોરમજી સીટ, નાં ૬ તથા ૧૧.

સને ૧૨૪૩ ઈર્મિજદજરી.

સને ૧૯૭૪ ઈસવી.

નેકનાંમ ધી આનરએબલ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ
સી. એસ. આઈ.

શેઠજી સાહેબ હીરજીભાઈ હોરમજી શેઠના,
શેઠજી સાહેબ મેહરવાંનજી પ્રરાંમજી પાંડે,
શેઠજી સાહેબ ખેરશેદજી પ્રેકુનજી પારખ,
શેઠજી સાહેબ દીનશાહજી માંજીકજી પીટીટ,

સુર જમશેદજી જીજીભાઈ ટરાંસલેશન ફંડના તરસ્થી સાહેબો બેગ.

માંનવન્ત સાહેબો,

આપ્પણા પવીતર મજહુબ સાથે સંબંધ રાખનારાં આએ કદીમ
અને માતેખર 'દીનકર્દ' નાંમનાં પુસ્તકનો તરબુમો કરાવીને તેહનો
શએદો જરતોશતી આલમને પોંહ્યાડવાની તમો સાહેબોની લલી ધા-
રાણા અને દીનદારીને લગતી નેક સોચનાની એક નોંધ તરીકે, આએ
દશ્તર તમો સાહેબોને અરપણ કરવાને હું પોતાને ઈજ્જત ભરેહું
સહમજી છેહીં.

નેકનાંમ સાહેબો,

હું છેહં તમારો હુમેશનો દુઆગો,
પેશોતન દશતુર ખેહરાંમજી સંભાણાં.

હોમોને ઉપલાં પુસ્તકનો તરજુમો કરાવવા વીશેની સોચના અને ખાદેશ ઉત્પન્ન થાઈ, તે ઉપરથી એ દીનદાર સાહેબોએ ‘સર જમશેદજી જીજીભાઈ તરાંસલેશન ફંડ’ ના આસરા હેઠલ મજકુર કેતાબનો તરજુમો કરવાનું કાંમ હોમોને સોંકી-ઉંછે, તે હોમોએ માંન ભરેલું સહમજીને કબુલ રાખીઉંછે, અને તરસદી સાહેબોની ફરમાશુ પરમાંત્રે નીચે લખી જણાવેલી વીગત મુજબ ‘દીનકર્દ’ કેતાબના તરજુમાનું આએ પેહલુલું દફતર હોમોએ છપાવી પરગટ કીધુંછે.

૧ લું—અસલ પેહલવી એબારતના ૪૦ થી ૫૦ સફા.

૨ જી—તે એબારતનો જમ અને તેમ જંદ અખશરે મુધ ઉચ્ચાર.

૩ જી—તેહનો ગુજરાતી તથા ઇંગરેજી તરજુમો.

૪ થું—તેહમાં આવેલા અગતજોગ પેહલવી શબ્દોનો કોષ.

ઉપલી વીગત મુજબ ‘દીનકર્દ’ કેતાબના તરજુમાનું આએ પેહલુલું દફતર હોમોએ તઈચ્ચાર કરી વાંચનારી આલમની હજુરમાં મેલીઉંછે, અને તેહના બીજા ભાગો હવે પછી પરસીધ કરવાની ઉમેદ રાખીછે. હોમારીથી બનતી તપાસ રાખવા અને મેહનત લેવા છતાં આએ કેતાબની ભાષાનાં બીકટ ઉકલાંમજીને લીધે આએ હોમારૂં પુસ્તક તદ્દન ખાંબી વગરનુંછે હેવું હોમારીથી કેહવાઈ સકાતું નથી.

માહુરે જણાવું જોઈએછે કે ‘દીનકર્દ’ કેતાબનું અસલ પેહલવી પુસ્તક સઘલું એક વખતે અને એકજ લખનારની તરફથી લખાએલું દીશતું નથી, પણ તેહના જુદા જુદા ભાગો જુદે જુદે વખતે લખાએલા જોવામાં આવેછે; તેહમાં આએ કેતાબ પરથમમાં ઉપલાં નાંમથી કયાની પાદશાહ ગુશતારુપ એબને લોહુશરુપના વખતમાં આપણા પેગમબર અશો જરતોશતના મુખ્ય શાગેરદે અશો જરતોશતના ખાસ વીચારથી લખી હતી, તેહની નકલો પાદશાહ ગુશતારુપના હોકમથી લોકોમાં ફેલાવી હતી, અને અસલ કેતાબને પાદશાહી દફતરખાંનાંમાં અને તેહની એક નકલને ‘દેજે નપેશતે’* માં બીજાં પુસ્તકોની સાથે જાલવીને રાખી હતી. તેહમાંથી પાદશાહી પુસ્તકખાંનાંમાં રાખેલી નકલ સેકંદર રૂમી ઇરાંનનાં પાએતખત ઉપર આવેઓ તે વેલ્લું તેહને મલી હતી, અને તેવાર પછી સાસાની ઓલાદના પાદશાહ અરદેશેર બાબકાંને ઇરાંનનું રાજ પોતાનાં સવાધીનમાં લીધું તે વેલા ઉપલી કેતાબ તેહને છુટા પડેલા જીજો-

* ‘દેજે નપેશતે’ એ કયાની પાદશાહ ગુશતારુપે જરતોશતી મજહબને લગતાં પુસ્તકોને જાલવણીથી રાખવા સાર એસ્તખરમાં એક માફજત ભરેલું મકાંન બંધાવીઉં હતું તેહને કેહોછે.

ના આકારમાં મલી હતી, તેહને તે પાદશાહે ખીજાં દીનનાં પુસ્તકોની સાથે તોસરે નાંમના એક ઠાખેલ દસતુરની મારફતે કેટલીએક તપાસ અને ચોકસાઈથી તેહની અસલ હાલત પરખાણે એક જલદમાં કરાવી હતી, અને તેહની ખીજાં નકલોનો લોકોમાં ફેલાવો કરેણો હતો. તેઆર પછી દસતુરાંને દસતુર આદરકરોબગ એમને ફરોખજદે ખીજાં દીનનાં દફતરોને આધારે પોતાની તરફથી દીનને લગતું કેટલુંએક લખાણ કરીને તેહમાં વધારો કીધો હતો.*

હાલમાં માહુરે 'દીનકર્દ' કેતાબની સેવટે લખાણેલાં લખાણુને આધારે આટલું જણાવું એઈએછે કે 'દીનકર્દ' કેતાબની દસતુરાંન દસતુર આદરકરોબગ ફરોખજદ વાલી અસલ નકલ તે દસતુરની ઓલાદથી ઉતરતા આવેલા એક પેશવાની પાસેથી જરતોશતીએ ઉપર પડેલા હાદેસાના વખતમાં (ઈઆને જરતોશતીએની હકુમત ગીઆ પછી) ઘણી પુરાંણી હાલતમાં તે વખતના દસતુર આદરબાદ એમને આદમીતને મલી હતી, અને દસતુર આદરબાદ આદમીતે તે ઉપરથી ઘણો સંભાલ રાખીને એકનકલ કરી હતી તે નકલ ઉપરથી ઈઅબજદજરદી શને ઉપલ માં દસતુર માહુવંદાદ રમીઆંને બેહુરાંને કરેલી 'દીનકર્દ' ની નકલ ઉપરથી એક પછી એક થતી આવેલી નકલો મધેતી દસતુર રસ્તમ ગુરાતારપ અરદેશરને હાથેની છેલ્લી એક નકલ આસરે એકસો વરસની મુદત ઉપર યજૂદ શેહરનો રેહવાસી મુલ્લાં બેહુમન એમને મુલ્લાં બેહુરાંમ નાંમનો એક જરતોશતી સુરત ખાતે લાવેણો હતો, અને તેણે તે પુસ્તક સુરત ખાતે મરહુમ શેઠ અસ્પંદીઆરશાહ એમને રતનજશાહને ભેટ ઠાખલ આપીઉં હતું.† તે ઉપરથી મરહુમ શેઠ અસ્પંદીઆરશાહે શને ૧૧૫૬ ઈઅબજદજરદીનાં સાલમાં એક નકલ કરાવીને મુંબઈ ખાતેના તે વખતના શેઠીઆએ મરહુમ શેઠ નાંતાંભાઈ

* આએ એહવાલ 'દીનકર્દ' કેતાબના મધ્ય ભાગમાં આએ કેતાબ વીશે જાહેર કરેલાં વરણુન ઉપરથી હમોએ આપેએછે.

† આએ ઈરિંનથી આવેલું પુસ્તક હમારા મરહુમ મીતર દસતુર અરદેશરજ રસ્તમજ મુલ્લાં શીરોજનાની મેહરબાંનગીથી આસરે એક વરસ સુધી હમારી પાસે રહીઉં હતું, તે અસલ પુસ્તક સાથે હમોએ હમારી પાસની હાલની દસતુરજ સાહેબ એદલજ દારાબજ સંજાણાંનાં પુસ્તકખાંનાં ખાતેની 'દીનકર્દ' ની નકલને મેલવીએ. આએ કેતાબ સુરત ખાતે આવેઆ પછી તેહમાંથી જુદે જુદે ઠેકાણેથી કેટલાએક જુજો કોઈ શખ્સે કોઈ મતલબથી કાહડી લીધા હતા, તે અસલ જુજો મધેના પાંચ જુજો તથા હમોએ નીચે જણાવેલી તરીજ નંબર વાલી 'દીનકર્દ' ની નકલ હમોને નોસારીના વડા દસતુરજ સાહેબ કેકોબાદજ રસ્તમજ મેહરજરાંણાંવાલાનાં પુસ્તકખાંનાં ખાતેથી હમારા મીતર દસતુર રસ્તમજ કેકોબાદજ મેહરબાંનગીની રાહિ આએ કાંમમાં વાપરવા સાહ મોકલીએ, તેમજ ખીજા જુજોની નકલ હમારા ખીજા એક બે મેહરબાંન દારતોની તરફથી હમોને મલીએ.

બેહરાંમણ, વાડીઆણ શેઠ માંણિકણ નવરોનણ તથા વાડીઆણ શેઠ બેહમ-
નણ નવરોનણ અને શેઠ દાદાભાઈ નોશેરવાંનણ જોગ મોકલી હુતી, તે અસલ
નકલ હમણાં હમારા મરહુમ મુરબી દસતુરણ સાહેબ એદલણ દારાબણ શંજાં-
ણાંનાં પુસ્તકખાંનાંમાં હમારી પાસેછે.

આએ દફતરમાં હમોએ 'દીનકર્દ' કેતાબનું અસલ લખાંણુ આએ નીચે
જણાવેલી એઆર નકલોના આધાર ઉપરથી ચોકસ કરીને આપીઉંછે.

૧ લી—મુબઈના શેહનશાહી નરતોશતીએના વડા દસતુરણ સાહેબ
એદલણ દારાબણ શંજાંણાંનાં પુસ્તકખાંનાં મધેતી નકલ.

૨ ણ—મરહુમ દસતુરણ સાહેબ ટેહમુલણ નવરોનણ શંજાંણાંને
હાથની સુરત ખાતે કરેલી નકલ.

૩ ણ—નોસારીના વડા દસતુરણ સાહેબ રસતમણ નોશેરવાંનણ મે-
હુરણરાંણાવાલાને હાથની લખેલી નકલ.

૪ થી—મોબદ મીનોએહરણ જમારપણ વાછાનાં પુસ્તકખાંનાં મધેતી
નકલ.*

આએ ઉપર જણાવેલી નકલોમાંની જમી નકલમાં કોઈ ફેરફાર લખાંણુ
અથવા એમલો હમોને મલેએછે તે વીશે નીચે નોટમાં પેહલવીને સારૂ દ. એ;
બીજીને સારૂ દ. તે; તરીજીને સારૂ દ. રૂ; અને ચોથીને સારૂ મ. મ;
ઈત્યાદી સંખ્યેપ નાંમોથી હમોએ બોલાસો કરેએછે.

વલી આએ દફતરમાં હમારી તરફથી પેહલવી શખ્દોના ઉચ્ચાર આ-
પેઆમાં આવેએછે, તેહમાં દરીએક સેમીટીક બોલનો ઉચ્ચાર તેહનાં અસલ
ધાતુની સાથે સરખાવીને તેહને આધારે આપેઆમાં આવેએછે, તે ઉચ્ચાર
'માલીકનાંમે અસુરી' માં પેહલવી અખ્શરે લખાએલા પેહલવી શખ્દોને મલતા
આવેછે, પણ તેહની નીચે જંદ અખ્શરે લખાએલા ઉચ્ચારને તે મલતા આવતા
નથી, અને તેહનું કારણ હમારી કરેલી હાલની શોધ ઉપરથી હમોને હેવું જણા-
એછે કે, આગલા વખતમાં આપણા લોકો પેહલવી લખાંણુમાં સેમીટીક બોલો

* આએ નકલ હમારા મીતર મોબદ મીનોએહરણ જમારપણ વાછાએ મેહર-
ખાંંગીની રહે હમોને વાપરવા સારૂ આપીએ, હમારી પોતાની તપાસ મુજબ આએ
છેલ્લી નકલ મરહુમ મોબદ જમારપણ ફરેહુનણ વાછાએ અસલ ધરિંનથી આવેલી દસ-
તુર રસતમ મુશ્તારપવાલી નકલ ઉપરથી ઘણા સંબાલથી ચોકસ તપાસ રાખીને કરેલીએ.
આએ અને ખીજ તથા તરીજ નંબર વાલી 'દીનકર્દ' ની નકલ આસરે અરધી સદી
અથવા તેથી વધારે વરસ ઉપર કરેઆમાં આવેલીએ.

લખવા છતાં તેહને તેહના અસલ ઉચ્ચારે વાંચતા નહી હતા, પણ તેહના એક-સરખા અર્થવાલા બીજા ધરાંની પેહલવી શબ્દથી તેહનો ઉચ્ચાર કરતા હતા ; જેહની સાથેતી દસતુર નેરીઓસંગ ધવલે અને તેહની આગમચના બીજા પેહલવી વીદીયાર્થીઓએ હાલ શુધીમાં જેહ પેહલવી પુસ્તકો તથા રેસીલાઓનો જંદ અખશરે ઉચ્ચાર આપવા સાથે તેહનો તરજુમો કરેઓછે, તે ઉપરથી આપણને મલેછે. આએ રીતે સેમીટીક શબ્દોને તેહના અસલ ઉચ્ચારથી વાંચવાનો મોહાવેરો આપણામાં ચાલુ નહી રેહવાના સખબથી, હાએસ્તે હાએસ્તે તે બોલોના અસલ ઉચ્ચારની યાદદાશત આપણા લોકો પાસેથી જતી રેહી હતી, અને ‘માલીકનાંમે અસુરી’ ના બનાવનારે પેહલવી ભાષામાં વપરાતા સેમીટીક બોલોની જેચ્ચારે શબ્દકોષ આપી હતી તેયારેતો તેણે અસલ બોલોને પેહલવી અખશરે લખેઆ હતા અને તેહનો ફારસી અર્થ તેહની નીચે જંદ અખશરે લખેઓ હતા; પણ ઉપર જણાવેઆ પરમાંણે સેમીટીક બોલોનું વંચાંણુ તેહનીથી તદત જુદા બોલોએ કરવાનું કાંમ લાંમબી સુદતવેર એકસરખી રીતે ચાલુ રેહવાને લીધે તેહના અસલ ઉચ્ચારોની યાદદાશત આપણા લોકોમાંથી ઘણીખરી નીકલી ગીઆ પછી, ઉપલી કેતાબમાં છેક પછવાડેથી તેહના પેહલવી એમલાઓ પેહલવી અખશરની એકસરખી વલાંણુને આધારે જેમ વંચાઈ સકેઆ તેમ વાંચીને તેહના ઉચ્ચારો આપેઆમાં આવેઆછે, અને તેહને આધારે હમણાં શુધી આપણા લોકો પેહલવી પુસ્તકમાં વપરાએલા સેમીટીક બોલોને વાંચતા આવેઆ છઈએ. માટે આએ વેલા તે ચાલતી આવેલી રીતીમાં ફેરફાર કરવાનું હમોએ ઘટતું જ્યુઈ, અને તેહના શુધ ઉચ્ચાર આપવાની આએ પુસ્તકમાં હમોને જરૂર જણાઈછે.

યુરોપખંડના કાબેલ વીદવાંન ડાકટરો ફરેકરીક સ્પીગલ, મારટીન હાઉગ, યુસ્ટી અને બીજાઓએ પેહલવી પુસ્તકોમાં વપરાએલા સેમીટીક બોલોના ઉચ્ચાર પ્રોતાની તરફની જતી સોધથી ઘણી મેહનત લેઈને આપેઆછે, પણ તેઓ તે ઉચ્ચારો આપવામાં એકબીજાને મલતા ઉતરેઆ નથી; તેહમાં આપણી ટાપુમાં જાણીતા વીદવાંન મારટીન હાઉગે આએ સેમીટીક બોલોના શુધ ઉચ્ચારો આપવાની તારીફ લાએક શોધ અને કુશેશ કરીછે, અને તેણે આપેલા ઉચ્ચારો ઘણેએક દરજ્જે સુધ અને સહીછે ; તે છતાં હમોએ આએ વીદવાંનોની સોધને આધારે ઉચ્ચારો આપવાની હીમત કરી નથી, પણ આએ પુસ્તકમાં આવેલા દરએક સેમીટીક બોલને હમારી તરફથી જતી મેહનત લેઈને તેહને લગતાં હીબક, એઆલડી, સેમીટીક, સીરીયાક, અને અગબી ઘાતુઓ

તથા શબ્દોની સાથે તેહના એકમલતા અર્થ અને ઉચ્ચારમાં સરખાવીને તેહનો ઉચ્ચાર તથા અર્થ કરેએએ, અને જે બોલતું ખાતરી ભરેલું ધાતુ હોને ઉપલી ભાષાઓમાં મલીઠું નથી, તેહનો ઉચ્ચાર ચાલુ ઉચ્ચારને આધારે મેલેએએ. તેમજ કોટલાએક સેમીટીક ચોકસ અખ્શરોની પેહલવી લખાણમાં તખ્લીલ થાએલીએ, તેહનો ઉચ્ચાર હોએએ તેજ હાલતમાં કરેલોએ. એ સેવાએ પેહલવી ભાષામાં વપરાએલા ધરાંની શબ્દોની અંદર લખાએલા ૧૦ નો ઉચ્ચાર ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૩ ધત્યાદી થાએએ, તેહમાં ૧૨ ને બદલે હોએએ તેહનો ઉચ્ચાર ૧૦ નો કરેએએ. ૧૨ નો ઉચ્ચાર જાંહાં ડે-ડે લખાએલોએ તાંહાંન કરેએએ. એ ઉપરાંત પેહલવી લખાણની અંદરથી નકલ કરનારની ગફલતીને લીધે કોઈ બોલ અથવા અખ્શર હોને નીકલી ગએલો જણાએએ તેહને () આએ આકારના વલાએઆની અંદર હોએએ મેલેએએ. એ સેવાએ ધરાંની શબ્દોના ઉચ્ચારમાં અખ્શરના એકસરખા આકારને લીધે કોટલાએક જંદ શબ્દો ઉપરથી નીકલેલા પેહલવી લોગતોના ફેરવાએલા ઉચ્ચારને તેહના અસલ જંદ બોલની સાથે સરખાવીને તેહને ઘટતી હાલતમાં મેલેએએ. આએ પુસ્તકને લગતી સેવટની તપાસ કરતાં હોને જણાઈએએ કે શબ્દકોષની અંદર કાંઈએક સાધારણ સેમીટીક બોલો નવર ચુકને લીધે આપવાના રેહી ગીઆએ, તે હવે પછીનાં બીજાં દફતરમાં તેહની ઘટતી જગોએ આપીશું.

‘દીનકર્દ’ કેતાબની શરૂઆતના આગલા તરણ સફાએ અસલ પુસ્તકમાંથી નીકલી જવાને લીધે એથા સફાથી તેહનું લખાણ રહેલુંએ, તેજ મુજબ હોએએ આએ દફતરની શરૂઆત કરેલીએ, અને તેવાર પછીનાં નવ સફાનાં લખાણની અંદર ઉધઈથી ખવાઈ ગએલી એબારતની જગોએ ધરાંતથી શુરત ખાતે આવેલી નકલમાં તે વીશેની તેહનાં પરમાંણ મુજબ લખનારે જગા મેલેલોએ, અને તેજ પરમાંણે અતરેની સઘલી નકલતું લખાણ થાએલુંએ, તે મુજબ હોએએ પણ અસલ એબારતનું લખાણ આપીએએ. ‘દીનકર્દ’ કેતાબની શરૂઆતમાં આવેલા તરીજ સવાલથી દરીએક બાબતને મથાલે એકથી ચહડતા ફારસી આંક મેલીને આએ પુસ્તકમાં આવેલી બાબતોની ચહડતી સંખ્યા હોએએ આપીએ, અને તેજ ફારસી આંક તે બાબતના ઉચ્ચાર અને તરણમાંને મથાલે પણ મેલેએએ, કે તેથી આએ પુસ્તકના અભિયાસીએને તે અસલ બાબતને લગતા ઉચ્ચાર અને તરણમાંને અભિયાસ કરવાને સવલ પડે અને બની આવે. આએ કેતાબનો તરણમો હોએએ ‘દીનકર્દ’ની સાતમી બાબતથી આપેએએ, કારણ કે આગલી બાબતો મુઘેથી જગો જગોએથી ગએલી એબાર-

તને લીધે તેહનો તરજીમો સહમજ પડે તેહવી એબારતમાં થાઈ સકેઓ નથી. આએ પુસ્તકમાં દરએક બાબતને લગતા ફકરાઓ ઉપર એકથી ચહુડતા ગુજરાતી તેમજ ઈંગરેજ આંક મેલેઆમાં આવેલાછે, તેજ પરમાંણે તેહના ઉચ્ચાર અને તરજીમની અંદર ફકરો શરૂ થતી લોટીની સાંહાંમણે હાંશીઆ ઉપર તે આંકો મેલેઆમાં આવેલાછે. આએ દફતરમાં આવેલા શખ્દકોષની અંદર હુમોએ દરએક સેમીટીક બોલનો અર્થ આપેઓછે, અને ઈરાંતી બોલોમાંનાં અગતબેગ અને ઘણા કમ વપરાતા શખ્દોનોજ અર્થ આપેઓછે.

‘દીનકર્દ’ કેતાબનો ગુજરાતી તરજીમો હુમોએ અસલ પેહલવી લખાણની રચના ઉપરથી કરેઓછે, અને તેહમાં દરએક ફકરાનું લખાણ જેમ અસલ એબારતમાં થએલુંછે તે મુજબનો તેહનો તરજીમો હુમોએ આપેઓછે; તેથી આએ તરજીમો સાધારણ વાંચનારને તુરત ઘેયાનમાં આવે હવો સેહલો દેખાસે નહી; પણ તેમ કરવામાં હુમારી તરફથી પેહલવી ભાષાના અભિયાસીઓને તેઓના અભિયાશની અનદર આએ તરજીમો ઉપીયોગી થાએ હેવી ધારણા વધારે રાખેઆમાં આવેલીછે. હુમારા ગુજરાતી તરજીમમાં ઉપરથી મીઠ રતનશાહ એરચશાહ કોહિયારે તેહનો ઈંગ્રેજ તરજીમો કરેઓછે.

આએ જોલાસો પુરો કરતાં હુમારા જે મેહુરબાંન મીતરોએ આએ પુસ્તકને લગતાં આસપાસનાં કાંમમાં હુમોને સાહિતા કરીછે, તથા જે ભલા ઘરસ્થોએ આએ પુસ્તક ખરીદ કરીને તેહને ઘટતો આસરો આપેઓછે તે સાહેબોનો હુમો ઘટતાં માંન સાથે અતરે ઉપકાર માંણીએછ.

મુબઈ, રોજ ૧૯ મો માહ ૯ મો સને ૧૨૪૩ ઈઅબદખરહી.

પેશોતન દસતુર બેહરાંમજ સંભાળા.

સાંકલી ઉં.

	સંક્ર.
માત્રેની અંદર ખતલાવેલી સહમજ દાદાર અહુરમજદથી અશો જરતોશતને	૦
મલી હતી	૧
આતશ ઉપર લીલી કાઠી ખાલવાથી યુનાહ લાગવાનું કારણ	૩
ખેહદ દારૂ પીવાથી યુનેહગાર થવાનો સખખ	૪
માત્રેને હમેશાં પઢવા વીશેનાં ફરમાનની સહમજ	૪
ગાથાને પઢવાથી હાંસેલ થાયેલા સવાખને ભલી દીનની ખદગોષ કરવાથી રદ થવાનું કારણ	૫
દાદાર અહુરમજદની તરફથી કીહાં મશી, અને મશીઆને દીનની ખાખત જાહેર કરવા સારૂ જમશેદને ફરમાવેઆમાં આવીઉં હતું?	૬
‘ગાહથ હુદાહ’ સાથની ખાજ ઈજનારને અને નાંધલી ખાજ ઈજનારને આરાક ખાવાના હુક વીશે	૭
પતેત અથવા પસ્તાવો કરવાથી યુનાહનું નીવારણ થવાનું તથા તેથી માંણસને દોજખનું મકાંન નહી મલવાનું કારણ	૮
આદમીઓનાં કાંમો મધેનું કીહું કાંમ સરવેથી અહડતે દરજજેનું છે?	૯
દીનના પેશવા દસતુરૈ તથા દીનઆગાહ લોકિએ આપેલાં દીનને લગતાં કોષ ફરમાનમાં મતફેર પડેતો તેહનેા નીવેરૈ કેમ લાવ્વો?	૧૦
દીનદાર, હાકમ અને વિદ્યાવાનને મોહટાહ સાથી છે?	૧૦
ખરસમને ડાભા હાથમાં રાખવાનું કારણ તથા આધાર શું?	૧૧
પુરથવીના હરધા ગોલા ઉપર આરશેદને પરકાશવાનો સખખ	૧૨
ઝાડનાં મથાલાં ઉપર પડેલા નસાથી તે ઝાડનાં થડને અડકનાર આદમીને શીમની પોંહચે કે નહી?	૧૩
આદમી પોતાનાં કાંમથી ઈજદની ખરાખરનું તથા દેવના જ્વેનું કેમ ખને છે?	૧૩
ગોલાંમખારૂગી કરનાર તથા કરાવનાર અને આશમોગ આદમીનાં રવાંનને ગેખી દેવ તથા દેવરૂપી ખતવા સારૂ અવરતામાં ફરમાવીઉં છે તેહનું કારણ	૧૪
ગયોમરદને દોજખથી છુટકારૈ પાંમવા વીશે અવરતામાં જાહેર કરૈલા ખે તરૈહના ખોલાસાની સહમજ	૧૫
ગયોમરદ વીશે ખે દસતુરૈએ આપેલાં જ્યુદાં જ્યુદાં મતને લગતો સુકાદો	૧૬
‘યથા અહુ વધરીઓ’ ના ૨૧ શબ્દ ઉપરથી ૨૧ નુરક ખનવાનું કારણ	૧૭

	સર્ક.
પાવ ચીજની ઉપર દશતાંનવાલી એરતની નજર પડવાથી તે વસ્તુની પવીતરાઇમાં અલલ થવાનો સુખ્ય ૧૭	૧૭
વપતની અંદર સારાં અને માઠાં કાંમથી માંશુસને મોહટાઇ મલવાએ કોણુને કઉમ્મત મલેચ? ૧૮	૧૮
મજદીઅસની દીનવાલા, તથા ખીજી જાતવાલાનાં સંબંધ, ખાસીઅત અને કઉ- અર્તાનાં ગુણ તથા દુરગુણ વીશે.. .. . ૨૨	૨૨
ઇરાંન દેશની ખાહરની સરહદવાલા લોકોની ઉતપન્તી વીશે. .. . ૨૩	૨૩
એલમ તથા હોનરવાલાં આદમીના હક તથા દરજ્જા વીશે. .. . ૨૪	૨૪
સમારગે અને કમારગે ધનથી વેપાર કરનારાઓનાં કાએદા તથા નોકસાંન વીશે.. ૨૫	૨૫
ઇજદો કીહાં આદમીનો ખુરાઇથી ખચાવ કરેચ, અને કીહાં આદમીનો ખચાવ નથી કરતા તે વીશે.. .. . ૨૫	૨૫
ગુનાહથી દુર રહેનાર, અને સવાખમાં આગલ વધનાર તથા સવાખથી દુર રહેનાર અને ગુનાહમાં આગળ વધનારાં આદમી વીશે.. .. . ૨૬	૨૬
બેલી દીનનો તરીકો ઇજદોની ઇચ્છાને લગતો અને ખુરી દીનનો તરીકો દેવોની ઇચ્છાને લગતો છે તે વીશે.. .. . ૨૭	૨૭
આએ દુનીઆમાં બેલી દીનને પરથમ કોણે ચાલુ કરી હતી તે વીશે.. .. . ૨૮	૨૮
દેવપરસ્તો અને ઈગાઇ કરેનાર આશમેગોનાં ખવાસથી મજદીઅસનાંને દુર રહેવા વીશે ૩૦	૩૦
ખોદાના ખંદાએ મધથી ચહડતી, મધ્યં, અને ઉતરતી પદવીના ખંદા વીશે .. ૩૦	૩૦
આએ ફાંની દુનીઆને લગતાં સુખ વીશે ૩૧	૩૧
આદમીને દોજખથી છુટકારો મેલવો સાધીએ, તથા કેહી ચીજ તેહને પસંદ ક- રવી જોઈતી નથી તે વીશે.. . . . ૩૧	૩૧
પાક ખોદાએતાલા અલકને હયાતી તથા રૂપ આપનાર છે તે વીશે.. .. . ૩૨	૩૨
પાક ખોદાએતાલા તેહની નીમખહલાલ પેદાએશને વગર ધાસ્તીની અંદર રાખ- નાર છે તે વીશે. ૩૩	૩૩
અરથેશતાર અને વાસ્તરીકશના ધંધાની ઉપર અથેરનાનના ધનધાની મોહટાઇ તથા ચહડતા દરજ્જા વીશે. ૩૪	૩૪
માંશુસ દીનનાં કરમાંથી ચાલવાએ દુનીઆની સધલી નેકીને મેલવનાર થા- એચ તે વીશે ૩૬	૩૬
આલમને નેક પેદાએશ તરીકે રેહી સકવા સાર તેહની આડે આવનારને માર- વાની તથા તેહનીથી ઘુપી ધાતને ઠાલવાની ઇજદોની લડાઇ વીશે.. .. . ૩૭	૩૭
આએ દુનીઆમાં આત્માને લગતી દીનની સહમજ વગર આદમીએ પોતાને લોભની અંદર ચવાવેઆથી, આકેખત તેહની ખરાખી છે તે વીશે . .. ૩૭	૩૭

હાકમોની ફરજ આદમીઓથી કંગાલીઆત, હાજત, સંકટ, ગલીમી અને મરકીને દુર કરવાનીછે તે વીશે	૩૯
આંધ્રમેનીઉશ અને તેહને લગતા ખુરા ગુણો ધરાવનારી દેવ સક્તીઓની સાહે માંણુસે વેર રાખવું સજ્જવારછે તે વીશે.	૪૧
આહુરમજ્દની પેદાએશની સાંહમણે થનાંરી શીતવાલાઓને ઠાલવાના ઉપાએ વીશે. મીનો ઈજ્દોની તરફ ધેઆંન આપવાએ, તથા દેવદરજોની ખુરી આમેજશને પોતાથી દુર રાખવાએ, માંણુસ ખેહશતનાં સુખને સાર પોતાને સુધારી સંકેચ તે વીશે.. .. .	૪૨
આદમી ભલી સક્તીઓથી ભલું, અને ખુરી સક્તીઓથી ખુર થાઈ સંકેચ તે વીશે.	૪૩
હયાતી ધરાવનારી પેદાએશ કેટલી જાતનીછે તે વીશે.. .. .	૪૫
માંણુસને આએ દુનીઆમાં દીનને લગતી સહમજ્દથી આલવું સજ્જવારછે તે વીશે..	૪૮
આદમીને પોતાના પેદા કરનારની તરફ વગર ડગાઇએ બરોબર રીતે આલવું સજ્જવારછે. તે વીશે.. .. .	૪૯
દરીએક આદમી પોતાનાં રવાંનને દોજખથી છુટકારો કેમ આપી સંકે તે વીશે..	૫૦
આદમીને આએ દુનીઆંની દોલત, આત્માને લગતું સુખ, પાપથી દુરી, અહડતે દરજ્જોની આકલ, ઈજ્જતનો વધારો, માંણુસોની દારતી, તનનો સુધારો અને દોજખથી રવાંનનો છુટકારો કોણુથીછે તે વીશે.. .. .	૫૦
મજ્દયસગી દીનની દાંનાઇ, મજ્દયસની દીન ધરાવનારાઓને સારૂછે તે વીશે..	૫૧
રાજ અને ધરમની વચ્ચેના સબંધ વીશે	૫૨
માંણુસને ભલું તથા ખુર ખનવાના સબબ વીશે	૫૨
આદમીને લગતી હકુમત અને તે હકુમતને અલાવનાર વીશે.	૫૩
માંણુસે પોતાની અદર ધનામીનોની જાતને મેલવ્યા વીશે.. .. .	૫૬
આદમીને દાંનાઈ તથા સુખ મલવાનો સબબ.. .. .	૫૭
આએ દુનીઆમાં માંણુસને સુખ પસંદ કરવાની સક્તી વીશે	૫૭
માંણુસને માટે ફરેહખુત તથા એખેખુતને લગતી દાંનાઇવાલાં સુખ વીશે. ..	૫૯
ભક્ષી દીનને લગતા તરીકાવાલાં આદમીઓ વીશે	૬૧

દીનુકર્દ કેતાબનો તરજુમો.

૯ મો સવાલ. (V)

વલી આશમોઘે* પુછીઉં કે: જે કાંઈ 'માઝે'† (ઈઆને અવ- ૧
સ્તામાં લખાએલીએબાદત અથવા બંદગી) છે તે શું વારતા તરીકે છે? (કા-
રણ કે) તે સઘલી ફરશોસ્તર,‡ જામારુપ,‡ હોમ, અને ઈબદો, તથા જરતો- ૨

* આશમોઘ—એ બોલ અવસ્તામાં વપરાએલા *ماذی* અર્થેમકુઘ; શબ્દ ઉપરથી નીકલેલોછે, જેહનો અર્થ 'પવીતરાઈને ખલલ કરનાર' નો થાએછે, અને તે ઉપરથી આપણા લોકોમાં જે કોઈ દીનમાં ખલલ કરનાર, તથા ટોલામાં ફેસાદ ઉપભવનાર અને એક ખીજમાં અથરાંમણી કરાવનાર હોએ તેહવા શખસને એ નામ આપેઆમાં આવેલુંછે. જે શખસે ઉપલો અને તે પછીના ખીજ સવાલો કરેઆછે તે સવાલ કરનાર તેહના જવાબ આપનાર ધરમચુરને ઉપલી કેસમનો જણાવાથી તેણે પોતાની તરકુથી તેહને 'આશમોઘ' ને નામે જણાવેલોછે.

† માઝે—એ આપણાં જરતોશતી ધરમ પુસ્તકને લગતા કુલે અવસ્તા 'ગાથા', 'દાતે' અને 'માઝે' ઈતીઆદી તરણુ ભાગમાં રચાએલાછે, તે મધેના છેલ્લા ભાગને લગતા અવસ્તાછે. ગાથા—એ કવિતાની અંદર લખાએલા અવસ્તાછે, અને તેહની અંદર સઘલી મીનોઈ દુનીઆને લગતી સહમજ તથા તેહને લગતાં કાંમનું વરણુન કરેલુંછે. 'દાતે'—એ ચાલુ એખારતમાં લખાએલા અવસ્તાછે, અને તેહની અંદર આએ દુનીઆમાં માંણુસે કાએદાસર કેમ ચાલવું અને શું કરવું તે વીશેની સહમજ આપેલીછે. અને અવસ્તાનો છેહલો ભાગ જે 'માઝે' નોછે, તે ખંધે જેહાંનની વચ્ચે માંણુસનો સંખંધ પાક ખાદાએતાલાની તરકુ જેહલો રાખનારા વસીલા તરીકેછે; કારણ કે તે રાખેતા વાલી ઈબાદત અને બંદગી કરવાને લગતો ભાગછે, અને તેહની અંદર પાક ખાદાએતાલા અને તેહની પેદા કરેલી કુદરત વાલી સકતી તથા ગુણોને લગતું ખએઆંત અને શિકાંમણુ આવેલીછે.

‡ ફરશોસ્તર અને જામારુપ, એ બંધે 'હયુબ' ના ખેટા અને પેગમખર અશો જરતોશતના શાગેરદ તથા જમાઈ હતા; એવોમાનો ખીજો ભાઈ જામારુપ, કયાંની પાદશાહ ગુસતારુપનો વજીર હતો, અને ફરશોસ્તર, પાદશાહ ગુસતારુપના હોકમથી તે વખતના અથોરનાંને ધરમી કેલવણી આપનારા વડા ઉસ્તાદ તરીકે ધરમની મદરેસાનો ગુર હતો.

શતની આગમ્યના અને દાયુન* પછી પેદા થનારાઓની વાંતીમાં અહુર-મજદે જરતોશતને કહેલી છે; (અને) તે ઉપરથી હમારૂં એ મત છે કે, અહુરમજૂદનું જરતોશતને કહેવું એ ગાથાના સરોદ છે, અને બીજું જરતોશત અને તેહના શાગેરદોએ દુનીઆઈ કહેવત ઉપરથી બનાવેલું છે; પણ તે સારો સીસવાસ રાખવાથી (લોકોમાં) ધરમને લગતું ગણાયેલું છે.

જ વ ય .

- ૩ જાણવું કે : (ગાથા સેવાંએ) બીજી 'માઝે' (જેમ તેહની ભાષાની રચનામાં) ગાથાથી જુદી છે, તેમજ તે અહુડતે દરજેની ગવાહીની અંદરથી (ગાથાથી) જુદી છે, તેઓપણ તેહની ઉત્પન્તી 'યથા અહૂ વએરીઓ' ની કવિતા ઉપરથી થાયેલી છે, અને તેહની અંદર ખુદ અહુરમજૂદની હુરવેરુપ આગાહી વાલી સકતી તથા (પેદાએશને) પેદા કરવા વીશેની ગવાહી છે. મારે આદમીની દાંનાઈથી તેહનાં પ્રકરણમાંનું કોઈ પ્રકરણ ખચીત (બનેલું) નથી, અને ઘણીએક ફેલાવો પાંચેલી વારતા ઉપરથી તે બની સકે નહીં. જે એ પરકારે વાતચીતના આકારમાં જરતોશતને કહેવાયેલી 'માઝે' સઘલી અહુરમજૂદની નહીં હોય, તથા જુદા જુદા શખસોના આવાજમાં તે (માઝે) ને કહેવાથી તેહનો જાહેર કરનાર અહુરમજૂદ નહીં થડેતો, આએ 'માઝે' ની અંદર જરતોશત તથા બીજા ભલા અને ધુરા લોકો, તેમજ દેવો અને ગનાહમીનો લગીની જે કાંઈ ભવિષ્યવાંતી અહુરમજૂદની તરફથી જરતોશતને કહેલાં આવેલી છે, તેથી ગનાહમીનો અને દેવોની

* દાયુન—આએ નાંમીઆ ધરચ વીશે આએ 'દીનુકદ' કેતાબના પાછલા ભાગમાં વરણુન આવેલું છે, તેહમાં જણાવી છે કે પેગમખર જરતોશત પછી ૨૦૦) વરસની મુદતે તેહનો જનમ થયો હતો અને ૧૦૦) વરસ તેણે આએ દુનીઆમાં જનદગી ચુગરી હતી.

† માઝે, ની ઉત્પન્તી 'યથા અહૂ વએરીઓ' ની કવિતા ઉપરથી થાયેલી છે—તેહની મતલબ એ છે કે : આપણી જરતોશતી દીનનં ફરમાન મુજબ પાક દા-દારે પરથમ 'અહુનવર' ધમ્માને 'યથા અહૂ વએરીઓ' ના અવસ્તાની ઉત્પન્તી કીધી, કે જે અવસ્તાની રચના 'ગાથા' ધમ્માને કવિતાનાં રૂપની અંદર થાયેલી છે, અને 'અહુનવર' ના તરણુ ફકરા ઉપરથી 'ગાથા' 'દાતે' અને 'માઝે' ને લગતા અવસ્તાના તરણુ ભાગની તથા 'અહુનવર' ના દરએક ફકરાના એકેક શબ્દ ઉપરથી આએ તરણુ ભાગને લગતા સાત સાતને હેસાએ ૨૧ નુસ્કની રચના કરેલી છે; તે ઉપરથી ઉપલી એખારતમાં 'માઝે' ની ઉત્પન્તી 'યથા અહૂ વએરીઓ' ની કવિતા ઉપરથી થાયેલી છે કરી જણાવેલું છે.

થડે અને ' માત્રે ' તથા ' દાતે ' જે દેવને દુર કરનારાં (હથીઆર) છે,* તે દેવની તરફથી કેહવાએલાં ગણાએ. માંટે (જાંણુવું કે) અહુરમઝદે જર- તોશતને ઘણા (જુદા જુદા શખસો) ના આવાજમાં ' માત્રે ' કહેલી છે તે, જરતોશતને અહુરમઝદની તરફથી પુરતી સહુમજ આપવા સાચું છે, અને તે (કોઈખી પરકારે) વાંધો લેવાનું નથી. (કારણ કે) જેમ ' ગાથા ' સઘલા અહુરમઝદે જરતોશતને કહેલા છે, તે જરતોશત, અમેશાસ્પન્દો, ગોશોરૂન અને ખીજા ઈજદોના આવાજમાં છે, અને તે સઘલા અહુરમઝદે જરતોશતને કહેલા છે, તે વીસે તમોને મુતલક વાંધો નથી, તેમ ' માત્રે ' વીસેખી વાંધો લેવો નહીં જોઈએ. પણ તે અહુરમઝદની પાસમાંનીને લગતા (માત્રેના) ૪ કલામ વીસે તેહને ખરાબ વીચાર આવ્યો અને ઉલટું દેખાવું, (એ માત્રે) આશમોગના (જાતી) ખવાસથી છે.

સવાલ ૧૦ મો. (૧)

આશમોગે (દસમો) સવાલ (એ) કીધો કે: આતશની ઉપર લીલી કા- ૧
ઠી બાલવી તેહને તમો ગુનાહ તરીકે કેમ કેહવોચ ? તે (કાંઈ ગુનાહ ત-
રીકે) નથી ?

જવાબ.

જાંણુવું કે: આતશની ઉપર લીલી કાઠી મુકવાથી તેના લિનાસને ૨
લીધે આતશને યુજવા તથા તે કાઠીને સુકવવાની અનઘટતી રીતે આતશ-
ને જહમત પોહચવાના કારણને લીધે હમો તે (કાંમ)ને ગુનાહ તરીકે ક-
હીએ છઈએ. પણ આશમોગોને તેનું કારણ નકાંમુ અને ધુલ જેવું
દેખાવું તેઓની આદતથી છે.

* ' માત્રે ' અને ' દાતે ' દેવને દુર કરનાર (હથીઆર) છે—તેહની મતલબ એછેકે ' માત્રે ' અને ' દાતે ' ને લગતા અવસ્તાના ભાગની અંદર જે કાંઈ ખદીને દુર કરવાની, ધુરાં કાંમો જે દેવને લગતા છે તેથી પરહેજ કરવાની અને ધુરાઈને ઉત્પન કરનારાં મુલ (જે દેવ દરજને નાંમે જાંણીતાં થએલાં છે તેહ) ને દુર કરવાની સહુમજ અને સક્તી છે.

સવાલ ૧૧ નો. (૧)

- ૧ આશમોગે (અગીઆરમો) સવાલ (એ) કીધો કે: બેહુદ દારૂ (પીવા)ને તમો ગુનાહુ તરીકે સા માટે કેહવો છેઓ ? કેમકે દારૂ કાંઈ હુદસર પીવા-તો નથી.

જવાબ.

- ૨ જાણવું કે: બેહુદ દારૂ પીવાને હુમો ગુનાહુ તરીકે કહીએ છઈએ તે વાનખીછે. કારણ કે (હુમારી) દીનમાં ફરમાવેલુંછે કે જે કોઈ પુષ્કલ દારૂ પીએચ તે પુષ્કલ ખોરાક ખાએછે અને તેથી ગાથાનું ગાએન કાએદાસર ૩ નહી ગાવાને લીધે તે તકસીરવાર થાએછે. પણ આશમોગોની આદત ખીજઓનો આવાન તેઓનું ગણું સુકવીને ફેરવવાની તથા તેહને લગતી એબને પસંદ કરવાનીછે તેથી (તેઓને તેહની મતલબ ઉલટી દેખાએછે.)

સવાલ ૧૨ નો. (૧)

- ૧ આશમોગે (બારમો) સવાલ (એ) કીધો કે: આએ 'માઝે' જે અહુ-રમનદના કલાંમછે, તેહને હુમેશાં પઢવાએ તમોને (આએ ફુનીઆમાં) ઘણી ચોકસી સાથે રેહવુંછે, પણ તેમ (હુમેશાં) પઢવાએ (માંણસને) ઉદી-ઓગ કરવાથી અટકાવા માટેનો તે (એક) સબબછે; તેઆરે રવાંનને (આવતી ફુનીઆમાં દોનખથી) છુટકારો મેલવા સારૂ 'માઝે' અને 'ગાથા' ને પસંદ કરવા બાબેનું અહુરમનદનું કેહવું વાનખી કેમ ગણાએ ?

જવાબ.

- ૨ જાણવું કે હુમારાં હુમેશાં 'માઝે' ને જલગતાં પઢાંણની મતલબ (હુમારી તરફથી) અહુરમનદના મનહુબને લગતું, આવતી ફુનીઆનો સંબંધ અને રવાંનને (દોનખથી) છુટકારો મેલવા વીસે (આદમીઓને) કેહવાનીછે; કારણ કે આએ ફુનીઆનાં લોકોને (પોતાના) પેદા કરનારને પી-છાંણવાની તથા તે સાહેબની મરણ સુબબનું કાંમ કરનાર થવાની સહુમબ સકતી આપવાથી, તેઓને ખીનો ઈબદો અને તેમજ દેવોને લગતી સહુમ-

નનું મલવું, ઈજ્ઞાની ઈચ્છા કરનાર તથા તેઓની મોહ્યત મેલવનાર થવું, અને દેવોની નહીં ઈચ્છા કરનાર તથા તેઓને ઈજ્ઞ દેનાર તરીકે રે-હવું છે, અને જે કાંઈ 'દાતે', 'માત્રે' અને 'ગાથા' (ના અવસ્થા) ને લગતી સહમજ અને (તેહને લગતાં) કાંમો છે, તે કાંમને તેહના વખત ઉપર ઘણું કરી શકવું છે. તેથી (માંણસને) વખતને લગતી હકુમત, સરદારી, અને ઈનસાફને ચલાવવાની, પોતાની જાતમાં પેવસ થાએલા દરૂઝને હાંકી કાઢવાની, પેદાએશમાંથી તેહને દુર કરવાની, ખલકને છુટાપણાંએ ચલાવવાની, અને દુનીઆનાં ઘણાંએક આદમીઓને સુખ આપવાની વારેઘડીએ મદદ તથા વકુફ મલતી રેહ છે. અને વલી એથી જેથી ઠેકાંણે અને જેથી વખતે આશમોઘ લોકો દીનને વાસ્તેનો ઝગડો કરવા સારૂ આવે તે વેલા તેહને લગતી દાંનાઈ, દાહપણ અને કહ્યતની મારફતે સઘલા ઈજ્ઞ દેનારા આશમોઘોને તોડવા, ખોદાઈ દીનથી રદ કરવા અને દુનીઆનાં લોકોથી (તેઓનાં) નોકસાતને પાછું રાખવાનો ઉપાયે થાઈ સકે છે.

એકે વિદ્યાર્થીએ પુછેલા ૧૬ સવાલ. (૧૧)

સવાલ ૧ લો.

પેહલો સવાલ એ કીધો કે : જેહારે તે ઈશવરી ગાયન કરેલા ગા- ૧
થાને લીધે, સવાબનું ચાલુ થવું છે, તથા તે સવાબને રક્ષણ કરનારી કહ્યત-
તને લીધે (તે કાંમને લગતા) ભલા (શખશ)ને આવતી દુનીઆને લગતી
સકતીનું મલવું, અને એતમ પેહલશતનાં મકાંતમાં પોહચવું છે; તેઆરે
તેહવી કહ્યત અને કાએદાથી મલેલા સવાબને, ભલી દીનની બદગોઈ
કરવાથી તથા બીજા ઝગરજનો (ઈચ્છાને મોતની સજાને લાએકના ગુ-
નાહો)થી રદ થવાનું અને તેહનો બદલો નહીં મલવાનું (દીનમાં) સાસારૂ
જણાવેલું છે ?

જવાબ.

માંણવું કે : જે સવાબ સરંજામ પોહચેલો અને કહ્યતદાર થાએ- ૨
લો હોએચ, તે વગર હસ્તીનો અને રદ થતો નથી; પણ 'તનેપસીન'

(ઈઆને હુસાબ શુભારના વખત) માં (તેહના સવાબનો ગુનાહની સા તોલ કરતાં) લલી દીનની બદગોઈ કરવાના તથા બીજા મરગરજન ગુનાહો- થી તે સવાબનો બદલો (તેહના ગુનાહની અંદર) ઠંકાઈ જવાને લીધે તે સવાબનું પુરવાઈ રેહવું છે. બાકી લલી દીનની રાહે કરેલા સવાબને રદ થવું નથી. કારણ કે, જે સવાબ આરાધનાની અંદર રદ થયા વગર રહેલો હોએ તો તેહનું નાશુદ થવું, તે સવાબનાં ચહુડતાં વજનને (તેહના ગુનાહના તોલની અંદર) સમાપ્ત થવાથી છે.

સવાલ ૨ નો. (૧૧)

- ૧ બીજો સવાલ એ કીધો કે: જો અહુરમજદનું (દીનને સાડ) કહેલું (પરથમ) પેદા થાએલા 'મશી' અને મશીઆનેને * જાહેર કરવા માટે હોએ, તો (દીનને વાસ્તેની અહુરમજદ અને જમશેદ વચ્ચે થાએલી) † એકબીજા સાથની પુછપરછ, મશી અને મશીઆને પછીની કેટલીએક ઓલાદે થાએ- લી છે, તેહને (અવસ્તામાં) પેહલવેહલી (પુછપરછ) તરીકે કાંએ જાહેર કરેલી છે?

જવાબ .

- ૨ એમ છે કે: આદમીઓની અંદર પેહલવેહલાં જમશેદની સાથે (અહુર- મજદને દીનને લગતી) પુછપરછ થવા સાડ (દીનમાં) જાહેર કરેલું છે, તે જે-

* મશી-અને મશીઆને-એ ગયોમરદ પછી આએ દુનીઆમાં પરથમ જ-ણુમ પામિલા મરદ, તથા આરતને કેહ છે, આએ મરદ તથા આરતનાં એક જોડાંથી પુરથવીપરનાં શબલાં આદમીઓની ઉતપનતી થાઇ છે. પાક અવસ્તામાં મશ્ય, એ પુરુષ, અને મશ્યાની, એ સ્ત્રીને કેહ છે. 'યુન્દેહશને' નામની પેહલવી કેતાબની અંદર આદમીની ઉતપનતીનું ખયાન કરેલું છે, તેહમાં લખે છે કે:—“મશ્ય અને મશ્યાનેને અહુરમજદે આએ પરમાણે કહીઉં હતું કે: દુનીઆનાં માખાપ તરીકે તમે આદમીઓ જનમેઆં છેઓ, હુંએ તમેને સરવેથી ચહુડતી સંપુરણુ મનસકતી આપી છે, તેથી ઇનસાફને લગતું કાંમ સંપુરણુ વીચારથી કરજો, સારાં મતને લગતું વીચારજો, સારા વચનને લગતું બોલજો અને સારી કરણીને લગતાં કાંમ કરજો. દેવોની ઈઆદ માં કરતાં.”

† વંદીદાદની ખીજી પરગરદમાં જણાવેલું છે કે પેગમખર અશો જરતોશતની આગમચ દાદાર અહુરમજદે પેહલાં પાદશાહ જમશેદને મજદીઅસની દીન જાહેર કરી હતી, અને દુનીઆનાં આદમીઓમાં તે દીનનો રેવાજ આપવા સાડ તેહને ફરમાવીઉં હતું, અને તે સુજબ મજદીઅસની દીનનો રેવાજ આદમીઓમાં પેહ-લાં પાદશાહ જમશેદે આપેઓ હતા.

એ વીસે વાંધા છે તે આગલાં 'મશી' અને 'મશીઆને' ની પછીનાં આદમી-
એને માટે (જમશેદની મારફતે) મશહુર થાયેલા મજહુબ વીસે છે. (દીનની
અંદર) અહુરમઝદનું કહેલું 'મશી' અને 'મશીઆને' ને જાહેર કરવા સહુ
જણાવેલું છે તેહની મતલબ અસલ 'મશી' અને 'મશીઆને' ને લગતી
નથી; પણ જે એરત અને મરદો તંથા જમશેદ પોતે (તે આગલાં) 'મશી'
અને 'મશીઆને' ની એલાદથી હુતો તેએને સાચું છે. અને તેહનો સખબ
એ છે કે, જે એક બીજા સાથે સવાલ જવાબ થાયેતો તે, કમમાં કમ જે
જણના બોલવામાં થાયે, (તે પરમાંણે) તે સવાલ જવાબના આકારનું બો-
લવું જેમ આપણે સાચુ અહુરમઝદની તરફથી પેહલવાં જમશેદની સાથે
થાયેલું જણાવેલું છે, તેમ (અહુરમઝદની તરફથી) 'મશી' અને 'મશી-
આને' ની સાથે બોલવા તથા બતલાવવામાં થાયેલું નથી.

સવાલ ૩ નો. (૧૩)

તરીજે સવાલ એ કીધો કે : (દીનની અંદર) જે ફરમાવેલું છે કે, જે ૧
(ઇએજદાથરેગર મોબેદ) ગાકુશહુદાક* (સાથની બાજ) ઈજતો (તેથી) સ-
ધલો ખોરાક ખવાયે, તથા તે સેવાયે બીજું (નાઢલી બાજ ધરીને) ઈજ
તેજ ખવાયે અને પાંણી(બી) ઈજ તે પીવાયે તેહનું કારણ શું ?

જવાબ.

જાણવું કે : 'ગાકુશહુદાક' (સાથની બાજ ઈજવા)ની અંદર વન- ૨
સ્પતી તથા પાંણી રાખેઆમાં આવે છે, તેહને લીધે જહારે આપણુ 'ગા-
કુશહુદાક' ની બાજ ઈજાયે છઠાયે તેઆરે (તેહમાં) વનસ્પતી અને પાં-

* ગાકુશહુદાક-એ, બોલ પાક અવસ્તાનો છે, અને એનો અર્થ 'ખુબી
આપનારી ગમ્મ' હોયો થાયે છે; પણ એ શબ્દો અગત કરીને બરશુમવાલા મો-
હી ખુબ સાથના ઇએજદાથરેગર મોબેદ પાત્રમેહલની અંદર બરસમ બાંધીને
આનું ખાવાની આગમ્ય મોહી બાજ ધરે છે તે બાજ ઈજવાના અવસ્તાની અંદર
પઢવામાં આવે છે, તે ઉપરથી આયે નામ આગલા વખતથી તે હમણાં શુધીના ઇએ-
જદાથરેગર મોબેદનાં વપરાણમાં કોઈની ઇજદ અમેશાસ્પંદ અથવા અશોક્રોહર-
ની બાજ ઈજવાને લાગુ પડી છે; માટે એ બોલનો અર્થ આયે જગોએ બરસમ
બાંધીને મોહી બાજ ઈજવાનો સહમજવો, અને તેથી ઉતરતી ખાનાંની બાજમાં
'અમશેસપન્તે' તથા 'યથાદીયજમેદે' ની બાજને સહમજવી.

ણીનું ઈંજાણુ થાએ છે, અને તેથી તે (બાબ) ઈંજનાર (ઈએબદાથરેગર) સ-
 ધલો ખોરાક ખાવા તથા પાંણી પીવા સારૂ યોગીએ થાએ છે. માટે (જે કોઈ)
 દરૂન ઈંજે તેણે તે દરૂન (ઈંજતી વખતે તેહ) ની સાથે ચોખ્ખી વનસ્પતી
 (ઈએબને ફલકુલ) રાખવાં, કે તે દરૂન (ઈંજવા)ની કીરીઆમાં આહુડનાં ફલ
 તથા (ખીજ) વનસ્પતીની સાથે પાંણી એકડું હોવાને લીધે તે સઘલી વન-
 સ્પતી તથા આહુડનાં ફલ અને પાંણી ઈંજલું થાએ, (અને) તેથી (તે) આરા-
 ધના કરનારો (ઈએબદાથરેગર) સઘલી વનસ્પતી તથા આહુડનાં ફલ ખાવાને
 તથા પાંણી પીવાને યોગીએ થાએ; પણ જો (તે ઈએબદાથરેગર) દરૂન (ગાહ-
 શાહુદાહુની બાબ સાથે) નહી ઈંજ અને તે વનસ્પતીને લગતી બીજને
 ઈંજવાની બીજ વસ્તુથી (ઈએબને નાઢલી બાબ ધરીને) ઈંજ કે જહુમાં
 વનસ્પતી તથા પાણીનું ઈંજાણુ થાએલું હોએતો તે(હુવી કીરીઆ)થી તે
 ઈંજનારો (ઈએબદાથરેગર) તેજ ચોરવરનો ખોરાક ખાવાને તથા પાંણી પી-
 વાને ઈએગીએ થાએ છે. જો પાંણીને (બાબ ધરવામાં) ઈંજ અને (તે)
 બાબ ભાગેતો તે ઈંજએલું પાંણી તે (બાબ) ઈંજનાર (ઈએબદાથરેગર)ને
 (પીવા) લાએકનું નથી, પણ તે (પાંણી ફરીને ઈંજલી) બાબ સાથે વગર
 બાબ પીવા જેવું છે.

સવાલ ૪ થો. (૧૫)

- ૧ (એથો) સવાલ (એ) કીધો કે : (દીનની અંદર) ફરમાવેલું છે કે (ગુ-
 નાહુનો) પસ્તાવો (ઈએબને પતેત) કરવાથી દોનખને માટેનો મારગ તદન
 રેહતો નથી તેહનું કારણ શું ?

જવાબ .

- ૨ જાણવું કે : ગુનાહથી રવાંત અપવીતર થવાએ, (તેહને) મારગ દો-
 નખને માટેનો છે; અને (તે) ગુનાહનું નીવારણ તથા પવીતરાઈ મેલવા-
 નો ઉપાએ લલી દીનને લગતી સહમબ ધરાવનારો દસતુર જે રવાંતની
 દવા કરી જાણુનાર તથા રવાંતને ગુનાહથી ઘણું પાક કરનાર હોએ તેથી છે.
 કારણ કે (જેમ) હુકીમાંનાં ધંધાની અંદર દવાઈ અને (તેહને લગતી) બીજ
 વસ્તુ, દરએક મરબ (નો ઉપાએ કરવા) ને સારૂં સમર્થવાન છે, અને તેહની

સહમન બતલાવનારો શરીરનો હકીમ છે, અને તે કુખી કાયા તથા ખોડખાંપણ વાલાં શરીરની બીમારીનો એલાન બતલાવનાર તથા (ઉપાએ) કરનાર હકીમ તથા હાડ વઈદની મારફતે તે બીમાર શરીરને આરાંમ થવો તથા બેહુને પાછુ સુધરવું છે, તેમ ગુનાહે કરી અપવીતર તથા નનજસ થા-એલાં રવાંનને, જે તે (રવાંન) પોતે. ભલી દીનના દસતુરનાં કરમાંનથી, (પો-તાના) ગુનાહનો અન્તકરંણથી પરતાવો કરનાર, ખોલવાથી (તેહની) માફી આહુનાર અને કાંમથી પચાતાપ કરનાર હોએતો, તે રવાંનના હકીમ તરીકે-ના ભલી દીનના દસતુરથી (તેહના) કરેલા ગુનાહનું નીવારંણ થાએ છે, ત-થા રવાંન ગુનાહની અપવીતરાઈ અને નનજસીથી પાક થાઈ સકે છે; અને તેથી દોનખનો રસ્તો કપાએ છે.

સ વા લ ૫ મો . (૧૭)

પાંચમો સવાલ એ કીધો કે : આદમીઓનાં કામો મધેનુ કીહું કામ ૧
હુનીઆને ઘણો કાએદો કરનારૂં, ઈનદોને વધારે ખુશી ઉપજવનારૂં, દેવોને
ઘણું કુઃખ પોહ્યાડનારૂં, અને સરવેથી અહુડતે દરજેનું છે ?

જ વા બ .

જાણવું કે : આદમીનાં કામો મધેનુ હુનીઆને વધારે કાએદો પોહ- ૨
આડનારૂં કામ, પોતાના ખુબીવન્તા માલેક તથા ઈનસાફી અને આલમના
સુધારાને લગતું કરમાન આપનાર પાદશાહની તાએદારીમાં રેહવાનું છે.
ઈનદોને વધારે ખુશી ઉપજવનારૂં (અને દેવોને વધારે ઈજા દેનારૂં કાંમ)
મનદીઅસની દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાનું તથા લોકોને સવાબધાર રાખ-
વાનું છે. અને સરવેથી અહુડતે દરજેનું કામ, સઘલાં પુનવન્તાં કામોને ૩
જનમ આપનારા લાએક વિદીઆર્થીઓને વીદીઆ સીખવાનું છે.

સવાલ ૬ ઠો. (૧૧)

- ૧ (છઠો) સવાલ (એ) કીધો કે : આગલા (ભલી દીનની સહમજ ધરાવનારૂ) લોકો તથા દીનના દશતુરોની તરફથી જે કાંઈ (દીનનાં) ફરમાનો જાહેર કરેલાં છે, તે મધેનાં કોઈ ફરમાનની અંદર તે આગલા લોકો તથા ભલી દીનના દશતુરોનું મતફેર હોવાને લીધે, કોઈ બેહુદીન (પોતાના) કામ અને વીચારમાં આગલ વધવા સાડ તે ફરમાનને નહી માનેતો, તેણે કીહા દશતુરનાં ફરમાનને સાંભલવું અને (તે મુજબ) કાંમ કરવું ?

જવાબ .

- ૨ જાણવું કે : (તે વખતે) લોકોમાં જે ભલી દીનના પેશવા (ધ્યાને વડો દશતુર) હોય, અને બીજા ભલી દીનના લોકો તેહના તાએબામાં હોય, તેહના હોકમને તે ભલી દીનવાળા શખસે માંતવો અને તેહનાં ફરમાન મુજબ કાંમ કરવું સબવાર છે; કારણકે તે ફરમાન વીસે (તે) ભલી દીનના શખસને વગર મોહતાજનો અને સંપુરણ વીચારનો બનાવવા સાડ તે એક (દશતુર) નો ફતવો છે. (એ સેવાએ) તે આગલા દીનના આગેવાનો તથા દીનના દશતુરોની તરફના જે બીજા ખોલાસાએ રહેલા હોય, તે દીનના દશતુરો તથા દીનના આગેવાનોના ખોલાસાએને ધીકારની નજરે જોએઆ વગર અંતકરણથી ચાહવા, માંતવા અને તે મુજબ લોકોએ અમલ કરવા સાડ તેહને તાએબે રેહવું સાડ છે.

સવાલ ૭ મો. (૧૧)

- ૧ (સાતમો) સવાલ (એ) કીધો કે : દીનના તાએદારને દીનથી હોકમને હકુમતથી, અને વીદવાંનને વીદીઆથી મોહટાઈવું કારણ શું ?

જવાબ .

- ૨ જાણવું કે : દીનનું ચાલુ રેહવું એ દીનના તાએદારની દાનાઈની મારફતે છે, (તેથી તે) દીનદારને દીનથી મોહટાઈ મેળવવાનો એક સમય છે.

હાકમને હકુમતથી * * . † (વીદવાંનને વીદીઆથી મોહટાઈ મલવાનું) એક કારણ વીદયાને લગતાઓને દરએક બાબતમાં જેમ આપવા જોગ દાના- ઇથી જાતે સુધારવા, અને પોતાને લગતાઓના ક્ષાએદાને સારૂ ક્ષાએદા સાધ- થતી દાનાઇથી (તેઓને) લાએક બનાવવાએછે.

સવાલ ૮ મો. (૧૮)

(આઠમો) સવાલ (એ) કીધો કે : બરસમને લગતો જે ડાભો હાથએ, † તે હાથમાં (ઈજાને, વંદીદાદ કરતી વખતે તથા બાજ ધરતી વખતે) તે (બરસમ) ને પકડવાનું દીનમાં નસીહત તરીકે જણાવેલું છે † તેહનું કારણ શું ? અને જે આદમીઓ (તેહને) ડાભા હાથમાં રાખે તે સા (આધાર) ૨ ઉપરથી રાખે ?

જવાબ .

જાણુવું કે : (જેમ) બરસમને ડાભા હાથમાં રાખવાની તથા તેથી † યજ્ઞદાંતી આરાધના કરવાની ભલી દીનની નસીહતએ, તેમ જે આદમી- ઓ હુમેશાં તેહને (પોતાના) હાથમાં રાખેએ તેઓ તે અદુરમજ્જને લગતા વીઆરથી રેહવાએ બીજા લોકોમા સારા મારગ વાલી (બુરાઈની ઉપર) ક- તેહ મેલવાથી બુલંદ દરજે પોહચનારી એક સારી પેદાએશ તરીકે કેહ- વાએએ. (અને તેહને ડાભા હાથમાં રાખવાની સહમજ એ ઉપરથી † માલુમ પડેએ કે) ખોરશેદ ઉગમન દસાએથી તલુ થતી વખતે આદમીઓને તે હેવી રીતે દેખાએએ કે (તેહની) મુગટ પસમમ દસાની સાંહાંમણે તથા (તેહની) જમની કોશને ઉત્તર અને ડાભી કોશને દક્ષિણ હોએએ, તે ઉ-

† આએ જગોએ નકલ કરનારની ભુલથી અસલ 'દીનુકદ' કેતાબ મ- ઘીથી નકલ કરતાં એખારત નીકલી ગએલીએ, તેથી સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે હ- કુમતને લગતા ખોલાસા વાળી એખારત મલતી નથી.

‡ બરસમ ડાભા હાથમાં પકડવાનું ફરમાન વંદીદાદની ૧૬ મી પરગરદની અંદર ૧૬ મા ફૂકરામાં આવેલુંએ.

જ્યુઓ.વેસ્ટર ગેઆરડે છપાવેલાં જેન્દ અવસ્તાનાં પુસ્તકને સર્ક ૪૭૦ મે ૩૦ ૧૬ મોઃ

પરથી જાંહાં તે (આદમી)ઓનું મોહકું પરિચય તરફ અને જમની બા-
જીની તરફ ઉત્તર અને ડાલી બાજીની તરફ દક્ષિણ હોય છે તાંહાં યજ્ઞાંની
આરાધનાને માટે જે (હાથ)માં બરસમ પકડવાની ભલી દીનની નસીહત છે.
તે ડાલો હાથ કીહો તે તેઓને જાણાઈ આવે છે.

સવાલ ૯ મો . (૧૧)

- ૧ (નવમો) સવાલ (એ) કીધો કે : (દીનમાં) જાહેર કરેલું છે કે ખલકની
બોહલી પેદાએશ વાલી (પુરથવી) ની અંદર ખોરશેદની સાંહાંમણે જે ડા
કેશવર* (ઈઆને પુરથવીના હરધા ગોલાનો ભાગ) છે, તેહને રોશની આ-
પવા સાઝ તે (ખોરશેદ)નું પરકાશવું છે, તેહની મતલબ શું ?

જવાબ .

- ૨ જાંણવું કે : પુરથવી (તેહની) આસપાસના ઉત્તર પાહડ અને જગ-
તના સંબંધ સાથની છે, (તે) પુરથવીનો આકાર ગોલ હોવાને લીધે તે સાત
કેશવરની પુરથવીનો જે હરધ ભાગ છે તેહને દીનની અંદર ડા કેશવરનો
(ભાગ કરીને) જાણાવેલો છે; અને પુરથવી ગોલ હોવાને લીધે ખોરશેદની
ગતિને હુમેશાં પુરથવીના અરધા ભાગની રોનક, ચલકાટ અને તેજને સાઝ
પરકાશવું છે.

* કેશવર—એ ખોલ અવસ્તાના *کیشور* કેરેશવર અથવા *کیشور*
કર્ષવર—શબ્દ ઉપરથી બનેલો છે અને તેહનો અર્થ 'હૃદવાણું' હોવા થાય છે. પાક
અવસ્તામાં આપણી પુરથવી ઉપરની સુધલી વસતીને સાત 'કેશવર' અથવા સાત
ખંડની અંદર વેહવી નાંખેલી છે, અને તે દરએક ખંડને અરેજહ—સવેહ—
કુરદદકશ—વિદેદકશ—વઉરોખરેશત—વઉરોજરેશત અને અનેરેથ-ખામી, ઇત્યાદી
નાંમો આપેલાં છે. અને તે ઉપરથી પાક અવસ્તામાં *کیشور* નામ આપેલું છે.
હત-કર્ષવરની નેમ—એ એખારત 'સાત કેશવરવાળી પુરથવી' ના અર્થને સાઝ
વપરાયેલી છે; જે ઉપરથી પેહલવીમાં *کیشور* અને ફારસીમાં *کیشور*
کیشور હોવી એખારત ઉપલી મતલબને સાઝ વપરાયેલી છે. પાછલથી *کیشور* ખોલની
જગોએ અરબી *کیشور* ખોલ વપરાઈને *کیشور* હોવા શબ્દો પુરથવીના અર્થને
સાઝ વપરાયેલાં છે.

સવાલ ૧૦ મો. (૧૦)

(દસમો) સવાલ (એ) કીધો કે: જો કોઈ શખસ એક આડનાં થડને ૧ નીચેથી પાંચીએ કરી ઘોતો હોએ અને તે આડનાં માથાં ઉપર આંધ્રી ઈઆ સગનો નસો (પડેલો) નજર આવેતો, તે આડની ઉપર જ્યા વગર તે નસાનો સંબંધ તથા (તેથી) રીમન થવાની ધાસતી અને (તે) નસાને હીલવાથી મરગરજાનં (ગુનેહગાર) થવું તે પાંચીએ ઘોનાર (શખસ)ને છે કે કેમ ? (અને જો તેમ હોએતો) તેહનો એલાજ શું ?

જવાબ.

જાણવું કે: તેહને લગતો સારો ઉપાએ આએ પરકારનો છે કે, વગર ૨ વાદલની (યાને ખોલવી) હવાના દેખાવે કરી તે (આડ)ના ઉપલા ભાગને પાક થવું છે, અને તેહનાં લાકડાંના સોટાનો (યાને તે આડનાં મથાલાં પછીનાં તેહનાં આખાં શરીરનો) આપણી સાથનો સંબંધ આંખની ઈનદરી (યાને દરસ્ટી) તરીકે છે.*

સવાલ ૧૧ મો. (૧૧)

(અર્ગીઆરમો) સવાલ (એ) કીધો કે: આંધ્રીએ પોતાનાં કાંમની ૧ મારકતે અહુરમજદનો સંબંધ ધરાવનારાં તથા અહુરમજદનો સંબંધ ધરાવનારાંએ પુરતી શોભાવન્તા અને ઈજદની બરોબરતા કેમ થાઈ સકે ? તથા તેઓ અહુરમજદના સંબંધથી દુર, વધારે વેગલા અને દેવની બરોબરતા કેમ થાઈ સકે ?

* આએ જવાબને લગતી મતલબનો ખોલો સાર એછે કે, જેમ જમીન ઉપર આકૃતાખની ખોલો રોશનીમાં પડેલો નશો ઉંચકી લઈ ગીઆ પછી તે જગો રીમન ગણાતી નથી, તેમ તે આડનાં મથાલાં ઉપરનો નશો ઉંચકાએઆ પછી તે આડનાં મથાલાંને પાક ગણવું; અને જેમ નસા ઉપર તરણુ કદમ દુરથી આપણી નજર પડવાએ આપણને કસી રીમની પોહચતી નથી, તેમ તે આડનાં થડને નીચેથી ઘોનારને તે આડના મથાલાં ઉપર નસા હોવા છતાં તે નસાની રીમની તેહને પોહચતી નથી.

જ વા ય .

- ૨ જાંણુવું કે: આદમીઓ અહડતે દરજેની અકલાની મારફતે ભલી દી-
ન ઉપર ચુસ્ત રેહવાએ અહુરમનદનો સંબંધ મેલવનારાં, ભલી દીન ઉપર
વધારે (ચુસ્ત) રેહવાએ અહુરમનદના સંબંધને માટે પુરતો સીનગાર પાં
મેલાં અને ભલી દીન ઉપર ઘણાંજ (ચુસ્ત) રેહવાએ ઈજદોની બરોબરતાં
થાએછે; અને (તે) ભલી દીન ઉપર ચુસ્ત નહીં રેહવાએ અહુરમનદના
સંબંધથી જુદાં, તથા બુરી દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાએ અહુરમનદથી ઘણાં
કુર, અને બુરી દીન ઉપર ઘણાં ચુસ્ત રેહવાએ દેવની બરોબરતાં થાએછે.

સ વા લ ૧૨ મો . (૧૧)

- ૧ (બારમો) સવાલ (એ) કીધો કે: જ્યારે આદમીનું રૂહ (યાને
આત્મા) રોશનીવાણુ અને સદ્ગુણી હોએતો, તે અળકાટ, ભિરેલાં અને ખુ-
બીવન્તાં (રૂહ) થી, બુરાઈને માટે બનેલા આતમા (ઈઆને દેવ)ની હાલત-
માં ફરી સકાએ નહીં; તેજ્યારે (પાક) અવસ્તામાં ગોલાંમબારગી કરનાર
તથા કરાવનારને ગેબી દેવ (ના જેવા) થવા તથા આશમોગોનાં રવાંનને
આએ પુરથવીની ઉપર તથા (પુરથવીનાં) ભીતરમાં દેવનાં કાલાં રૂપમાં દો-
ડવા સાડુ ફરમાવેણુંછે તેહનું શું કારણ?

જ વા ય .

- ૨ જાંણુવું કે: ગોલાંમબારગી કરનાર તથા કરાવનાર દેવના જેવા
થાએછે કરીને (પાક અવસ્તામાં) ફરમાવેણુંછે, તે અહુરમનદના તાબેદારો
(ઈઆને મનદઈઅસની દીનતાં ફરમાંન મુજબ ચાલતારાઓ) ને સાડુ ન-
થી, પણ જે નાફરમાંન લોકોનાં રવાંન દેવની તરફ ઘણાં આર્ગળ વધેલાં
તથા દેવનું કાંમ કરવું પસંદ કરવાને માટેનાં (હોએ) તેઓને સાડુછે, કારણ
કે અશોનાં રવાંનની સાથે ઈજદો હોએછે, તેહને લીધે દેવો તથી કુર

† અહડતે દરજેની અકલ તે આપણી ભલી મનદીઅસની જરતોશતી દીનને
લગતાં ધર્મ સંબંધી જ્ઞાનને સહમજવું. "

રેહ છે, તેમજ પાપીનાં રવાંતની સાથે દેવો રેહ છે † તેહને લીધે ઈન્દ્રો તથા દુર રેહ છે; દોળખની અંદર પાપીનું રવાંત દેવો, કીડા, દેડકા, ૩ વિદ્યુ, સાંપ અને નોલીઆના સંબંધમાં ઘણું હોવાને લીધે તેહને દેવ અવતારી નજીવેલું છે. અને તે ગોલાંમખારગી કરનાર તથા કરાવનારનાં રવાંતને (દોળખની અંદર) દેવોની સાથના ઘણાજ સંબંધને લીધે તે (બીજા પાપીઓ)ના કરતાં વધારે ખુરા દેવ તરીકે નજીવેલું છે. અને ઠગાઈ ૪ કરનારા આશમોગનાં રવાંતને છેક ઉંડાં દોળખની અંદર દોડવાને લીધે તેહને દેવરૂપી કહેલું છે. બાકી ગોલાંમખારગી કરનાર તથા કરાવનારનાં રવાંતને દેવોના ઘણાજ સંબંધમાં રેહવાએ તથા ઠગાઈ કરનારા આશમોગનાં રવાંતને દેવ અવતારી થવાએ તેહના રવાંતી ગુણમાં (યાને આતમાને લગતી રચનાની અંદર) કસ્સો ફેરફાર થતો નથી.

સવાલ ૧૩ મો. (૧૩)

(તેરમો) સવાલ (એ) કીધોકે: ‘ગયોમરદ’ ના (આએ દુનીઆને લ- ૧ ગતી બદીથી) છુટકારો (મેલવા)નાં કાંમ વીસે અવસ્તાની ગવાહીથી (એમ) કેહવામાં આવીઉં છે કે:—“ તે ગયોમરદ સાચું ખોલવાના સખખને લીધે અમેશાસ્પન્દોની સારી સરદારીમાં (ઈઆને ગરોથમાંતની અંદર કે જાંહાં અમેશાસ્પન્દોની હુકુમતછે તાંહાં) તુરત ગીઓ. ” અને વલી તેહને

† અશોનાં રવાંતની સાથે ઈન્દ્રો, અને પાપીનાં રવાંતની સાથે દેવો હોએ છે— હેવું ઉપલી એખારતમાં આવેલું છે તેહની મતલબ એ છે કે, આએ દુનીઆમાં પવી- તરાઈ અને પરહેજગારીથી રેહનારાં આદમીના આતમાનો સંબંધ ઈન્દ્ર અમે- શાસ્પન્દોને નામે ખોલખાતી અહુરમજ્દની ગેખી સકતીવાળી પેદાએશની સાથે રેહ છે, તે પવીતર સકતીઓની મદદથી તે આદમીને સઘળા સારા વીચારો શુભ છે, તથા તે નેકી કરે છે, અને ખુરાઈથી તેહનો ખચાવ થાએ છે; પણ જો આદમી આએ દુનીઆમાં અપવીતરાઈ અને પાપી કાંમથી રેહ છે, તો તેહની સાથે તે ઈન્દ્રી સક- તીનો સંબંધ રેહતો નથી, અને અંધરમેનીઉશની અંનદીઠ ખુરી સકતીઓ જે દેવ દરઝીને નામે ખોળખાએ છે તેહનો સંબંધ તેની સાથે થાએ છે, તથા તે આદ- મીને સઘળા ખુરા વીચારો શુભ છે, જો તો નેકીથી દુર રેહ છે અને ખુરાઈનો વધારો કરે છે. તેમજ આએ દુનીઆથી શુજરવા પછી અશોનું રવાંત ખેહશતનાં મ- કાંતની અંદર ઈન્દ્રોની સાથે રેહનારું છે, અને પાપીનું રવાંત દોળખની અંદર દેવોની સાથે તેહના ખુરા કરતુકનાં પરમાણુ પરમાણુ રેહનારું છે.

લગતું (અવસ્તાથી) જાહેર થાએલું બીજું એક કારણ એમ જણાવેઆમાં આવીઉં છે કે:—“ તેહની જાતને ‘ગરોથમાં’ ને લગતી (ઈઆને ગરોથમાં બેહશતના રેહવાસીએને લાએકની) પેદા કરેલી હતી ” તેઆરે આએ બેહુ (જુદા જુદા) અપાએલા કૃતવાને દીનનાં કૃમમાં તરીકે કેમ કબુલ રાખવા ?

જ વા બ .

- ૨ જાણવું કે: આએ ફુનીઆંની અંદર ‘ગયોમરદ’ ની જાત આએ ફુનીઆંને લગતી બદી કરવાથી ગરોથમાંના (રેહવાસીએના) જેવી પવીત્તર રેહવાએ, તેહને ગરોથમાંને લગતો પેદા કરેએ હતો હેવું ‘ગયોમરદ’ વીસેનું બોલાવું તેહને લગતાં કૃમમાંથી લોકો કબુલ રાએ; તથા ગયોમરદનો તેહનાં કામથી છુટકારો થાએએ કરીને જણાવેલું છે તે બદી કરનાર (થી છુટકારો પાંખવા) વીસે, તેથી વગર વાંધાએ આએ બેહુ તરેહનું બોલવું સચ્ચાઈ સાથનું, કબુલ રાખવા અને પસંદ કરવા જોએ.

સ વા લ ૧૪ મો . (૧૫)

- ૧ (અઉદમો) સવાલ (એ) કીધો કે: ‘ગયોમરદ’ વીસે બે દશતુરો મધેથી એકનું કેહવું (એમ) છે કે “ (આએ ફુનીઆંમાં) એબ આપનાર હોવા છતાં ૩૦ વરસ તે જીવેએ.” અને બીજાનું કેહવું (એ) છે કે “એબ આપનાર (આએ ફુનીઆંમાં) પોહુએએ ને તે તુરત મરણ પાંખેએ.” જે (બોલવું) એક બીજાની સાંહાંમણે દેખઈતું વાંધા ભરેલું છે, માટે બેહુ (ના મત) ને કેહવી રીતે કબુલ કરવાં અને પસંદ રાખવાં ?

જ વા બ .

- ૨ જાણવું કે: તે બોલવાનું વજન (આપણું) માંણસ જાતને તે વીસે મલેલી સહમજના આધાર ઉપર છે, તેથી જે શખસની તરફથી તે વીસેની સહમજ આપવી અવસ્તાનો દલીલથી હોએતો સઘળાએએ પેગમબરના વચન તરીકે તે ઉપર વીસવાસ રાખવો જોઈએ; અને તેમ કેહવામાં બેહુની મતલબ એક તરફવાલાને મલતી હોએ (ઈઆને બેહુની મતલબનો સાર એકજ હો-

એ) તો તે યોલવું વાંધા ભરેલું નથી, પણ એકમળતા આધાર, મતલબ અને સંબંધવાળું છે. માટે હેવી રીતનાં તેઓનાં (એકમળતા) તરફેન અને સંબંધવાલાં યોળવાને, જેમ ઈમાનને લગતી બીજી બાબતો અને ભલી દીનને લગતી વસ્તુની સહમળને દીનના દશતુરની તરફથી કેહવામાં આવે છે (અને તેહને માનેઅમાં આવે છે) તેમ કબુલ રાખવું. અને પસંદ કરવું.

સવાલ ૧૫ મો. (૧૭)

(પનદરમો) સવાલ (એ) કીધો કે: (પાક) અવસ્તાની અંદર જે કાંઈ ૧ અસલ (અવસ્તા) અને તેહની શરેહ છે, તે દીનના સંધરહ તરીકે (ગણા-એ) છે, તે સઘલું 'યથાઅહૂવેરીઓ' ના સરવેથી પેહલા કલાંમ ઉપરથી બનેલું છે, કરીને કેહ છે; પણ "યથાઅહૂવેરીઓ" ના એક શબ્દની અંદરથી એક લાગ (ઈઆને એક નુસક) કેમ બનેઓ ?

જવાબ.

જાણવું કે: (પાક) અવસ્તાની અંદર અસલ (અવસ્તા) અને તેહની ૨ શરેહ છે તે (સઘલું) દીનના સંધરહ (ઈઆને આપણી દીનનાં ધરમ પુસતક) તરીકે 'ઈઅથાઅહૂવેરીઓ' ઉપરથી બનેલું છે અને જેમ માંણસનાં માથાં વગર (તેહને) જેમ આપનારા બાલનું બનવું નથી, તેમ 'યથાઅહૂવેરીઓ' વગર દીનને વધારે જેમ આપનારા (અવસ્તા અને તેહની) શરેહનું બનવું નથી માટે (યથાઅહૂવેરીઓના દરએક શબ્દના આધાર ઉપરથી એકેક નુસકનું બનવું એ) એક બીજાને (કોઈબી પરકારે) વાંધા ભરેલું નથી.

સવાલ ૧૬ મો. (૧૫)

(સોલમો) સવાલ (એ) કીધો કે: પાવચીબી આદમી તથા સગતા ન- ૧ સાને† ૩૦ દગલાં અને દસતાંનવાલી ઓરતને ૧૫ દગલાં દુર રાખવાનો શું

† નસા—એ આદમી, સગ, અને બીજાં કેટલાંએક ચોપગાં જાનવરો તથા પશ્શીઓની મુએલી લોથ અથવા તે લોથને લગતી વસ્તુને કેહ છે.

સમ્બંધે ? શું માંણસ અને સગના નસાની રીમની (ઈચ્છાને નબળાંસી) દસતાંન કરતાં વધારે છે ? (કારણ કે) ૩૦ દગલાંના વધારા ઉપરથી આદમી તથા સગના નસાની રીમની દસતાંન કરતાં વધારે (ગણ્યાએ છે). તેઆરે દસતાંન વાળી ઓરતની નબર, તે નેક પેદાએશ (ઈચ્છાને પાક દાદાર, તથા ઈન્દ્રિયએશાસ્પન્દો અને અશો ફરોહરો)ને લગતી પાક કીરીઆ ઉપર પડવાથી તે કીરીઆને આદમી અને સગના નસા કરતાં વધારે (ફરી હોવા છતાં) અપવીતર થવા સાડ (દીનમાં) જણાવીડંછે તેહનું શું કારણ ?

જ વા ખ .

૨ જાંણુવું કે : ૩૦ દગલાંની લંબાઈ ઉપરથી આદમી અને સગના નસાની વધારે રીમની દસતાંન કરતાં દેખઈતી છે; પણ પાવ વસ્તુ ઉપર દસતાંન વાળી ઓરતની નબર પડવાએ તે વસ્તુને ખરાબ કરવાનો સમ્બંધ નસસને દસતાંનવાળી ઓરત ઉપર ધણા જોરસાથી દોડવાની કહ્યત મળવાને લીધે તથા તે ઓરતની નબરની મારફતે પેલી પાક વસ્તુની અંદર નસસનો મેલાપ થવાથી છે. અને જો કુતને લગતા પવનની છુપી ઈજા કરનારી બદ્ધોઈ નાખતી અંદર જવાથી, તે ગલીચ માદાને લગતી બદ્ધોઈ જાનદાર પેદાએશને ખરાબ કરનારી છે, તેમ પેલી (દસતાંનવાળી ઓરત)નું પવીતર કીરીઆને લગતી વસ્તુની તરફ જોવું તે વસ્તુને નીરઉપીઓગી કરનારું છે.

૧ (૧૧) વખતને લગતી મોહટાઈ, તથા તે મોહટાઈને લગતી વસ્તુ અને (તે) મોહટાઈએ પોહ્યવાથી કહ્યત કોણુને છે તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે : (આદમીને) વખતને લગતી મોહટાઈ, ભલાઈ અને યુરાઈએ કરી છે; તેહમાં સ્પેનામીનો * ને લગતા જતી ગુણથી (તેહને) ભલા-

* સ્પેનામીનો—એ અહુરમજ્દની ભલી સક્તીનું નામ છે, અને તે ભલાઈનું મુલ તથા ધનાહમીનોની સાંહમણે થનારા હરીફ તરીકે છે. પાક અવસ્તામાં સ્પેનામીનોને સ્પેન-મજ્દનુ; અને ધનાહમીનોને અંધ મજ્દનુ; હેવાં નામથી જણાવેલા છે. જે અધેનાં પેહલાં નામનો અર્થ 'વરધી કરનારો

છે, અને ધનામીનાને લગતો ઉલટો ગુણ (તેહની અંદર) પોહ્યવાએ બુ-
રાઈ છે.

વખતને લગતી દરએક ભલાઈ તથા બુરાઈની મુખ્ય સહમળ ૩
૮ (તસેહની) છે, જેઓનાં નામ—સ્પેનાકી, ધનાકી, વાદી, વરૂની, બગી,
દહાંતી, વહુયાતી, અને ‘દૂશનેયાતી’ છે; અને (કુનીઆમાં ભલાઈ અને
બુરાઈનું) પોહ્યવું તેહને લીધે છે.

સ્પેનાકી,—એ દીનને લગતી દાંનાઈ, તાપેદારી, સચાઈ અને તેહને ૪
સારું સેહન કરવાની સહમળને લગતું ગણેઆંત છે; અને તે વસ્તુ જેઓ
ભલી દીનને લગતી સાચી હકીકતને (કુનીઆમાં) ફેલાવવા અને ધરમ
ગુરૂપણું ચલાવવા સારું પરખીઆત હોએ તેઓને વાસ્તેની છે.

ધનાકી—એ (માંણસને) અથોરતાંત (ઈઆને ધરમઆચારી) ટોલાંતી ૫
સાંહમણે ધનારી બુરી દીનને લગતી (અહુરમળદની) નાંકરમાંતી, ભલી
દીનને લગતું નહી જોઈ તથા નહી સાંભલી સકવું, ગુનાહ અને નીમખ
હરાંમી કરવા સીખવવાની સહમળને લગતું ગણેઆંત છે; અને એ વસ્તુ
જેઓ ભલી દીનને ખરાબ કરવામાં મશહુર હોએ તેઓને લગતી છે.

વાદી—એ ધરમઆચારી ટોલાને અરથેશતાર (ઈઆને રાબઅધી- ૬
કારી) ટોલાની તરફથી કહ્યત, બુલંદી, હકુમત અને ઈતસાફતી મદદ
આપવાની સહમળને લગતું ગણેઆંત છે, અને એ વસ્તુ જેઓ હકુમત
અને અમલ ચલાવવામાં નામવર છે તેઓને લગતી છે.

વરૂની—એ ધરમઆચારી ટોલાને હાંતી પોહ્યાડવાની આપમતલ- ૭
બ, બરાતુરૂત † ને લગતી કેલવણીને મદદ કરનારી સધલી ફરેબબાજ, બુરી

મીનો’ અને ખીજનો અર્થ ‘હાંણી પોહ્યાડનારો મીનો’ હોવો થાય છે, જેહની
મતલબ માંણસને આએ કુનીઆમાં આવતી કુનીઆને સારૂ ચહડતે દરજેનું તથા
હાંણી સાથનું કરનારી ગેબી સકતીની છે; જે ઉપરથી પાક અવસ્તામાં સારી ચાલ
અલણથી ચાલનારી પેદાએશને ‘સ્પેનામીનોની પેદાએશ’ અને બુરી ચાલઅલણથી
ચાલનારી પેદાએશને ‘ધનાહમીનોની પેદાએશ’ નું નામ આપેઆમાં આવેલું છે.
મને આએ જે ભલાઈ તથા બુરાઈનાં મુલને આધારે પાક અવસ્તાની અંદર સ-
લી ભલી તથા બુરી વસ્તુઓની ઉતપંતી તથા તેહનાં કાંમને લગતું વરણન કરેલું છે.

† બરાતુરૂત—એ તુરકી પાદશાહ અરજારૂપના એક સપેહમાલારનું નામ છે,
આએ મુજ સરદારે બલખ શેહરની અંદર જાહને આપણા પાક પેગમબર અશો
જરતોશતને અને ખીજ પરહેજગારોને તલવારના જખમથી મારેઆ હતા, તેથી
આએ તુરકીને આપણા મજહબને લગતી કેતામીમાં ઘણાજ પાત્રી અને અતીથે

- બુઢી, અને અનીતીની સહમનને લગતું ગણેઆંતછે; અને એ વસતુ જે-
ઓ તે (ધરમઆચારી) ટોલાને નોકસાંત તથા ખરાબ કરવામાં મશહુરછે
તેઓને લગતીછે.
- ૮ બગી—એ ફુતીઆંને સાડ ખેતીવાડી કરવાને લગતી સહમનછે;
અને એ વસતુ જેઓ પરમાંણીકપણાંથી રેહી, ખોરાકને એકઠો કરી, ઉ-
મદા બદલો મેલવવા સાડ તેહની (લોકોમાં) સખાવત કરવાએ, ધરમઆ-
ચારી (તથા) રાઝદુઆરી ટોલાની મદદમાં વધારો કરનાર તરીકે મશહુર
હાએ તેઓને લગતીછે.
- ૯ દહાંતી—એ, ચોરો તથા જીલમગારોને ફુતીઆંની અંદર ઘાત કરવા-
તું; તથા ખેરેહી, જીદાઇ, બખીલી અને નીચ વદેઆ કરવાથી ફુતીઆંની
આબાદીને નોકસાંત કરવાતું અને (ખોરાકની) તંગી તથા ખુટ પાડવાથી
આલમને હાંણી પોંહ્યાડવાને લગતું ગણેઆંતછે, અને એ ચીજ જે લોકો
બુરજીગરીના ધંધાને ખરાબ કરનારાછે તેઓને લગતીછે.
- ૧૦ વહૂયાતી—એ, હુતુખશ (ઇઆને સારો વેપાર ધનધો કરનાર) ટોળાને
લગતી સહમનછે, જે ટોળો (ધરમઆચારી, રાઝદુઆરી અને ખેડુત) એ
તરણે ધંધાદારીઓને મદદ કરનારો છે, અને તે 'હુતુખશ' નો પેશો ક-
રનારના રવાંતને અશોઈનું મેલવવું હુમત, હુખત, અને હુવરશત, (ઇઆ-
ને સારા વીચાર, સારા વચન અને સારા કાંમ) ની ખારકતેછે.
- ૧૧ ફુશનેયાતી—એ બુરો ઉદીઓગ કરનારા લોકોને લગતી સહમનછે,
બુરો ઉદીઓગ કરનારનાં રવાંતને (તેહના ધંધાને લગતા) બુરા વીચાર, બુ-
રા વચન અને બુરા કાંમની ખારકતે તકસીરવાર થવુંછે; અને તે (ધરમ-
આચારી, રાઝદુઆરી અને ખેડુત એ) તરણે ધંધાવાલાઓને નોકસાંત કર-
નારછે.

બદકારનું નામ આપેલું છે. જેમકે દશતુર શેહમરદ મલેકશાહે બનાવેલી સદ્દરે
નજમના ૯ મા બાબમાં લખે છે કે:—

که این فعل زشتی غلامبارگان مقابل باوعال دیوست آن
چو افراسیاب و چو ضحاک درون چو تور و تراوش زشت حزون
که او کسبت در دین زرتشت را کزو بود گرمی دل و پشت را

કારણ કે આએ ગોલાંખપારગીને લગતું બુરું કાંમ અફરાસીઆબ, કમીનો
જોહાક અને ગમગીની ઉપજાવનારા બુરા ખરાતરશ જેવા દેવનાં કાંમોની ખરાબર-
નું છે, કે તેણે (ઇઆને ખરાતરશ) જેહનીથી (આપણાં) દેલ અને પીઠને ગરમી હતી
તે દીનના નગીના જરતોશતને ખારી નહીંએ.

આએ (ઉપર જણાવેલી) સહુમળ ધરાવનારા જુદા જુદા ધંધાદારાનું ૧૨ બનવું તેહને લગતાં (સ્પેનામીનો તથા ગનામીનોનાં) મુલની અસરથી છે, અને તે (દરીએક મુલ)ની (અસર) તે ઉપર હોવાથી તે તેહનો તાબેદાર (થાએ) છે.

‘સ્પેનાકી’ ને લગતી સારી સહુમળ ‘વાદી’ ને સાડું તથા ‘વાદી’ ૧૩ ને લગતી સહુમળ ‘બગી’ ને સાડું, અને ‘બગી’ ને લગતી સહુમળ ‘વહ્યાતી’ ને સાડું છે.

‘ધનાકી’ ને લગતી યુરી સહુમળ ‘વરૂની’ ને સાડું, તથા ‘વ- ૧૪ રૂની’ ને લગતી સહુમળ ‘દદાંની’ ને સાડું અને ‘દદાંની’ ને લગતી સહુમળ ‘દૂશુનેયાતી’ ને સાડું છે. અને આદમીને તેહની તરેહવાર ૧૫ નીચાઈ તથા લલાઈની અંદર જાહેર થવું તે (સહુમળ)ને લીધે છે.

યુરાઈ (એ) જુલમને લીધે છે, અને જુલમનું કુનીઆમાં ધણીએક ૧૬ તરેહથી ફાવું છે. તેમજ જુદાં જુદાં આદમીએને નેકીને લીધે લલાઈની અંદર ફાવું છે. જે વખત યુરા (અંદર મેની ઉશ) ને લગતો હોએચ તે (વખત) ની અંદર ધણું કરીને ઉંચની ઉપર નીચનું કહ્યત (વધારે) સંબંધ ધરાવેચ, (ઈઆને ભલી વસ્તુની અંદર યુરી અસર થાએ છે), તેઆરે જુલમની મારફતે વધારે યુરાઈનું આદમીને જણાવું છે; જેમકે તે વીસે (આપણી) પાક દીનની અંદર જણાવેલું છે કે ‘આદમીનું’ સારી આએપત મેલવવાનું કાંમ (તેહની અંદર) ઈવદોની કહ્યતનો સંબંધ હોવાથી છે, તથા યુરી આએપત મેલવવાનું કાંમ (તેહની અંદર) દેવોની કહ્યતનો સંબંધ હોવાથી છે.’

પેદાના કરનાર અહુરમનદને લગતી મોહટાઈ (ઈઆને માણસોને તે ૧૭ સાહેબની રાહ ઉપર ચાલવા) ને વાસતે આવનારો વખત લલાઈએ કરી છે, જે (વખત) લોકોને લલાઈથી ચહડતે દરજેની જાતવાળા બનવવાના સબબ તરીકે છે, અને તેહને લીધે યુરાં મુજથી જે યુરાઈને લગતો યુરો આપ તથા (માણસને) યુરું બનવાનો સબબ છે, તેહને હાંણી પોહ્યે છે. તથા વધારે યુરાઈને લગતો જે યુરો આપ ખરાબી કરનારની તરફથી લોકોમાં પોહ્યનારો છે, તેહનું શરૂઆતથી તે સેવટના વખત શુધી તુટવું, એ તેહનો ખલકમાંથી એકદમ અટકાવ કરનારી (લલાઈની) સકતીથી છે. પેદાએશની અંદર ફરશોકન્તા† ને માટેની સકતીઓનું સં-

† ફરશોકન્ત—એ લોગત અવરતાના અર્થથી ફરશોકન્ત—શબ્દ ઉપરથી બનેલો છે, જેહનો અર્થ પેદાએશને લગતી ‘ચહડતે દરજેની બનાવટ’, એટલેજ આલમને ‘ચહડતે દરજેની બનાવવાનું કાંમ’ હોવો થાએ છે, અને તે નાંમ કેઆમતના વખતના શુધારાનાં કાંમને આપેઆમાં આવેલું છે.

મતોલ રેહુવું તથા (તેહને લગતી) કહિયત અને સંબંધનું (આદમીની અંદર) વધારે પોહચવું, યુરાઈને વગર તેજની કરવાનું જે ભણું બળ તેહમાં ચાલુ છે તેણે કરી છે.

૧૮ વલી જે વખત યુરાઈને લગતું વધારે મોહટપણુ ધરાવેય તે, તે (વખત) ની અંદર ભલાઈનાં કૂરતાં યુરાઈ ઘણીજ હોવાને લીધે છે, અને આએ વખતમાં પેલા દરવંદ (અંધરમેનીઉશ) ની ઠગાઈની મારફતે સઘલા લોકોને હાંણી થાએ છે. આએ પરમાંણે લોકોમાં ભલી અને યુરી કહિયત ચાલુ રેહવાને લીધે ફરશોકન્તના વખતવેર (તેઓમાં એકથી બીજને) હાંણી પોહચસે. (પણુ સેવટે) તે ફરશોકન્તના વખતમાં (સઘલાએને) ભલાઈએ કરી (બદી વગર) ખાલેસીથી રેહવું છે; અને તેથી ખલકને નોકસાંત કરવાની ઘનામીનાને ખુટ થસે. અને સઘલા ભલા લોકોને પેદાના કરનાર સાહેબની સેવટની ધારણાને લગતી ઈછાવાલી સકતીની મારફતે અમરગી અને કાએદાસરની છેલ્લી કાએઆ મલશે.

૧ (૧૪) ઈરાંનના દેશી (ઈઆને મનદીઅસની દીન ધરાવનાર) નો સંબંધ, ખાસીઅત અને કહિઅતને લગતી મોહટાઈ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે: ઈરાંનના દેશીની (અહુરમનદના) સંબંધને લગતી જે મોહટાઈ છે, તે મનદીઅસની દીન અને તેહના કાએદાની મારફતે તે ૩ (અહુરમનદનો) તાએદાર છે તેહને લીધે છે. અને તેહની ખાસીઅત તથા કહિઅતનો ચહુડતો દરજે (અહુરમનદની) તાએદારીને લગતી (તેહના) કેટલીએક તરેહના ખવાસ તથા ચાલચલણુથી છે. ઈરાંનીઓનો તરીકો એ મનદીઅસની દીનનો તરીકો છે, તેથી જે કોઈ ઈરાંનનો વતની છે તે હુમેશાં ઘાટકી રવઈઆને તોડનાર છે. ઈરાંનનો વતની મનદીઅસની દીનનો તરીકો ધરાવેય અને પોતાની સાથે ભલા મીનો (નો સંબંધ) રાખેય તેથી તેહને મોહટાઈ છે, અને યુરી સકતી તેહનીથી ઈજાખાંમતી રેહુચ. અને તે, શુધરેલા, પરમાંણીક, અ

ને એકસરખા ખોરાકને લીધે તનદરૂસ્ત, સમરેલો, સુધરેલો, સુખી અવસ્થા-
વાલો, પાક, શુનદર, સુધનધીવાલો અને ખુશી સાથનો રેહછે. અને જ ૪
(ખીજ) કેટલીએક જાતછે તેહને તેહના ખવાસ તથા કઉચ્ચતને લગતી મો-
હુટાઈ જે પોતે (અહુરમજ્દની) નાંકરમાંનીને લગતો ખવાસ તથા ધનામીનોને
લગતા મજહુબની ચાલણુ ધરાવેચ, તથા પોતાની સાથે યુરા મીને (નો
સંબંધ) રાખેચ તેથીછે. અને તેથી લલી સકતી તેહનીથી ઈજા પાંમેલી
થાએચ. તથા તે અપરમાંણીક, ખીગડેલા, અતીશે એકસરખા ખોરાકને લીધે
ખીમાર, બદકાર, ખરાબ થાએલો, કંગાલ, નાપાક, ધનધાતો, કરૂપી અને
સંતાપવાલો રેહછે.*

(૧૧) ઈરાંન દેશની આહેરની સરહદવાલા લોકોને બન- ૧
વાના સખખ વીસે ભલી દીનને લગતો
ખોલા સો .

જાણુવું કે : જ્યોનું અસલ વતન ઈરાંનછે, તે સરહદવાલા લોકોની ૨
દીન તથા રવઈઆનું બનવુંલી તેઓનાં ઈરાંની વડીઅલના અસલ ધરમ
અને દીન ઉપરથીછે. માટે એજ દીન અને તરીકાની પુછપરછ કરવાથી (યા-
ને તેહનાં ફરમાન મુજબ ચાલવાથી) તેઓને ભલાઈ, ક્ષાએદો અને વધારે
કઉચ્ચતછે. સખખ કે તેઓ જ હુકુમતે પુગેલાછે તે ઈરાંની મજહુબની (ખુખી) ૩
થીછે, અને જ્યો (હાલમાં) પુરથવીના અને તેમા વલી જ ખુનેરસના
(ઈઆને ઈરાંનના) માલેક થએઆછે તેઓ 'હોશંગ' તેહમુરસ્પ, જમશેદ,
ફરેહુન, અને એરચ, ઈતીઆદી ઈરાંની (પાદશાહ) ઓથીછે, અને તેઓને
જે કાંઈ તેઓના રાજની મોહુટાઈ મલીછે તે મોહુટાઈ રઈઅતને છુટાપણું
તથા શુખ આપવાએછે, અને તેથી તેઓને હુમેશનો ક્ષાએદોછે. માટે જ
ખીજ હાકમે જ્લમને સાઝ ખોટું ખોલનારને, મજહુબની અંદર ફેતનો

* આએ ઉપલી બાબતનો સાર એછે કે મજદીઅસની ધરમ પાલનારો શ-
ખસ અહુરમજ્દી મારગ ઉપર ચાલનારેછે, તેથી તેહનામાં અહુરમજ્દની તરફની
કુદરતી સારી સહમજો ઉતરેછે, અને તેથી તે ઉપર જણાવેલા સારા ગુણુવાલો રેહ
છે; અને તેથી ઉલટો મારગ જ દેવપરસ્તીનોછે તે મારગે ચાલનારો શખસ ધનાહ-
મીનોના ચેલા તરીકેછે, તેથી તેહનામાં ધનાહમીનોની તરફની ખુરી સહમજો ઉતરેછે,
અને તેહને લીધે તે આએ દુનીઆમા ઉપર જણાવેલા ખુરા ગુનવાલો રેહછે.

ઉભો કરનારને, ખુનીને અને વાટપાડાઓને નહીં પસંદ કરનારા હોય તેઓના ચુકાદાને અહુરમનદના તાબેદારોએ હુમેશાં કબુલ રાખવો તથા (તેઓને) બચાવ કરનારા પાદશાહ તરીકે ગણવા, અને તેઓની તરફ (પોતાને) વગર બલવાયે ધારાથી આધીન રાખવા તથા (તેઓની) હુકુમતને વધારવી. પણ જો તાંહાં કોઈ, (બીજી) દીનને ચાલુ કરવા સાડું મનદીઅસની દીનની મોહટાઈ, કીરતી અને ખોરેહુને અટકાવેતો, તેહવા ધાતકીઓથી જમ તેઓને કાએદા અને શુખ જણાયે તેમ (પોતાને) શુધરેલા રાખવા. અને જ્યો તે દીનથી પદલશટ અને દોનખી થાયેલા હોય તેઓને તેથી પાછા ફરવાની સહમન આપવી. (અને) વલી રૂમ (ઈઆમે યુનાંન) ને લગતી 'યહુદ' ની દીન તથા ખાવર (યાને પસચમ) ને લગતી 'મસહીઆ' ની દીન અને તુરકસ્તાંનને લગતી 'માની' ની દીનછે, તેહની આગલ વધેલી કઉઅત તથા ગલબાનો (આપણા) અમદીન દોસતોમાં તેહની બદી તથા હીનપસ્તી પેવસ થાયે તે સાડ તથા આપણી રૂમનાં કરતાં પુરાંણી દીનની પાકીને જાંખ લાગે તેહને માટે અટકાવ કરવો.

૧ (૪૦) અહુડતો (ઉતરતો) હુક આપવાજોગ રીતવાલા લોકો વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, અહુડતો ઉતરતો હુક આપવાજોગ રીતવાલા લોકોમાં આએ (નીએ જણાવેલી) તરેહના લોકો ઘણાછે; તેમાં મોહટી ઉમરવાલો હુનરમંદ પેહલો દરજે ધરાવનારોછે, અને બીજે તેથી ઉતરતો જવાંન કલાવાલોછે. ઉમરે પોહોએલા હુનરમંદને જવાંન હુનરમંદનાં કરતાં અહુડતો થવાનાં ઘણાંએક કારણોછે, (તેહમાંનું મુખ્ય કારણ એછે કે) ઉમરે પોહુએલો (હુનરમંદ) તેહની વિદ્યા સાથે તે વિદ્યાની અજમાએશ મેલવેલોછે, તેથી (લોકોને) તે ઉપર ઘણો વીસવાસ રેહુછે, તથા કોઈખી જાતની બદી (ઈઆને આપણ) તેહની મારફતે દુર થાયેછે, અને પેલો જવાંન હુનરમંદ તેહની વિદ્યા સાથે તે (ઉમરે પોહુએલા) હુનરમંદની કમાલીઅતમાં તેહની મોહટી ઉમર થાયે તાંહાંવેર પોહુઅતો નથી. (વળી) તે (બીજા) નાં કરતાં ઉતરતે દરજેનો તરીજે હુનર વગરનો જવાંનછે, અને તેથી ઉતરતો છેલ્લો હુનર વગરનો બુઠો (પુરૂષ)છે. જો વગર હુનરવાલા જવાંન (પુરૂષ) ને હુનર

વગરના બુદ્ધાની ઉપર સરસ થવાના ઘણાં કારણુ છે, (તેમાંનું મુખ્ય કારણુ) હુનર વગરના જવાંન પુરુષને તેહની ચહડતી કહ્યતથી અને એકસરખાં જોરથી હુનરમાંદીએ પોહ્યવા વીસેની ઉમેદવારી છે.

(૩૧) સમારગે ધંધો કરનારાંઓ સંતોશીછે, અને કમાર- ૧
ગનો ધનધો કરનારાંઓ વગર સંતોશનાછે,
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, જે કોઈ કાએદાસર (ધ્યાને પરમાણીકપણાંથી) ધનધો ૨
કરનાર છે તેહનો ધનધો પાએદાર દોલતને મેલવાનો અને નાપાએદાર
દોલત * ને નહી મેલવાનો છે; અને તે સમારગે ધંધો કરનારો ખોદાનો
આભાર માંનનાર, ખુશી સાધનો અને સંતોષી રેહુ છે. જેહનો ધનધો
નાપાએદાર દોલતને મેલવા વીસેનો અને વલી પાએદાર દોલતને પડતી
મેલવાનો છે, તે કમારગે ધનધો કરનારો ફરીઆદ ઉઠાવનાર, નાખુશ, ખેચેન
અને વગર સંતોષનો રેહુ છે. બદનને પરમાણીક અને આતમાને કહવ- ૩
તદાર રાખનારી પાએદાર દોલત સારી ચાલચલણથી છે, અને (તેહને લગતી)
નાપાએદાર દોલતનો વધારો તે (સારી ચાલચલણ) વગરની તેહની બુરી
ચાલચલણ છે; (કારણુ કે) રવાંનને દરએક તરેહનો છુટકારો આપનારી
અને (તેહના) સમલા ગુનાહને ફેરવનારી જે વસ્તુ છે, તે સવાબ છે.

(૩૨) (ઈજદો આદમીઓનો) સંભાલ કરેચ, તથા સંભાલ ૧
કરવાથી (તેઓને) છોડી દીએચ, તે વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, ઈજદોની તરફથી બેહુદ રીતે અને જુદી જુદી પરકારે ૨
(માંણુસનો) સંભાલ કરવો, એ માંણુસને ગુનાહ કરવાથી ફર રેહવાએ અને
સવાબકાર હોવાએ છે. ઈજદો ભલાં (આદમી)નો સંબંધ રાખનારા જાં-
હાંવેર (આદમી) ભણુ હોએ તાંહાંવેર છે, અને જે (આદમી) પાપ કરવા પ-

* આએ જગોએ પાએદાર દોલતની મતલબ, ધમિનદારીથી ઉદીઓગ કરવા-
એ મેલવેલો સવાબ તથા નાપાએદાર દોલતની મતલબ, ધનધાની અંદર કાવાદાવાથી
મેલવેલા પદમિને લગતો ગુનાહ સહમજવો.

ડેચ તેહને સંભાલ કરવાથી તેઓ છોડી દીધે છે. જ્યારે હવું છે કે ગુનાહ કરવાએ અને સવાબને માટે બુદ્ધ વીચારવાએ (માંજુસ) ઇનદોના સંબંધમાંથી હંકેરાએલું થાય છે, તેવારે ખચીત એ ઉપરથી ભલા લોકોએ (પુનના બદલાની) ઉમેદ, તથા બદકારીએ (પાપનાં કાંમની સજા વીસેની) ધારસ્તી, હુમેશાં રાખવી (સજાવાર છે). જે કબુ આએ કુનીઆને લગતાં મકાંનમાં ગુનાહની આમેજશતી અંદર ચાલનારો બદકાર, ગુનાહને લગતાં કાંમના વધારા સાથે, આલમની અંદર સારો બદલો મેલવેલો તથા સમવાએ લો રેહતો હોએ, અને ભલો શખ્સ સંભાલથી બેનસીબ રેહતો હોએ-તો (તે વીસે) ખચીત (દીનમાં) જણાવેલું છે કે: મીનોઈ જેહાંમાં તે ભલાને છુટકારો, તથા ચહડતો દરને હોવાને લીધે આખેરશને લગતી સારી હાલતનું મલવું છે, અને તે બુરાને (તાંહાં) બંદીવાંનપણું, તથા હીનપસ્તી ભોગવવાને લીધે આખેરશને લગતી બુરી અવસ્થાનું મલવું છે.

૩ (માટે) જે (સાચું બોલવું) કોઈ ઠેકાણે અશો લોકોને ઘણું નોકસાંન કરનારું તથા ઇજ દેનારું જણાયે, તોપણ (તેઓએ) હુમેશાં તે (સાચું) બોલવું. અને જુદું જે કે કોઈ ઠેકાણે અશો લોકોને ઘણું ફરાગત અને ક્રાએદા સાધવું જણાયે, તોપણ (તેઓએ) તે કોઈબી વખતે હુરગેજ બોલવું નહીં. સાચું બોલનાર શખ્સને સાદુ ભલી દીનને લગતી સીખાંમણું છે કે: જે કોઈ વખતે તે સાચું બોલનારની એક ખરી ખબર આપવાએ તેહનીથી અશો લોકોને કાંઈ નોકસાંન પોંહયે, તોએપણ તે ઉપર આધાર નહીં રાખીને તેહનાં સાચાં બોલવાને લીધે તેહને વખાંજુવો, અને તેમજ જે કોઈ વખતે જુદું બોલવાએ તે (જુદું બોલનાર) ની તરફથી બોદી ખબર આપવામાં અશો લોકોને ક્રાએદા પોંહયે, તોએપણ તેહને કબુલ રાખવું નહીં; અને તેહનાં જુદાં બોલવાને લીધે તેહનો ધીકાર કરવો.

૧ (૩૩) ગુનાહથી પાછું રેહનાર અને સવાબમાં આગલ વધનાર તથા સવાબથી પાછું રેહનાર અને ગુનાહમાં આગલ વધનાર આદમી વીશે ભક્ષી દીનને લગતા બોલાસો.

૨ જાણવું કે, જે (આદમી)નાં દીલની અંદર મેહમાં તરીકે બેહમત (ઈઆને ભલા વીચારવાલી સકતી) હોએ, અને તેહની ઇઠાની ઉપર હુકું

મત કરનાર અહુરમઝદ હોય (એટલેજ ને કોઈ પોતાનાં દીલમાં અશો અહુરમઝદને લગતો લલો વીચાર રાખે અને અહુરમઝદની મરજીને તાચ્છે રેહીને ચાલે) તો, તેહનું ઘર (ઈઆને શરીર) શલાહ સંપન્ન ભરેલું, વીચાર—મીનોઈ. મકાંન (ઈઆને ખેહુશત) ની સચાઈવાલો, ખોલવું—અકલની તરીકાવાલું અને કાંમ—ગુનાહથી પાછું રેહવાનું અને સવાબમાં આગલ વધવાનું છે. અને જેહનાં દીલની અંદર (ખેહુમાં તરીકે) અકોમન (એટલે જ બદ ખવાસને લગતી વીચાર સકતી) હોય, તથા તેહની ઈછાની ઉપર હકુમત કરનાર વરૂન (ઈઆને યુરો હવસ) હોય, તે (હનું સરીર) ગોસ્સાનું ઘર છે, અને તેહનાં મત ઉપર હોકમ કરનાર ગુનાહની ગેબી સકતી, તથા (તેહની) જ્યાંને કૃતવો આપનારી આપમતલબ છે; તેથી તેહનું કાંમ સવાબથી પાછું રેહવાનું અને ગુનાહમાં આગલ વધવાનું છે.

(૫૫) ભલી દીનનો તરીકો ઈબદોની ઈછાને લગતો અને ૧
યુરી દીનનો તરીકો દેવોની ઈછાને લગતો છે
તે વીરો ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

જાણવું કે : ભલી દીનના તરીકાને લગતો વીચાર ઈબદને એટલા ૨
સારું પસંદ છે કે, તે (તરીકો) પોતે (માંણસને) સારી સકતી (ખેલવવા)ને માંટેનો, અને યુરી સકતી (ની તરફ) થી (તેહને) પાછું ફેરવનાર છે; તેથી જે કોઈ જાતે સારી સકતી ખેલવવાને માંટેનો છે, તે સવાબને ખાતર યુરી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનાર છે, અને સવાબ એ ઈબદોની ઈછા છે. યુરી દીનના તરીકાને લગતો વીચાર દેવને એટલા સારું પસંદ છે કે, તે (તરીકો) પોતે (માંણસને) યુરી સકતી (ખેલવા)ને માંટેનો અને સારી સકતીથી (માંણસને) પાછું ફેરવનાર છે, તેથી જે કોઈ જાતે યુરી સકતી (ખેલવા)ને માંટેનો છે, તે સારી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનાર છે, અને ભલી જે કોઈ યુરી સકતીવાલો છે, તે (પણ) ગુનાહને ખાતર સારી સકતીથી પોતાને પાછો ફેરવનાર છે, અને ગુનાહ એ દેવોની ઈછા છે.

૧ (૧૭) ભક્ષી દીનને પરથમ ચલાવનાર વીસે
(નો ખોલા સો).

- ૨ • જાણવું કે: ખલકને (આવતી કુનીઆને માંટે) ચહુડતે દરજ્જેનું કાંમ કરનાર થવાનું કારણ દીનથી છે, અને તેહને જ લીધે પેલા કરનારની તરફથી (તેહને) આખા દરજ્જે છે. લોકોને ગુનાહની અંદર આમેજ થવાથી પાછા ફેરવા અને નવા કરવા સાડ હુમેશાં દર વખતે તે (દીન) ને (દાદારની તરફથી) મોકલવાની જરૂર છે. પેલાના કરનાર (અહુરમઝદ) થી પરથમ તે દીનને કબુલ કરનાર 'ગયોમરદ' હતો, કે જે આદમીનું મુલ, (અને) પૃથ્વીનો પેહલો રાજા હતો. અને દાદારની તરફથી આલમને સાડ છેલ્લો દીનને લાવનાર તથા દીનને લગતી કરણીએ કુનીઆને સીનગારનાર તથા આલમને શુધ હાલતમાં ચલાવનાર 'સોશીઓસ' છેલ્લાં આદમીઓનો સરદાર અને માલેક છે; જે (સોશીઓસ) પેલાના કરનારની ઈછા અને આહુશ મુજબ આખેરના વખતમાં તેહની દીનને લાવનાર તથા કુનીઆને નીરમલ, વગર ઈજાવાલી અને ખેહુશતને લગતી કરવાનું જે કાંમ (પરથમ) ગયોમરદની મારફતે (શરૂ) થયેલું હતું, તેહને સંપુરણ રીતે રોનક આપનાર છે. આલમને શુધારનારા સઘલા (પેગમબરો) તે (દીન) વીસેની મતલબને લગતા ગણાય છે, અને ભક્ષી દીનને લાવનારા ખેહુશતને લગતા ફરેસતાઓ સારા મજહુબને લગતા પેગમબરોના વસીલા છે; પણ તે (સોશીઓસ) ની પછી જે કાંઈ કુનીઆને લગતી (પેલાઓસ) છે તેહને સાડ પેગમબરની મારફતે દીનને મોકલવાની જરૂર રેહસે નહીં. જે ધરમગુરૂઓ—ઘણાં જ ગુનાહ ભરેલાં કાંમવાલા તથા ખરાબ થાઓલા તરીકાવાલા વખતની અંદર અને આદમીઓને દીનથી અતીશે ગુનાહ ભરેલાં તથા ભલા મજહુબને સાડ શકમંદ કરનારા તથા લોકોને અંધારાં તરફ જવાને ઘણી ઉમેદ આપનારો મજહુબ ધરાવનારા (દીનફુશમન) ના દોરની અંદર, દીનને ચલાવનાર, કુનીઆને શેશનીવાલી ખનાવનાર અને પેહલો કુનીઆને લગતી ઉમેદ રાખવાની તેહને સહમજ આપવાથી (કુનીઆને) ચહુડતે દરજ્જેનાં ગનેઆનાં વાલી કરનારા હોએ, તથા લોકો તેઓની દીનને તે પેગાંમ લાવનારાઓએ જાહેર કરેલી મતલબ ઉપરથી પસંદ કરેતો તે પેગમબરોને તેઓની ભલા મજહુબને લીધે પેગમબર તરીકે લોકોએ કબુલ રાખવા; પણ જે તે (દીન) ની અંદર
- ૩ દીનને મોકલવાની જરૂર રેહસે નહીં. જે ધરમગુરૂઓ—ઘણાં જ ગુનાહ ભરેલાં કાંમવાલા તથા ખરાબ થાઓલા તરીકાવાલા વખતની અંદર અને આદમીઓને દીનથી અતીશે ગુનાહ ભરેલાં તથા ભલા મજહુબને સાડ શકમંદ કરનારા તથા લોકોને અંધારાં તરફ જવાને ઘણી ઉમેદ આપનારો મજહુબ ધરાવનારા (દીનફુશમન) ના દોરની અંદર, દીનને ચલાવનાર, કુનીઆને શેશનીવાલી ખનાવનાર અને પેહલો કુનીઆને લગતી ઉમેદ રાખવાની તેહને સહમજ આપવાથી (કુનીઆને) ચહુડતે દરજ્જેનાં ગનેઆનાં વાલી કરનારા હોએ, તથા લોકો તેઓની દીનને તે પેગાંમ લાવનારાઓએ જાહેર કરેલી મતલબ ઉપરથી પસંદ કરેતો તે પેગમબરોને તેઓની ભલા મજહુબને લીધે પેગમબર તરીકે લોકોએ કબુલ રાખવા; પણ જે તે (દીન) ની અંદર

- ૧ (૧૫) મનદીઅસનાંને, ખોદાની તાએદારી વગરના દેવ-
પરસ્તો તથા ડગાઈ કરનારા આશમોગોના
અવાસથી દુર રેહવા વીસે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, દેવપરસ્તો તથા ડગારા આશમોગોનું રવાંન (પોતાનાં) જીવતાં
બદતની અંદર તેહના રીમત અવાસને લીધે (મનદીઅસની) દીનની રાહે
મુએલાં શરીર સાથનું છે, અને તે જીવ સાથનું શરીર દોનખને માટેનું
ગણાય છે; એટલા સાઝ મનદીઅસનાંને તેઓની તે રીમતની તથા ખરાબ
ખાસીઅતો, તેહને લગતા અરસ પરસના મેલાબથી પોહઅવાની ધાસ્તી છે,
માટે તેઓનાં જીવતાં શરીરને અડકવાથી (તેઓએ) દુર રેહવું; કારણ કે
તેઓનું શરીર શઘલી જગોએ સરેલા નસા તરીકેનું છે.
- ૩ વલી (બીજી) એમ જાહેર કરેલું છે કે, તેઓની ખીતરાચારી તથા ન-
જદીકીના સંબંધની લાગણીથી (મનદીઅસનાંને) અશોઈનો ઘટારો, (તે-
ઓના) સારા અવાસને આલુદગી તથા આદતને હાંણી પોહઅવી અને
(તેઓની) ખોરેહનું ઘટવું છે. (અને) તે લોકો (પોતાની) દોસ્તી તથા સાથે
ખાવા પીવાના તરીકાથી (મનદીઅસનાંને) ઈજાથી જુદાગી તથા અ-
પવીતરાઈનો સંબંધ આપનારા છે, અને (તેથી તેઓની) જુદી હીન થા
એ છે; માટે અને તાંહુથી તેઓને અડકવાથી દુર અને એહલાએદા રેહ-
વું, અને તે સાથે એમ પણ કરવું કે, જે ધારી તથા ખાવાનાં વાસંજુ તે-
ઓ વાપરે તેહને તરણ મરતમે ગરમ પાંણીએ કરી ઘોવાં અને તેહમાં
ખાવા પીવાથી મનદીઅસનાંને દુર રેહવું.

- ૧ (૧૬) ખોદાના અંદા મધેથી ચહડતી, મધેઅમ અને
હીતરતી પદવીના અંદા વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ખોદાના અંદાઓની અંદર જે કોઈ પોતાને વાસતેની
અંદા તરીકેની સહમજથી જાતે સહમજદાર (હાએ), અને તેહને લગતા

ચલકાટ, નુર, અકલ અને ગુણની અંદર શુધારો કરવાજોગ સકતીની મારકતે પોતાને ચલાવે, તે ખોદાનો મહુડતે દરજોનો બંદોછે. અને જો કોઈ ૩
તે શુધરેલા ખોદાના બંદાની બરોબર નકલ કરવાથી પોતાને શુધારે, તથા
તેહને લગતી સકતીઓને જમ ચલાવવી ઘટે તેમ ચલાવે, તે ખોદાનો મધ્ય-
અમ દરજવાલો બંદોછે. અને જો કોઈ સંપુરણ અકલવાલા ગુણી શમ્પસની ૪
મારકતે તેહના જોવી સકતીને સુધારનારી નસીહતથી પોતે સુધારાની સહમજ
સાથનો (હોએ), તે ખોદાના બંદાની અંદર ઉતરતા દરજવાલો બંદોછે.*

(૩૮) (આએ દુનીઆને લગતું) અતીશય શુખ, અતીશય ૧
દુઃખ, શુખ સાથનું દુઃખ, અને દુઃખ સાથનું
શુખ કેહવી રીતનુંછે તે વીરો ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે : આએ દુનીઆનાં લોકોનું અતીશય શુખ અને દુઃખ, ૨
શુખ સાથનું દુઃખ, અને દુઃખ સાથનું શુખ (હમેશ રેહનારૂ નથી, પણ)
તુરત જતું રેહનારૂછે. અને આએ દુનીઆને લગતાં દુઃખના જવાએ શુ-
ખનો શંબંધ અને શુખના જવાએ દુઃખનો સંબંધછે.

(૩૯) જે (ચીજ) થી આદમીને છુટકારો મેલવવોછે તથા ૧
જે વરતુ તેહને પસંદ કરવાજોગ નથી તે
વીરોની નસીહત તથા ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, આદમીને (ભલી દીનને લગતી) નસીહતછે કે, તેણે (દો- ૨
જખથી) છુટકારો મેલવવો—(એ) ભલી દીનની રાહ અહુરમજદની ઈછાને
લગતી ખાહેશ તથા પુછપરછ કરીને તે સાહેબની મરજ મુજબ (આએ દુ-

* આએ ઉપલી ખાખતમાં ખોદાના તરણ તરેહના તામેદારોનું વરણન કરે-
લુંછે, તેહમાં જોએ બંદા તરીકેની કુદરતી સહમજ ધરાવનારા પેગમબરી દરજવાલા
બંદાએછે તેઓને પેહલો દરજો આપેએછે, તથા જોએ પેગમબરોની નકલ કરના-
રાએ તેઓને બીજો દરજો આપેએછે, અને જોએ ધરમગુરૂઓથી ફેલવણી લેઈને
પોતાને ખોદાના બંદા તરીકે ચલાવનારૂછે તેઓને તરીજો દરજો આપેએછે.

નીઆંમાં) બરોબર રેહવાએ, અથવા ભલી દીનની અંદર આપેલી સહમ-
નથી તેહને લગતું કાંમ કરવાએ, અને હાંણી પોહ્યાડનારાં તથા પસતાવાને
લગતાં પરહેજ કરવાએ કાંમથી દુર રેહવાએ. જેહનું અંતકરણ તે-
હને અહડતે દરજેનો મારગ, બતલાવનારૂં તથા અકલ તેહની ઉપર હોકમ
કરનારી હોએ, તે આદમી અહુરમનજની ઈલાવાલું છે; પણ જે (આદમી)
પોતાને લગતા ઉપાએની સહમન મેલવવાથી પાછું રહેનારૂં તથા પોતાને
સાચવટની અંદર જાલવાની ખાહેશ વગરનું અને સંતોષી અકલને પ-
સંદ નહી કરનારૂં છે, તે (પોતાની) મરજી મુજબ ચાલનારૂં, ઉલટા વીચા-
રનાં અંતકરણવાલું અને આપમતલખી વસ્તુને લગતું છે. •

૧ (૯૦) હસ્તીવાલો સાહેબ (ખલકની) હસ્તી* અને પે-
દાએશને* પેદા કરનારૂં છે તે વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, હસ્તીવાલો સાહેબ પોતે, જે કાંઈ તેહને લગતી દરએક
હસ્તી તથા પેદાએશ છે, તે ઉપરથી જણાએલો છે. ખોદાએતાલા અહડતે
દરજેની દાંનાઈની સકતીવાલો છે. અને તે સાહેબને માંડેનું જે કાંઈ કાંમ
સ્પેનામીનાથી જાહેર થાઈઉં તેહની આગમચ તે પોતે હોતો. અને ખોદા-
૩ એતાલાથી સઘલાએની હસ્તી છે. વલી આદમીની અંદર તે હસ્તીના
સાહેબનું તેહની હસ્તીની મારફતે જણાવું છેલ્લે વખતે (થઈઉં) છે.†
કારણ કે (પરથમ) ખેહમનને હયાતી આપનાર તરીકે અહુરમનજનું જાહેર
થવું તે ખેહમનને જનમ આપેલાં કાંમનો પછી થાએલું છે. તેમજ પેદા-
એશને સારૂ દીનને લગતી દાનાઈની જરૂર તથા ખેહમનની જાતની માર-
ફતે તે (દાનાઈ લોકોમાં) પખરાવાની અગત હોવાને લીધે દાદારની માર-

* હસ્તી, તથા પેદાએશ—એ ખેહુ ખોલાની મતલખી આએ જગોએ ખલકની
હયાતી તથા તેહનાં રૂપને સહમજવું.

† જાણવું કે ઉપલાં લખાણુની અંદર હેવું જણાવેલું છે કે : “આદમીની
અંદર તે હસ્તીના સાહેબનું તેહની હસ્તીની મારફતે જણાવું છેલ્લે વખતે થઈઉં”
તેહની સહમજ ઈજશનેના ૧૯ મા હા, પેહલવી ‘યુન્દેહશને’ અને ‘ગાહંબારની
આફરીન’ ઉપરથી આપણને હેવી રીતે મલે છે કે પાક દાદાર આએ દુનીઆંની પે-
દાએશમાં પરથમ આસમાન, પછી પાણી, પછી જમીન, પછી ગોસ્પંદ, પછી
જાડપાણુ, પછી આતશ પેદા કરીને તેવાર પછી આદમીને જનમ આપેએ હતો.

ક્રમે બેહુમન પેદા થવાથી તે (દાદારની) પેહુલ્લી પેદાએશ તરીકે છે. અને પેદાતા કરનાર (દાદાર) ની મારક્રમે બેહુમન સરજવાએ તેહને દાદારના બેટા તરીકે તથા બેહુમનને લીધે દાદારને બાપ તરીકે દીનને લગતા ખોલાસામાં જણાવેલો છે. તેવારે એ ઉપરથી સાબેત થાએ છે કે દાદાર પોતે બેહુમનની પેદાએશની આગમ્ય જાહેર થાએલો હતો. અને બેહુમનને તેહને લગતી જટલી સહુમજ મલી છે, તેટલી સહુમજ વાલો તેહને દાદારે કરેલો છે. માટે તે ઉપરથી જણાએમ કે દાદાર પોતાની સંપુરણ સહુમજ, પુરતી સકતી, અને સંપુરણ હકુમતથી જટલી જોઈએ તેટલી હાંસેલ વાલી પેદાએશ બનાવવાને સકતીવાંન છે. અને તેહની માફક દાનાઈમાં મહુડતે દરજેનો, અતીશય ગંભીરખાંનવાલો અને અતીઅંત મરતબાવાલી આએપત ધરાવનારો કોઈ નથી. તેવારે ધરમગુરુઓ મધેનો જે ધરમગુરુ (ઈઆને પેગમબર) ૪ પોતે પેદાનો કરનાર તેમજ બાપ દીકરા તરીકે (ગણાએમ) તે બનવાનિગ નથી; (કારણ કે) દીકરાની આગમ્ય બાપ અને બાપની પછી દીકરો બનેલો, એ બેહુ (વાત) સધલા મજહુબની અંદર કાએદાસર છે. વલી ખોદાએતાલા પોતે એક છે, અને તેણે એખલાએ (સધલી પેદાએશને) પેદા કરેલી છે, તે પોતાને પછવાડે કેમ બતાવે ? વસ્તુને લગતી ઓલાદના તરીકાની અંદર બેમાં એક આગલ હોવું જોઈએ, તેથી (જો) એ આગલ અને બે પાછલ (પેદા થાએલા) હોએતો તેહમા બીજાની આગમ્યતા એકને બાપ તથા બીજાને દીકરો કહેવો સબબાર છે, (કેમકે) તે આગલ અને પછવાડે (પેદા થાએલા) બંધેની અંદર બીજાના બાપ તરીકે પેહુલો છે, અને બીજા દીકરા તરીકે છે. પણ દીકરાની આગમ્ય પેદા થાએલો બુજેરગ બાપ દીકરો અને બાપની પછી પેદા થાએલો દીકરો બાપ નહી હોએ.

(૧૧) પેદાએશનો પેદા કરનાર તેહની જે પેદાએશ પોતાના પેદા કરનારને ઈજા દેવાથી દુર છે, તેહવી પેદાએશને વગર ધારતીની અંદર રાખવાને કયુલનાર છે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, પેદાએશને પેદા કરનાર (પાક ખોદાએતાલા) પોતાની પેદાએશને તેહની પેદાએશ તરીકે ઘટતી રીતે કયુલ રાખનાર, જે પેદાએશને તેણે પેદા કરેલી છે તે પેદાએશનો તેહની સાથે સંબંધ રેહવાને લીધે છે. અને તે પેદાએશને તેહનો પેદા કરનાર) કીમતી ગણનાર, તે પેદાએશના

ચહુડતે દરજ્જાના સંબંધની મારફતે છે. તથા દાદાર પોતે તેહની પેદાશને સાડી કીમતી ગણનાર, તે (પેદાશ) ની સાથે એક મલવાએ છે. એટલેજ તે (દાદાર) પોતે, તેહને લગતા (ખોદાઈ) વીચારને માટેની કીમતી સખાવત તે પેદાશની અંદર કરનાર તથા તેહને વગર ધાસ્તીવાલી રાખનાર, તે (પેદાશને પોતાના) પેદા કરનારને ખોલવી રીતે * આજીરદેહ નહી કરવાએ છે; કારણ કે તે સાહેબ તેહની જાત ઉપર પાદશાહ તરીકે છે. વલી તે દાદારની ખલકની અંદર જે કોઈ શખ્સ (પોતાના) પેદા કરનારને માટેની દાનાઈએ ચાલનાર તથા (તેહની) સખાવત (ખીજાએ) કરનાર છે, તે વગર શકે ગુનાહનાં કાંમેની મારફતે પોતાને ઈજા કરનાર નથી. જે ધરમગુરૂઓ (ઈઆને પેગમબરો) દાદારની તરફના છે, તેઓનો મનહુબ જે, તે (દાદાર) ની પેદા કરેલી પેદાશને ગુનાહનાં કાંમેથી મુતલક ઈજા નહી દેતારો તથા રાજની અંદર (કોઈને) વગર કારણે કુઃખ નહી આપનારો કેહવાએય, તે તેહને લગતી (એટલેજ તે મનહુબની) દાનાઈથી કરેલી સખાવતે (ઈઆને કાંમે) તથા (તેથી) અપાએલા પવીતર ઈતસાફે કરી છે. અને તે (ધરમને લગતી દાનાઈ) વગરના તથા તેથી પછાત રહેલા (લોકો) ખચીત વગર વીચારવાલા કેહવાએ છે.

૧ (૪૧) અરથેશતાર† અને વાસ્તરીઓશના ધનધાની ઉપર
અથોરનાંના ધનધાની મોહુટાઈ તથા ચહુડતા
દરજા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, અરથેશતાર અને વાસ્તરીઓશના ધનધા કરતાં અથોરનાંના ધનધાની મોહુટાઈ તથા ચહુડતો દરજે ઘણાએક સખબ ઉપરથી જાણાએલો છે. અને તેહમાંનો એક (સખબ) એ છે કે, સેપાહગરી, અને કુનખીપણું એ ખેડુ એલકાબ અથોરનાંપણાંની અંદર છે, સાથી કે એક અથોરનાંની પેહુલવાંનગરી ગેખી દરજને મારવામાં, તથા કુનખીપણું (પોતાને) ઈઅજાંની આરાધના કરનારો બનાવવામાં છે. † અને વલી આ-

* આકી રીતે—એટલેજ જાણીજોઈને, તે વીચેની પોતાને સહમજ હોવા છતાં.

† અરથેશતાર—એટલે સેપાહ અથવા રાજઅધીકારી; વાસ્તરીઓશ—એટલે એક અથવા કુનખી અને અથોરનાં—એટલે ધરમઆચારી અથવા દસતુર મોખદતા ટોલાને સમજવો.

‡ કુનખીપણું ઈઅજાંની આરાધના કરનારો બનાવવામાં છે—તેહની મતલબ એ છે કે, ઈઅજાંની આરાધના એ આતમાને લગતો આરાક છે, માટે આરાધના કરનારો એ મોએઆ રવાંને પુર્નને લગતો આરાક પોહઆડનારો કુનખી છે.

તમાને તેહના પેદા કરનારનો હજુરમાં પોહ્યાડવાનું જે કાંઈ કાંમ છે, તે અથોરનાંનના ધનધાથી છે.

બીજું કારણ એ છે કે, દરએક આદમીને (તેહની) ફરજને લગતું કાં- ૩
મ કરવાની સહમજ મેલવો, જેવીકે (પોતાના) પેદા કરનારને એલખવો
તથા ધણાંએક સવાબ અને ગુનાહ (તાં કાંમ) ને પીછાંણવાં—એ અથોર-
નાંન ટોલાથી છે; તેમજ તેઓ પોતાના આતમાને લગતાં સઘલાં કાંમની
અંદર વધારે તથા વીગતવાર હુદવાલા (એટલેજે હુદથી છુઆદા તથા ગ-
ણતરીવાલાં કાંમ કરનાર) અથોરનાંન ટોલાથી છે.

તરીજી—સેપાહગરી તથા ફુનીપણાંનાં કરતાં અથોરનાંનપણાંનો અ- ૪
હડતો મરતખો તે અથોરનાંનનાં ધરમને લગતાં સમરંજી, ખવાસ અને
મકાંનને લગતી મોહુટાઈને લીધે છે.

ચોથું—(મોહુટાઈનું કારણ એ છે કે) આદમીનાં શરીરની અંદર ૫
માંધાંનો દરજ્જે અથોરનાંનનાં ધનધાને, હાથનો દરજ્જે અરથેશતારના ધ-
નધાને, પેટનો દરજ્જે વાસ્તરીઓશના ધનધાને અને પગનો દરજ્જે હુતો-
પ્શના ધનધાને લગતો (દીનમાં જણાવેલો) છે; તે ઉપરથી (આપણને) ઈ-
ધાંનીનું બતલાવું છે કે, અથોરનાંનનો ધનધો દરજ્જા અને મરતખાની
અંદર ફુનીઆંનાં માંધાં તરીકે, અરથેશતારનો ધનધો ફુનીઆંના હાથ
તરીકે, વાસ્તરીઓશનો ધનધો ફુનીઆંનાં પેટ તરીકે અને હુતોપ્શનો
ધનધો ફુનીઆંના પગ તરીકે છે.*

* આએ ઉપલા ફકરાની અંદર અથોરનાંનને ફુનીઆંનાં માંધાંની, અરથેશ-
તારને હાથની, વાસ્તરીઓશને પેટની અને હુતોપ્શને પગની નીસબત આપેલી છે,
તેહની મતલબ એ છે કે, ફુનીઆંનાં લોકોને આએ ફુનીઆંની અંદર આવતી ફુની-
આંને સાહ અહડતે દરજ્જેનું બતવું, એ અથોરનાંન ટોલાની તરફથી તેઓને મલેલી ધરમ
સંબંધી સહમજને લીધે તેહને લગતાં કાંમ કરવાએ છે, અને આદમીને આએ
ફુનીઆંમાં જનમ લેવાની મુખ્ય મતલબ આએજ કારણસર છે. અરથેશતારને ફુની-
આંના હાથની નીસબત આપવાની મતલબ એ છે કે, જેમ હાથે કરી માંજીસ પોતાના
બદનનો બચાવ કરે છે, તેમ રાજદરખારી ટોલા આએ ફુનીઆંમાં લોકોના જાંન
માલનો બચાવ કરનાર અને જલેમોની ખુરાઈ તથા પીડાને લોકોથી અટકાવનાર
અને ઈનસાફ આપવાથી વાજખી તરીકા ઉપર ચાલવાની આલમને મદદ કરનાર છે,
વાસ્તરીઓશને ફુનીઆંનાં પેટને લગતી નીસબત આપવાની મતલબ એ છે કે, આએ
ફુનીઆંમાં પેટ એ ખોરાકને મોટેનો ભાગ છે, અને આએ ફુનીઆંમાં દરએક
જાંનદારને હયાત રહેવું તથા જીવદર્ગી ગુજરવી એ પેટની અંદર ખોરાક પોહ્યવાથી
છે, તે ખોરાક બનાવીને ફુનીઆંને ખાધખોરાકની મદદ આપનાર વાસ્તરીઓશ
(ઈઆને એકુત) છે. હુતોપ્શને ફુનીઆંના પગની નીસબત આપી છે તેહની મતલબ
એ છે કે, જેમ ફુનીઆંની સઘલી જાંનદાર પેદાએશને પગે કરી હીલચાલ કરવી છે, તેમ
સઘલી જાતના ઉદીઓગ અને ધનધાદારીથી ફુનીઆંના કારોખારનું ચાલવું છે.

૬ પાંચમું—અથોરનાંનપણ્યાંની મોહટાઈ (જો લગતું કારણ), તે (તરંગે પેશેવરો) ના આતમાને લગતાં કાંમની ઉપર તે (અથોરનાંન) છે તેહને લીધે; કારણ કે જે કોઈ અથોરનાંનના પેશાની અંદર છે તે હુમેશાં ૭ લોકોને તેહનાં રવાંનને લગતું બેહુદ (ગણુઆંન) ખતલાવનાર છે. બહી દી-નની અંદર અથોરનાંન ટોલાને અહુરમજ્દનાં મકાંનનો સરવેથી સરસ સીનગાર આપનાર તરીકે જણાવું—એ, અરથેશતાર અને વાસ્તરીઓ-શના ટોલાથી વધારે મોહટાઈ અથોરનાંન ટોલાને છે તે વીસેની કબુલ રાખ-વાબેગ દલીલ છે.

૧ (૧૪) માંણુસને લગતાં દીનના પ્રમાણથી તેહને ચલાવવાએ, તે, દુનીઆંને લગતી સઘલી નેકીના સંબંધવાલું થાએ છે, તે વીસે બહી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, અગરજો કોઈ શખસ બહી દીનને લગતી દાંનાઈની (માંણુ-સોને) સહમજ આપવા સારૂ—દોલત, સંપુરણતા, અને વીદીઆમાં સક-તીવાંન (હોએતો) તે વીદીઆ અને દોલતની અંદર સકતી ધરાવનારે (દોલત અને વીદીઆમાં) વગર સંપુરણતાવાલી સકતીવાલાને દાનાઈ તથા દોલતને માંટેની ઉલટથી મદદ આપવી, કે (જેથી) તે (બીજાને) સકતી આપનારો તેહને સકતીવાંન કરનારા ખોદાએતાલાની તરફથી બંધે જેહાંનમાં ઘટતા મરતબાનો બદલો મેલવનાર તથા ઈઅજ્દાંની સકતીએ કરી બંધે જેહાંનમાં પુરતો સંભાલ પાંમનાર થાએ, અને તેમજ તેહતીથી સકતીવાંન થાએલા લોકો બંધે જેહાંનની નેકીના પુરતો સંબંધ ધરાવનાર તરીકે બંધાએલા રેહ અને તેથી દુનીઆં શુધરેલી, સમરેલી અને સનગાર પાંમેલી થાએ, તથા

† અહુરમજ્દનાં મકાંનને સરવેથી સરસ સીનગાર આપનાર તરીકે અથોરનાંન ટોલાએ—હેવું ઉપલાં લખાણમાં જણાવીઉં છે, તેહની મતલબ એ છે કે, માંણુસને આએ દુનીઆંમાં નીતી અને ધરમને લગતી સહમજ આપવાથી બંધે જેહાંનને સારૂ તેહને શુધારનાર તરીકે અથોરનાંન ટોલાએ, અને આએ દુનીઆંમાં તથા મી-નોઈ આલમમાં શુધરેલા લોકોનું રેહાંણુ અરેઅર અહુરમજ્દ પેદા કરેલાં ગેર્તા અને મીનોનાં મકાંનને જો આપનાર છે. જો ઉપલી એઆરતની મતલબ એ સે-વાએ ખીજી લેવા માંગીએતો તે અહુરમજ્દને લગતાં આતશકહેલ તથા દરેમેહરનાં મકાંનને ખી લાગુ પડે છે, કારણ કે દરેમેહર અને આતશખાંનને અહડતે દરજેનો સી-નગાર અશોઈ અને પરહેજગારીથી ધરમની કીરીઆ કરનારા અથોરનાંનને લીધે છે.

ભલી જાતવાલાઓનો વધારો થાએ અને આદમીઓ (દોનખથી) છુટકારો પામે અને (પેહુશતની) બુબેરગી મેલવે.

(૧૧) આલમને નેક પેદાએશ તરીકે રેહવા સાહું (તેહની) ૧
સાહમણે થનારને મારવાની તથા (તેહનીથી)
અંધારી ઘાતને દાખી દેવાની ઈબદોની લડાઈ
વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દાદારનાં ફરમાનથી ઈબદો (પેદાએશને માટે) દર વખતે ૨
પોહુએલી પેહુદ ઘાતે મધેની દરએક ઘાતને ટાલવા તથા પાછી હટાવવા સાહું
છે; અને જેમ એક ડાહુપણુ ધરાવનારો વઈદ શરીરનો બીખારીને પાછી
હટાવવાના (તથા) અસલ જાતની અંદર શુધારો કરવાના ઉપાએને જાણુ-
નાર, તથા અનાબથી (તેહને લગતી) બુરાઈને દુર કરનારો પેહુત તે નાસ-
કારક બુરાઈ સાધના અનાબનો ઉપાએ કરનાર છે, તેમ (તે ઈબદો) તે
ઘાતને વખતે તેહને લગતું નોકસાંન પેદાએશને નહી થવા દેવા તથા (પેદા-
એશથી તેહને) પાછું હટાડવા સાહું છે. અને તેઓ તે પોહુએલી (ઘાત)ને
જાહેર થતાંવાર દાદારનાં ફરમાનથી તુરત આવે છે, અને (તે ઘાતને લગતો)
હરીફ પાછો નહી ઉઠી સકે તેહવી રીતે બલતવારીથી તેહને મારે છે. તેઓ
કુનીઆને હરીફનો વગર ખાસ્તીએ શુખથી રેહવાનો, તથા લોકોને લાંબબી
મુદતવેર આસાએશ આપવાનો, અને દીન તથા ખોરેહનો કુનીઆમાં
ફેલાવો કરવાનો કાએદો બખશનારા પેહુલવાંન તરીકે છે.

(૧૨) તને લગતી હોલતને સાહું આતમાની મારપૂતે ૧
પોતાને ચલાવવાએ આદમીની ખરાબી છે,
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (આદમીએ પોતાના) પેદા કરનારની તાબેદારીમાં રેહવું, ૨
એ તેહની દીનને લગતી દરએક સહમજથી છે. (કારણ કે) એક લાએકી-

વાલું આદમી (પોતાના) આતમા અને શરીરને લગતી વસ્તુએ કરી પોતાના પેદા કરનારની તરફ ખરાબી, ઈજા અને એખ વગર (પોતાને) ચલાવનાર, તે (દીનને લગતી સહુમળ) થી થાએ છે. અને આદમીએને એખવન્તું થવું આતમાને વાસ્તેની દાનાઈના ઘટાડા અને નાસથી છે, અને તેથી (આદમીનો) આતમા તકસીરવાર થાએ છે. જેમ શરીરની અંદર આમેલશોધી મરજ ઉત્પન્ન થાએ છે, તેમ આતમાને પાપથી બીમારો, મોતને લગતી ઈજા અને દુઃખ થાએ છે. આતમાને લગતી દોલતને (ઈઆને સવાબને) હાંની પોહ્યાડનારી કંગાલીઆતથી, તથા ફરેહ્યુત* ને લગતા અપ્રમાણીક અને અઈબીયુત† ને લગતા થાર મારનારા નાસકારક તરીકાથી, પેદાના કરનારની જે સંપુરણ પેદાએશ છે તેહની હુયેઆતીનું ઘટવું અને (તેહને) નોકસાંન થવું છે. દાદારની પેદાએશને ઈજા દેનારની ઉપર (મીનો ઈજાદોની) ભલી પેદાએશ કેટલેએક દરજ્જે સકતીવાંન, જેઆરે આદમી આતમાને લગતી દાનાઈ તથા શરીરની સલાંમતી અને આબાદીને લગતી દોલતથી કાએદાસર પોતાને ચલાવેચ તેઆરે થાએચ. અને દાદારની તરફની તેહની (ઈઆને આદમીની) ચહુડતી કહીઆતથી તથા જલવણીથી તેહની

* ફરેહ્યુત—એ શબ્દ અસલમાં فراحت છે અને તેહનો અર્થ 'હૃદ ઉપરાંત ખનેલું' અથવા 'હૃદની બાહર ગએલું' હુવો થાએ છે, અને તેહની મતલબ અપ્રમાણીક અથવા પ્રમાણ વગરનાં માંણુસની છે. પાદશાહ નોશરવાંન આદેલનો વજીર વજીરગમેહર (ઈઆને અયુજરઅમેહર) પોતાનાં ખનાપેલાં 'ગન્જેશાઈગાન' નામનાં પેહલવી પુસ્તકમાં ઉપલા ખોલનો અર્થ આએ રીતે કરે છે:—

فراحت لغتاً منسوب إلى الفرح وهو منسوب إلى الفرح وهو منسوب إلى الفرح
 ૩૦ ૧૦૧૧૦ ૨૦૭ ૩૧૧ ૨૦૭૦૨૦૭ ૩૧૧ ૧૧૦ ૧૬ ૨૦૧૦૬ ૧૦૧૧૦૬

'ફરેહ્યુતની મતલબ એ છે કે: જે કોઈ આએ દુનીઆને તેહનાં ચહુડતે દરજ્જેનાં મકાંન તરીકે સહમજે તથા મીનોઈ જેહાંનને સંકટ ભરેલું (મકાંન) ગણે, અને જે આજથી આએરશ (પોતાની) જાતને નોકસાંન તથા રવાંનને મેહનત અને શત્રુ થાએ તેહને પસંદ કરે.'

† અઈબીયુત—નો અર્થ 'એખીઆન અથવા તકસીરવાર થાએલું' હુવો થાએ છે. અઈબીયુતનાં કાંમને લગતો ખોલાસો ખુરદેહ અબસ્તાના પેહલવી તરજુમા મયે નીચે જણાવેઆ પરમાણે કરેએ છે:—

و هو منسوب إلى الفرح وهو منسوب إلى الفرح وهو منسوب إلى الفرح

"અઈબીયુતનું કાંમ લોકોને કમ ખોરાકે તથા મોહ્યે ખોરાકે રાખવાનું છે" એ ઉપરથી અઈબીયુતનો અર્થ ખાધખોરાકીને લગતી વસ્તુની આમદાંની છતાં તેહને એક હાથ કરી લોકોને ભારી કીમતે વેચનારનો થાએ છે. અને હુવું કરવાથી તેહનો શખસ ખરેખર અનીતીવાલો તથા અહુરમજદનાં પેદા કરેલાં માંણુસો ઉપર જાસ્તી અને જુલમ જુલમનારો થડે છે.

ઉપર જે હુમેશાં (માંણસને) ઈજા દેવાને માટેનો આજ્ઞા દેનાર (અંધર મેનીઉશ) છે તેહની કહિયત ફાવવાની નથી. આદમી (આએ ફુનીઆમાં) પોતાની તથા પોતાના ખેશીઓની જીવદગી ઘટતી રીતે ગુજરનારૂં નેકીએ કરીછે. અને અનઘટતી રીતે (જીવદગી ગુજરનારૂં આદમી લોકોને) ઈજા દેવાએછે. એટલા સારૂં નેકીના બંદોબસ્તને ઈજા દેનારો ખવાસ ધરાવનારથી (પોતાને) જાલવું, અને ઈજા પોહ્યાડનારા તરીકાવાલી જાતથી દુર રહેવું. જે ધરમગુરૂઓએ તેઓ પોતે પેદાના કરનારની પેદાએશને ઈજા ૪ દેનારા નથી, પણ જેઓનો મજહુબ દાદારને આજ્ઞુરદેહ કરનારા ગુનાહ, જુઠાઈ, ખરાબી અને હુલાકીનાં કારણને લગતી ઈજા (લોકોને) આપવાનો હુએતો તે (મજહુબ) નાંલાએકછે. તેહવો મજહુબ દાદારની તરફથી કેહવાએલો ગણાએ નહી તથા ભલો કેહવાએ નહી.

(૧૧) હુકુમત કરનારાઓની પ્રરજ જેમ અને તેમ આદમી- ૧
ઓથી કંગાલીઆત, હાજત, સંકટ, ગલીચી અને
મરકીને દુર કરવાનીછે, તે વીસે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાંણવું કે, દીનને લગતી સહમજ ધરાવનારા હાકમોની જાતી ફર- ૨
જ જેમ તેઓના નાફરમાંન શતરૂઓને દોલત અને હુશમત ધરાવનારા શેહરના લોકોથી અટકાવ કરવાનીછે, તેમજ તેઓથી કંગાલીઆત, સંકટ, હાજત, રોગ અને મરકીને દાબી નાંખવાની અને હાંકી કાહડવાની, અને જેમ અને તેમ ફુનીઆમાં કહિયત રેહ તેહવા ઉપાએ શોખવા તથા કરવાનીછે. હાકમોની અંદર વધારે ચહુડતે દરજ્જો તે છે, કે જે, શેહરનાં આદમીઓથી, કંગાલીઆત અને બીમારીનો કેટલોએક ઉપાએ હુવી રીતે કરતો રેહ, કે તેહની હુકુમતની અંદર દુઃખ અને બીમારીના એલાજ નહી કરવાની એકબી ફરીઆદ જણાએ નહી. પણ દીનને લગતી સહમજ અને સીખાંમણ વગર, ઉલટા વીમારને લગતી આલસાઈથી તથા વગર સં- તોશને લગતા ઉદીઓગથી પોતાને અલાવવાને લીધે, (હાકમોની તરફથી) દરએક દરદની ઉતપનતીના ઉપાએનું વધારવું, અને તેથી લડાઈના ધન-

ધાને કઠિઅત આપવી છે. માટે (દરએક હાકમને સજાવાર છે કે) તેહની રહઅતમાં જે કોઈ પોતાના ઉદીઓગને લગતાં હુથીઆર વગર તેહને લગતાં ઉદીઓગ કરવામાં અશક્ત હોએ, જેમકે બુરજીગર ખેતીના બલદ અને બીજાં ખેતી કરવાને લગતાં હુથીઆર (વગર), તથા બીજાં ધનધાદારીઓ તેઓના ધનધાને લગતાં હુથીઆર વગર, તે તેહવા લોકોને તેહને લગતાં કાંમને ચલાવનારાં હુથીઆરે આપવાં, અને તેથી (લોકોને) એમ વગરનાં (હાથાને ખેમોહતાબ) કરવાં. તથા સઘલી ધણીધારી વગરની ચોરત અને બચાંએ જે નઈકી અથવા હીલચાલ કરવાની વગર સકતીને લીધે, જે લોકો લુટફાંટ કરનારા છે તેહને અટકાવ કરનારો સકતીવાંત મુશ્કેલી હોવાને લીધે, (મદદનાં) ઉમેદવાર હોએતો, તેઓને મદદ આપવી. આએ પરકારની કંગાલીઅતને ટુકડેથી દાબી નાખનારી (દીનની) રોશની છે. માટે દીનને લગતાં (કાંમે કરવા) ઉપર (હાકમોએ) પોતાને ચલાવવા અને (તેહવાં કાંમે) ચાલુ કરવાના હાકમ આપવો; કે જેથી દરદીને બંદીખાંનું (હાથાને સંકર) પસંદ કરવાની હાલત નહી રહે. બીજારી તથા મરકીનો ઉપાએ કરવા સાફ શેહરોની અંદર અને કસબાઓમાં દરએક જાણીતા અને આતમાનું શુખ પસંદ કરનારા હકીમનાં ઉપરીપણાં હેઠલ તેહને લગતી ચોકસ દવા તથા મરજને સાફ કરવાના બીજા એલાને સાથની ઇસ્પિતાલો બનાવવાને ફરમાવું, અને તાંહાં સઘલા લોકોનાં દરદનું નીવારણ કરવાની પુછપરછ તથા કાલજ રાખવી. અને શેહરોની અંદર સંઘલી પરકારનો (હેવો) બંદોબસત રાખવો કે જેથી શેહર આબાદી ભરેલું અને ઉદીઓગી રેહ, અને ઘણાંએક આદમીઓથી ફુખલ, કંગાલીઅત, અને હાલતનો ગુરત નાસ થતો જાએ. તેમજ આતશ, પાંણી અને જમીનને મુશ્કેલી સાથની રાખવી, તથા હવાને જે કાંઈ નાસકારક અને કોહવા જોગ વસ્તુ હોએ તેથી સાફ રાખવી, કે તેહના સબબથી આદમીઓમાં બીજારી અને મરકીનો ઉપદ્રવ નહી થાએ. બલકે આએ પરકારની ભલી દીનની નસીહત મુજબનાં પાઠશાહોનાં ફરમાંનથી ફતીઆમાં લોકોએ આતશ, પાંણી અને જમીનથી (તેહવી વસ્તુને) દૂર રાખવી.

(૧૧૧) વેરીની* સાથે વેર રાખવું સજ્જવાર છે, તે વીસે ૧
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ભલી દીનને લગતી સહુમજથી જેહુનો સંબંધ તોડવા ૨
જોગ હોય તેહની સાથે વેર રાખવું; કારણ કે, આદમીને નોકસાંન કરવાથી
તથા (તેહનાં સારાં કાંમમાં) આડે આઠવાથી જે કાંઈ સંબંધનું તુટવું છે તે
વાજબી છે. જેઓ આદમીના આતમાને, (તેહને) મદદ આપનાર (દાદાર
તથા તેહના પેદા કરેલા ઈબદ અમેશારૂપનો) થી ફેરવનાર છે, તે દેવો છે.
અને તે યુરાઓના સંબંધને લીધે જેની આદમીને મદદ છે, તેની મદદ
તેહને મલતી નથી. માટે દેવની મદદ આદમીની મદદ કરનારનારાં દર-
એક ઈનશાંનને આડે આઠવા થકી જાણીતી છે; તેથી ભલી દીનનો પસંદ
કરેલો દશતુર જે ભલાં આદમીને યુરાના સંબંધથી ભલાની (ઈઆને
અશો અહુરમજદની) તરફ ફેરવાને સક્તીવાંત હોય તે, (તેહની સાથે)
જગડો કરવો—એ દાનાઈ નથી, પણ તેહની સાથે ભલાઈ કરવો અને પેઆર
ખતલાવવો તથા તેહની સાથે સારો સલુક કરવો, અને જે યુરૂં (આદમી
હોય) તેહને દાનાઈથી ભલાઈની તરફ ફેરવવું.

(૧૧૨) અહુરમજદની પેદાએશની સાંહુમણે થનારી રીત ૧
ભાંત વાલાઓને ટાલવાના ઊપાયો વીસે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ધારીને જોતાં અહુરમજદની પેદાએશની સાંહુમણે થવાની ૨
રીતભાંતવાલાઓ ૩) તરેહના છે. તેહમાં એક છુપી રીત, એક જોસ્સાની માર-
ફતે અને એક બદનાં રૂપમાં ઘાતને સાઈં દોડનાર છે. ઘાતને સાઈં છુપી રીતે ૩
દોડનાર જેબી દેવ તથા નદરજ છે, અને તેઓને ટાલવું ભલી દીનને લગતી
ઈબશનેની કીરીઆથી છે, તથા બીજી સારી ચાલચલણ સાધના ઊપાયો
કરવાથી, યુરી દીનને લગતી દેવપરસ્તી અને બીજી યુરી ચાલચલણને
ટાલવું છે. અને જે જોસ્સાની મારફતે (ઘાતને સાઈં) દોડનાર છે, તે લોબ, ૪
અદેખાઈ અને બીજા (યુરા) જોસ્સાઓ છે, અને તેઓની ઘાતને ટાલવું તેહને

* વેરી—આએ જગોએ વેરીની મતલબ અંધરમેનીઉશ અને તેહને લગતા
યુરા યુગો ધરાવનારી દેવ સક્તીને સમજવી.

લગતી જાતી બુદ્ધિના ગુણથી, તથા (સ્વાંતને લગતા) આજરને ઠાલનારા, સારી ઈજ્જતવાલા મદદગારો† ની અને તેઓની સકતીઓની મારફતે પોતાને ચલાવવાએ છે. જો સારી મારફતે બીજા દરજોને સકતીવાંન થવું એ વરૂં † થાય છે. અને જે કાંઈ બદનનાં રૂપમાં (ઘાતને સારું) દોડનાર છે, તે કુતીઓને ખરાબ કરનાર દેવપરસ્ત હાકમ, વરૂં અને અસ્તર છે; તેઓને ઠાલવું ઘણુંકરીને ગરૂં, ખેડી, અને તેહને પકડવાની ખેડી રાખનાર પાક પુરૂષ‡ ની મારફતે છે. વરૂં તથા અસ્તરનાં કરતાં દેવની પરસ્તેશ કરનારો§ ઠગારો (હાકમ) હકુમતને લગતાં બલથી કુતીઓને વધારે બુરૂં કરનારો છે.

- ૧ (૧૧) (માંણસે) ખાલેસ મીનો ઈજ્જતની તરફ ઘેઓંન આપવાથી, (ખેહશતના) શુખને સારું પોતાને શુધારવા તથા જેઓ જખમ અને દુઃખ દેવાની ધારણા રાખનારા છે, તેઓની આમેજશને પોતાની અંદરથી કાપવા વીસે, ભલી દીનને લગતો ખાલાસો.

- ૨ જાણવું કે, (માંણસે પોતાને) ખેહશતનાં શુખને માટે શુધારવું—એ ખાલેસ મીનો ઈજ્જતના સંબંધની તરફ નજર રાખવાથી, તથા જેઓ

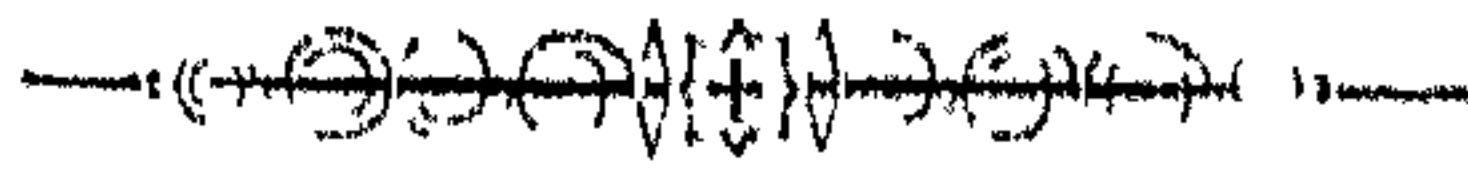
† સારી ઈજ્જતવાલા મદદગારો—તે સ્વાંતને સારી સોચના કરવાની મદદ આપનારી આદમીનાં બદનની અંદરની ૧૧ ગેખી સકતીઓને સહમજવી. † જેઓનાં નામ જોઈએ આસ્ને ખેરત—જાતી બુદ્ધિ; જોઈએ જોઈએ જોઈએ ગોશઓસરત ખેરત—વિદીઆ અથવા અનુભવ; † વીર—તર્ક સકતી; † હુશ—સમજ સકતી; † એમ—ભલો ખવાસ; † ખુરસ-દીય—સુંતોષ; † દીન—દીન; † ઉમેદ—ખેહશતને લગતી ઉમેદ; † અખો—પરહેજગારી સાથનું નીલ; † બુદ—સાહવચેતી; અને † ફરેઈ ફરેઈ—ફરવશી.

‡ † વરૂં—એ શબ્દ અવરતાના વરૂંની અ-દએવ-ના તરજુમા દાખલ પેહલવીમાં વપરાએલો છે. અને તેહનો અર્થ 'બુરૂં હવસ' અથવા 'બુરૂં હવસવાલી ગેખી સકતી' નો થાય છે.

§ પકડવાની ખેડી રાખનાર પાક પુરૂષ—ની મતલબ અફસુન અને નીરંગ જાણનારા અમતકારી પુરૂષની સહમજવી, કે જે પોતાની પરહેજગારીની મારફતે મેલવેલી ખાલાઈરીઆજતની કહિઅતથી, નીરંગ પહીને ઉપર જણાવેલી બુરૂં પેદાએશને કેદ કરી સકે.

§ દેવની પરસ્તેશ કરનાર—તે જે આદમી શેતાનના ખવાસનું અને અંધર-મનીહિના દેવ-દરજોની તાખેદારી કરનાર તથા તેઓના તરીકા ઉપર આલનાર હોએ તેહને જાણવું.

(તેહને) જખમ અને દુઃખ કરવાની ધારણા રાખનારા અને તેહને લગતો ખવાસ ધરાવનારા છે, તેઓને પોતાની અંદર આમેજ થવા વીસેનેા જગડો કરવાથી છે. તે (યુરા) ઓને જોતાંવાર તેઓની સાથે જગડો કરવો— એ અહુરમજ્દની ઈજ્ઞાના ખવાસવાલી પેદાએશને, દેવો તથા દરજોની આએ દુનીઆને લગતી તારીકી (એટલેજે ગુમરાહી) ની ઉપર, અને રોશની વગરના યુરાઈ પોહ્યાડનારા (ધનાહમીનો) ના તરીકા ઉપર, સેવટને માટેની કૃતેહ મેલવા સાડું છે. ખલકની અંદર ઈજ્ઞાના ખવાસ ધરાવનારાઓ— હુમેશને માટે પોતાને શુધારનાર સઘલી તરાંહતી નેકીથી, તથા નાલાએક શુખને માટેના તેઓના વીચારને (પોતાથી) પાછો ખેંચવાએ છે. જે ધરમ- ૩ ગુરુઓ આએ દુનીઆને લગતી સહમજ્જથી ઘણાએક માંણુસોને યુરાં કાં- મમાં અલાવનારા અને તેથી (તેઓને) જવેદાંત સુધી વગર છુટકારાના કરનાર છે, તેઓ હુમેશની હુલાકીવાલાં દોજખનાં મકાંતની પેદાએશ તરીકે છે; કારણ કે તેઓનો મજહુબ પેદાતા કરનાર (દાદાર) ને લગતાં કાંમ, બુદ્ધિ, ઓતમ શુખ અને આખેરશને માટેની સહમજ્જ ધરાવનારા ખાલેસ મીનો ઈજ્ઞાને સાડું (આદમીઓને) યુરી સહમજ્જ આપનારો છે. એટલા સાડું જોએનો મજહુબ ખેહુશતને લગતો છે, તેઓમાંનો કોઈ શખસ, જોએનો મજહુબ આએ તરેહનો (યુરો) છે, તેઓની સાથે ખાવા અને કરવાથી યુરાં સેવટને માટેનો અને દેવતા તરીકાવાલો કેહવાએ છે.

(૭૨) (માંણુસ) ભલાઓને લીધે વધારે ભલું, અને ૧
યુરાઓને લીધે વધારે યુરું (થાએચ), તે
વીસે ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

માંણુસું કે, જનદગો ધરાવનારું (ઈનશાંન) જો પોતે ભલું હોએતા, ૨
સકતીવાંન અને ઘણા જોરાવર ઈજ્ઞાનાં મવકલપણાં હેઠલ નેકીનો ઘણો
વધારો કરવાને લીધે, તે વધારે ભલા દરખવાલું થાએ છે, તથા અહુડતે દર-

* આએ દુનીઆને લગતી સહમજ્જ—ગી મતજખ એકે કે, જોએનાં જોદા-
તાલાના પેગમખર તરીકેનો ખરો હક નહી મલેલો હોએ, એટલેજે જે કુદરતી સહમજ્જ
અને સકતી જોદાના ખગ પેગમખરમાં હોવી જોઈએ તે સકતી તેઓમાં નહી હોએ,
તે છતાં તેઓ આએ દુનીઆને લગતી પોતાની ખાંમીવાલી સહમજ્જથી મજહુબ
હોમા કરીને તેહનો લોકોમાં જોદાના ખરા મજહુબ તરીકે રવાજ આપે.

જની નેકીએ કરી સરવેથી ચહુડતો દરજ્જે મેલવનારૂં બનેછે. અને તેહનીથી દરએક જગોએ વધારે કાએદો થાએછે. કારણ કે તે પોતે નેકી કરવાને સારૂં ઠેકાંણે ઠેકાંણે (બીજાએને) ઘણો ઉલટ આપનારૂંછે, તેથી (આદમીએના) જે આતમાએ બદનની અંદરછે, તેઓ દરએક ઠેકાંણે (પોતાના) આતમાને સારૂં વધારે કાએદા ભરેલું કાંમ કરનારા થાએછે; જેમકે દરએક ઠેકાંણે ઘરની અંદરનાં લોકો ઉપર ધર ધણી, ગાંમની અંદર ગાંમના લોકો ઉપર તે ગાંમનો હાકમ, શેહરની અંદર શેહરનાં લોકો ઉપર રાજા અને દીનની અંદર (દીનદારો ઉપર) ધરમગુરૂછે, અને તેઓની તરેહવાર રીતની સરદારી હેઠલ ફુનીઆનાં લોકોને રેહવુંછે. તેમજ તે(ઓ)ની મારકૂતે, સઘલી ભલી પેદાએશ—સરવે સકતીવાંત અને સરવેથી ચહુડતા દરજ્જવાલા દાદારને લગતી ભલાઈથી, શુધરેલી બનેછે, અને તે (પેદાએશ) ની ચાલુ નેકીને લીધે, ભલા ઈજ્જો દાદારને લગતી ભલાઈથી વધારે ભલાઈવાલાછે.†

૩ જીનદગી ધરાવનારૂં (આદમી) જે પોતે યુરૂં હોએતો તે, તેહના (શેતાંની ખવાસના) વધારે યુરી કહિઅત ધરાવનારા સકતીવાંત મવકલોની મારકૂતે (લોકોને) હાંણી પોહચાડવાને મારેનું, ફુનીઆને નોકસાંત કરનારૂં, યુરી કીરતી વાલું, અને વલી જે કાંઈ વધારે હલાકીને લગતાં કાંમોછે, તેહની મારકૂતે સરવેથી ચહુડતો (યુરાઈનો) દરજ્જે મેલવનારૂં થાએછે. અને (લોકોને) તેહનીથી ઘણું નોકસાંત (પોહચે) છે. કારણ કે તે પોતે દરએક ઠેકાંણે બીજાએને તેહવો (એટલેજે યુરાઈ કરવાનો) ઉલટ આપનારૂંછે, જે (ઉલટ) થી (આદમીએના) જે આતમાએ બદનની અંદરછે, તેઓ દરએક ઠેકાંણે પોતાના આતમાને સારૂં વધારે નોકસાંત કરનાર થાએછે; જેમકે ઘરની અંદર ઘરનાં લોકોનો ધરધણી, ગાંમની અંદર ગાંમનાં લોકોનો હાકમ, શેહરની અંદર શેહરના લોકોનો રાજા અને દીનની અંદર ધરમગુરૂછે, જેઓની સરદારી હેઠલ ઘણાંએક લોકોને વધારે નીરઉપીએગી, ઘણી સખી ઉપજવનાર અને અતીશે નોકસાંત કરનાર તરીકે રેહવુંછે. (અને) જેહને લીધે ફુનીઆનાં લોકો ઈછા મેલવા, તથા (ગુનાહથી) પોતાને અટકાવા, અને પોતાને (સવાબની) સકતી આપવા સારૂં અસકત રેહછે. (કારણ કે) જે યુરી વસતુછે

† પેદાએશની ચાલુ નેકીને લીધે ભલા ઈજ્જો દાદારને લગતી ભલાઈથી વધારે ભલાઈ—તેહની મતલબ એ સહમજવી કે, ઈજ્જોને દાદારની તરફથી ભલી સકતી મલેલીછે, તે સકતીની મારકૂતે તેઓ અંધરમેનીઉશ તથા તેહની દેવદરૂ જોને લગતી ગેબી સકતીની ઉપર વધારે કાવી સકનારા, જેઆરે માંગુસો હમેશાં નેકીવાલાં હોએચ તેઆએ

તે સઘલી પેદાશનાં સરવેથી ચહુડતે દરજ્જાનાં મુલ દાદારને મલવાને માટેની (વસતુ) કેમ કેહવાયે ? તેમજ (આદમીઓને) ભલાઈ બતલાવેઆ વગર, બુરાઈ કરવાનો ઉલટ આપનારા ધરમગુરુઓનો મજબુબ, તથા (તેઓનાં) ભલાઈના સંબંધને ટોડનારા, ભલાઈનો ઘટાડો કરનારા, (માંણી-સને) સખતી ઉપજવનારા અને ભારી નોકસાંત કરનારા વચનો, દાદારને લગતો સંબંધ આપવાને માટેના કેમ કેહવાયે ? (એટલા વાસ્તે કે) જેહુની મારફતે બદીછે, તે દરએક બદીથી અને સઘલા બદકારોથી બુરો કેહવાયેછે.

(૭૧) હુયાતી ધરાવનારાઓની કેસમ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે, હુયાતી ધરાવનારાઓ અગત કરીને આયે (તીચે ૨
જાણુવેલી) તરણુ તરેહનાછે. (તેહમાં) એક તરેહ જે છે તે જાતે મોત ૩
વગરનીછે, તેહનો પેહરવાસ (ઈઆને કાએઆ) સુખને લગતીછે. બીજી ૪
(તરેહ) જે છે તે જાતે મોતવાલીછે, અને તેહનો પોશાક (ઈઆને કાએઆ)
નાસ પાંમનારીછે. જે અમેશાસ્પન્દો અને ઈબદોછે તેઓ જાતે મોત
વગરના અને આયે ફુનીઆનાં લોકોને અનકિસતાછે. જેઓનો પોશાક ૫
(ઈઆને શરીર) નાસ પાંમનારૂંછે તેઓ જાતે મોતને લગતા જાણુએ-
લાછે; પણ તેહમાંથી જેઓ વગર મોતની અને ચહુડતે દરજ્જાનાં શુખ સાથતી
હુયાતી ધરાવનારની પખશવાલાછે, અને જેઓનો પોશાક અહુરમબદને
લગતા ભલા વીચાર અને માત્રેસ્પન્દને લગતોછે (ઈઆને જેઓ આયે
ફુનીઆમાં અહુરમબદને લગતા ભલા વીચારથી અને તેહની દીનને લગ-
તી ઈઆદત તથા બંદગીના તરીકાથી રેહનારછે), તેઓ પોતાનાં રવાંનને
શુખ આપનાર તથા બદનતી જલવણી કરનાર તરીકે માત્રેસ્પન્દ (ના સં-
બંધ) થી જાણુએલાછે. • વલી બીજાં (આદમીઓ) અમેશાસ્પન્દોની મી-
શાલે અમરંગીને વાસ્તેનાં સુખવાલો જાતી પોશાક ધરાવનારાં કેહવાયેછે,
તે ભલા વીચારવાલા અમેશાસ્પન્દોને લગતી ચાલચલણુ તથા તેઓનાં
જાતી પોશાકનો (તેઓ સાથે) સંબંધ હોવાને લીધેછે. આયે ફુનીઆમાં
અમેશાસ્પન્દો તેમજ બીજા મીનોઈબદો ભલી દીન ધરાવનારા લોકોને
કીરતી અને ખોરેહ બખશેછે. આયે ફુનીઆનાં લોકોને દેખઈતી વસતુ ૬

મધે જે અમરગ હુપાતીવાલી (વસતુ) છે તે શુરીઅછે; અને તે પોતે આઅ દુનીઆને શુખ આપનારા પોશાક (ઈઆને જાત) તરીકે હુપાતી ધરાવનારછે. અને જે કાંઈ અંદર, તથા (બીજા) સેતારાઓ એકસરખી ગોઠવણથી પરકાશનારાછે, તે તેહની (ઈઆને સુરયની) રોશનીઅછે. તથા (તેઓ) જાતી સુખવાલો વગર મોતનો પોશાક ધરાવનારા, સુરયને લગતી હીલચાલે કરીછે.* અને તે (સુરય) ના સંબંધને લીધે તેઓ (રોશન) પોશાક (એટલેજ અલકતી જાત) વાલા ગણાઅછે. સુરય, અંદર, અને સેતારાઓ દુનીઆને રોશની આપેછે, (લોકોની) જાતોને કહ્યત બખશેછે, અને ખલકને વધારેછે.

- ૭ જે આદમીઓ તેઓનાં અમરજાતવાલાં રવાંત અને તનની આમેખ-ગીવાલા પોશાક (ઈઆને આઅ દુનીઆને લગતી કાઅેઆ) ની અંદરછે, તેઓ જે કોઈ જાતે વગર મોહતનોછે તેહનો (ઈઆને ઈબદ અમેશાસ્પન્દનો) શુખ આપનારો પોશાક તરેહવાર રીતે મેલવેછે, અને તે આદમીઓ એક બીજા સાથના (ઈઆને ઈબદ અમેશાસ્પન્દના) સંબંધને લીધે આઅ દુનીઆનાં લોકોમાં અહુડતે દરજેનાં ગણાઅછે. આઅ દુનીઆની અંદર આઅ દુનીઆને લગતા લોકોને અમરગીને લગતા જાતી પોશાકનું મલવું દીનને લગતી સહમજ તથા ગોસ્પંદને લગતી ચાલચલણથીછે. અને આદમી તથા ગેતીને લગતી બીજી પેદાઅેશ તેહવી હાલતને મેલવનાર, તેઓ જાતે અમરગ હુપાતીવાલા ગેબી અમેશાસ્પન્દછે, તેઓની મારકૂતે તથા તેઓની બખશે કરોછે. આઅ બાબતમાં આદમીની ચાલચલણ ગોસ્પન્દના જેવી રાખવાની મતલબ એ ઉપરથીછે કે, તે પોશાકવાલા લોકો જાતે બેહમનની મીશાલે દરએક આદમીનાં બદનનો સંભાલ કરનાર તથા આતમાને સુખી રાખનારછે. માએસ્પન્દનો પોશાક ધરાવનાર (આદમી) પોતે અહુરમજ્દના સંબંધ અને તેહનાં બલા વીચારની સકતીવાલુંછે, અને એહવાં રવાંતને સુખ આપવાવાલાં આદમીની જાતની મારકૂતે, લોકો (આઅ દુનીઆમાં) દાદારની તરકૂની રોશની અને અલકાટ મેલવનારાંછે.

* અંદર અને બીજા સેતારાઓ સુરયને લગતી હીલચાલે કરી. સુખવાલો—વગર મોતનો પોશાક ધરાવનારાંછે—તેહની મતલબ અેછે કે, તે અંદર તથા સેતારાઓને રોશનીનું મલવું તથા તેઓના ફરવાના દોરની અંદર ટકી રેહવું, એ સુરયને લીધેછે. જે સુરયના અકરશણમાં તેઓ નહી હોઅેતો તેઓ જાતે દુનીઆને પરકાશ આપવાને તથા આસમાંતના દોરની અંદર હાલની રીતે રેહવાને સકતીવાંત યાઈ નહી સકે.

† પોશાક—આઅ બાબતમાં વપરાઅેલા 'પોશાક' બોલની મતલબ કાઅેઆ, ખવાસ, માઅેઓ અને હાલતની સહમજવી.

વલી જ્યો જતે માત*ને લાચ્છેનાં છે, તેઓ દેવ, વરૂ અને અકસ્તરનો પો ૧૦
 શાક ધારણ કારનારાં છે. તેહમાંનાં દેવતાં કાલપુદને—આરાધના કરવાજોગ
 ફરોહરનાં જરતોશતે ભલી દીનને લગતી કઉચ્ચતથી, અને તેહનાં પેહલ્લાં
 ગાચ્છેનની મારકતે (ઇચ્છાને અહુનવરનાં ગાચ્છેનરૂપી પઠાણે કરી) તોડેચ્છાં
 હતાં.† તથા તેમજ તે (દીનની કઉચ્ચતે) કરી વરૂનાં કાલપુદને તોડનાં સારૂ

* માત—આચ્છે શબ્દનો અર્થ આચ્છે દુનીઆથી મરણ પામવાનો તથા આચ્છે
 અને આવતી દુનીઆમાં સજ્ન અને હલાકી પામવાનો જાણવો.

‡ દેવતાં કાલપુદને પેગમખર જરતોશતે તોડેચ્છાં હતાં—હેવું ઉપલાં લખાણુમાં
 જણાવીઉં છે, તેહને લગતું વરણુન ઈજશનેના દ મા હાના પાક અવરતામાં આવે-
 લું છે. આ પાક અવસ્તામાં હોમઈજદ અને અશો જરતોશત વચે થાચ્છેલી વાતચી-
 તને લગતાં બયાંનમાં હોમઈજદ અશો જરતોશતને નીચે જણાવેઆ મુજબ ફેહલ્લાં:—

.XOભુમભુમમથો,કી,કી .XOભુમમથો .ખીજમથોકીકી .ફેડાંડાં .ફેડાં .અભુમમથો—અ, .ફેડાં
 -કીકીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાં .અભુમમથો .ખીજમથો .ફેડાંકીકી ૦ ફેડાંકીકી .ખીજમથો .ફેડાંકીકી
 -કીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ખીજમથો
 -કીકીકી .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો
 .ફેડાં .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો
 -ખીજમથો—અ, .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં .ફેડાં
 ૦ ફેડાં .ખીજમથો .ખીજમથો .ફેડાંકીકી

‘ પોરોશરૂપનાં ધર મધે તું દેવોની સાંહમણે થનારો, અહુરમજદી ધરમવાલો,
 ખાલેસી સાથનો જરતોશત જનમેચ્છો. અને વખનાચ્છેલાં ઈરિંનવેજાંમાં તું જરતો-
 શત પોતે પેહલવેલ્લો (દેવોને) દુર કરવાવાલા ચેઆર અહુનવરને ગાચ્છેનરૂપી આ-
 વાજે પઢેચ્છો.† અને તે (અહુનવરનાં) બુલંદ આવાજનાં ગાચ્છેણુ પછી, જે દેવો
 તે (વખત)ની આગમચ આદમીને રૂપે આચ્છે પુરથવી ઉપર આવતા હતા, તેઓને
 તુંચ્છે જમીનની અંદર છુપેઆ કીધા. યો જરતોશત ! તું પોતે મીનોઈ પેદાચ્છેશની
 અંદર ઘણોજ ચહડતે દરજેનો, ઘણોજ કઉચ્ચતદાર; ઘણોજ કુશેશવાલો, ઘણોજ
 જડપવાલો અને ઘણોજ કુતેહવાલો છે.’

† ઈરિંનવેજ—ચે અશો અહુરમજદે જે સરજમીન ઉપર પરથમ ગયોમરદ
 તથા મશિ અને મશીયાને—ને જતમ આપેચ્છો હોતો તથા દુનીઆનાં આદમીઓની
 વસતીથી જે પેહલ્લાં શહેર વસીઉં હવું, તેહને ફેહલ્લાં. અને તે વીચ્છેની સાચેતી વંદી-
 દાદની પેહલ્લી પરગરદના પાક અવરતા ઉપરથી આપણને આચ્છે રીતે મલેછે:—

.ફેડાં .ફેડાં .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો .ખીજમથો
 ૦ ખીજમથો .ખીજમથો .ફેડાંકીકી .ફેડાંકીકી .ખીજમથો .ખીજમથો .ફેડાંકીકી

‘ હું અહુરમજદે સંઘલી જગા અને શહેરોની અંદર પેહલ્લાં ભલી પેદાચ્છેશ
 માલુ’ યોત્તમ ઈરિંનવેજ પેદા કીધું.’

‡ આચ્છે ચેઆર અહુનવર—અશો જરતોશત પઢેચ્છો, તેની મતલબ ફક્ત
 ચેઆર અહુનવર પઢવાની નહીં સહમજવી, પણ પેગમખર જરતોશતે મીનો નાવરની
 ઈજશને કીધી હતી, તે ઈજશનેની અંદર .ફેડાં .ખીજમથો નાં હામાં જે ચેઆર ‘યથા
 અહુ વચ્છેરીચ્છો’ હોમ ફુટવાની કીરીઆ સાચે પઢેચ્છામાં આવેછે તેહને સહમજવી.

હોશોદર, અને પ્રકૃસ્તરનાં કાલબુદ્ધને તોડવા સાડાં 'હોશોદરમાહ' છે. અને કૃશકન્તને લગતું બલવાંન કાંમ કરનાર કૃતેહમંદ સોસીઓશનું ચ્હુવું તેઓના જેવી સઘલી ઘાતનો નાસ કરવા સાડાં છે. અને તે સઘલાંઓનો અંત આવેચ્હા પછી, આદમીઓને આતમાને લગતી વગર મોતની જાતી કાચેચ્હા, તથા દરએકને સેવટનો ગોસ્પન્દને લગતો પોશાક મલસે. અને જે કોઈ પરત દરજેનો નથી તે પોતાનાં અમરગ રવાંન, અને પુરતી ખુશી સાથનાં નીરમલપણાંની અંદર ઘાતને પાંખવાનો નથી. અને કુનીઆં હુમેશના શુધારાવાલો થાસે. પેદાના કરનારની તરફથી પેદાએશને પાછી નવી કરવા સાડાં જણાવેલું છે, તેહની મતલબ તે પેદાએશને શુખી કરવા સાડાં શુધારવાની છે.

૧ (૭૧) દીનને લગતા વીચારથી (માંણસે) પોતાને (આએ કુનીઆંમાં) ચલાવવા વીસે (ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.)

૨ જાણવું કે, જાતી અકલ (ઈઆને કુદરતી દાનાઈ) ની મારકૃતે ઉતપન થનારો જે વીચાર ભલી દીનની સાથે ભાઈ તરીકે એકમલતો હોએ, તેહવા વીચારને (માંણસે) માંનવો, ક્યુલ રાખવો અને ચાલુ કરવો. જે આદમીની અંદર હુમેશાં તેહવી કુદરતી અકલને લગતો વીચાર મલેલો હોએ, તે આદમી તેથી (આવતી કુનીઆંને માટે) સઘલી રીતનો સનગાર

* સેવટનો ગોસ્પન્દને લગતો પોશાક મલસે—તેહની મતલબ એએકે આખેરશ સઘલા લોકો ભલા વીચારવાલા ગોસ્પન્દી અવાસના ખનસે. કારણ કે જેઓ અશો અહુરમજ્દની આરાધના અને ખંદગી કરવાને લાએકનાએ, તેઓની હાલત હુમેશાં ગોસ્પન્દી હોવી જોઈએ. જેમકે ઈજરનેના ૩૭ મા હા અને હકૃતંગ યસતના ૩ જા કરદાની અંદર તે આરાધના કરનારો શખસ પોતે ઉપલી હાજતથી દાદાર અહુરમજ્દની ખંદગી અને આરાધના કરવા વીસે નીએ જણાવેચ્હા મુજબની ક્યુલાત આપેએ:—

.૬૩૫૫૫૫૫૫ .૬૫ .૬૬૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫
૦ ૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫

'તે (અહુરમજ્દ) ની હકુમત, મોહટાઈ અને સારી પાસખાંનીને ખાતર (એટલે અશો અહુરમજ્દની હકુમતને તાએએ હમો રેહી સકીએ—તેહની મોહટાઈ મેલવીએ અને તે સાહેબ હમારો સારી રીતે અચાવ કરે તે સાડાં), જેમ તેહની આરાધના કરનારાઓમાં જેઓ ગોસ્પન્દી હાજતથી રેહએ, તેહવી આગેવાંન ચાલથી હમો તેહની આરાધના કરીએ છઈએ.'

પાંમે છે. અને યુરી દીનવાલાઓનો જે કાંઈ વીચાર છે, તે મમત, ચોરી અને ઠગાઈને માટેનો છે. તે યુરી દીનને રેવાજ આપનારાઓ, જેમ પઈસાનું ચલણ પાડનારા શુંનાંતો જગોએ શીસાંને અથવા શીસાંની સાથે શુંનું ભેરીને લોકોમાં ચલાવે છે, તેહવી ખરાબી કરે છે; પણ જેહારે તે યુરી દીનના ઉલટા મારગોની પીછાંણુ કરનારાઓને તેહના અસલ મુલની સહમજ મલે છે, તેઆરે એકસરખા વીચારના તોલે કરી તેહનો (યુરી વીચાર લોકોમાંથી) તુટે છે. જે ઉલટા તરીકાઓ છે તે ભલી દીનના તરીકાની સાથે સરખાવેઆથી (આદમીઓના) ધેઆંતમાં આવે છે. અને તેઓને (એટલે જે આદમીઓને) તેમજણાવું—અહુરમજદને લગતી કુદરતી અકલની ઉતપતતીની સાથે તેઓને એકમલતા થવાને લીધે છે.

(૭૩) જેહનીથી આદમીનો છુટકારો છે તેહની તરફ વગર ૧
ઠગાઈએ બરોબર રીતે ચાલવા વીસે ભક્તી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, આદમીએ (આવતી કુનીઆમાં) પોતાનો છુટકારો મેલ- ૨
વા સાડ (અતરે) ચાલવું—એ અહુરમજદની ઈચ્છામાં બરોબર રેહવાંએ,
તથા અહુરમજદની ઈચ્છાને લગતી સોધ અને ખોલ ભલી દીનની અંદર
કરવાએ અને ભલી દીનની અંદરનો સહમજથી તેહને સાડ જે ચીજ
કરવાનેગ હોએ તે કરવાએ અને જે ચીજ નોકસાંતકારક તથા પરહેજ ક-
રવાનેગ હોએ તે કરવાથી દુર રેહવાએ છે; કારણ કે જેહારે આદમી અહુ-
રમજદના અહડતે દરજેના તરીકાથી પોતાને શુધારેચ અને અકલના હોકમ
પરમાંણે રહેચ, તેઆરે તે અહુરમજદની મરજી મુજબની વસતુ તરીકે બને છે.
અને તે સહમજ તેહને મલવાએ, તે આદમી પોતાને લગતી સાચી વસ- ૩
તુને જાલવ્રાતા ઉપાએને સાડ પુરતી રીતે લાએક થાએ છે. પણ સંતોષ ૪
અને અકલ એ બેને લગતી ખાહેશ નહી કરવાથી (આદમીનું કાંમ) યુરા
હુવસનાં ફરમાંનને લગતી તથા આપમતલખી દીલને લગતી વસતુને પ-
સંદ કરવાનું છે.

૧ (૭૬) આદમીને ધેઆંન આપવાજોગ ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

૨ . જાણુવું કે, દરએક આદમીએ (પોતાનાં) રવાંનને છુટકારો આપવા-
ના અંદેશો રાખવો જોઈએ; તેહમાં હાકમો (પોતાનાં રવાંનને છુટકારો
મેલવા સાડું) વધારે કીરતીવાંન કરનાર—કુનીઆંનાં જુદા જુદા લોકોને
સુધારવાએ, આરાસ્તગી આપવાએ, જનત બખ્શવાએ અને (તેઓ ઉપર)
સારી રીતની હુકમત ચલાવવાએ. દીનદારો (પોતાનાં રવાંનને) વધારે
કીરતીવાંન કરનાર—(લોકોમાં) મનદીઅસની દીનનો રેવાજ આપવાએ,
તેહને લગતો વીસવાસ ખેસાડવાએ અને (તેહનો) સાચો સંબંધ આપ-
વાએ. અને એ સેવાએ બીજાં સઘલાં માંજુસો (પોતાનાં રવાંનને) વધારે
કીરતીવાંન કરનાર—તેઓના ધનધાને લગતા જુદા જુદા ઉદ્દીઓગમાં
(મનદીઅસની દીનનાં) તાબેદાર રેહવાએ.

૧ (૭૭) એક વીદીઆર્થીએ (પોતાના) ઊરતાદથી
ચાહેલા ૭ ખોલાસા.

૨,૩ (સવાલ)—દોલતની અંદર તાજું રેહવું કોણને છે ? આતમાને લગતું
૪,૫ શુખ કોણને છે ? પાપથી દુર રાખનાર કોણને છે ? અહડતે દરજની અકલવાલો
૬,૭ કોણને છે ? કીરતીને વધારનાર કોણને છે ? જે આદમીને ઘણાંએક માંજુસોની
૮ દોસ્તી છે તે કોણથી છે ? કોણથી તનનો શુધારો અને તેહનાં રવાંનને (દોન-
ખથી) છુટકારો પાંખવે છે ?

૧ (૭૮) (ઊપલા સવાલોનો) ઊરતાદે ભલી દીનની
સહમજથી વાલેલો જવાબ.

૨ જાણુવું કે, જે કોઈ જાતી ઉલટ અને મેહનતથી ઉદ્દીઓગ કરનાર
૩ હોએ, તે દોલતની અંદર તાજું રેહ છે. જેહની નજર (આએ) કાંતી કુની-
આંની અંદર—હયાતી આપનારની તરફ છે, તેહના આતમાને દાદારની તરફથી

શુખ અને કરાર છે. (તેહનાં દીલની અંદર) હરવેરપ આગાહીવાલા દા- ૪
 દારનું રેહકાંણુ છે, તે પોતાને ગુનાહથી ફર રાખનાર છે. (એહામની) ૫
 હાશબાંમને લગતા અંદેશાની ઘણી સહમજ ધરાવનારો* શખસ અકલની
 અંદર અહડતે દરજેનો છે. લોકોને સારી નજરે જોવાથી તાહરી કીરતીનું ૬
 વધવું છે. આદમીઓની સાથે મોહઅતથી રેહવાએ અને તેઓની તરફ દે- ૭
 ખરેખ રાખવાએ, આદમીઓ તાહરી તરફ ઘણાં હેતવનતાં રેહસે. ખોટા- ૮
 શંને તું બદનમાંથી બાહર કાહાડસે તો તાહામ અદન શુધરેલું અને રવાંત
 (દાનખથી) છુટકારો પામેલું થાસે.

(૭૫) મજદીઅસની દીનને લગતી દાનાઈ—સઘલા ૧
 મજદીઅસની દીન ધરાવનારાઓને સાફ છે,
 તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, મજદીઅસની દીનને લગતી દાનાઈ—તે દીન ધરાવનારા ૨
 લોકોને સાફ છે. અને જો કંઈકેહ્યુત તથા એવેયુત છે, તેઓને તથી
 નોકસાંન છે. (કારણ કે) તે દીનનો સંબંધ પોતે, કંઈકેહ્યુતની ગુનાહને
 લગતી અને એવેયુતની (માંણસને) નડ કરનારી ઘાતકી દાનાઈની સાંહમ-
 જી થનાર છે. વલી ભલી દીન ઉપર ઘણા વધારે વીસવાસ રાખવાથી, તે
 ભલી દીનવાલા (શખસ) ને સારી દાનાઈથી પુરતી રીતે સુધારનારા (મીનો
 ઈન્દો તેહનાં દીલમાં) ઘણું રેહકાંણુ કરનારા છે, અને તેથી તે ભલી દીન ધ-
 રાવનારાઓનું વીચારવું, ખોલવું અને કરવું, હુમેશાં મજદીઅસની દી-
 નને લગતી દાનાઈ સાથવું છે. મજદીઅસની દીન ધરાવનારાઓને માટેની
 જો દાનાઈ છે—તે દરએક દાનાઈ (માંણસની) વીચાર સકતીથી મલેલી નથી,
 પણ તે મજદીઅસની દીનને હુઆતી આપનાર તથા તેહને બાહર કરનાર
 (અશો અહુરમજદ) ની તરફથી બાહર થાએલી છે.

* એહામની હાશબાંમને લગતા અંદેશાની ઘણી સહમજ ધરાવનાર—હુથી
 એવારત ઉપલાં લખાણમાં આવી છે તેહની મતલબ એ છે, માંણસ આએ દુની-
 આંની અંદર જે કાંઈ સારાં નરસાં કામો કરે છે તે વીસેની તપાસ તે આદમીને આએ
 દુની આથી ગુજરી ગીઆ પછી તેહની એહામની ખાંમદાદે થાએ છે, અને તે વખતે
 તેહની નેકી અને બદીતાં પરમાંણુ પરમાંણુ તેહને હમેશનું સુખ તથા સજાદી પુવાને
 લગવું મકાંન મલે છે. માટે ઉપલાં હુડાવને લગતા અંદેશાની સહમજ ધરાવનારો
 શખસ જે નેકી સેવાએ બદી કરવાની ખાહેશ મુતલક રાખે નહી, તે અહડતે દરજેની
 અકલવાલો છે.

૧ (૭૧) રાજ અને ધરમ વીસે ભલી દીનને લગતા ખોલાસો.

૨ • જાણવું કે, શેહરનાં લોકોની જન્દગી દીનને લગતાં રાજ અને રાજને લગતી દીને કરીછે. અને તે વીસે ભલી દીનને લગતી સહમબથી એમ ખોલાસોછે કે:—જેઓનું રાજ દીનને વાસ્તેનું અને દીન રાજને શુધારવાને માટેની હોએતા, ખચીત મજબુત ધરાવનારા લોકોએ તે (રાજ) ને મલતા વીચારથી રેહવું; કારણ કે તે (રાજ) ને લગતા ધારો, ભલી દીનને લગતી સખાવત (ઈઆને કાંમ) કરનારાએને અહુરમબદની તાખેદારીમાં એસ્તવાર રેહવા સાડ તથા (તેહની) દીનને મોહટાઈ આપવા થકી, એક ખોલવા આધાર તરીકેછે. એકે બીજનો નાસ નહી કરવો, રાજની તાખેદારી કરવી અને તેહને મોહટાઈ આપવી, એ અહુરમબદી દીનને તાએએ રેહવાથીછે. દીનને ઘણીજ મોહટાઈ રાજથીછે. યજ્ઞાંની તરફથી ખલકનાં લોકોને ઘણી દીપક તથા ફાએદો દીનને લગતી આલચલણની અસરને લીધેછે. સાચું રાજ, ભલી દીન સાથનું રાજ હોવાને લીધેછે. ભલી દીનને લગતું રાજ (તેહની સાથે) ભલી દીનનો પુરેપુરો સંબંધ હોવાથીછે. અને એ ઉપરથી રાજ તે દીન અને દીન તે શેહરનાં લોકોનું રાજછે, તે મતલબ ખોલવી રીતે (આપણને) જણાએછે. એજ પરમાંણે યુરૂં રાજ તેહની યુરી દીનને લીધે અને યુરી દીન તેહને લગતાં યુરાં રાજને લીધેછે.

૧ (૭૧) આદમીની અંદર સારાં, વધારે સારાં, અને ઘણાંજ સારાં તથા યુરાં, ઘણાં યુરાં અને અતીશય યુરાં (માંણસ) વીસે ભલી દીનને લગતા ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, (માંણસ) ભલું ઘણીએક તરેહથી બનેછે. તેમાં ઘણુંકરીને અહુરમબદની દીન ઉપર વીસવાસ રાખવાથી (તે ભલું થાએ) છે, અને તેથી પેદાના કરનાર અહુરમબદનો તે સંબંધ ધરાવનારૂં (બને) છે. આદમી વધારે તથા અતીશય ભલું અહુરમબદની દીન ઉપર વધારે અને અતીશય વીસવાસ રાખવાએછે. અને તેથી તે (માંણસ) સઘલી ભલાઈનું મુલ જે પેદાનો કરનાર અહુરમબદે તેહનો વધારે તથા અતીશય સંબંધ ધરાવનારૂં છે.

તેમજ (માંણુસ) બુરૂં ધણીએક તરેહથી બનેછે. તેહમાં ધણુંખરૂં બુરી દીન ૩
 ઉપર વીસવાસ રાખવાથી (તે બુરૂં થાયે) છે. અને તેથી ધનામીનેને
 લગતો તે સંબંધ ધરાવનારૂં (બને) છે; અને તે વધારે અને અતીશય બુરૂં,
 બુરી દીન ઉપર વધારે અને અતીશય વીસવાસ રાખવાયેછે. અને તેથી તે
 સઘલી બુરાઈને વાસ્તેનું મુલ જે ધનામીનોછે, તેહનો વધારે તથા અતીશય
 સંબંધ ધરાવનારૂં છે. માટે જે બુરા ધરમચુરૂંએછે, તેઓનું લલાઈનાં ૪
 મુલને લગતા મજહુબની અંદર ભેલાવું કેમ હોયે? એટલેજે જેઓનો
 મજહુબ બુરા તરીકાવાલોછે, તેઓનું ભેલાંણુ ઈબદના સંબંધવાલી ભલી
 દીનની સાથે સ્ત્રી રીતે હોયે? (અને) જેમ ભલાઓ ભલાઈની મારફતે ઈ-
 બદનો સંબંધ ધરાવનારા કેહવાયેછે, તેમ બુરાઓ બુરાઈથી (ઈબદનો સં-
 બંધ ધરાવનારા) કેમ કેહવાયે?

(૧૦) આદમીને લગતી હુકમત અને તે (હુકમત) ને ચલા- ૧
 વનાર વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

બાણુવું કે, બેહુદ પેદાએરાને પેદાના કરનાર દાદારની તરફથી આ- ૨
 દમીને જે કાએઆ આપેઆમાં આવેલીછે, તેહની ઉપર હુકમત કરનાર
 તેહનો પોતાનો આતમાછે. (માંણુસનાં) બદનની અંદર ઈબદોતી મદ-
 દનું મલવું 'બુદ'* (ઈઆને સાહવએતી) થીછે. અને તેહની માર-

* બુદ—ગ) —આએ શબ્દ અવરતાના سود ખોલ ઉપરથી બનેલોછે, અને
 પાજંદ અથવા ફારસીમાં તે سود ને નામિ વપરાયેલોછે. બુદ—એ ખોલનો
 અર્થ માંણુસનાં બદનની અંદર રહેનારી 'સાહવએતી' નામની ગેખી સકતીનો આ-
 પણે સહમજવો જોઈએછે; કારણુ કે તેહનું કામ 'સાહવએતી' ને લગતુંછે. જેમકે
 પાદશાહ નોશેરવાન આદેલનો વજીર અબુજઅમેહર પોતાનાં બનાવેલાં 'ગંજે શા-
 ઈગાંત' નામનાં પુસ્તકમાં લખેછે કે:— سود એટલેજે બુદ—એ 'સાહવએતી
 આપનારી સકતીછે'. તેમજ આએ 'દીનકર્દ'નાં પુસ્તકની અંદર سود —બુદ—
 શબ્દને: અર્થ: આએ રીતે કરેએછે કે:—

سود سود سود سود سود سود سود سود سود سود سود
 ૦૦ سود سود سود سود سود سود سود سود سود سود
 'જેમ દુનીઆં અને ધરની અંદર (લોકોને) વગર હલાકીએ રાખનારી સુરજ
 અને ચેરાગની વગર હલાકીવાલી રાશનીછે, તેમ (માંણુસનાં) શરીર તથા આતમાને
 રાશન રાખનારી અને બદનની અંદર આતમાને વગર હલાકીને લગતી નીરમજન
 સહમજ બતજાવનારી બુદ—(સકતી) છે.'

ક્રુતે 'તર્ક સક્રી' (ઈન્દ્રોથી) કુવ્યતને ચાહુતાર અને (તેહને) મેલવ-
 નારછે. 'હોશ' ની મારક્રુતે, (આદમી) બલ ધરાવનાર અને પોતાને પા-
 એદાર રાખનારછે. અકલ † ની મારક્રુતે (ઈન્દ્રસાંન) ખોટારાંને જોનાર (ખરાં
 ખોટાંની) પીછાંણુ કરનાર અને દરએક કાંમ કરનારછે. ઈન્દ્રોને બણોજ
 સંબંધ હોવાને લીધે 'અખો' (નાંમની ગેખી સક્રી) થી (માંણુસનાં) મન-
 ની અંદર મીનોને લગતી આંખવાલી (ઈઆને આવતી દુનીઆંને લગ-
 તી સહમજ ધરાવનારી) દાનોઈ, પવીતરાઈ અને ખુશીને મારગ
 ૩ મલેછે. વલી (માંણુસનાં) બદનને બાહરથી પુરતો સીતગાર આપ-
 નારી બીજી અંદામી ‡ વસતુ પેદા કરેલીછે, તેહમાંની માંચ ઈન્દ્રી
 (ઈઆને લાગણીની સક્રી) એછે. આએ (સક્રીએ) ને જે લોકો તેહની
 સહમજ ધરાવનારાછે તેએ જોવાની, શાંભલવાની, સવાદ લેવાની,
 શુંગવાની અને લાગવાની સક્રીને નાંમે બોલેછે. જેહને લગતી બારી
 (ઈઆને શુરાખ) બદનની બાહરથી મેલેલાંછે, અને ધરના માલેકને (ઈ-
 આને આતમાને) તેહને લગતો સંધેસો ધટતી રીતે પોહ્યાડનારી તે મ-
 કાંન (ઈઆને સુરાખ) ની અંદરની નેસોછે. વલી એક (સઘલી બાબતનું)
 બઆંન કરનારી ઈન્દ્રી—જ્યાંનછે, તે બદનની અંદરથી બદનના માલે-
 કને લગતી (સઘલી) સહમજને બાહર લાવનાર અને જે કાંઈ તેહની
 ઈચ્છા અને વીચાર હોએચ તેહને બાહર કરનારછે. આએ પરકારે (પાક
 ખોદાએતાલાએ) દરએક માંણુસને તેહનાં બદનની ઉપર તેહને લગતી ઈ-
 ચ્છાનાં છુટાપણાંને સાઈ જાતે હકુમત કરવા થકી બતાવેલુંછે. તેથી જેમ દુ-
 નીઆંના રાજાએ પોતાની મરજી મુજબ લોકોની ઉપર અમલ ચલાવના-

† અકલ—જે તરાંહનીછે, એક જાતી અને બીજી એલમ તથા અનુભવથી
 મેલવેલી. 'ગંજે શાઈગિાંન' નામનાં પેહલવી પુસ્તકમાં લખેછે કે—“જાતી અકલ-
 લનું કાંમ—પોતાની જાતને યુનાહનાં કાંમની ધાસ્તીને લીધે તપાસવાનું, તથા તેહને
 નકાંમી મેહનતથી જાલવવાનું, આએ દુનીઆંની નાંપાએદાર દોલતને તેહને લગતાં
 આખેરશનાં કાંમમાં વાપરવાનું અને તેથી ફરશક્રુતને લગતી પોતાની દોલતને (ઈ-
 આને સવાબકારીને) નહી ઘટાડવાનું અને બદકારીનો વધારો નહી કરવાનુંછે.
 બીજી એલમ તથા અનુભવથી મેલવેલી અકલનું કાંમ—શારા મારગને પીછાંણુવાનું
 અને તે ઉપર કાએમ રેહવાનુંછે, જે ચીજ (પોતાને સાઈ) આએ દુનીઆંથી શુજ-
 રવા પછી ચહડતે દરજેની હોએ તેહને સોધવાનું અને જે નીચ વસ્તુ હોએ તેથી
 અખરદાર રેહવાનું, જે કામ નહી બની સકે તેહની ખાહુશ નહી કરવાનું અને જે
 કાંમ પુરું નહી થઈ સકે તેહને હાથ નહી ધરવાનુંછે.”

‡ જે કે અસલ પેહલવી નકલોમાં ઈન્દ્રીએની સંખેઆનો આંક એકસરખી
 રીતે ૭ નો મલેછે, પણ લખાંણુની મતલબ ઉપરથી જણાએછે કે તે આંક ૬ ને
 બદલે ૭ નો થએએછે.

રાછે, અને પોતાની સક્તીઓનાં સારાં વપરાંણુની મારફતે (પોતાનાં) રાજને દાહુપણથી ચલાવવાએ ખલકની જાત ઉપર સારા રાજકરતા તરીકે ગણાએછે, તથા (તેઓની) એ પરકારની હકુમત ઘણાં નાલાએક લોકોને રોશનીવાલાં રાજનો (એટલેજ ખોદાઈ હકુમતનો) સંબંધ આપેછે, અને તેથી તેહવો રાજા (આવતી) મીનાઈ જેહાંનમાં સુખી અને ઈજ્જત ભોગવનારો થાએછે. પણ જે તે (રાજા પોતાની) સક્તીઓને ખરાબ રીતે વાપરનારો, યુરી બુદ્ધિ ૪ વાલો અને (ખલકને) નોકસાંન કરનારો હોએતો, તેથી તેહનું રાજ એકદમ ઉધું વલેછે, અને તે રાજા હમેશની હુલાકીવાલાં દોષખની અંદર ધીકાર પાંમેલો તથા યુરા બદલાવાલો રેહછે, (તેહવી હાલત માંણુસનીછે). આએ ફતીઆનાં લોકોની અંદર જે જાત પોતે પેદાના કરનાર અહુરમ- ૫ બદની જાત તરીકેની (એટલેજ સઘલી પરકારે અશો અહુરમબદનો સંબંધ ધરાવનારી) છે, તે 'અખો'ની અંદર ભલા વીચારની સક્તીને રાખનારા, દેલની અંદર સ્પેનામીનોની તાબેદારીને જગો આપનારા, મતમાં સરોશ (ઈઆને અહુરમબદનાં ફરમાંનેને રાખનારા, પુરતી રીતે સેહન કરનારા, અને ખોદાના બંદા તથા કાએદાસર ચાલનારા લોકોને દીનનો કૃતવો આપનારા—અશો મરદની જાતછે.* જેહુના અચઓ બદતની અંદર આતમાને લગતી સક્તીવાલા હોએતો, તે અશોનું અંદાંમ 'હોશ'ની મારફતે ચાલમનાં લોકોને યજ્ઞાંને લગતી ખબર (આપવા) સાડ આસમાંની તરીકાનો સંબંધ ધરાવનાર (ઈબદ) ના જેવુંછે. તથા 'તર્ક સક્તી'ની મારફતે સાચી દાનાઈ મેલવામાં ગોએઆ આતશની મીસાલની તેજ વાલુંછે. અકલની મારફતે દાનાઈ સાથનાં કાંમો તથા વસતુઓને સાડ (લોકોને) ઘણી સીખાંમણુ આપનારૂં, તેમજ ભલી દીનને લગતી સહુમજ આપવાએ (લોકોને) અહુડતે દરજેનાં બનાવનારૂં, અને તે (દીન)ને લગતી વધારે પવીતરાઈ તથા સંપુરણુ વીચારને વાસ્તેની વાત કૈહવા અને કરવા સાડ ઉલટવાંનછે. અને તે (અશોનું અંદાંમ) દીલની અંદરની ઘણી અહુડતે દરજેની તાકતને લીધે સઘલા જેનાંરા (ઈઆને તપાસ રાખનારા) ઓની અંદર હીમતવાંન, કોઈથી નહી બીહુનારૂં અને (યુરાઈને) ઠાલનારૂંછે. વલી (તે અશોનું અંદાંમ) આંખની મારફતે સારો નજર ૬ રાખવાએ ખોરશેદના જેવું, કાંનની મારફતે સાડ સાંભલવાએ સરોશના જેવું, જ્યાંનની મારફતે સાચું ખોલનાર હોવાને લીધે રશનેની ખરા-

* આએ સેકૃત ખોદાએતાલાના ખરાખેગમખરેને લગતી સહમબવી.

ખરનું, અને હાથે કરી સાડું કાંમ કરવાએ તથા પગે કરી પુતને સાડું હી-
લચાલ કરનાર હોવાને લીધે, હુમેશગીને લગતો ઉદ્ધિઓગ કરનાર, તેમજ
આત્મા અને બદનને લગતી બીજી સકતીઓની મારફતે ખરાબી વગરનું છે.

૧ (૫૧) ધનામીનોની પોતાની જાતને (માંજુસે પોતાની અંદર)

મેલવ્યા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, 'અખો' ની અંદર યુરાં મનની મારફતે મોહચેલા વી-
ચારે તથા હાંણી પોહચાડનારી સહમજવાલાં ખરાબ દીલે અને મ-
નની અંદર પડેલા ગોસ્સાના યુરા ખવાસે કરી (માંજુસે પોતાની અંદર)
અંધરમેનીઉતી જાતને મેલવવી છે. અને તેથી (માંજુસ) ઉલટી ચાલચલણ
વાલું, મોહત*ને મેલવનાર, મોહતને લગતું લોકોને ફરમાવનાર,
ભલા લોકોને ઈજા દેનાર અને પાપીઓના સરદાર તરોકે છે. અને તેહનું
જે અંદાંમ છે તે, બદન તથા આતમાને લગતા અવ્યઓની સકતીની મારફતે
૩ દરવંદ (ધનામીનો) ને વાસ્તેનું છે. જેથી તે (આદમી) 'તર્ક સકતી'ની મારફતે
(લોકોને) તીખ્શન તથા પીદા કરનાર, 'હોશ' ની મારફતે વેરને તહી વીસ-
રનાર, વીચારની મારફતે ભલી વસતુને સદા હુલાક કરનાર, ઈચ્છાની
મારફતે દરએક આદમીને હુલાક કરવા જોગ જાતનું, લોભની મારફતે
એક યુરી જુમખેશે (ઈચ્છાને લોકોને ધુજાવનારા આંચકાએ) કરી ફુતીઆંને
ગલી જવાની એબ ધરાવનાર, હવસની મારફતે યુરી દીનતા ઉલટા તરી-
કાના સંબંધને લગતો ખલકને ઈજા દેનાર ધુઓ (આલખમાં) કુકલા સાડું
સલગેલું, તથા સરકશીના વીચારની મારફતે ખોદાની તાખેદારીને લગતો
વીચાર જે (માંજુસને) કાએદાસર ચલાવનાર છે, તેહને (આદમીની આંખની
અંદર) ઉલટો બતલાવનાર છે. અને તે (આદમી) આશમોગીની મારફતે
ઘાતકી રીતે કાંમ કરનાર તથા ઘનાહુમીનોને લગતા આપવાલું, આતમાની
મારફતે અફરાસીઆબની ખરાબર સધલી ભલી પેદાએશની અર્દેખાઈ કર-
નાર, જોહાકી દીલની મારફતે ભલી દીનની નેકીને ખરાબ કરનાર, અને
બેહુ હાથે કરી યુરું કાંમ કરવાએ, અને બેહુ પગે કરી યુરી મદદને સાડું
દોડવાએ ફુતીઆંને ચોર અને વરૂની માફક ખરાબ કરનાર છે.

* આએ જગોએ મોહતને અર્થ પોતાને મોટેની હજાકી તથા ઈજાને સહમજવી.

(૫૧) (માંણસને) દાનાર્થ તથા સુખ મેલવાના સમય
વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (આદમીને) જે કાંઈ દાનાર્થ (અને) સુખ — એ બંને હુમ- ૨
ણાં છે તે, દાનાર્થની કહ્યત અને સુખનું બલ આપનારી સકતીઓ થી છે.
તેહમાં આતમાને લગતી લાએક કહ્યત*થી દાનાર્થને મેલવનાર (આદમી)
નાં મનની અંદર અહુરમજદ, તથા સુખને મેલવનાર (આદમી) નાં મનની
અંદર ઈચ્છાને મેલવનારી સકતી પોહ્યે છે. અને મનની અંદર તે દાના-
ર્થને પોહ્યતાંવાર, જે (માંણસનું) મન અહુરમજદનું તાબેદાર અને પવી-
તરાઈવાલું છે, તેહને મીનોને લગતું જેવા (અથવા જાણવા) નો એક રસતો
મલે છે: અને તેથી તે (આદમી) તાજાં અને ઉમદા સુખને લાએકનું થાય છે.

(૫૨) આએ ધારતી ભરેલી દુનીઆંની અંદર માંણસને ૧
શુખ પસંદ કરવાની સકતી વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (માંણસે) રવાંનને લગતાં સુખને આહુવું જે તરેહથી છે. ૨
(તેમાં) એક આતમાને લગતી જાતી અકલની કહ્યત (ઈઆને સમજ)
થી છે, કે જે — આતમાને અહુડતે દરજેનો કરવા સાઝ (બદતની) અંદરની
હીલચાલને (ઈઆને વીચારને) આહેર મોકલનારી (સકતી) છે. (અને
બીજું આતમાને લગતી) સીખેલી અકલ (ની કહ્યત) થી છે, કે જે —
(આતમાને અહુડતે દરજેનો કરવા સાઝ બદતની) આહેરની હીલચાલને તેહ-
ની અંદર મોકલનારી (સકતી) છે. તેમજ (રવાંનને લગતી દોજખની) ધારતીને ૩

* આતમાને લગતી લાએક કહ્યત — હવે એવારત ઉપલાં લખાણમાં આ-
વેલી છે તેહનો અર્થ આતમાને આવતી દુનીઆંનું સુખ આપનારી અથવા અહુરમ-
જદના સંબંધને લગતી સકતીને સહમજવી.

† ઈચ્છાને મેલવનારી સકતી — એટલેજે દાદારની મરજી મુજબની ઈચ્છાને
માંણસના દીલમાં ઉત્પન્ન કરનારી અને તેહવી મોરાદ મેલવનારી સકતીને સમજવી.

‡ તાજાં સુખની મોરાદ હમિશનાં અખુટ સુખની સમજવી.

બે રીતે પસંદ કરવી છે. એક વગર સંતોશની હાનતનાં કારણ (ઈચ્છાને યુરા હવસ) ને અંદરથી ઉડવાએ, અને (બીજી) નીચ વસતુને લગતી કંગાલી-
 ૪ તનો સખખ (ઈચ્છાને બદકારીનો ખેચાલ) બાહરથી અંદર આંવાએ છે. બલો વીચાર આતમાંનાં શુખનો સખખ તથા જાતી (ઈચ્છાને બેહશતને લગતી) અકલનો માલેક છે. અને યુરા વીચાર ધાસ્તીનો સખખ તથા યુરા હવસને વધારના-
 ૫ ર છે. • આદમીની અંદર બલા વીચારનું પોહચવું—એ રૂપેના (મીનો) ની
 ૬ તરફથી છે. તથા યુરા વીચારનું દોડવું ઘનાહ (મીનો) ની તરફથી છે. માંજુ-
 સની અંદર બલા વીચારનું તેમજ યુરા વીચારનું રેહડાંજુ છે, તેહમાંથી કોણનાં
 રેહડાંજુની (માણસે પોતામાં) જગો કરવી, અને કોણને આંવાથી અટકાવો ?
 (જાણવું કે) આદમી જેટલે દરજે બલા વીચારવાલું હોએચ, તેટલે કરજે ચહડતાં,
 મધેઅમ અને ઉતરતે દરજેનાં સુખનું મકાંન તેહને (આવતી દુનીઆમાં) મ-
 લે છે. અને બલા વીચારની જાતી અકલથી (માંજુસ) વગર હલાકીવાલું
 અને નેક વીચારવાલું થાએ છે. તેમજ (માંજુસ) ની અંદર જેટલે દરજે
 યુરા વીચાર હોએચ, તેટલે દરજે (ચહડતાં, મધેઅમ અને ઉતરતે દરજેનાં)
 ભએવાલું મકાંન તેહને મલે છે. યુરા વીચારથી (માંજુસ) નોકસાંનકારક
 વીચારવાલું બને છે. અને તેહને લગતી ઈજ દેવાની જાતી અકલથી
 (ઈનસાંન) તેહનાં શરીરની અંદર જુદે જુદે દરજેનાં પરમાંજુ પરમાંજુ શુખ
 અને ભએ વાલું છે. આદમીની અંદર બલા વીચારના સંબંધને લીધે
 ફેલવણી લીધેલી અકલથી જાતી અકલને જેટલી આખાદી તથા મોરાદનું
 મલવું છે, તેટલું તેહનું (બેહશતનું) શુખ (દોજખની) ધાસ્તી ઉપર કહઅત-
 દાર છે,* અને યુરા વીચારની અસરને લીધે (માંજુસની અંદર) જેટલી
 યુરી સહમજ, કંગાલીઅત અને નીસફલતા છે, તેટલી (દોજખની) ધાસ્તી-
 ની કહઅત (બેહશતનાં) શુખની ઉપર છે; † જેથી હુશીઆરીવાલું પાક
 આદમી આએ દુનીઆમાં બલા વીચારે રેહડે, અને યુરા વીચારથી કં-
 ઠાલે છે. જે શખસ યુરી સહમજ ધરાવનારો તથા લુડા વીચારથી ભરેલો
 હોએચ, તે વગર અકલનો અને બલા વીચારથી હુંકેરાએલો છે. હવે

* (બેહશતનું) શુખ (દોજખ) ની ધાસ્તી ઉપર કહઅતદાર છે—એટલે તેહ-
 નું પુંજુ પાપની ઉપર સકતીવાંન થાએ છે. અથવા બેહશતનું શુખ દોજખની ધા-
 સ્તીને હટાડનાર છે.

† (દોજખની) ધાસ્તીની કહઅત (બેહશતનાં) શુખની ઉપર છે—એટલે તે-
 હનો યુનાહ સવાખની ઉપર સકતીવાંન થાએ છે. અથવા દોજખની ધાસ્તીને લગતી
 કરણી બેહશતને લગતાં શુખને પાછું હટાડે છે.

જ્યારે હવે રીતે હુમેશાં (દોનખની) ધાસ્તીને લગતી બુરી વકુકથી (બેહુશતને લગતાં) શુખની તથા (તેહને લગતી) અકલની ખરાબી થાય છે. (તેમજ બેહુશતને લગતાં) શુખવાલી અકલથી હુમેશાં (દોનખની) ધાસ્તી તથા (તેહને લગતી) બુરી સહમનને હાંણી પોંડાય છે. તેજ્યારે (આતમાને લગતાં) શુખ અને અકલની અંદર સરવેથી ચહડતે દરજેનું માંણસ પુરતાં ડાહપણ સાથે (દોનખની) ધાસ્તી વગરનું મુતલક નહીં હોય હેવું નથી. તેમજ ધાસ્તી અને બુરી સહમનની અંદર સરવેથી આગલ વધેલું આદમી (બેહુશતને લગતાં) શુખની ઉતપત્તી વગરનું નહીં હોય તેવુંબી નથી.

(૫૬) માંણસને માટેની પ્રેહ્યુત તથા એએયુતને લગતી દાનાઈયાલાં શુખ વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

ખાણવું કે, દીનની રાહ 'ફરેહ્યુત' અને 'એએયુત' ને લગતી દાનાઈયાલાં શુખને વીસે દીનની અંદર આયે રીતનો ખોલાસો કરેલો છે કે : માંણસની સાથે તે (ફરેહ્યુત તથા એએયુત) નો સંબંધ સારી રીતે જોડાયેલો હોવાથી (તેહને લગતી) દાનાઈયાલાં શુખનું તેહને પોહ્યવું છે. અને તેથી (માંણસ) ગુનાહને લગતાં મુરદાલ સુખની દાનાઈયાલાં (આયે ફુનીઆંમાં) રેહી સકે છે. ગુનાહને લગતી જે દાનાઈયાલાં, તે દાનાઈ (માંણસની અંદર) ચોરી અને દીનની નાવાકેશીથી ઉતપત્ત થનારાં શુખને સારૂ કાએમ રેહ્યું છે. પણ આયે (ફરેહ્યુત તથા અઈએયુતની દાનાઈ) નો સંબંધ વગર વાજબી પ્રમાણથી આદમીની અંદર જે કાંઈ ભલી (દાનાઈને) લગતું શુખ છે, તેથી (માંણસ) શુખનાં પ્રમાણ વાલું થાય છે. અને (તે પોતાના) જોસ્સામાં, ખવાસમાં, અને આલચલણમાં પસંદ કરવાનેગ—બરદાશત કરનાર, હીમતવાંત અને આતમાને લગતી ખુશીથી (પોતાને) રાજી રાખનારૂં બને છે. અને જેટલાં પ્રમાણ પરમાણે તે (સારી) દાનાઈયાલાં સંબંધવાલું સુખ (તેહનીથી) ધટે છે, તેટલાં પ્રમાણ પરમાણે ગુનાહને લગતી દાનાઈની ઉતપત્તી તે (સારી) દાનાઈ ઉપર ફાવે છે. અને તેથી જે કાંઈ બદકારીને લગતી દાનાઈ છે

તેહને તે (માંણસને સાર) ખોલવી કરેછે. અને જે શખસ તે ગુનાહને લગતા સંબંધવાલી દાનાઈની આગેવાંનીની અંદર વધારે હોએચ, તે સંભાલ વગરના વીચારવાલો, સચ્ચાઈ વગરનું ખોલનારો અને વધારે વગર કંરતીનાં શુખની ઘણી ક્રતેહને બંનમ આપનારો, અને ઘણાં ઉલટાં કાંમ કરનારોછે. અને બદકારીની સહમબને લીધે તે શખસ ખુરી દીનતી ખસલતનો, દુઃખી દેલનો, બયે બરેલું ખોલનારો અને તરક કરવાબેગ વસતુને પસંદ કરનારોછે.

આતમાને લગતા ખવાસવાલાં ચાલુ શુખને લીધે (ઈઆને હુમેશની સવાબકારીથી) એએચુતને લગતી જે બદકારીની દાનાઈછે તેહનો (માંણસથી) અટકાવ થાએછે. અને તે શખસ ફરેહચુતને લગતી દાનાઈ તથા એએચુતને લગતાં શુખના વધારાને હાંણી પોહચાડનારો, રવાંની ખવાસનો અને ભલી ખુદીવાલો રેહુંછે. અને તે શુખના સંબંધને લગતું જેટલું ગણેઆંન માંણસમાં (હોએચ), તેટલું ગુનાહને લગતું નાપાએદાર શુખ (તેથી) ઘટેછે. અને (જેઆરે) ચહડતે દરજેનું શુખ તે (ફરેહચુતને લગતાં શુખ) ની ઉપર ફાવેછે, તેઆરે આતમાના સંબંધને લગતી બદકારીનું શુખ, જે ગુનાહને માટેનુંછે, તેહનો તે અટકાવ કરેછે. પણ જેઆરે (માંણસની અંદર) તે ગુનાહને લગતા સંબંધ ધરાવનારાં શુખની વધારે આગેવાંણી હોએચ, તેઆરે તે આદમી પવીતર ગાએનનાં પરમાંણ (ઈઆને ગાથાવાણીનાં પઠાંણ) ને હાંણી પોહચાડનારું તથા તાજ ખુશીને ખરાબ કરનારું અને નીચ દાનાઈવાલું થાએછે, વધારે વગર તેજીવાલી દાનાઈએ મુરદાલ શુખનું (આદમીની ઉપર) વધારે ફાવું અને ઈબદી ખોરહનું (તેહનીથી) અટકવું થાએછે, તેથી તે આદમી સારી દીઆનતને નહીં પસંદ કરનારું અને જુલમગાર રેહુંછે. હુમેશની વગર તેજીવાલી દાનાઈએ તથા સફાઈનો અટકાવ થવાએ, (માંણસને) બદકારીને લગતું મુરદાલ શુખછે. અને તેથી માંણસ ફરેહચુતનાં શુખવાલું, એએચુતની દુનીઆને ઈબ દેનારું અને ખેશરમ બનેછે.

(૫૦) ભલ્લી દીનને લગતા તરીકાવાલાં આદમીઓ વીસે. ૧

• વ્યાએ (તરીકાવાલાં આદમીઓ) પાંચ તરેહનાં છે. તેહમાં એક, જે ૨
 અશો (મરદ) ભલ્લી દીનને (પોતાના) વચને કરી મદદ કરનાર, કરણીની માર-
 ક્તે તેહને કહ્યત આપનાર, દીનને આહુનારાઓને તે (દીન) નો ક્તવો આ-
 પનાર અને પવીતરાઈને જેમ આપનાર (હોએ). બીજે જે ભલ્લી દી- ૩
 નની (પોતાના) વચને કરી સ્તુતી કરનાર અને કાંમતી મારકતે તેહને ન-
 બલી કરનાર (હોએ). તરોજે જે ઠગારા, પાપી આશમોગને તે ભલ્લી ૪
 દીનનાં ફરમાનના મારકતે દીનની દોસ્તી આપનારો (હોએ). ચોથો જે ૫
 (જાહેરમાં) પોતાના વચનની મારકતે ભલ્લી દીનને ધીકારનાર, પણ કાંમતી
 મારકતે તેહને કહ્યત આપનાર તથા પાપીઓની અંદર તેહને લગતો
 ક્તવો આપનાર અને વગર કોજે તે (દીન) ને અહુડતે દરજેની કરનાર
 તથા ઈઅંબદાંની તરફ ઈમાંન રાખનાર અને અશોઈની ઉમેદવાલા દીન-
 દોસ્તોને અહુડતે દરજેના વીમારથી ચલાવનાર (હોએ). પાંચમો (તે શ- ૬
 ખસ કે) જે ભલ્લી દીનને (પોતાના) વચનની મારકતે ધીકારનાર, પણ
 જાલેમ, દરવંદ હાકમને તે (દીન) ને લગતો (લોકોમાં) ક્તવો આપવા તથા
 (તેહને લગતું) કાંમ કરવા વીસેની હીલચાલ કરાવનાર (હોએ).

આએ પુસ્તકને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું
ગુજરાતી શુદ્ધી પત્રક.

શિક્ષા.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૯	૧૩	દેવોને ઘણું દુઃખ પોહ્યાડનારું,	દુનીઆમાં ઘણું વધારે,
૯	૧૯	(અને દેવોને વધારે ઇબ્લ દેનારું કાંમ)	(કાંમ)
૨૮	૧	અલાવનાર	લાવનાર
૩૦	૧૭	બુઢી	બુઢિ
૪૨	૨૧	એમ	હીમ
૫૫	૧૪	ફરમાની	ફરમાની)

TRANSLATION OF GÚJRÁTI PREFACE.

THE Dinkard is one of the oldest, most reliable, and valuable of the Pehlwi works that have been preserved by the Zoroastrian community. It contains some of the most exalted precepts of the Mazdiasni religion; as also a life of Zoroaster, a history of the Zoroastrian religion, and much valuable instruction regarding this and the next world. Each and all of the subjects comprised in it are worthy the attention of Zoroastrians. But the style in which it is written is neither so smooth nor so simple as that of other Pehlwi works. Moreover, the subjects treated of are uncommon and difficult to understand. The task, therefore, of deciphering and understanding the work, is one of no ordinary difficulty; especially when one has to depend upon what his own individual efforts can accomplish. To give some idea of the difficulties that have had to be faced in carrying out the present undertaking it is enough to state that although a century nearly has elapsed since the Dinkard was brought to this country from Persia, no Pehlwi scholar has as yet ventured to translate the work, with the exception of one or two of the subjects included in it.

The present respected Trustees of the religious and charitable funds of the Zoroastrian community of Bombay having highly approved of a suggestion made to them for publishing a translation of the Dinkard, I was requested to undertake the work, under the patronage and support of the "Sir Jamsetjee Jjeebhoy Translation Fund." The present volume is the result of this arrangement, and is one of a number of similar

other volumes which it is hoped will be published hereafter. This first instalment is, with the approval of the Trustees, divided into the four following parts :—

1. The original Pehlwi text.
2. The same transliterated in Zend characters.
3. Gújrátí and English translation of same.
4. A glossary of select terms.

Although every possible effort has been made to avoid errors and defects, yet looking to the great difficulty of translating the work, I cannot venture to hope that it is entirely free from them.

I may mention that the Dinkard does not appear to have been written either at one time or by one person: the different parts bear evidence of having been written at different times. The work appears to have been first composed, under its present name, in the time of the Kyanian King Gústasp, the son of Lohrasp, by the principal disciple of our prophet, the holy Zoroaster; and, under his particular direction; and copies of it were, by the orders of King Gústasp, distributed among the people, while the original work was placed in the royal library, and a copy of it was preserved in the "Déjé napésté"* The original work was found in the royal library by Alexander the Great when he invaded the capital of Persia. When King Ardés'ir, Bábékán of the Sássánid dynasty came to rule over Persia, he collected the scattered fragments of the work, and entrusted them, along with other religious works, to a learned Dastúr, named Tosré, by whom they were, after examination and enquiries, arranged in the original order. Copies of this work

* This was the name of a magnificent building erected at Istkhar by King Gústasp for preserving works relating to the Zoroastrian religion.

were then, by the royal command, distributed among the people.* Subsequently, additions were made to it by the light of other religious works, by Dastúr A'darfárobag the son of Farokhjád.*

From the account given at the end of the Dinkard, it appears that the original Ms. of the High Priest A'derfárobag Farokhjád was obtained, at the time of the fall of the Zoroastrian empire, from a descendant of his, by Dastúr A'darbád, the son of A'dmit. Dastúr A'darbád A'dmit seems to have carefully copied out the Ms. A copy of this copy was in the year 359 of Yejdajard taken by Dastúr Mahá-vandád Ramiáné Béhrám. Copies in succession of this last mentioned copy were made till one of them made by Dastúr Rústam Gústásp Ardésar was, about a hundred years ago brought to Surat, by Mulla Béhman the son of Mulla Béhrám, and, by him presented to Shet Aspandiársháh the son of Rátanjisháh of that place.† A copy of this Ms. was caused to be made by Shót Aspandiársháh in the year 1156 of Yejdajard and by him sent to Messrs. Nánúbhái Béhrámji, Mánékji Navrozji Wádiáji, Béhrámji Navrozji Wádiáji and Dádábhái Nos'érwánji, the then elders of the Pársi community of Bombay. This copy is now in my possession in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná.

* This account of the Dinkard is taken from the history of the book which is to be found about the middle of it.

† This copy was, through the kindness of my late friend Dastúr Ardésarji Rústamji Mulla Firozeji, in my possession for about a year. I have compared it with the one in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná which is now in my possession. Portions of the Surat copy were found to be abstracted by some designing person. Five of such portions, together with Ms. No. 3, hereafter mentioned, have been kindly sent to me, for use in the present undertaking, by my friend Dastúr Rústomji Kékobádji from the library of Kékobádji Rústamji Méharjiráná, late Head Priest of Nowáári. Copies of the other portions also have been obtained by me through the kindness of one or two other friends.

The text of the present edition has been published after carefully collating the four following Mss. :—

1. Ms. found in the library of Dastúr E'dalji Dárábji Sanjáná, late Head priest of the Sens'áhi Zoroastrians of Bombay. •
2. Ms. copy in the handwriting of the late Dastúr Témúlji Navrozji Sanjáná made at Surat.
3. Ms. copy in the handwriting of Rústamji Nos'érwánji Méharjiráná, Head Priest of Nowsári.
4. Ms. copy found in the library of Mobéd Minochéhrji Jámáspji Wáchhchhá.*

Where different lections occur, the first of these Mss. is referred to by the initials D. E., (Dastúr E'dalji); the second by D. T. (Dastúr Témúlji); the third by D. R. (Dastúr Rústamji) and the fourth by M. M. (Mobéd Minochéhrji).

In giving the pronunciation of Pehlwi words, every word of Semitic origin has been compared with its root and the pronunciation based thereupon. These pronunciations resemble those of the Pehlwi words written in Pehlwi characters in the Málíknámé Asúri, but do not resemble the corresponding Pehlwi words written underneath in Zend characters. The reason of this, I now think to be that, in former times our people, although they used Semitic words in Pehlwi writings, yet in reading them they did not pronounce them as in the original, but instead, read as if the corresponding Iranian Pehlwi words had been written. In proof of this assertion the Pehlwi works and essays which have been translated by

* This copy has been kindly lent to me by my friend Mobéd Minochéhrji Jámáspji Wáchhchhá. It appears to me to be a careful transcript of the Ms. of Dastúr Rústam Gústasp made by the late Mobéd Jámáspji Faredúnji Wáchhchhá. The second and third Mss. appear to have been transcribed about half a century ago or upwards.

Nériosang Dhawal and his predecessors, giving the pronunciation of the text in Zend characters, may be cited. Thus the practice of reading Semitic words as pronounced originally being discontinued, the recollection of the proper pronunciation gradually faded away. The author of the *Máliknámé Asúri* in compiling a glossary of words of Semitic origin used in the Pehlwi language, attempted to restore the original pronunciation, by writing the words correctly in Pehlwi characters and giving their meanings in Persian equivalents. But as the correct pronunciation was generally forgotten and as Pehlwi characters glide into, and are mistaken for, one another, an attempt was made, at a date long subsequent, to fix the pronunciation, by writing down under the words in Pehlwi characters in the *Máliknámé Asúri*, their pronunciation in Zend characters. The same reasons, however, that rendered the transliteration necessary, affected its accuracy; but, the pronunciation having been thus fixed, has been adopted up to the present time. The necessity, under the circumstances, of a return to the correct mode being obvious, I have endeavoured in this work to give the proper pronunciation.

Drs. Frederick Spiegel, Martin Haug, Ferdinand Justi, and other learned scholars of Europe have, after much research and labour, given the pronunciation of Semitic words employed in Pehlwi writings: but they do not agree with each other. The labours and researches in this direction of Dr. Haug, who is well known in Bombay for his learning, are deserving of high commendation, and the pronunciations given by him are to a great extent correct and accurate. Still in giving the pronunciation of Semitic words in this work, I have not ventured to depend upon the labours of

these learned men ; but have fixed both the pronunciation and the meaning of each Semitic word after a careful comparison of it with cognate Hebrew, Chaldiac, Samaritan, Syriac and Arabic roots. Where, however, I failed to discover a reliable root in any of the above languages, I have based the pronunciation on the current mode. Again, certain Semitic letters have undergone a change in Pehlwi : these are pronounced in the form in which they are found. Of the Iranian words used in Pehlwi, the pronunciation of v is represented by v , z , w and q and others: of these, instead of w I have invariably substituted v . the pronunciation w being only used to represent z — z . Where any word or phrase, or letter, has appeared to me to have been left out in transcription I have supplied it, putting it in brackets thus :— (). As regards the pronunciation of words of Iranian origin, where the pronunciation of Pehlwi words derived from the Zend is altered from the original owing to mistakes arising from the similarity of form of the letters of the alphabet, I have restored the correct pronunciation, after comparing the word with its original Zend root. On finally looking over the proofs I find that some of the more common words of Semitic origin have from oversight been omitted from the glossary : these will be inserted in the next volume.

The first three pages of the Dinkard have been lost. The present work, therefore, commences with the fourth. The next nine pages of the original Ms. having been in places eaten away by moths, suitable places have been left in the Ms. which was brought to Surat from Persia, and in the other Mss. which have been copied therefrom. Similar spaces have been left in the text published in this volume. For facility of reference I have numbered each succeeding

subject in the book, commencing from the third question, in Persian numerals; the same numerals being affixed to the transliteration and the translations. The translation commences with the seventh subject numbered as above; as, owing to the portions of the preceding text being lost for the reason mentioned above, it was impossible to translate it in an intelligible manner. The figures in Gújrátí and English on the margin of, the text, the transliteration, and the translations, represent the paragraphs or sections into which the text is divided. All the Semitic words occurring in the text, are inserted in the Glossary: of words of Iranian origin, the most important and unusual only are introduced.

In the Gújrátí translation I have followed the structure of the Pehlwi language, so as to reproduce, as far as possible, the style of the original text. This will, no doubt, render the translation rather difficult reading; but my object has been to make it useful to those engaged in the study of the Pehlwi language. The English translation has been made by Mr. Ratansháh Erachsháh Kohiyár from the Gújrátí.

In conclusion I beg to tender my thanks to those of my friends who have assisted me in carrying out this undertaking; as also to those who have supported it by subscribing for copies of the work.

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

*Bombay, the 19th day of the 9th month
of the year 1243 of Yéjdayard.* }

PREFACE TO THE ENGLISH TRANSLATION.

The English translation is a version of the Gújrati. It is strictly literal as regards the text, but the preface and the notes have been more freely rendered. A less severe rendering of the text, while it would have lessened the difficulty of the task, would also have enabled the translator to avoid the inelegance, and, in places, perhaps, the uncouthness, of language so disagreeable to the general reader. But it was feared that such a translation would not have suited the requirements of the student of Pehlwi; nor would it have brought out prominently peculiarities of thought and language.

The translator has been assured that the Gújrati version is strictly literal.

RATANSHÁH E. KOHIYÁR.

CONTENTS.

	PAGE.
The knowledge contained in the Máthré communicated to Zar- tos't by Ahúrmazd	1
The reason why it is a sin to burn green wood on fire	3
The reason why it is sinful to drink liquor to excess	3
Exposition regarding the command for the constant recitation of Máthré	4
How righteousness resulting from the recitation of the Gáthás * is cancelled by slandering the good religion	5
To which Mas'i and Mas'iané was Jams'od commanded by Ahúrmazd to publish the religion?	6
Regarding the food that can be eaten by persons reciting the 'Gáo S'ahúdáo Báj' and the small 'Baj.'	7
Regarding the annihilation of sin through repentance and the consequent deliverance from hell	8
Which of the deeds of men is the highest in rank?	9
Regarding differences in the decisions of Dastúrs and other reli- gious persons	10
In what does the greatness of religious persons, of kings and of learned men consist	10
The reasons for holding the Bérésina in the left hand	11
The reason why the sun shines on one half of the terrestrial globe	12
Does a man become unclean by reason of touching the stock of a tree on the top of which Naso has fallen.. .. .	12
How does a man become, through his work, the equal of Ijads and of the Dévas?	13
The reason why it is said in the Avestá that the souls of sodo- mists and of A's'moghs are turned into invisible Dévas and Deva-shaped beings	14
The two different statements in the Avestá regarding the deliverance of Gayomard from hell explained	15
Decision in respect of the different opinions regarding Gayo- mard given by two Dastúrs	16

	PAGE.
How the twenty-one Núsks came to be composed from the twenty-one words of the 'Yathá ahú vaeriyo'	17
The reason why a sacred thing becomes defiled by being looked upon by a woman who is menstruating	17
To whom does strength accrue by mên's attaining to greatness through good or evil deeds done in time?	18
The relations, dispositions and strength of the followers of the Mazdiasni religion and of other religions	22
The origin of the people living on the borders of Irán	23
The rank and privileges of learned men and men versed in the arts	25
The advantages or disadvantages to those who carry on their business honestly or dishonestly	25
Who are protected from evil by the Ijads and who are not ...	26
Those who abstain from sin and advance in righteousness and those who abstain from righteousness and advance in sin...	27
The ways of the good religion have reference to the wishes of the Ijads and the ways of the bad religion have reference to the wishes of the Dévas	28
The first promulgator of the good religion	29
Mazdiasnians should remain aloof from worshippers of the Dévas and from A's'moghs	31
Those among God's servants who hold the superior, the middle and the inferior rank	32
Of happiness in this perishable world	32
How to obtain deliverance from hell and what things should not be approved of	33
God is the Creator and the fashioner of the world	33
That God will keep the grateful part of his creation free from dread	35
Regarding the superiority of Athornáns over Arthéstárs and Vástariús'es	36
Regarding man's attaining all the virtues by observing the commands of religion	38
Of the warring of the Ijads to smite the Opposer and to sup- press the invisible danger arising from him, in order that people may live as good creation	38

	PAGE-
Regarding the ultimate misery of man from ambition and from disregard of the commands of religion regarding the soul...	31
Regarding the duty of Rulers to remove misery, want, hardship, filth and pestilence from the world	40
Regarding the duty of bearing enmity to Angharómenús and to other evil powers	42
Regarding the means of destroying those who oppose the crea- tion of Ahúrmazd	43
That men become fitted for the happiness of paradise by direct- ing their attention to the invisible Ijads and by keeping themselves from admixture with the Dévas	44
Regarding men's becoming good through good powers and bad through bad powers	45
Regarding the different kinds of men	47
Regarding the duty of man to conduct himself in this world in accordance with the precepts of religion	50
Regarding the duty of man to behave properly and without deceit towards his Creator	51
Regarding the manner in which men may obtain deliverance from hell for their souls	52
Who are truly wealthy, happy as regards the soul, free from sin, of superior understanding, of increasing honour, friends with men, healthy, and delivered from hell	52
Regarding the wisdom of the Mazdiasni religion being for the professors of that religion	53
Regarding the relation of state to religion	54
Regarding the causes of men's becoming good or bad	55
Regarding the government and the governors of men	56
Regarding the admixture of the nature of the Ghanámino in man's nature	58
How men obtain wisdom and happiness... ..	59
Regarding the power of man to choose happiness in this world..	60
Regarding the wisdom and the happiness of a Faréhbút and a Aibébut	62
Regarding men whose ways are those of the good religion ...	63

A

TRANSLATION OF THE DINKARD.

QUESTION 9.

Again A's'mogh* asked:—Are what are (called) Māthré† 1
 in the nature of traditions‡? (because) they are all told by
 Ahúramazda to Zartos't in the words§ of Fars'ostar,|| Jámásp,||
 Hom and the Ijads, and in those of persons born before 2
 Zartos't and after Dáyún:¶ hence, our opinion is, that the
 speaking of Ahúrmazd to Zartos't is the hymns of the *Gáthás*,
 and that the rest is composed by Zartos't and his disciples

* A's'mogh,—this word is derived from the word *𐬀𐬎𐬌𐬎𐬎𐬀* *As'mogh*, frequently used in the Avestá, which means “hinderer of purity.” Hence, it is applied, among the followers of Zaráthústrá to persons who throw obstructions in the way of religion and create dissensions in the community and between individuals. The individual putting the above and other questions is called A's'mogh by the High priest to whom they were addressed.

† The Avesta are divided into three parts:—*Gáthá*, *Dáté* and *Mathré*. The *Gáthás* are written in verse, and treat of the invisible world. The *Dáté* are written in prose and contain rules for the conduct of men in this world. In the *Mathré* are comprised the ordinary prayers, which are the means by which men commune with their Maker. They contain an account of the Creator and of the forces of nature created by Him: as also, moral and religious precepts.

‡ Meaning, human compositions, as opposed to divine revelations.

§ *v. e.* using these several individuals as his mouth pieces.

|| Fars'ostar and Jámásp were the sons of Habúb and the disciples and sons-in-law of Zartos't. The latter was also prime minister to Gústásp, while the former was the head of a college for imparting religious instruction to priests, established by Gústásp.

¶ Some account of this famous person occurs in a subsequent portion of the Dinkard, where it is said that he was born two hundred years after Zartos't, and lived one hundred years.

from traditions, but that by good faith having been placed therein it has been considered as appertaining to religion.

ANSWER.

- 3 Be it known (that other)* Máthré as they are different from the Gáthás, (in structure of language) so they also differ from them in testimony as to higher (things): still, they are founded upon the hymn of Yathá ahú vaériyo,† and, in them mention is made of the power of omniscience of God himself and of the Creation. Therefore, no portion of them is (composed) by the wisdom of man and they could not be composed from a number of current traditions. If, the Máthré, communicated to Zartos't in this manner in the form of a dialogue, be not all from Ahúrmazd, and, by their being communicated in the voice of different persons, Ahúrmazd is concluded not to be their promulgator, then, it would follow, that whatever revelations have been made in them, by Ahúrmazd to Zartos't, about Zartos't and other good and evil persons, as also about the Dévas and even the Ganámino, must have been made by the Ganámino and the Dévas; and Máthré and Daté, which are removers-away of the Dévas,‡ must be considered as declared by the Dévas. Therefore, the communicating of the Máthré, by Ahúrmazd to Zartos't, in the voice of many (persons) is, for the purpose that complete

* *i. e.* other than the *Gáthás*. Besides its restricted meaning, Máthré is used in a general sense, as including all the three divisions mentioned before.

† According to the tenets of the Zoroastrian religion God first made the Ahúnavar' or 'Yathá ahú vaériyo,' which is in the form of a Gáthá or hymn. From the three clauses or sentences of the 'Ahúnavar' have originated the scriptures or Avesta comprised respectively in Gáthá, Daté and Máthré; and from the twenty-one words composing the Ahúnavar, seven to each sentence, have originated the twenty-one Núsks. Hence the meaning of what is said above,—that Máthré are founded upon the Yáthá Ahú Vaériyo.

‡ *i. e.* Máthré and Daté point out the way in which impurity and sin may be removed and evil deeds, which have relation to Devas, may be abstained from.

knowledge might be conveyed from Ahúrmazd to Zartos't: and that is not fit to take objection to. Just as the Gáthá are all told by Ahúrmazd to Zartos't, and are in the voices of Zartos't, the Ames'aspands, the Gos'orín and other Ijads: and, that they are all told by Ahúrmazd to Zartos't, about that, you have no objection to take. But it is owing to the (natural) disposition of an A's'mogh that he should have evil thoughts about and inverted vision of, scriptures, that have reference to protection by Ahúrmazd.

QUESTION 10.

A's'mogh put the question: Why do you call it a sin to burn green wood on the fire? It is not (a sin).

ANSWER.

Be it known that, by green wood being placed upon the fire, by reason of the fire becoming extinguished owing to its moisture and of its (the fire's) being improperly put to the hardship of drying that wood, we call it a sin. But that the reason of it should appear worthless and like dust to A's'moghs is owing to their habit.

QUESTION 11.

A's'mogh put the question: Why do you call (drinking) liquor to excess a sin? since liquor cannot be drunk in moderation.

ANSWER.

Be it known that, it is just, our calling immoderate drinking of liquor a sin. Because, it is said in the religion that

whoever drinks much liquor, eats much food, and, consequently, owing to not having sung the hymns of the Gáthá according to the law, he becomes guilty. But it is the habit of A's'moghs to change the voice of others by rendering their throats dry and to prefer the consequent vice.

QUESTION 12.

1 A's'mogh put the question: By always reciting these Máthré, which are the word of Ahúrmazd, you have to live with great circumspection; but by being so recited, they become a cause of hindrance to industry: then, how can the command of Ahúrmazd in respect of the preference of Máthré and Gáthá for the purpose of obtaining salvation for the soul be considered just?

ANSWER.

2 Be it known that, the object of our constant recitation of the Máthré is to inform (men) about the religion of Ahúrmazd in respect of the relations with the next world and of the salvation of souls; because, by giving to the people of this world the understanding-power to know their Maker and to be the doers of deeds according with the will of the Lord, they acquire knowledge with respect to the invisible Ijads, as also the Dévas, become rememberers of the Ijads and the acquirers of their love, and remain non-rememberers of the Dévas and givers of pain to them, and understand, whatever there may be to understand regarding Daté, Máthré and Gáthá, and are enabled to do, at the (proper) time, much of the work relating to them. Through it, is frequently obtained aid and knowledge in exercising dominion, chiefship and justice

in accordance with the times, in driving away the Darújas that may have entered into one's body, in removing them from creation, in making mankind walk in freedom and in imparting happiness to a great many men in the world. And, moreover, wherever and at what time soever A's'moghs come to raise a contest about religion, at those times, through the sagacity, wisdom and strength appertaining to it, means are found to break down all trouble-giving A's'moghs, to refute (them) by God's religion, and to keep back harm from mankind.

THE 16 QUESTIONS ASKED BY A STUDENT.

QUESTION 1.

The first question put was this: Since owing to the 1
singing of those heavenly Gáthá, righteousness begins to accrue, and, by reason of the power that cherishes righteousness, the good acquire the strength that has reference to the next world, and go into the place of the highest heaven; then, why is it said that righteousness, acquired by such power and in accordance with law, is cancelled and the reward for it not obtained by reviling the good religion and committing other sins punishable with death?

ANSWER.

Be it known, that righteousness that has been completed 2
and strengthened does not become non-existent or cancelled; but at the time of the last judgment, owing to the sin of reviling the good religion and other sins punishable with

death, the reward of righteousness being covered up, the righteousness remains buried. Otherwise, there is no cancellation of righteousness done according to the good religion. For, the annihilation of righteousness which has remained uncanceled during worship is owing to the greater weight of that righteousness being at an end.

QUESTION 2.

- 1 The second question put was this: If what Ahúrmazd has said was for making it known to the (first) created Mas'i and Mas'íané,* then, why is the dialogue,† which took place some generations after Mas'i and Mas'íané, declared to be the first dialogue‡?

THE ANSWER,

- 2 Is in this way: What is said about the dialogue held, for the first time among men, with Jamshid has reference to the religion promulgated among the men who lived after the time of the original Mas'i and Mas'íané in question. The pro-

* Mas'i and Mas'íané were, after Gayomard, the first man and woman born in this world: from this pair have sprung the rest of mankind. In the Avesta, *𐬨𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎𐬀* Mas'ya, means a man and *𐬨𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀* Mas'yáné, a woman. The Pehlvi work, Búndéhs'né contains an account of the origin of man; it says,—“Ahúrmazd had spoken thus to Mas'ya and Mas'yáné:—As the parents of the world, you are born human beings; I have given you the highest and most perfect mental power; therefore, do the work of justice with mature deliberation, think good thoughts, speak good words, and do good deeds. Remember not the Devas.”

† There is here a reference to the second Fargard of Védidád, where it is said that before the time of Zartos't, Ahúrmazd had for the first time communicated the Mazdias'ni religion to king Jamshid, and had ordered him to spread it among men, and that Jamshid had accordingly introduced the religion into the world.

The object of this question seems to be to point out a contradiction in the religious books of the Zoroastrians, one of which asserts that the Mazdias'ni religion was for the first time communicated to Mas'i and Mas'íané and another that it was so communicated to Jamshid, who lived some generations after the first pair of men.

mulgation, directed to be made to Mas'i and Mas'iané of what Ahúrmazd had said, is not intended for the original Mas'i and Mas'iané; but for those men and women, and for Jamshid himself, who were the descendants of Mas'i and Mas'iané. And the reason of it is this; if there are questions and answers, one with another, they can be in the conversation of at least two persons, and this conversation in the form of questions and answers, as it is mentioned as having taken place, in our behalf, for the first time, between Ahúrmazd and Jamshid, so (no such conversation) has been reported to have taken place, or is shown to have taken place with Mas'i and Mas'iané.

QUESTION 3.

The third question put was this: If *Gáosahúdáó** (prayer) is recited, all food can be eaten; and without it whatever is consecrated that alone can be eaten, and water that has been consecrated can alone be drunk: what is the reason of this?

ANSWER.

Be it known that in the *Gáosahúdáó*, vegetables and water are placed (before the reciter), so that, when the *Gáosahúdáó* prayer is recited, vegetables and water are consec-

* There are two descriptions of prayers for the consecration of food before being eaten; one, called the *Gáosahúdáó* prayer, from one of the words used in it, and the other *Ams'espanté* and *Yathádiyemédé*, from these words having been employed in them. The former is commonly called the big *Kháb* and the latter the small *Kháb*. These prayers are recited by Mobeds who have undergone the consecrating ceremony of *Bérésma*, before eating any thing; and according as the prayer is the big *Kháb* or the small *Kháb*, they are allowed to eat food of all kinds, or the particular food that was placed before them at the time the prayer was said. *Gáosahúdáó*, means literally, the excellence or merit-giving cow.

crated and thus the reciter becomes fit to eat all food and drink water. Therefore, (he who) consecrates *darún*,* should have some pure vegetables with the *darún*, so that in the consecration of the *darún*, the fruit of trees and (other) vegetables and water, being together, all vegetables and fruits of trees and water become consecrated and consequently the reciter of the prayer becomes fit to eat all vegetables and fruits of trees and to drink water: but, if the *darún* be not consecrated (with the *Gáosahúdáó* prayer) and the thing belonging to vegetables is consecrated by means of the other thing (prayer) for consecration, in which vegetables and water are consecrated, then through that (prayer), the sayer of the prayer becomes fit to eat the food of the (particular) tree and to drink the (particular) water. If water is consecrated and (during the consecration) the prayer is broken, the water becomes unfit (for drinking) for the consecrator: and, if drunk with a prayer, is, as if drunk without a prayer.

QUESTION 4.

- 1 The question was put: It is declared that by repentance the path to hell does not remain at all: what is the reason of this?

ANSWER.

- 2 Be it known, that, by the soul becoming impure through sin, the road (for it) is to hell; and the remedy for the remission of sin and for obtaining purity is through the *Dastúr* possessing a knowledge of the good religion, who

* Small, round, wheaten cakes, placed before the *Mohed* for consecration.

knows to prescribe medicine for the soul and is a great purifier of it from sin. For, as in the profession of the physician medicine and other things are potent in each disease, and the giver of explanation about them is the physician of the body, and the ailing body is relieved and renovated through the instrumentality of the physician and the surgeon who are the pointers out and doers of remedies for the ailments of the diseased constitution and the deformed body ; so, for the soul that is rendered unholy and polluted by sin, if, by the injunction of the Dastúr of the good religion, it be a hearty repentor for sin, a seeker of pardon by speech, and repentor by deed, there is remission of committed sin through the physician of the soul,-the Dastúr of the good religion,-and the soul becomes purified of the unholiness and pollution of sin, and thus the road to hell is cut off.

QUESTION 5.

The fifth question put was this : Which among the deeds of men is most beneficial to the world, the causer of much pleasure to the Ijads, the giver of much pain to the Dévas, and is the highest in rank of all ?

ANSWER.

Be it known, that among the deeds of men, the deed that is highly beneficial to the world is the remaining in submission to one's meritorious master and just king, who is a giver of commands for the improvement of the people : the deed that is the producer of pleasure to the Ijads is the remaining firm in the Mazdiasni religion and the keeping people righteous. And the deed that is highest in rank of

all is the imparting of knowledge to worthy students, the originators of all righteous deeds.

QUESTION 6.

- 1 The question put was : Of the commandments published by former people and Dastúrs of the religion, if, owing to a difference of opinion of former people and the Dastúrs of the good religion regarding some commandment, some layman, with intent to move forward in his deeds and thoughts, should not obey that commandment, then, the commandment of which Dastúr ought he to listen to and act upon.

ANSWER.

- 2 Know (you) that, it behoves the person belonging to the good religion to obey the command and to act in accordance with the command of him, who among the people is the head Dastúr and has under his power other people of the good religion ; for, to render the person of the good religion without a want and of perfect thought, there is the decision of that one (Dastúr). Whatever other expositions there may remain (given) by previous religious leaders and Dastúrs of the religion, — those expositions of the Dastúrs of the religion and of the leading men of the religion, it is good to love heartily, believe in, and, that people may act in accordance with them, to obey, without looking (at them) with an eye of scorn.

QUESTION. 7.

- 1 The question put was : What is the reason of the great-

ness to the servant of religion from religion, to the ruler from rule, and to the learned from learning?

ANSWER.

Know (you) that, the continuance of religion is through 2
 the wisdom of the servants of the religion; (therefore) that
 is a reason for a religious person to obtain greatness from
 religion. To the ruler from rule* * * * *
 one reason is, the improvement of the learned themselves in
 all matters* by means of wisdom that embellishes and the
 rendering worthy by means of profitable wisdom those be-
 longing to them, for their benefit.

QUESTION 8.

The question put was: What is the reason of the admo- 1
 nition contained in the religion† for holding the Bérésma in
 that hand which is the left and is appropriated to Bórésma?
 And those persons who may keep (it) in the left hand, on 2
 what (ground) may they keep it?

ANSWER.

Know (you) that, those persons who keep the Bérésma 4
 in (their) hands, in accordance with the admonition of the
 good religion about keeping the Bórésma in the left hand
 and thus praying to God, are considered exalted-station-
 reaching, good created-beings, by reason of obtaining victory
 in the good path over other persons, by living with those
 thoughts that appertain to Ahúrmazd. At the time when 3

* In all the extant manuscripts, the portion marked by asterisks is wanting, having been omitted by the original transcriber.

† Vennidad, Fargard 19, clause 19. See Westergaard's edition of the Zend Avesta, p 470, cl. 19.

the sun rises in the east, he appears to men in such a manner that his face is opposite to the west, and (on) his right side is the north and on (his) left side is the south: from this, where the faces of men are towards the west, and on the right side is the north, and on the left side is the south, there, it becomes manifest to them, which is the left hand, for holding the Beresma in which, for worshipping God, there is an admonition in the good religion.

QUESTION 9.

- 1 The question was asked: It is mentioned, that in the widely peopled (earth), the sun shines on the $3\frac{1}{2}$ *Kés'vars** which are opposite to it, for the purpose of giving them light. what is the object of this?

ANSWER.

- 2 Know (you), that the earth has relation to the high mountains which surround it and to the universe: the figure of the earth being round, the half of that earth of seven *Ké'vars* is said to be $3\frac{1}{2}$ *Kés'vars* in the religion; and owing to the earth being round the sun in his motion always shines for the beauty, the refulgence and the lustre of half the earth.

QUESTION 10.

- 1 The question was asked: If a man be washing the trunk of a tree from below with water and there appear on

* *Kés'var* is derived from 𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀 *Kérés'var* or 𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀 *Kars'var* used in the Avestá, and means 'that which is bounded.' In the Avesta the earth is divided into seven *Kés'vars* or continents, called respectively, Aréjah, Savéh, Fardadafas', Vidédafas', Vaurobares'at, Vaurojarés'at, and Khanérath-bámí.

the top of the tree (some) unclean* matter belonging to man or dog, then, for the washer with water, is any connection established with that unclean matter without going up the tree, to the danger of (his) becoming polluted; and, by the shaking of that unclean thing, does he become punishable with death? and what is the remedy for that?

ANSWER.

Know (you) that, a good remedy for that is of this kind: 2
the upper part of the tree becomes purified by exposure to a cloudless atmosphere and the connection of the wooden trunk with us is like that of the sense of sight.†

QUESTION 11.

The question was asked: How can men, through their 1
deeds, become holders of relation with Ahúrmasd, and holders of relation with Ahúrmasd become perfectly beautiful and equal to the Ijads? And how can they become distant from relationship to Ahúrmasd, how more distant and equal to the Dévas?

ANSWER.

Know (you) that men by being devoted to the good 2
religion, through wisdom of a high kind,‡ become the acquirers of relations with Ahúrmasd; by being more (devoted) to the good religion, become perfectly advanced for relationship

* *Naso*, which has been here translated by "unclean matter" means any thing cast off by man or beast, as hair, nails, &c., or any dead matter.

† The meaning is, that as there is no pollution merely from looking at an unclean thing, so no pollution arises from the connection with the unclean thing on the top of the tree by means of the body of the tree.

‡ *i. e.* wisdom derived from a knowledge of the Mazdiyes'ni religion.

with Ahúrmazd ; and by being most (devoted) become the equals of the Ijads : and, by being not devoted to the good religion become distant from relationship with Ahúrmazd ; and by being devoted to the bad religion become more distant from Ahúrmazd ; and by being much devoted to the bad religion become equal to the Devas.

QUESTION 12

- 1 The question was asked : Since the soul of man is bright and virtuous, that refulgent and virtuous (soul) cannot be transformed into the condition of souls formed for vice ;* what, then, is the reason of the dictum contained in the Avesta about the becoming of a committer of sodomy and of him who causes it to be committed, an invisible Deva, and, of the running on this earth and in its interior of the souls of A's'moghs in the black form of Dévas ?

ANSWER.

- 2 Know that, what is stated about the becoming like a Déva of a committer of sodomy and of him who causes it to be committed, is not about those who are obedient to Ahúrmazd, but about the souls of those disobedient persons who have advanced far in the direction of the Dévas and are for approving the actions of the Dévas ; because, with the souls of the pure are the Ijads,—owing to that the Dévas keep aloof from them : similarly the Dévas remain with the souls of sinners,—owing to that the
- 3 Ijads keep aloof from them : the soul of the sinner is stated to be of the nature of Dévas, owing to its remaining

* i e evil spirits, the Dévas.

much in contact with Dévas, worms, frogs, scorpions, snakes and ichneumons. And the soul of the committer of sodomy and of him who causes it to be committed is stated to be a more vicious Déva than that of other (sinners) owing to its greater connection with Dévas. And the soul of a deceitful A's'mogh is stated to be of the shape of a Deva, owing to its running in the deepest hell. Otherwise, no change takes place in the nature of the souls of those who commit sodomy or cause it to be committed, by reason of their living in close relations with the Devas; and, in that of the soul of a deceitful A's'mogh by reason of its assuming the shape of a Deva.

QUESTION 13.

The question was asked: About the deeds of salvation of Gayomard, it has been said, on the testimony of the Avesta that, "Gayomard, by reason of his speaking the truth, went at once under the supremacy of the Amós'aspands."* Again, another known opinion regarding him has been stated in this manner: "His nature was created for Garothmán:"† How then are these two (differently) given decisions to be accepted as dicta of religion?

ANSWER

Know (you) that, what is said about Gayomard having been created for Garothmán, because of his nature having remained, in this world, as pure as Garothman, (by abstaining) from the vices of this world, is admitted by people on

* *i. e.* in the highest heaven
 † *i. e.* the highest heaven.

(the authority of) the dictum regarding it; and, what is mentioned about Gayomard having been saved by his deeds, has reference to the Evil-doer: therefore, these two different statements are truthful and worthy of being assented to and approved, without objection.

QUESTION 14.

- 1 The question was asked: One of two Dastúrs says about Gayomard that, "notwithstanding the presence (in this world) of the Blemish-giver,* he lived thirty years"; and the other says that "no sooner the Blemish-giver reached (this world) than immediately he died"; which (statements) are opposed to each other (and) obviously objectionable: therefore, how are the two to be assented to and approved.

ANSWER.

- 2 Know, that, the weight of these statements depends upon the explanation obtained regarding them by men; therefore, if any one give an explanation regarding them with proofs from the Avestá, that (explanation) is to be believed in by all as the word of the prophet: and if, in such explanation, the purport of the two agrees with that of the person on the one side, then, that explanation is not objectionable, but of similar authority, purpose and relation. Therefore, such explanation of theirs, of (similar) tendency and relation, must be accepted and approved similarly with other matters of faith and explanations of things relating to the good religion declared by the Dastúr of the religion.

* Satan

QUESTION 15.

The question was asked: In the Avóstá, what is 1
original (text) and what is commentary on it, are (treated) as
the scriptures; all these are said to be composed from the
very first Word, *Yathá ahú vaériyo*; but, how was one part*
formed from one word of *Yathá ahú vaériyo*?

ANSWER.

Know (you) that, in the Avóstá, the original (text) and 2
the commentary upon it, are, as scriptures, founded on the
Yathá ahú vaériyo; and, as without a man's head the
hair that give (it) beauty cannot exist, so without the *Yathá
ahú vaériyo* the commentaries that give additional beauty to
the religion cannot exist: therefore, there is nothing objec-
tionable (taken) one with another.†

QUESTION 16.

The question was asked: What is the reason for keeping 1
the Naso of men and dogs at a distance of thirty paces, and a
woman who is menstruating at a distance of fifteen paces,
from anything pure? Is the pollution arising from the Naso
of men and dogs greater than that from the menses? (for)
from the overplus in the thirty paces, the defilement from the
Naso of men and dogs (seems to be) greater. What, then, is
the reason of the mention made (in the religion) about the
holy ceremonies for the Good Creation‡ becoming more
impure than the Naso of men and dogs, by being looked
upon by a woman who is menstruating?

* *i. e.* Nusk, or book of commentary. See note † p. 2.

† *i. e.* nothing contradictory in the statement that the text and the com-
mentaries together form the Scriptures.

‡ *i. e.* God, the Ijads, the Amés'aspands and the Farohars.

ANSWER.

2 Know (you) that, the greater pollution of the Naso of men and dogs than that of menses is apparent from the distance of thirty paces; but the cause of a pure thing being defiled by being seen by a woman who is menstruating is owing to the Nasas* acquiring power to run with great force on a woman who is menstruating, and, to the penetration of the Nasas into the pure thing through the sight of that woman. And, as the secretly injurious stink of the wind of the posteriors by going into the nose,—(as) that stink of a foul stomach,—is injurious to living created-things, so her looking at the things appertaining to holy ceremonies, renders those things useless.

1 Exposition in the good religion about the greatness of times, about the things appertaining to greatness, and as to whom power accrues by attaining to greatness. (۲۷)

2 Know (you) that, the greatness of time depends upon good and evil: in it there is goodness through the inherent attributes of the Spénámino,† and evil through the opposite attributes of the Ghanámino.

* *Nasas*, is that which decomposes or destroys; *Naso*, is the decomposed or destroyed thing. Both these words are derived from the root *Nas*=destruction, decomposition.

† Spénámino is the name of the good principle in Ahúrmazd and is the origin of all that is good: it is the opposite principle to the Ghanámino. In the *Avéstá*, Spénámino is designated *Spénta-mainyú* and Ghanámino, *Anghra-mainyú*. The former means "the mino that furthers," the latter, "the mino that harms;" that is, the one is an invisible principle that elevates man and makes him worthy of the next world; the other is an invisible principle that makes him unworthy of it. Hence, in the *Avesta*, those creatures who live virtuously are called "the creatures of Spénámino"; and those who walk in evil ways, are called "the creatures of Ghanámino." All good and evil is, in the *Avesta*, traced to these two principles of good and evil.

There are eight principal (heads of) knowledge of every 3
 good and evil (that happens) in time : their names are :—
 Spénáki, Ghanáki, Vádi, Varúni, Bagi, Dadaáni, Vahúyáti and
 Dús'néyáti : and the access (of good and evil) is owing
 to them.

Spénáki,—is knowledge regarding the (right) under- 4
 standing of wisdom, obedience and truthfulness in religion, and
 regarding suffering (persecution) for its (religion's) sake ; and
 it is intended for those who are celebrated for spreading true
 accounts of the good religion and for religious teachership.

Ghanáki,—is knowledge regarding the (right) understand- 5
 ing of the disobedience pertaining to the bad religion which
 opposes the Athornán class ;* of the inability to see and hear
 what pertains to the good religion ; (and) of the teaching to
 commit sin and to be ungrateful ; and, it has reference to
 those who are well-known for doing injury to the good religion.

Vádi,—is knowledge regarding the (right) understanding 6
 about the giving by the Arthóstár class† of the assistance
 arising from (giving) power, elevated station, authority and
 justice to the priestly class ; and it has reference to those who
 are renowned for dominion and authority.

Varúni,—is knowledge regarding the (right) understand- 7
 ing of selfishness that injures the priestly class, of all deceit-
 fulness that helps (such) education (as that) of Barátúrít‡
 and of evil disposition and immorality ; and it has reference
 to those who are well-known for doing harm and injury to the
 (priestly) class.

* *i. e.* the priestly class.

† *i. e.* the governing class.

‡ Barátúrít, was one of the generals of Arjás, king of Turkestan. This
 general went into Balkh, and there put to the sword Zartos't and other holy
 men ; hence, he is spoken of as a very sinful and wicked person in the reli-

- 8 *Bagi*,—is knowledge regarding agriculture for (the benefit of) the world; and it has reference to those who, by living conscientiously, collecting food, and bestowing it (upon people) for the sake of a rich reward, are well-known as increasers of help to the priestly and the governing classes.
- 9 *Dadāni*,—is knowledge regarding destruction by robbers and oppressors in the world; the injury done to the prosperity of the world through want of mercy, want of sympathy, miserliness, and, meanness; and the harm done to mankind by causing scarcity (of food) and dearth: and has reference to those persons who are injurers of the profession of agriculture.
- 10 *Vahūyāti*,—is knowledge regarding the Hūtúkhs'* class, which class is an helper of the (above) three classes: and, to the soul of the follower of this profession, there is acquisition of holiness, through good thoughts, good words and good deeds.
- 11 *Dus'néyāti*,—is knowledge regarding people following evil professions; the soul of him who follows evil professions becomes guilty through evil thoughts, evil words, and evil deeds; and, it is a doer of injury to those who follow the three professions.†
- 12 The formation of the members of the different professions possessing the above knowledge, depends upon the influence

gious books of the Zoroastrians. In the *Saḍḍaré Najam*, ch. 9, *Dastúr S'ehmard Maléksháh* thus alludes to *Barátúrūt*:—

که این فعل زشت غلامبارگان مقابل بافعال دیوست آن
 چو افراسیاب و چو ضحاک درون چو توردراتروش زشت حزون
 که او گشت در دین زرتشترا کزو بود گرمی دل و پشترا

i. e. For, this wicked deed of sodomy is like to the deeds of such Devas as *Afrásiáb*, the miscreant *Johák* and the sorrow-producing wicked *Barátúrūt* who slew *Zartos't*, the jewel of our religion, from whom our hearts and backs, derived warmth.

* *i. e.* the trading class.

† Namely, those of priest, ruler, and husbandman.

of the respective principles ;* and he, over whom (either of the principles) prevails becomes subject to it.

The good knowledge comprised in Spónáki is (intended) 13
for Váđi ; and the knowledge comprised in Váđi is (intended)
for Bagi ; and, the knowledge comprised in Bagi is (intended)
for Vabúyáti.

The evil knowledge comprised in Ghanáki is (intended) 14
for Varúni ; and the knowledge comprised in Varúni is
(intended) for Dadáni, and the knowledge comprised in
Dadáni is (intended) for Dús'nóyáti. And, the manifestation 15
of men in their various meannesses and goodnesses, is owing
to them.

Evil arises from oppression, and oppression prevails in 16
the world in various ways. Similarly, various persons prevail
in goodness through virtue. In times pertaining to the Evil
One† the low, generally, have power over the high : at that
time much wickedness becomes manifest through oppression,
as is said in the holy religion :—" Man's deeds for obtaining
good acquisitions are owing to the strength of the Ijads, and
(his) deeds for obtaining evil acquisitions are owing to the
strength of the Devas."

Times that come for the greatness of Ahúrmazd, the 17
Creator, are owing to goodness, and are the cause of making
people of a higher nature through goodness ; and, owing to
them, injury is done to the evil-giving of wickedness and to
(men's) becoming wicked through the Evil Principle. And
the destruction, from the beginning to the end of time, of the
evil-imparting of greater wickedness, which is to happen to
mankind through the Evil-doer, is owing to the Principle

* *i. e.* of Spénámino and Ghanámino ; of Good and Evil.

† Anghrémainyús.

(of Good) which at once puts a stop to it among mankind. The equibalancing of the powers intended for the Fars'okant,* and the greater access of the strength and connection (pertaining to them), in the creation, is owing to the prevalence in it of the Good Power which renders Evil lustreless.

- 18 Again, the times that possess great prë-eminence in evil, are (such), owing to there being much more evil than good in them; and, during these times, harm is done to all people through the deceitfulness of the Deceiver. In this manner, owing to the continuance of the Good and the Evil Principle among mankind, harm will be done till the time of the Fars'okant. In the time of the Fars'okant, by means of goodness, there is living with purity; and, owing to that, to the Ghanámino, there will be a want (of occasions) to do harm. And all good persons will obtain immortality and a final well-regulated constitution through the instrumentality of the Will of the Lord Creator having reference to His final intentions.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding the greatness of the relations, disposition and strength of natives of Ira'n. (۲۸)

- 2 Be it known that, the greatness of the relations of a countryman of Irán is owing to the Mazdias'ni religion and to his being obedient (to Ahúrmazd) through the laws of the
3 Mazdias'ni religion. And the superiority of his disposition and strength is owing to certain qualities and demeanour pertaining to obedience (to Ahúrmazd.) The ways of Irá-

* Fars'okant,—this word is derived from the word *فراش کهرتی* Frás'okéréti used in the Avesta, and means "the higher formation" of creation, *i. e.* the work of making mankind better. This word is applied to the work of regeneration which is to take place at the Last Day.

nians are the ways of the Mazdias'ni religion; therefore, whoever is a native of Iran is always a breaker of cruel customs. Because a native of Irán has the ways of the Mazdias'ni religion and keeps the good Mino* with him, he has greatness, and the Evil Principle is (constantly) harassed by him. And, owing to well-made, (justly) proportioned and well-regulated food, he keeps healthy, well-mended, improved, happy, pure, beautiful, fragrant and cheerful. And as to 4 certain (other religious) communities, their prö-eminence of disposition and of strength is owing to their quality of disobedience (to Ahúrmazd) and to their possessing the ways of the religion of the Ghanámino, and to their keeping the Evil Principle with them. And so, the Good Principle is hurt by them. And, owing to badly proportioned, corrupted and extremely uniform food, they remain ill, evil-doers, corrupted, miserable, impure, stinking, ill-shaped, and distressed.

Exposition in the good religion regarding the origin of the formation 1
of the peoples (living) on the outskirts of Ira'n. (19)

Know, that, the formation also of the religion and cus- 2
toms of the people of the borders, whose original country was Iran, is (derived) from the original religion and faith of their Iránian ancestors. Therefore, to them there is (accrual of) good, profit, and increased strength by inquiries concern- 3
ing this same religion and system. For, the power they have attained is owing to the Iránian religion; and those

* i. e. Spirit, principle.

who have become lords of the world, inclusive even of Khúnéras,* are (descended) from Hos'ang, Tehmúrasp, Jams'éd, Farédún, E'rach, and other Iránians; and, whatever greatness their sovereignty has acquired, that greatness is owing to giving freedom and happiness to (their) subjects; and owing to that there is perpetual advantage to them. Therefore, the decisions of other rulers,† who are not approvers of those who tell lies for the sake of oppression, of those who raise up dissensions in religion, of murderers and highwaymen, must always be acknowledged by the servants of Ahúrmazd, and, they (the rulers) must be reckoned as protecting kings, and (the servants of Ahúrmazd) must keep (themselves) obedient to them according to the laws, without revolting, and promote their rule. But, if any one there,‡ should arrest the greatness, the glory and the splendour of the Mazdias'ni religion for the sake of introducing (another) religion, then, (the servants of Ahúrmazd) should keep (themselves) in the right from such cruel persons in the manner in which advantage and happiness may appear to them. And those who may have fallen from that religion and become damned should be persuaded to turn back. Again, a check should be given to the advancing strength and the attack of the "Yahúd" religion of Rúm and "the Masahi'yá"§ religion of Khávar,|| and the "Máni" religion of Túrkestan, lest their wickedness and degradation should enter into (our) co-religionist friends and the purity of our religion, which is older than that of Rúm, should be dimmed.

* Another name for Irán

† *i. e.* other than those of Irán and professing the Zoroastrian religion.

‡ *i. e.* in the dominions of border sovereigns.

§ The Messiah of the Jewish scriptures.

|| *i. e.* the west.

Exposition in the good religion regarding persons whose ways are
deserving of superior privileges being bestowed upon them. (P*) 1

Be it known that, among persons whose ways are
deserving of higher or lower privileges being bestowed upon
them, are many persons of this kind : among them the first
rank is held by a person of advanced age, skilled in the arts,
and the second and lower, by a skilled youth. There are
many reasons for the elderly man-of-art being superior to
the youthful man-of-art : He who is advanced in age has
acquired, with his knowledge, experience regarding that
knowledge ; so, much faith is reposed in him and evil of any
kind is removed through him ; and the youthful man-of-art,
with his knowledge, does not attain to the proficiency of the
(elderly) man-of-art until he becomes of advanced age. Lower
in rank than him, the third, is the young man without (know-
ledge of) art ; and lower than him—the last, is the old man
without (knowledge of) art. There are many reasons for the
superiority of the young man without (knowledge of) art
over the old man without (knowledge of) art : there is hope of
a young man attaining to (a knowledge of) the arts through
his superior and uniform strength.

Exposition in the good religion regarding the contentedness of
those who carry on their business in the right way and the
discontentedness of those who carry on their business
in the wrong way. (P*) 1

Be it known that, whosoever pursues his calling according
to the law,—his profession is one for acquiring enduring wealth 2

and not for acquiring transitory wealth;* and that pursuer of his calling by the good path (and) acknowledger of God's obligations, lives cheerfully and contented. He whose calling is to acquire transitory wealth and to avoid enduring wealth,—that pursuer of his calling by the wrong path, lives
 3 a grumbler, morose, restless and discontented. The enduring wealth that keeps the body in order and the soul strengthened is owing to good behaviour; and the increase of transitory wealth is owing to the absence of it (good. behaviour) (and) to evil behaviour. The thing that gives to the soul deliverance of every kind and turns away all sin is righteousness.

1 Exposition in the good religion about protection and the leaving off of protection. (۳۲)

2 Be it known that, the protection (of man) by the Ijads in boundless ways and in various modes is owing to man's remaining aloof from the commission of sin and his being righteous. As long as there is goodness, so long the Ijads are keepers of relations with the good; and they leave off protecting those who take to committing sin. Since it is so, that, by committing sin and thinking evil of righteousness, (men) become driven from relations with the Ijads, then, surely, from this, good people should always entertain hopes (of reward) and evil-doers, terror (of punish-

* The expressions "enduring wealth" and "transitory wealth" are figurative and mean moral merit and demerit acquired by pursuing one's calling honestly or dishonestly

ment). If ever in this earthly habitation, an evil-doer, who wallows in sin, with an increase of sinful deeds, live, among mankind as one who has obtained good reward and is protected; and, if a good man live without the (good) fortune to be protected, then, it is positively said (in the religion) that:— in the invisible world, owing to deliverance and superior position, the good attain to a happy state at the end, and the bad, owing to suffering imprisonment and disgrace, attain to an unhappy state at the end. (Therefore) if at any place 3
 holy men find it very injurious and hurtful (to speak the truth), still it (the truth) must be spoken. And, if at any 4
 place, holy men should find untruth very convenient and beneficial still, it must never, at any time, be spoken. There 5
 is an admonition in the good religion about truthful persons that, if owing to true information being given by a truthful person, he should injure holy men, still, not looking to that, he should be praised for his truth-speaking: and, similarly, if at any time, by telling an untruth, his (the untruthful person's) false information should do a benefit to holy men, still, that ought not to be admitted, and he should be despised for his falsehood.

Exposition in the good religion about the man who abstains from sin 1
 and advances in righteousness, and the man who abstains
 from righteousness and advances in sin. (۳۳)

∴ — — — — —
 Be it known that, if Bóhman* live as a guest in the 2
 heart of any (man), and Ahúrīnazd be the ruler over his will,

* i. e. the principle of good thoughts

then, his house (*i. e.* body) is peaceful ; his thoughts possess the truthfulness of the Invisible Abode ; his speech is conformable to reason ; and, his deeds, are (calculated) to abstain from sin and to move forward in righteousness. And if Akoman* be in the heart of any (man) and Varúnt be the ruler over his will, then, he is the abode of anger and the rulers over his mind are the invisible Principle of Sin, and, selfishness that gives commands to (his) tongue ; hence, his deeds are (calculated) to abstain from righteousness and to advance in sin.

-
- 1 Exposition in the good religion about the ways of the good religion having reference to the wishes of the Ijads and the ways of the bad religion having reference to the wishes of the Devas (३५)

- 2 Be it known that, the Ijads approve of the thoughts relating to the ways of the good religion for the reason that, they (*i. e.* the ways) themselves are for (securing) the Good Principle and for turning back from the Evil Principle : therefore, he who is for securing the Good Principle, is a turner away of himself from the Evil Principle, for the sake of righteousness ; and righteousness is the wish of the Ijads. The Devas approve the thoughts relating to the ways of the bad religion for the reason that, they (*i. e.* the ways) themselves are for the Evil Principle and for turning back from the Good Principle ; and, again, whoever possesses the Evil Principle, is a turner away of himself from the Good Principle, for the sake of sin ; and, sin is the wish of the Devas.

* *i. e.* the principle of evil thoughts † *i. e.* evil passions,

Of the first promulgator of the good religion. (२०)

Be it known that, the reason for mankind becoming 2
doers of work of a superior kind is religion ; and it is owing
to it only that there is a living in prosperity through the
Creator. It is always necessary to send it (religion) from
time to time to keep men back from being mixed up
with sin and to regenerate them. Gayomard, who was the
origin of mankind and the first king of the world, was
the first to accept the religion from the Creator. And,
Sos'ios,—the last bringer of religion for mankind from
God and the embellisher of the world through religious
deeds,—he, who will make mankind walk in purity,—is the
chief and lord of the last men ; he, in accordance with the
will and desire of the Creator, will be the bringer of His re-
ligion at the time of the End, and will be the giver of perfect
beauty to the work of rendering the world pure, free from
harm and fit for paradise,—which work was (first commenced)
through Gayomard. All the reformers of mankind (*i. e.* pro-
phets) are considered as connected with its (religion's) de-
sign ; and the heavenly angels,—the bringers of the good
religion, are the mediators of the prophets of the good re-
ligion ; but there will be no necessity for sending religion,
through a prophet, for the (benefit of) Creatures of the world
who will be in existence after him (Sos'ios). Religious 3
teachers who,—in times of exceedingly sinful deeds and de-
praved manners, and during the predominance of those
who make men exceedingly sinful in respect of religion and
make them sceptical regarding the good religion, and of those
who profess a religion which encourages men to go towards

Exposition in the good religion for Mazdiasnians to remain aloof 1
 from the worshippers of the Devas who disobey God and
 from the nature of deceitful A's'moghs. (૨૫)

Be it known that, the souls of worshippers of Dévas and 2
 of deceitful A's'moghs, owing to their impure nature, although
 (located) in a living body, are, according to the religion,
 (as if) possessing a dead body; and that body with life is
 considered as (fit) for hell; hence there is a danger of their
 pollution and bad qualities reaching Mazdiasnians through
 mutual intercourse with them; therefore, (the Mazdiasnians)
 must remain aloof from touching their living bodies, for their
 bodies are in all places like decayed Naso.

Again, it is made known thus, that owing to their friend- 3
 ship and the touch of close relations with them, there is
 diminution of purity, alloying of good qualities, (with bad
 ones) and harm to habits, and lessening of glory. These
 people are through friendship and the practice of eating and
 drinking with them, givers of separation from the Ijads and
 of relations of impurity; and (therby) the understanding
 becomes debased; therefore, as far as possible, (we) must
 remain, aloof from contact with and separate from them, and
 with that, do also this, (we) must wash three times with hot
 water those plates and eating vessels which they use, and Maz-
 diasnians must avoid eating and drinking from out of them.

pure,—he will be destroyed at that time, and, similarly, hundreds of his progeny
 will be at an end from that time.

The names of the comrades of Sos'ios who, it is said in the above extract
 from the Avesta, will with him obtain the Kéyán Khorch, are given in the
 Pehlvi work Dādistānē Dīnī as follows:—𐬰𐬀𐬎𐬌 𐬀𐬎𐬎𐬀 Rus'n Chas'm, 𐬰𐬀𐬎𐬌 𐬀𐬎𐬎𐬀
 Chas'm, 𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬀𐬎𐬎𐬀 Farādat Gadman, 𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬀𐬎𐬎𐬀 Vandaḍ Gadman, 𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬀𐬎𐬎𐬀
 Vāks'ān, 𐬀𐬎𐬎𐬀 𐬀𐬎𐬎𐬀 Kānē Sūt and 𐬀𐬎𐬎𐬀 Sūs'ios. In the 128th verse of the
 Farvardīn Yas't, where the Farohars of Sos'ios and his comrades are invoked, the
 names of two more comrades are given, viz. U'khs'iad éréty and U'khs'iad
 Némangh. See Westergaard's Zend Avesta p. 243.

- 1 Exposition in the good religion about those among God's servants who hold the superior, the middle, and the inferior rank. (175)
-

- 2 * Be it known that among the servants of God; he, who is self-informed with knowledge about himself as a servant (of God) and guides himself by means of a likely-to-improve principle, in the brightness, majesty, wisdom and (good) qualities pertaining to him, is a superior servant of God.
- 3 And he, who improves himself by exactly imitating that improved servant of God, and guides his powers, in the way they should be guided, is a servant of God of the middle rank.
- 4 And he, who,—through an accomplished person possessed of perfect wisdom—by means of such powers-improving advice as his,—is himself (possessed) with knowledge regarding improvement, is, among the servants of God, a servant of inferior rank.*
-

- 1 Exposition in the good religion as to the nature of very great happiness, very great misery, happiness accompanied by misery, and misery accompanied by happiness. (178)
-

- 2 Be it known that, very great happiness and misery, happiness accompanied by misery and misery accompanied by happiness, of men of this world, are quickly-vanishing. And with the going away of misery of this world, happiness is connected, and with the going away of happiness, misery is connected.

* Here, the highest rank is given to those who, naturally and without being taught, know all about their duties as God's creatures, *i. e.* to prophets; the next in rank are those who model their behaviour on that of the prophets; and the lowest rank is allotted to those who learn their duties towards God from religious teachers or priests.

Admonition and exposition in the good religion about that from 1
 which men have to obtain deliverance and about those things
 which are not fit to be approved of by them. (۳۹)

Be it known that, there is an admonition to man that 2
 his obtaining deliverance (from hell) is by wishing in accord-
 ance with and by inquiring about, the will of Ahúrmazd,
 and, by living properly in accordance with the will of the
 Lord through the way (pointed out) in the good religion;
 or, by doing, by means of the directions given in the good
 religion, the work relating to it; and by remaining aloof from
 deeds, hurtful and relating to repentance, (which) should be
 abstained from. He whose conscience is the pointer out to
 him of the higher path and whom reason governs is the man
 who has found Ahúrmazd's wish; but he, who abstains from
 obtaining knowledge regarding means for himself and is
 without the desire to preserve himself in truthfulness and
 is not an approver of reason that counsels contentment,* is
 self-willed, of a perverse conscience, and pertains to selfish
 things.

Exposition in the good religion regarding the Lord of Existence 1
 being the Creator of Being and the creation. (۴۰)

Be it known that, the Lord of Existence is manifest 2
 through every existent and created thing pertaining to him.
 The Self-existent is possessed of a faculty of superior wisdom.
 And, before the work of the Lord was promulgated through

* Lit. contented reason.

the Spénámino, He Himself existed. And the existence of all
 3 is owing to the Self-existent. Again, the manifestation, among
 men, of the Lord of Existence, through what he has brought into
 existence, happened last.* For, the manifestation of Ahjrmazd
 as the existence-giver of Béhman was after the work of
 creating Béhman. So, the wisdom pertaining to the religion
 being necessary for the creation, and, it being necessary that it
 (the religion) should be spread by means of the personality
 of Béhman,—Béhman, having been created by the Creator, is,
 as the first creation. And, Béhman having been created by
 the Creator, he is, in expositions of the religion, mentioned
 as the son of the Creator, and the Creator, in respect of
 Béhman, is mentioned as the father. Then, it is proved from
 this that, the Creator must have manifested himself, before
 the creation of Béhman. And whatever knowledge regard-
 ing Him Béhman has obtained,—he is made the possessor of
 4 that knowledge by the Creator. Therefore, it appears from
 this that, the creator is able, through His perfect knowledge,
 all-sufficient power and entire control, to create as much pro-
 fitable creation as is wanted. And there is no one who is
 high in wisdom, possessed of most knowledge, and holder
 of most dignified advantages, like Him. Therefore, (as re-
 gards) the religious teacher among religious teachers who is
 (considered) as himself the Creator, also, as (both) father and
 son,—that is impossible;—(for) that the father is made
 before the son and the son after the father—these two (pro-
 positions) are (considered) regular in all religions. Again,

* This is explained by the statement in Ijas'ne, Há 19, in Búndehs'né and in the A'farin of Gáhambár that, God created first the heavens, next the waters, then land, then the lower animals, then vegetables, next fire, and lastly, man.

the Self-existent himself is One, and he has alone created (the creation) : how could he, (then) create himself after? According to the law of descent of things, one, among two, must precede ; therefore, if two precede, and two follow, it is proper, that the one that precedes the other among them, should be called the father and the other the son. (For) among the two, (created, the one) before and (the other) after (the other), the first is the father of the second, and the second is the son. But the aged father born before the son, cannot be the son ; and, the son born after the father, cannot be the father.

Exposition in the good religion as to the Creator of the creation 1
 having promised to keep free from dread that (part)
 of His creation which abstains from giving
 pain to its Creator. (¶ 1)

Be it known that, the Creator of the creation is an 2
 acknowledger of His creation, as His creation, because of
 relations being maintained, by the creation which He has
 created, with Him. And He is an esteemer of the creation
 (as) valuable, because of higher relations (maintained) by the
 creation. And God Himself becomes an esteemer of His
 creation (as) valuable, by identifying Himself with it. That
 is, He Himself becomes a bestower among the creation of the
 precious gift of thoughts regarding Himself, and a keeper of
 it (the creation) free from dread, by reason of (the creation) not
 displeasing the Creator openly :* for, the Lord is like a King

* i. e. purposely, consciously.

over his people. Again, whoever guides himself, among the people of the Lord, by the wisdom of the Creator, and is generous, he, undoubtedly, is not an injurer of himself through deeds of sin. The religion of those religious preceptors,* who are of the side of God, is said to be one that does not at all harm His creation by deeds of sin and does not without reason cause suffering in the Kingdom, owing to the generous deeds, done through the wisdom pertaining to, and of the sacred justice administered by it (the religion). And those who have remained without and behind it (*i. e.* the wisdom pertaining to the religion) are said to be positively thoughtless.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding the Superiority and superior dignity of Athorná'nship† over Arthesta'r-ship‡ and Va'starius'ship.† (¶ 2)

- 2 Be it known that, the superiority and the superior dignity of Athornánship over Arthéstárship and Vástariúsship are known from many reasons. And one (reason) among them is, that the two titles, soldiership and peasantship are included in priestship; for, the warriorsip of an Athornán consists in smiting the invisible Darújs and, his peasantship in making (himself) a worshipper of God.‡ And again, the work of conveying the soul in the presence of its Creator is (done) by Athornáns.

- 3 Another reason is, that to every man the acquisition of

* *i. e.* Prophets.

† Athornan = a priest; Arthestar = a warrior Vástariús' = a husbandman.

‡ In providing spiritual food.

knowledge respecting (his) duties—such as, to know the creator, and to distinguish numerous (deeds of) righteousness and sin—is through the Athornán class : as also, every man is, in all deeds relating to his soul, of extended and detailed boundary, through the Athornán class.

Third,—The higher rank of priesthood than that of soldiership and peasantship is owing to its religious communing, disposition and the superiority of (religious) places.

Fourth,—The dignity of the head in the human body is (allotted) to the profession of Athornán ; of the hand, to the profession Arthéstár ; of the belly, to the profession of Vástariús' ; and of feet, to the profession of Hútokhsh : thus, it is symbolically shown, that in rank and dignity, the profession of Athornán is as the head of the world ; the profession of Arthéstár is as the hands of the world ; the profession of Vástariús' is as the belly of the world ; and, the profession of Hútokhsh is as the feet of the world.

Fifth.—The superiority of priestship is owing to the (priest) being (set) over the work relating to their (*i. e.* of the members of the three other professions) souls ; for, whoever is in the profession of Athornán, is always a pointer out to people of boundless (knowledge) regarding their souls. The Athornán class being mentioned in the good religion as the best adorning of the mansions of Ahúrmazd*—this is a proof, fit to be admitted, of the greater superiority of the Athornán class than that of the Arthéstár and Vástariús' classes.

* The mansions of Ahúrmazd may be taken to refer, either, to the heavenly mansions or to God's places on the earth, namely, A'tas'kadéhs and other sacred places.

- 1 Exposition in the good religion regarding man's becoming virtuous in all the virtues of the world by means of his being made to observe the commands of the religion regarding him. (۴۳)
-

- 2 Be it known that, if a person (be) able, in respect of wealth, fulness and learning, to impart instruction in the wisdom pertaining to the good religion, (then) that person, having the power of learning and wealth, ought to give zealous assistance in respect of wisdom and wealth to those not fully able; so that, the enabler (of others) may become, through the God who enabled him, an acquirer of the reward of fitting dignity in both the worlds, and may, through the power of the Ijads become the receiver of full protection in both the worlds; and also that, people may remain bound, as holders of full relations, in respect of the virtues of both the worlds, and the world may thence become improved, mended and beautified, and the good tribe may increase, and men obtain deliverance (from hell) and (the) exaltation (of heaven.)
-

- 1 Exposition in the good religion regarding the warring of the Ijads to smite the Opposer and to suppress the dark danger (arising through him), for (enabling) the people to live as good creation. (۴۴)
-

- 2 Be it known that, the Ijads are, by the command of God, for the purpose of removing and driving back each of the numerous dangers that have approached at different times: and as a wise physician knows the remedies for driving back the ailments of the body and for making improvements in the original constitution; and (as) the culti-

vator, who removes evil from corn, is the person to apply remedies to corn affected with destructive evil; so they (the Ijads) are for the purpose of not allowing harm to happen to the creation at the time of danger and for driving it back. And they come, by the command of God, immediately upon the appearance of approaching (danger), and smite the enemy powerfully in a way that he may not rise up again. They are like heroes who bestow the advantage upon the world of living in happiness without the fear of enemies, of affording rest to people for a long period, and of spreading in the world the religion and (its) glory.

Exposition in the good religion regarding evil to man, arising 1
 from his conducting himself, by means of the soul, for
 (obtaining) the riches appertaining to the body. (١٢٥)

Be it known that (for man) to remain in obedience to the 2
 Creator, depends upon his knowledge, in every particular, re-
 garding religion. (For), owing to it (religion), a worthy man
 becomes a conductor (of himself) towards his Creator without
 evil, harm or vice, by means of the things appertaining to the
 spirit and the body. And the becoming vicious of men is
 owing to the diminution and destruction of the wisdom per-
 taining to the soul; and hence the soul becomes guilty. As,
 owing to admixture, disease is engendered in the body, so,
 owing to sin, illness, the pain of death and misery happen to
 the soul. Through the miserliness that causes injury to the 3
 riches of the soul and through the dishonest practices of a
 Faréhbút* and the murderous destructive practices of an

* Faréhbút—in the original فأرهب which means, “that which is done,
 or, which has gone, beyond bounds.” It is applied to dishonest or illregulated

Exposition in the good religion about the duty of rulers being, as far as practicable, to remove misery, want, hardships, filth and pestilence from men. (१५)

Be it known that, as it is the personal duty of rulers having a knowledge of the religion to prevent their disobedient enemies from (approaching) wealthy and influential citizens, so it is their duty to drive away from them and suppress, misery, hardship, want, disease and pestilence; and, as far as practicable, to discover and adopt such measures as would keep up prowess in the world. Among rulers he occupies a high position who adopts several measures for removing misery and disease from the citizens in such a manner that there may not be a single complaint under his rule of no measures having been taken against hardship and disease. But being without a knowledge of religion and of its precepts, owing to the idleness resulting from perverse thoughts, and owing to their exerting themselves in occupations pertaining to discontentedness, (they, the rulers,) promote the causes which generate such disease; and, there is thus a strengthening of the profession of arms. Therefore, if any among their subjects should be unable to pursue their occupation owing to their being without the implements of their occupation,—(if), for instance, a husbandman should be without bullocks and other implements of agriculture, or, (if) members of other professions be without the implements of their profession,—then they should provide such persons with the implements for carrying on their business and thus render them defectless. And they should protect defenceless women and children, who, owing to old age or to their inability to move about, and owing to there being no person able to keep off

plunderers, seek their assistance. The light to crush misery of this description before it has made any advance is the light (of religion). Therefore, rulers should conduct themselves in (the path of works) appertaining to religion and should give orders to commence (such works), that thereby the person suffering from disease may not have to prefer a dungeon (to his misery). For remedying disease and pestilence, orders should be given for erecting in cities and towns hospitals placed under the superintendence of every well-known physician approving of the happiness of the soul, and provided with appropriate medicines and other appliances for removing disease; and there, enquiries should be made and care taken for curing the diseases of all persons. And measures of all kinds should be taken in cities whereby the city may flourish and be industrious, and famine, misery and want may go on being at once annihilated from (among) most men. Similarly, fire, water and the earth should be kept fragrant, and the air should be kept pure from all noxious substances and things liable to decay, that owing to them men may not suffer from disease and pestilence. On the contrary, men should keep (such things) aloof, in the world, from fire, water and the earth in obedience to the commands of kings (who act) in accordance with such admonitions in the good religion.

1 Exposition in the good religion regarding the duty of
 bearing enmity to the Enemy.* (१८१)

2 Be it known that, enmity should be borne to those with
whom (all) relations ought, according to the good religion,
to be broken; for, the breaking of relations, brought about

* i. e. Angharmanis' or Satan, and other evil powers.

by harm done to man and by coming in his way, (so as to prevent him from doing what is good) is just. Those who are turners away of the soul of man from the helper, are Dévas. And owing to relations with these evil beings, the help of him from whom there is assistance to man, is not obtained by him. For, the assistance of Dévas is wellknown for coming in the way of every person who assists men; therefore, if an approved Dastúr of the good religion be able to turn a good man from (having) relations with evil persons, towards the good, then it is not wisdom to quarrel (with him), but good should be done to him, and love should be shown (to him), and good offices should be done to him, and he who is wicked should be turned to what is good by means of wisdom.

Exposition in the good religion regarding the means of getting
 rid of those whose ways are to oppose the creation
 of Ahu'rmasd. (۴۸)

Be it known that, looking carefully, those whose ways
 are to oppose the creation of Ahu'rmasd are of three kinds.
 Of these one (kind) advances unperceived, one through the
 passions, and one in bodily form, to do harm. Those who
 advance unperceived to do harm are invisible Dévas* and
 Dartújs; and, the riddance of them is by means of the
 ceremony of Ijas'né of the good religion: and, owing to the
 adoption of measures of other good-doing, there is a riddance
 of the Déva-worship of the bad religion and of other evil
 practices. And those who advance (to do harm) through the
 passions, are (possessed of) covetousness, envy and other
 passions; and the riddance of the danger from them is by

means of the correlated attributes of inherent wisdom, and by means of conducting ourselves through the instrumentality of well-reputed helpers,* who are the averters of (spiritual) disease, and their powers. The acquisition of strength by the Darújs, through the passions, is owing to Varún.† And those who advance in bodily form (to do harm) are Déva-worshipping rulers, wolves and monsters, who are the destroyers of the world: they are got rid of generally, by means of the battleaxe, fetters, and the holy persons who are the possessors of the fetters for catching them.‡ A Déva-worshipping, deceitful (ruler) causes greater evil to the world than wolves and monsters, owing to the power appertaining to rule.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding (men's) improving themselves for happiness by directing (their) attention towards the pure (and) invisible Ijads and by cutting off from among them the admixture of those whose intentions are to wound and to give pain. (19)

-
- 2 Be it known that, the improvement (of men) for the happiness of heaven is by keeping an eye towards relations with

* These "helpers" must be understood to refer to the eleven invisible principles or affections in man which constantly suggest what is good to him. Their names are 𐬨𐬀 𐬀𐬎𐬌 Osué Khérat=native or inherent wisdom; 𐬨𐬀 𐬀𐬎𐬌𐬀𐬎𐬌 Gos'osarúf Khérat=knowledge or experience; 𐬀𐬎 Vir=faculty of reasoning; 𐬀𐬎 Hús'=power of understanding; 𐬀𐬎 E'm=good disposition; 𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎 Khúrasndiya=contentment; 𐬀𐬎 Din=religion; 𐬀𐬎 U'méd=the hope of heaven; 𐬀𐬎 Akho=a pure heart; 𐬀𐬎 Búd=vigilance; and 𐬀𐬎 Farohar=farvas'i.

† This word is used in Pehlvi as a translation or equivalent of the expression 𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎 𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎 Varónia daéva used in the Avéstá, and denotes, "evil passion," or, "the invisible principle of evil passion."

‡ The reference here is to those holy persons who were supposed, by means of certain prayers and other incantations, to have the power of controlling and harassing evil spirits.

the pure (and) invisible Ijads, and by opposing the association with themselves of those who have the intention of wounding and giving pain (to the Ijads) and are of a like disposition. To join battle with them (*i. e.* such wicked persons) immediately upon seeing them, is, for the creation of Ahúrmazd, possessing the disposition of the Ijads, to secure Final Victory over the darkness of this world caused by Dévas and Darújas, and over the practices of the lightless Evil-doer.* In the world, the possessors of the disposition of the Ijads, become improvers of themselves for eternity, by means of righteousness of all kinds and by restraining their inclinations for improper happiness. Those religious teachers who, by means of knowledge derived from this world,† cause numerous men to walk in evil ways and so render them deliveranceless for eternity, are like the creatures of the ever-painful abode of hell: for, their religion imparts evil knowledge respecting the works of the Creator, (respecting) wisdom, highest happiness and the pure invisible Ijads possessed of knowledge regarding the End. Consequently, any one of those whose religion is one pertaining to paradise is said to be for the Evil End and to have the ways of the Dévas by eating and acting with those whose religion is of this (evil) character. 3

Exposition in the good religion regarding (man's) becoming better owing to the Good, and worse, owing to the Bad. (v*) 1

Be it known that, if a possessor of life‡ be good himself, he becomes possessed of a better rank, owing to making 2

* *i. e.* the Ghanámino.

† As opposed to the knowledge derived from the other world, by inspiration: imperfect and worldly as opposed to perfect and heavenly knowledge.

‡ *i. e.* Man.

great additions of righteousness under the tutelage of able and very powerful Ijads; and, owing to superior righteousness (he) becomes the acquirer of the highest rank. And through him additional advantage is derived at every place. For, he is a great encourager, at every place, of the doing of righteousness; hence, those souls that are (located) in bodies, become doers, at every place of more profitable work for the soul. As, in every place, over the members of a household, is the householder; in a village, over the people in the village is the ruler of the village; in a city, over the people in the city, is the king; and, in religion there is the religious teacher; and as the people of the world live under the different kinds of supremacy of these (persons): So, through them (*i. e.* the Ijads) the whole of the good creation, owing to the goodness of the Almighty and All-High Creator, becomes improved; and, owing to its (of the good creation) continuous righteousness, the good Ijads, through the goodness of the Creator, become (capable of) more good.

If a possessor of life be evil himself, he becomes an acquirer of the highest rank (in evil), through strong protectors more powerful (than himself) in evil, by (doing) deeds of injury, of harm to the world, of evil fame, and other more injurious deeds. And great harm is done through him. For, in every place, he is an encourager of others (in evil); so that, those souls that are (located) in bodies become, at every place, doers of greater injury to the soul. Just as in a household there is the head of the members of the household; in a village there is the ruler of the people of the village; in a city there is the King of the people of the city; and in religion there is the religious teacher, under the supremacy of whom (all) many men live very uselessly, the causers of much

pain and doers of much injury : owing to which the people of the world are unable to obtain their wishes, to keep themselves (from Sin) and strengthen themselves (with righteousness),—for, how can what is evil be said to be meant to meet the Creator, the highest source of all creation?—So how can the religion of religious teachers who encourage the doing of evil, not pointing out what is good ; and, precepts that break relations of goodness, diminish goodness, cause hardship and do immense harm, be said to be meant for forming relations with the Creator? He through whom evil exists is worse than evil (itself) and all evil doers.

Exposition in the good religion regarding the kinds of
possessors of life. (१)

1

Be it known that, possessors of life are mainly of these 2
three kinds. One kind is constitutionally immortal : its 3
vesture (*i. e.* body) is (formed) for happiness. Another is 4
constitutionally mortal, and its vesture is perishable. The
Amés'áspands and Ijads are constitutionally immortal, and
are invisible to the people of this world. Those whose vesture. 5
is perishable are known as constitutionally mortal : but from
among these those who are of the side of those possessors of
deathless and highly happy life, and whose vesture is related
to the good thoughts of Ahúrmazd and to Máthréspand,*—
they are known as givers of happiness to their souls and as
preservers of (their) bodies, through Máthréspand. Again,
others are said to be possessors, like the Amés'áspands, of
bodily vestures intended for the happiness of immortality :

* *i. e.* those who live in this world thinking the good thoughts that please Ahúrmazd, and offering the prayers and worship enjoined by religion.

that, is owing to behaviour like that of the good-thoughted Amés'aspands and to the relation of their bodily vesture. The Amés'aspands, as also other invisible Ijads, are bestowers, in this world, upon holders of the good religion, of glory and splendour. Among things visible to the people of this world, that which is immortal is the Sun; and he is a possessor of life, with a vesture that gives happiness to this world. And as to the moon and stars which shine in uniform arrangement,—they shine owing to his (the sun's) light. And (they) are possessors of innately happy (and) immortal vesture owing to the motions of the sun.* And owing to the relation with him, they are considered as having a (shining) vesture. The sun, the moon and the stars give light to the world, bestow strength on (the) bodies (of people) and increase mankind.

Those men whose immortal souls are within the bodily vesture belonging to this world, obtain the happiness-giving vesture of him who is by constitution without death,† in various ways; and such men owing to intercourse, one with another,‡ are considered to be of a superior rank among the people of this world. In this world, the obtaining of the constitutional vesture of immortality, by the people of this world, is by means of knowledge regarding the religion, and, behaviour like that of cattle. And men and other creation of the visible world become the acquirers of such a state through the instrumentality and owing to the gift of those invisible Amés'aspands who are by constitution immortal. In this matter, the object of having the behaviour of men like that of cattle is (based) upon this, that people with that

* * i. e. The moon and the stars receive their light from and are kept in their respective positions by the Sun.

† i. e. the Ijads and Amés'aspands.

‡ i. e. with the Ijads and Amés'aspands.

current. Any man in whom thoughts connected with such innate reason are always found,—that man, owing to that, obtains embellishments of all kinds. And the thoughts of those who belong to the bad religion are for obstinacy, robbery and deceit. Those who promulgate the bad religion cause such evil as is caused by coiners of money by uttering among people lead in place of gold, or, by alloying gold with lead; but when those who can distinguish the perverse ways of the bad religion obtain a knowledge of its origin, then, by being weighed by right thoughts, it is broken. Perverse ways are understood by being compared with the ways of the good religion. And (their) being so understood is owing to their resembling the product of the natural understanding connected with Ahúrmazd.

Exposition in the good religion regarding deceitless (and) proper behaviour towards Him from whom there is deliverance to men. (۵۳)

Be it known that, for a man to act so as to obtain his deliverance,—this, consists in living properly within the wishes of Ahúrmazd, and in making enquiries and search in the good religion regarding the wishes of Ahúrmazd, and in doing, for (obtaining) it, (*i. e.* deliverance,) what may be fit to be done according to the knowledge (found) in the good religion, and in keeping aloof from doing anything that is injurious and is fit to be abstained from: for, when man improves himself by means of the superior ways of Ahúrmazd and lives in accordance with the commands of reason, he becomes like to a thing in accordance with the wishes of

3 Ahúrmazd. And it is owing to his obtaining that knowledge
 4 that man becomes fully fit for (adopting) means for preserv-
 ing true things connected with himself. But having no
 desires in regard to these two,—contentment and reason—
 there is an approval of things pertaining to the commands
 of evil passions and to a selfish heart.

1 Exposition in the good religion worthy of man's attention. (၁၂)

2 Be it known that, every man ought to take thought
 regarding the giving of deliverance to (his) soul: in this
 matter, rulers, by improving the different peoples of the
 world, by conferring splendour, by bestowing gladness and
 by governing well, make (their souls) more glorious (for the
 purposes of deliverance). Religious men make (their souls)
 more glorious by imparting the practices of the Mazdiasní
 religion, by impressing belief respecting it and by imparting
 true relations. And all other men besides these make (their
 souls) more glorious by remaining obedient (to the Mazdiasní
 religion) in the business of their professions.

1 Seven explanations sought by a scholar of (his) teacher. (၁၅)

2, 3 Who remains fresh in wealth? Who possesses happi-
 4 ness pertaining to the soul? Who is the keeper-aloof from
 5, 6 sin? Who possesses superior wisdom? Who is an increaser
 7 of glory? A man possessing the friendship of many men—
 8 to what is that owing? Through whom is improvement of
 the body, and deliverance to its soul?

Replies given by the teacher from a knowledge of the 1
good religion. (24)

Be it known that, whoever is industrious with personal 2
zeal and labour, he remains fresh in wealth. He whose look, 3
in (this) perishable world is towards the Giver of Life,—to
his soul there is happiness and tranquility from the Creator.
(He in whose heart) is the abode of the omniscient Creator,— 4
he is a keeper of himself aloof from sin. The man who has 5
much knowledge of the apprehensions regarding the Hos'bám
(of Chéhárúm)* is of high rank in wisdom. By looking 6
at people with a good eye, there is an increase of your glory.
Men will be very affectionate towards you by your living 7
with them in friendship and looking after them. If you 8
force out falsehood from (your) body, your body will be im-
proved and your soul delivered (from hell.)

Exposition in the good religion regarding the wisdom of the 1
Mazdiasni religion being for all professors of
that religion. (25)

Be it known that, the wisdom of the Mazdiasni religion 2
is for the people professing that religion. And those who
are Faréhbúts and Aibébúts,—to them there is harm from it.
(For) the connection itself of that religion is an opposer of
the sinful wisdom of Faréhbút and of the obstructive, cruel
wisdom of Aibébút. Again, by much faith being reposed in

* On the morning of the fourth day (chéhárúm) after death an account is taken of the good and evil deeds done by men in the flesh, and, according as the former or the latter predominate, their souls enjoy the everlasting happiness of heaven or suffer the punishments of hell. He, therefore, who in his actions in this world bears in mind the day of account is emphatically a wise man.

the good religion, the Perfect Improvers* by means of good wisdom, of the believer in the good religion, become frequent residents (in his heart); and owing to that, the thoughts, the speech, and the deeds of these professors of the good religion, are always accompanied with the wisdom of the Mazdiasni religion. The wisdom intended for the professors of the Mazdiasni religion,—every (portion) of that wisdom,—is not obtained by the reasoning faculty (of man), but it is made known by the Giver of existence to the Mazdiasni religion and its Revealer.

1 Exposition in the good religion regarding state and religion. (28)

2 Be it known that, the life of citizens consists in (civil) government (being) connected with religion and religion (being) connected with (civil) government. And the exposition, based on a knowledge of the good religion; regarding it is thus:—(If there be) those whose government is for (the purposes of) religion and whose religion is for the improvement of government,—then, the faithful must assuredly live in accord with them: for, the rule of such a state is like a manifest support, to the doers of generous deeds of the good religion, for remaining firm in the service of Ahúrmazd and for conferring greatness on the religion. For one not to destroy another, to render obedience to the state and to confer greatness upon it,—(all) these are owing to the remaining in obedience to the religion of Ahúrmazd. The highest greatness to religion is from (civil) government. There is great splendour and profit to the people of the world,

* i. e. The invisible Ijads.

from God, owing to the influence of religious behaviour. A government is truthful, owing to its being a government accompanied with the good religion. A government is related to the good religion owing to there being a complete connection with the good religion. And from this, the proposition that, government is (identical with) religion and that religion is the government of citizens, is clearly apparent. Similarly, an evil government is owing to its evil religion, and an evil religion is owing to its correlated evil government.

Exposition in the good religion regarding the good, the more good 1
and the most good ; the bad, the very bad and the
most bad among men. (୧୨)

Be it known that, (a man) becomes good in many ways : 2
especially by putting faith in the religion of Ahúrmazd ; and
thereby he becomes a holder of relations with the Creator,
Ahúrmazd. A man becomes more and most good by putting
more and most faith in the religion of Ahúrmazd. And
thereby he becomes a holder of greater and greatest relations
with, the Creator, Ahúrmazd, the source of all good. Similarly,
man becomes bad in various ways. Especially by putting 3
faith in a bad religion. And thereby he becomes a holder
of relations with the Ghanámino : and he becomes more and
most bad by putting more and most faith in the bad religion.
And thereby he becomes a holder of greater and greatest rela-
tions with the source of all evil, the Ghanámino. Therefore, 4
how can there be a mingling of wicked religious teachers
in a religion which is the source of good ? That is, in what
way can there be a mingling of those whose religion is of
evil ways, with the good religion connected with the Ijads ?

As the good are said to be holders of relations with the Ijads, through goodness; so, how can the wicked, through wickedness?

1 Exposition in the good religion regarding the government
of men and the governors (۶۰)

2 Be it known that, the governor, over the body which the Creator of unbounded creation, God, has given to man, is his own soul. In the body, the obtaining of the assistance of the Ijads, is through Búd.* And through it the reasoning faculty becomes a wisher for, and obtainer of, strength. (Man) is a possessor of strength and a keeper-of-himself-durable through Hos'.† Through reason‡ man is a finder-out of

* Búd,—بود is derived from the word *بط* in the Avesta: it is used in Pájang and Persian in the forms *بوی* and *بود*. Búd, must be understood to refer to the principle or faculty in us which gives us warning, puts us on our guard. Thus, Abújarchaméhér, the vizier of Nos'érwán the Just, in his Ganjés'áigán says *بود* i. e. "Búd is the principle that gives warning." Again in this work, the Dinkard, Búd *بود* is thus defined:—

بود *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر*
سپهر *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر* *سپهر*

i. e. "As the harmless light of the sun and the lamp keeps (the people), in the world and in (their) dwellings, unharmed, so Búd is (the power) that keeps the body and soul illuminated and gives to the soul, in the body, unobscured knowledge regarding freedom from harm."

† i. e. Reason, sense.

‡ Reason is of two kinds, innate and acquired through knowledge and experience. In the Ganjés'áigán it is said:—"The business of innate reason is the examination of oneself, for fear of sinful deeds, and the saving of oneself from useless labour; the using of the perishable wealth of this world in the work relating to its End and thereby not diminishing ones wealth relating to the Far s'okant and not increasing wickedness. The business of the other reason, acquired through knowledge or experience, is to know the good path and to remain fixed upon it, to search for those things that may prove of higher rank after death in this world, to keep on guard against whatever is mean, not to desire to do that which cannot be done and not to taken in hand that work which cannot be finished."

falsehood, a distinguisher, and a doer of every deed. Owing to much connection with the Ijads, through (the faculty named) *Akho*, a path is found to the mind by wisdom, purity and gladness that have an eye for the Invisible. Again, 3 seven* other bodily things have been created, giving complete embellishment to the body from without; among these are the five senses. These are spoken of, by those who have knowledge regarding them, as the senses of sight, hearing, taste, smell and touch, the windows connected with which are placed outside the body; and, the nerves in the dwelling are the proper carriers of his messages to the owner of the dwelling-house.† Again, there is a description-giving sense—the tongue, which is the bringer out of knowledge regarding the owner of the body from within the body and is the publisher of whatever may be his wishes and thoughts. In this manner every man is made to personally govern his body, for the freedom of his wishes. Hence, (this is) like the kings of the world who are rulers according to their will over people, and, are considered good rulers over the body of the people, by managing the kingdom with wisdom, through the good use of their powers; and, such rule gives to many unworthy persons relations with the Kingdom of Light; and, consequently, such a king becomes happy and respected in the invisible world: but if he be a misuser of 4 his powers, of evil understanding, and an injurer, then, owing to that, his kingdom is at once subverted, and he remains despised and possessed of evil reward, in the ever-harassing hell. 5 Among the people of this world, the nature which is in itself like to the nature of the Creator Ahúrmazd, is the nature of holy

* All the Pehlevi Mss. give seven as the number of the senses; but it would appear from the context that six is the correct figure.

† *i. e.* the Soul. ‡ *i. e.* the Body.

men, who are keepers of the principle of good thought in *Akho*, givers of place in their hearts to the service of the Spénámino, keepers in their minds of the commands of Saros', sufferers in a sũfficient manner, and givers of authoritative decisions to God's creatures and obeyers of the law.* The nature of that holy man, whose senses possess, in ~~the~~ body, the powers of the soul, is,—for the purpose of (giving) to the people of the world, through Hos', knowledge regarding God,—like to that of the holderst of relations with heavenly ways; and is,—in obtaining true wisdom by means of the faculty of reason,—as if possessing the brilliancy of fire; (and) is, through the understanding a giver of much admonition for (the doing of) wise deeds and things; as also a raiser to superior rank by imparting knowledge regarding the good religion, and eager to tell and do things calculated for its (religion's) greater purity, and for fuller thought regarding it; and is,—owing to the higher power (residing) in his body,—courageous, not afraid of any one, and a remover (of evil), in the midst of all beholders. Again, (the nature of that holy man) is,—owing to keeping a benignant outlook through the eyes,—like that of Khors'ed;—owing to hearing what is good through the ears,—like that of Saros';—owing to being a truth-teller through the tongue,—like that of Ras'né; and, owing to doing good work with the hands and being a mover-about with the feet for righteousness,—a worker for eternity; as also, without evil, by means of the soul and other powers of the body.

1 Exposition in the good religion regarding the obtaining of the nature† of the Ghana'mino himself. (¶1)

2 Be it known that, there is an obtaining of the nature

* This description is applicable to those who are true prophets of God.

† *i. e.* the Ijads, ‡ Lat. body; hence, personality or nature.

of Angharaményús by means of thoughts which have reached into *Akho* through an evil mind, and, of the evil heart possessing the knowledge that causes harm, and, of the evil nature of the anger that has fallen into the mind. And hence (man) is of perverse behaviour, an acquirer of death, an instructor of men in (what leads to) death, an injurer of good men, and like a chief of sinners. And his nature is, through the powers of the members pertaining to the body and the soul, calculated for infidels. . Owing to which, he is, through reason, piercing and hurtful ; through *Hos'*, unforgetful of vengeance ; through thought, a perpetual harasser of good things ; through (his) will, of a nature fit to harass every man ; through ambition, a possessor of the vice of swallowing up the world, by means of an evil tumult ; through the passions, fired up to blow the smoke of relation with the perverse ways of the evil religion that causes harm to the world ; and, through headstrong thoughts, pointer-out, in an inverted order, of thoughts relating to subjection to God which make (a man) to walk in accordance with the law. And he is, through the qualities of an *A's'mogh*, a doer of deeds, in a cruel manner, and a giver of (things pertaining to) the *Ghanámino* ; through the soul, envious, like *Afrásiáb*, of all good creation ; through *Zohák*-like heart, an injurer of virtúe ; and through doing evil deeds with both the hands and running about for evil help with both the feet, hurtful to the world like thieves and wolves.

Exposition in the good religion regarding the causes of
obtaining wisdom and happiness. (42) 17

Be it known that, whatever wisdom (and) happiness— 21
these two—exist now, are owing to the principles that give

the strength of wisdom and the power of happiness. Among these, by means of the proper power appertaining to the soul, Ahúrmazd reaches into the heart of the acquirer of wisdom, and the power of obtaining the wishes,* reaches into the heart of the acquirer of wisdom. And on that wisdom reaching into the mind, a path[†] is found by the mind that is obedient to Ahúrmazd and is pure, to see what relates to the invisible; and so (man) becomes worthy of fresh[†] and superior happiness.

1 Exposition in the good religion regarding the power possessed by
man, of choosing happiness in this awful world. (۶۳)

2 Be it known that, the happiness of the soul is desired in
two ways. One, by means of the power of innate reason
pertaining to the soul, which is (a principle) for sending out
the inner movements[‡] to the effect to raise the soul to a
higher rank. (Another), by means of educated reason,
which is (a principle) for sending the outer movements
3 within. Similarly, fear (of hell) is chosen in two ways. One
by the rising from within of the causes for discontented
wants: another, by the coming in from without of the
4 causes for miserliness regarding mean objects. Good thoughts
are the cause of the happiness of the soul and the lords of
innate reason. And evil thoughts are the cause of danger
5 and the increasers of evil passions. The reaching of good
6 thoughts into men is from the Spénámino: and the running
of evil thoughts is from the Ghanámino. In man there is a

* *i. e.* Such as are approved by Ahuramazd.

† *i. e.* Ever fresh; everlasting.

‡ *i. e.* Thoughts.

residence of good thoughts as well as of bad thoughts : from among these, for whose residence should a place be made, and who should be prevented from coming ? In the proportion in which a man possesses good thoughts, in that proportion he obtains a high, a middling, or a low abode of happiness. And, he becomes unharassed and of good thoughts by means of innate reason which has good thoughts. Similarly, in the proportion in which there is evil thought in him, in that proportion he obtains the abode of fear. By evil thoughts, (a man) has injurious thoughts. And by means of his innate capacity for causing harm, (a man) is, possessed, in his body, of proportionately different degrees of happiness and fear. In man, in the proportion in which there is an acquisition, of prosperity and of wishes, to innate reason, by means of cultivated reason, through the relation of good thoughts ; in that proportion is his happiness, (in heaven) powerful over (his) fear (of hell). And, owing to the effect of evil thoughts, just as much of evil understanding, of misery, of disappointment there is, just so much does the power of fear (of hell) prevail over happiness : therefore, a vigilant, holy man lives in this world with good thoughts and is disgusted with evil thoughts. He who is of evil understanding and full of evil thoughts, that man is irrational and driven from good thoughts. Now when, in this manner, there is always a destruction of happiness and of reason, owing to the evil understanding pertaining to fear (of hell) ; (and) when there is always detriment accruing, to fear (of hell) and to evil understanding, from happiness-giving understanding ; then, it is not that there may not at all be a man, of the highest rank in happiness and in understanding, who is, with sufficient wisdom, without the fear (of hell). Nor,

similarly, is it that the most advanced man, in fear and in evil understanding, may not be without the germ of happiness.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding happiness arising from (such) wisdom in man (as that) of Fare'hubut and Aibe'but. (416)
-

- 2 Be it known that, the exposition made, in accordance with the religion, of the happiness arising from the wisdom pertaining to Faréhbút and Aibébút, is of this kind:—owing to their* connection with man being well cemented, there is an accrual to him of the happiness of wisdom. And, owing to that, he, lives with the wisdom of the lifeless happiness of sin. The wisdom of sin remains for ever for (the sake of) the happiness that arises from robbery and ignorance of the religion. But, whatever happiness pertaining to good (wisdom) is (found) in just proportion in men, without this relation,†—owing to it, (man) becomes proportioned in happiness; and becomes fit to be approved of in (his) passions, disposition, and conduct; (becomes) one who takes care (of others); brave, and one who pleases with the joys pertaining to the soul. And in the proportion in which the happiness connected with (good) wisdom diminishes, in that proportion the production of the wisdom pertaining to sin prevails over that (good) wisdom. And hence, whatever wisdom pertains to wickedness, that he lays bare. And the person who is much (concerned) in the promotion of the wisdom connected with sin, he is of careless thoughts, a speaker of what is without truth, a giver of birth to the greater success of much inglorious happiness, and a doer of many perverted deeds. And, owing

* Of Farehbút and Aibébút.

† *e. e.* With Faréhbút and Aibébút.

to a wicked understanding that person is (possessed) of habits belonging to the bad religion, is a speaker of what is dreadful and an approver of things that are fit to be given up.

Owing to continued happiness of the nature pertaining to the soul, there is a prevention of the wicked wisdom pertaining to Aibébút. And that person* is a harmer of the increase of the wisdom pertaining to Faréhbút and of the happiness pertaining to Aibébút; is of the nature of spirits, and, of good understanding. And in the proportion in which the knowledge connected with happiness is (found) in man; in that proportion the unenduring happiness of sin diminishes. And (when) the superior happiness prevails over it† then, the happiness of the wickedness connected with the soul, which (happiness) is for (purposes of) sin, is put a stop to. But when the happiness connected with sin is much in advance, then, the man becomes a hurter of the harmony of holy hymns, and a damager of fresh pleasure; and, of mean wisdom. Owing to much unillumined wisdom, there is a greater prevalence of lifeless happiness and a stoppage of the glory (coming) from the Ijads; hence, man remains a disapprover of good conscience and a tyrant. Owing to continued unillumined wisdom, and to the stoppage of cleanliness, there is the lifeless happiness of wickedness. And by it, man becomes possessed of the happiness of Faréhbút, of the wisdom of Aibébút, an injurer of the world, and, shameless.

About men having the ways of the good religion. (١٥) 1

These are of five kinds. One, of these, (consists of) holy (men) who help the good religion by words, strengthen it by

* Who puts a stop to wicked wisdom.

† i. e. Over the happiness pertaining to Faréhbút.

deeds, are givers of authoritative decisions to the lovers of
3 the religion, and embellishers of purity. Another, of those
who praise the good religion in words and weaken it by
4 deeds. The third, of those who extend the friendship of the
religion to deceitful, sinning A's'moghs, through the precepts
5 of the good religion. The fourth, of those who condemn
the good religion in words, but strengthen it by deeds, and
give decisions regarding it among sinners; and raise it,
without an army, to a higher rank; and keep faith towards
God; and guide co-religionist friends hoping for holiness, by
. 6 · higher thoughts. The fifth, of those who despise the good
religion in words, but who give decisions regarding it to
tyrannous, infidel rulers, and make them move in deeds
(relating to it).

ERRATA.

- Page 3 line 14 for by green wood read green wood.*
- „ *7 note * for Khúb read Báj.*
- „ *9 line 19 for the giver of much pain to the Dévas read the
causer of much pain in the world.*
- „ *13 note * for beast read by certain beasts.*
- „ *27 line 3 put a comma after mankind.*
- „ *29 line 1 for promulgator read bearer.*
- „ *44 line 3 dele comma after helpers.*
- „ *44 note * line 5 for E'm read Him.*
- „ *52 line 5 from bottom, for Who is tho, read Who is a.*
- „ *55 line 13 for Know read Known.*
- „ *58 line 3 for the commands of read (the commands of).*

દીનકર્દ ફેતાબનાં પેહલવાં દફતરના અગતબોગ
લોગતોની શબ્દકોષ.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

—

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 અથવા 𐎠𐎡𐎢 નાં. જ-
ગત, દુનીયાં, આલમ, ખલકત. (Hib.
Chald. 𐎠𐎡, Syr. عام, A. عام people,
subjects, the whole human race.)
n. The world, the universe, the
people, mankind, subjects, po-
pulance.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 વિ. આલમને
ખરાબ કરનાર, ખલકનો નાશ કરનાર.
(𐎠𐎡 + 𐎠𐎡 Semitic 𐎠𐎡 ને અવ. 𐎠𐎡)
a. A destroyer of the world—of
mankind, one who harms or in-
jures the world—the people—
the human race.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 વિ. હયાતીવાલુ, જી-
વુદ, જીવતું. ૨. આલેક, જોદાએતાલા.
(Chald. 𐎠𐎡, living, existing,
alive. Syr. 𐎠𐎡, being, nature.)
a. That exists, living, extant.
2. The self-existent; God.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 નાં. હસ્તી,
હયાતી, જીંદગી. ૨. ખલક, ખલકત; કિ.

હોવું, થવું, બનવું. (𐎠𐎡 + 𐎠𐎡) n. Ex-
istence, being, life. 2. Mankind,
the human race, the people,
populace. v. To be, to exist, to
live.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 વિ. એબિયલ
થાએલું, એબદાર બનેલું, ખીગડેલું. (𐎠𐎡
Syr. 𐎠𐎡 અથવા 𐎠𐎡, to obscure,
contemn. Chald. 𐎠𐎡, A. 𐎠𐎡 ને
વિશેષણની તથા અવં 𐎠𐎡 ઉપરથી
𐎠𐎡 લાગીને 𐎠𐎡 + 𐎠𐎡) a. Deform-
ed, having a blemish, defective,
corrupt, tainted.

𐎠𐎡=𐎠𐎡 સર્વ. આ, આએ, એ.
(અવં 𐎠𐎡 ઉપરથી બનેલાં 𐎠𐎡 ને અદલે
ફાં 𐎠) pron. This, that which
is present or near in time or
place.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢 કિ. તાબે રેહવું,
આધીન રેહવું. (અવં 𐎠𐎡 ઉપરથી 𐎠
અને તેહને 𐎠 પ્રત્યને અદલે 𐎠 પ્રત્ય
લાગેલાએ.) v. To obey, to remain

in subjection, to live under authority.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ⲙⲁ. નાં. તાબેદારી, આધીની, ફરમાંબરદારી. ૨. ધર્માનદારી, વીસવાસુપણું. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ, ફા૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ) *n.* Obedience, subjection, dependence, submission. 2. Fidelity, faithfulness.

ⲓⲱⲛⲩ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ⲙⲁ કિ. વિ. વગર બાજે, બાજ ધરે આ વગર. (ઉપ. ⲉⲃ + ⲓⲱ, અવ૦ ⲉⲃ + ⲓⲱ) ઉપરથી) ના. આવાજ, સાદ. વિ. શોહરત પાંચેલું, ફેલાયેલું. (અવ૦ ⲉⲃ + ⲓⲱ, ફા૦ ⲓⲱ) *adv.* Without saying báj or prayer; without reciting or repeating prayer. *n.* Sound, noise, voice. *a.* Known far, generally known, public, published far and wide.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ના. આદમી, પુરુષ, શબ્દ. (Hib. ⲉⲃⲟⲩⲓ Chald. ⲉⲃⲟⲩⲓ a man) *n.* Man, person, individual.

ⲉⲃⲟⲩⲓ, ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ, ⲉⲃⲟⲩⲓ ના. કહિઅત, સકતી, તાકાત. ૨. મોહટાઈ, બુજોરગી. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ કહિઅત, જોર. ⲉⲃ ઉત્તર, મોહટાઈ.) *n.* Strength, vigour, energy, power. 2. Greatness, venerableness.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ નાં. વખત, હીંગાંમ. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ + ⲉⲃⲟⲩⲓ, ફા૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ) *n.* Time, times, season, age, epoch.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ના. નાં. કહિઅતમંદી, બાહુરી, ચહડતી કલા. (ⲉⲃ + ⲉⲃⲟⲩⲓ + ⲉⲃⲟⲩⲓ, અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ + ⲉⲃⲟⲩⲓ)

n. Strength, bravery, valour, courage, ascendancy, that is getting more powerful.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ના. જાડનું ફલ, ઝોરવરથી બનેલી વસ્તુ. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ, અને ⲉⲃⲟⲩⲓ to render ઉપરથી ફા૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ) *n.* Fruit, any vegetable substance.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ વિ. એક, કોઈએક. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ ઉપરથી) *a.* One, some one, any.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ નાં. આએ બાબત, આએ વિષય. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ ઉપરથી & અને Hib. Chald. ⲉⲃⲟⲩⲓ Aram. ⲉⲃⲟⲩⲓ A. ⲉⲃⲟⲩⲓ door, gate, opening.) *n.* This matter, this subject, the subject in hand.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ ના. બીગાડ, ખરાબી, નકામાંપણું. કિ. નકાંચું કરવું, બીગાડવું, ખરાબ કરવું. (ⲉ + ⲉⲃⲟⲩⲓ + ⲉⲃⲟⲩⲓ જોડાઈને આએ કિં ને લગતા & ય, પ્રત્યને અવસ્તાના સામાન્ય રૂપના ⲉⲃⲟⲩⲓ પ્રત્ય ઉપરથી બનેલા સહમજબો. ફા૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ) *n.* Damage, injury, corruption; uselessness. *v.* To render useless, to damage, to spoil, to corrupt.

ⲉⲃⲟⲩⲓ = ⲉⲃⲟⲩⲓ નાં. યુરા વીચારવાલો દેવ. ૨. યુરાં મનવાલી સકતી; યુરા વીચારની સકતી. ૩. યુરો વીચાર, યુરું મન, ખરાબ અંદેશો. વિ. યુરા વીચારવાલું, ખરાબ મનવાલું. (અવ૦ ⲉⲃⲟⲩⲓ - ⲉⲃⲟⲩⲓ ફા૦ - ⲉⲃⲟⲩⲓ) *n.* A Dév having

evil thoughts. 2. The principle, power or dæmon of evil-mindedness, an evil thoughted spirit. 3. Evil thought, evil mind, evil-imagining. *α.* Having evil thoughts, evil minded.

۱۲۹۵=۱۲۹-۵۰ નાં. ખુરી દીન, ખરાબ મજહબ, ઉલટો ધર્મ. વિ. 'ખુરી દીન વાલુ', ખરાબ મજહબવાલુ, 'ઉલટો ધર્મ પાલનાર. (અવ૦ ۱۲۹-۵۰ ઉપરથી) *n.* Bad or evil religion, heresey, heterodoxy. *α.* Belonging to the bad or evil religion, heretical.

۱۲۹۶=۱۲۹-۶۰ ભા. નાં. નાપાકી, ગલીચી, અપવીતરાઈ, નસુગાઈ. (અવ૦ ۱۲۹-۶૦ ઉપરથી) *n.* Impurity, pollution, filth, uncleanliness.

۱۲۹۷=۱۲۹-۷۰ નાં. દુનીઆં, જેહાંન. ૨. મકાન, રહેઠાણ. ૩. અંતકરણ. (અવ૦ ۱۲۹-۷૦ અથવા ۱૨૯ ઉપરથી ફા૦ خانه) *n.* The world, the earth. 2. Dwelling, habitation. 3. Conscience, the heart.

۱۲۹۸=۱۲۹-۸۰ ફિ. વિ. અંતકરણથી, અંતકરણે કરી, દેહોજાંણથી. (۱۲ + ۸, ۸૦ નો સંશ્લેષ આકાર) *αd.* Conscientiously, heartily, cordially.

۱۲۹۹=۱۲۹-۹۰ નાં. ખુર' રાજ, ખુરી સલતનત, (૭૦ ને બદલે ૫ + ૭૫૫) *n.* A kingdom where evil prevails, an evil sovereignty.

۱۲۹۱۰=۱۲۹-۱۰ વિ. વગર સંતોષનું, અસંતોષી, નારાજ. (ઉપ. ૫ + ૧૨૧૫, આગે શબ્દ અવ૦ ۱૨૯-૧૦ ખોલ ઉપરથી બનેલા પેહલવી ۱۲۹૧૦ લગતનો અપશરોની તબદીલ થાઈને બનેલો ખીન્નો એમલોછે. હેને મલતો પા૦ ۱۲۹-۱۰ અને ફા૦ ۱۲۹-۱۰ ખોલ મલોછે.) *α.* Discontented, dissatisfied.

۱۲۹۱۱=۱۲۹-۱۱ નાં. અંતકરણ, અંતકરણ, દીલ, હૃદય. ૨. દીલને આવતી દુનીઆને લગતી ચેતવણી આપનારી ગેખી સક્તી. (અવ૦ ૬૭૫ અથવા ૧૭૫) *n.* Conscience, the heart. 2. The invisible power that gives a presentiment to the heart about the world to come.

۱۲۹۱۲=۱۲۹-۱۲ વિ. નાપસંદ, અણુગમવું, નહી પસંદ કરવાજોગ. ભા. નાં. નાપસંદગી, રંજુદગી; (ઉપ. ૫ + ૭૫૧ અવ૦ ૫ + ૧૫૬ પસંદ કરવું, ફા૦ گرويش) *α.* Unacceptable, unpleasant, disagreeable; fit to be disapproved. *n.* Displeasure, troublesomeness, disagreeableness.

۱۲۹۱۳=۱۲۹-۱۳ ફિ. બાદી કરવી, ખરાખી કરવી, ખુરાઈ કરવી. ભા. નાં. ખુરો આપ, ખુરાઈને લગતી આપણે. (۱۲ + ૭૧૭ અવ૦ ۱۲૯-૧૩ ને સા. ૩. પ્રત્ય ۱૨૯૭ અથવા નામને લગતી ۸૦ પ્રત્યને બદલે પેહલવીમાં વપરાતો ۵ પ્રત્ય જોડાઈને.) *v.* To do evil, To do harm, ill-doing. *n.* Evil-impartiveness, communication of evil, influencing to evil.

ⲓⲣⲏⲥⲟⲩ = ⲉⲣⲟⲩⲉⲧⲟⲩ વિ. બદી કરનાર, યુરાધવાલો. ૨. ધાતકી, ધાત કરનાર. α. One who does evil, an evil-doer. 2. Cruel, hurtful, injurious.

ⲓⲣⲟⲩⲉⲧⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩⲉⲧⲟⲩ-ⲧⲟⲩ ભા. ના. યુરો ઠકરાટ, ખરાબ જીમખેશ. (ⲟⲩ + ⲓⲣⲟⲩⲉⲧ) n. Tremor-giving evil, overpowering evil, surging evil.

ⲓⲣⲟⲩⲁⲩ = ⲉⲧⲟⲩⲉⲧⲟⲩ-ⲧⲟⲩ વિ. ખરાબ દીનને લગતું, યુરા મજહબ વાલું. α. Pertaining to the evil religion, heretical.

ⲓⲣⲟⲩⲁⲩ = ⲉⲧⲟⲩⲉⲧⲟⲩ-ⲧⲟⲩ વિ. ખરાબ કરનાર, નોકસાંન આપનાર. α. That which causes harm, evil-doing, harmful, injurious.

ⲉ = ⲉⲧⲟⲩ ઉપ. થી, થકી, પાસેથી, કણેથી, માંથી. ૨. ઉભ. અ. અથવા ક્રિ. વિ. કરતાં, થી. (અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ, ⲉⲧⲟⲩ) prep. By, with, by means of, from, from near, through. conj. Than.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ નાં. પગ, (અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ પગ, ઉપરથી) n. Foot, leg.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ વિ. ભય વગરનું, વગર ધાસ્તીવાલું, નીરભયે. (અવ૦ ઉપ. ⲉⲧⲟⲩ, ⲉⲧⲟⲩ) α. Without fear, without dread, fearless.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ વિ. અસક્ત, વગર સક્તીવાલું, તાકત વગરનું. (અવ૦ ઉપ. ⲉⲧⲟⲩ) α. Weak, without strength, feeble.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ ક્રિ. વિ. વગર ઠગાઈએ, ભા. નાં. સરચાઈ, સાચવટ. (ⲉⲧⲟⲩ + ⲉⲧⲟⲩ; અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ + ⲉⲧⲟⲩ, ⲉⲧⲟⲩ) ad. Without deceit. n. Truth, truthfulness.

ⲓⲣⲟⲩⲉⲧⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩⲉⲧⲟⲩ-ⲧⲟⲩ વિ. વગર વીચારનું, અવીચારી. ૨. ઉલટી ચાલચલાણવાલું, આડે મારગે ચાલનાર. α. Thoughtless, heedless. 2. Perverse, going the wrong way.

ⲓⲣⲟⲩⲉⲧⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩⲉⲧⲟⲩ-ⲧⲟⲩ ક્રિ. વિ. અણુધરતી રીતે, ષ્ટકાએદે. (ઉપ. ⲉⲧⲟⲩ + ⲉⲧⲟⲩ અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ, ⲉⲧⲟⲩ) ad. Improperly, irregularly, lawlessly.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ ઉભ. અ. તો, તેઆરે. (Chald. Sam. ⲓⲣⲟⲩ, then) conj. Then, in that case, in consequence.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ ઉભ. અ. તોપણ, તોએપણ, જો, અગર. (અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ) conj. Notwithstanding, nevertheless, still, if, since, in case.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ-ⲉⲧⲟⲩ-ⲉⲧⲟⲩ વિ. સરકસ, નાફરમાંન, જે ખોદાની તાખેદારીમાં નહી હોએ તે. (ઉપ. ⲉⲧⲟⲩ + ⲉⲧⲟⲩ, અવ૦ ⲉⲧⲟⲩ; ⲉⲧⲟⲩ) એનું ભાવ વાચકનાંમ ⲉⲧⲟⲩ નાફરમાંની, સરકશી.) α. Rebellious, headstrong, disobedient, one who is disobedient to God.

ⲓⲣⲟⲩ = ⲉⲧⲟⲩ-ⲉⲧⲟⲩ-ⲉⲧⲟⲩ વિ. વાદલ વગરનું, નહી વાદલવાલું, અખ વગરનું.

(ઉપ. ૫ + ૧૭ + ૪, અવ૦ ૫ + ૧૭ + ૪ + ૪)
a. Cloudless.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫
વીનાસ વગરનું, નહીં નાસ કરનારું. (ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫, અવ૦ ૫ + ૧૫૦૧૫ ઉપરથી.)
a. Indestructible, not destroying, imperishable.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ક્રિ.
જાણી ખબર આપવી, જોડું સહમજાવવું.
(ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫ + ૪, અવ૦ ૫ + ૧૫૦૧૫ + ૪ + ૪ ઉપરથી, ફાંબી આગળ) v. To give false information or explanation, to misrepresent.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ભા. નાં. હાંની, હલાકી, ઇજા. (૧૫ + ૪, સં૦ હન, to hunt, to injure, to strike. અવ૦ ૧૫ અથવા ૧૫ મારવું, હલાક કરવું.) n. Injury, damage, harassment, hurt.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ નાં. લોક, ખલકત.
૨. બદન, અંદાંમ, જાત, કાયા. ૩. અવ્યય, શરીરનો ભાગ. (૧૫ ની અંદરથી ૬, નીકલી જાઘને બનેલો સંખેપ આકાર. અવ૦ ૧૫ + ૬, ફાંબી આગળ) n. People, subjects, mankind.
2. Body, person constitution, nature. 3. A limb, a member of animal body.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ - ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ અથવા ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ વિ. રેશની વગરનું; તેજ વગરનું, જાંખું, વગર તેજીવાલું.
૨. કીરતી વગરનું, બેઠજતીવાલું. (અવ૦ ૧૫ + ૪, ફાંબી આગળ) a. Lustreless,

dim, not bright. 2. Without glory, inglorious, disreputable.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ક્રિ. વગર તેજનું કરવું, જાંખું બનાવવું.
(ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫ ને સામાન્ય રૂપનું પ્રત્ય ૪ = ૪, અવ૦ ૫ + ૪) v. To render lustreless, to dim.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ક્રિ. વિ. અણુઘટતી રીતે, કમારો, ગેરવાજબીપણે. (ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫ ને ક્રિ. વિ. નો પ્રત્ય ૪ લાગીને) ad. Improperly, in an evil way, unjustly.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ક્રિ. જાંખ લાગવો, કજલાવું, વગર તેજનું બનવું.
(ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫ ને બદલે ૫ નીકલી જાઘને ૧૫) v. To be dimmed, to be darkened, to become lustreless.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ ભા. નાં. જુદાઈ, જુદાગી, અમિત્રાચારી, દુશ્મની. (ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫, અવ૦ ૫ + ૧૫૦૧૫, ફાંબી આગળ) n. Separation, estrangement, strangeness, unfriendliness, enmity.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ વિ. નાંકરમાન, મજદી-અસની દીનને નહીં માંનનાર, જોદાને નહીં માંનનાર, કાફર. (જુઓ ૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫) a. Adisobedient person, a disbeliever in the Mazdias'ni religion, an infidel, an atheist.

વિ. ૧૫૦૧૫૦૧૫ = ૧૫૦૧૫૦૧૫૦૧૫ વિ. મોત વગરનું, અમર. ૨. ઇજા—દુઃખ વગરનું. ૩. સુખી, બખતાવર. (ઉપ. ૫ + ૧૫૦૧૫, અવ૦

۱۰ + ۱۰۰, ۱۰۰ + ۱۰) α. Deathless, immortal. 2. Painless. 3. Happy, fortunate, lucky.

۱۰۰ = ۱۰۰ + ۱۰۰ ના. નસીહત, સીખી-મણ. ૨. વસીઅત, ઉદ્ધલિ. Advice, admonition. 2. A will, a testament.

۱۰۰ = ۱۰۰ + ۱۰۰ નાં. હવા, વાતાવરણ, પૃથ્વીની આસપાસ વિટરાએલો હવાનો જથ્થો. (અવ૦ ۱۰۰ + ۱۰۰, ۱۰ + ۱۰) n. Air, the atmosphere, the mass of air surrounding the earth.

۱۰۰ = ۱۰ + ۱૦ ના. વીચાર, ધારણા, તમીજ. ક્રિ. ૨. સરખાવું, ધારણા પેહચાડવી, મગજમાં તોલવું. n. Contemplation, intention, design, purpose. 2. v. To compare, to contemplate, to weigh or balance in the mind.

۱۰۰ = ۱ + ۱૦ ના. વીચારવું, અંદેશો કરવો. v. To think, to consider, to be concerned, to be thoughtful.

۱۰۰ = ۱ + ۱૦ ના. હમેશાં, સદા, દર વખતે. (۱ + ۱૦, અવ૦ ۱ + ۱૦ ઉપરથી) ad. Always, ever, every time.

۱۰ = ۱ + ۱૦ ના. નીમખહરાંમી, નગ્નણાપણું. ક્રિ. નીમખહરાંમ થવું, નગ્નણું થવું, લુંણહરાંમ કરવું. (ઉપ. ۱ + ۱૦, ۱૦ + ۱) n. Ingratitude, unthankfulness.

v. To be ungrateful, to return evil for good.

۱۰ = ۱ + ۱૦ ના. અથવા ۱૦ + ૧૦ ના. વિ. એહદ, હદ વગરનું. (ઉપ. ۱ + ૧૦ + ૧) α. Limitless, inimitable, boundless.

۱૦ = ૧૦ + ૧૦ ના. અપ્રમાણીક, ગેરવાજબી, અનધરવું. (ઉપ. ૧ + ૧૦ + ૧) α. Dishonest, unjust, improper, wrong.

۱૦ = ૧૦ ના. વિ. દૂર, દુર. ૨. ૨૬, નકામું, ખાતેલ. α. Distant, aloof. 2. Rejected, cancelled, useless.

۱૦ = ૧૦ ના. બચ્ચું, બાલક, બાલ. (અવ૦ ૧૦ + ૧૦) n. A child, an infant, one very young.

۱૦ = ૧૦ ના. વિ. વેરને નહી વીસરનાર, કીનાને નહી ભુલનાર. α. Revengeful, rancorous, one who does not forget his rancour or spite.

۱૦ = ૧૦ ના. સક્તી, કહેઅત, બલ. ૨. ઇતદરી, ઇંદરી. ૩. હથીઆર, ઝોજર, આલાત, સાંધન. (અવ૦ ૧૦ + ૧૦, ૧૦ + ૧૦, ૧૦ + ૧૦) n. Strength, vigour, force, power, energy. 2. An organ, a sense, a natural instrument. 3. An instrument, a weapon, a means, a medium.

۱૦ = ૧૦ ના. સક્તીએ, સક્તીની મારફતે. (૧૦ + ૧૦,

આએ જગોએ એ પ્રત્ય એ ને અદલે વ-
પરાએલોએ.) *ad.* By means of
strength or force, forcibly,
strongly.

—*אב* નાં. આપ, પિતા. (Hib.
—, Chald. —, Sir. —, —) *אב*
તેહનું જોશ ભરેલી તથા આશ્ચર્ય હાલ-
તમાં આગલ Suffixes. —, —, —,
—, —, —) *n.* A father.

—*אב* કિ. વિ.
આપ તરીકે, પિતા તરીકે. (— ને એજી-
આર બતલાવનારા જંદને પ્રત્ય ઉપરથી
બનેલો — પ્રત્ય જોડાઈને —, અને તે-
હને કિ. વિ. નો પ્રત્ય એ જોડાઈને —)
ad. As or like a father, fatherly,
paternally.

—*אב* કિ.
માફી આહવી, રેહમ મેલવી. (— + —,
અવં — + —, —) *v.* To
seek pardon, to obtain mercy.

—*אב* કિ. પપરાવું, વિ-
પરી નાંખવું, ફેલાવવું. (— + —,
Hib. — to disperse, to scatter.)
v. To spread, to diffuse, to scat-
ter, to disperse.

—*אב* નાં. મવકલંપણું,
ઉપરીપણું. (અવં — ઉપરથી) *n.*
Supermacy, the state of presi-
ding over, superintendence.

—*אב* વિ.
(દાંનાઈમાં) વધારે લાએક થાએલું, પુરતી
રીતે લાએક બનેલું. (— + —, અવં
— + — ઉપરથી.) *α.* More

fitted, more worthy, that which
is worthy in every way, accom-
plished.

—*אב* કિ. હકુમતને પોહચવું, મોહટાઈ મેલવવી,
દરજાને પોહચવું. (— + —, અવં
— + — ઉપરથી.) *v.* To attain
to dominion or authority, to
obtain eminence, to be high in
rank.

—*אב* વિ. અહ-
ડતે દરજેના મારગવાલું, ઉંચ રસ્તાવાલું.
૨. અહડતે દરજાને મારગ બતલાવનાર,
મેહશતને લગતો રસ્તો દેખાડનાર. *α.*
That which is on a superior
path, that which is on a higher
road or level. 2. That which
points out the higher path, that
which shows the road to heaven.

—*אב* નાં.
ખુટ, ઘટારો, કમી. (ઉપ. — + —,
અવં — + —, —) *n.*
Want, defect, deficiency.

—*אב* અથવા
אב વિ. એજર, કંટાલનાર, કંટા-
રો ખાનાર. (ઉપ. — + —, અવં
— + —, —) *α.* Har-
rassed, tired, wearied.

—*אב* વિ.
વિ. દુર કરનાર, અરતરક કરનાર. કિ. ૨.
અંત લાવેલો, અરાબ કરવું. (— + —,
અવં — + — ઉપરથી.) *α.* That
which puts at a distance, that

which dismisses. v. To put to an end, to destroy, to injure, to harm, to ruin.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ નાં. ઉલટા મારગ, ક રસતો, ઉલટી ચાલચલણુ. (જાણીશુભુ, અવ૦ જાણીશુભુ, સં૦ રિશ્ત to go, to move, ઉપરથી.) n. The wrong path, bad course, wrong conduct, evil behaviour.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ વિ. ઘણું, વધારે, અહડતે દરજ્જેનું. a. much, additional, superior, of a higher rank.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ કિ. વિ. ઘણું કરીને, અગત કરીને. વિ. વધારે અહડતું, ઘણું દરજ્જેનું. (જાણીશુભુ ને તુલનાકોટીને પ્રત્ય જાણીશુભુ લાગીને) ad. Especially, necessarily, particularly. a. higher, superior, of high degree.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ અથવા જાણીશુભુ, જાણીશુભુ=જાણીશુભુ વિ. દુર, વેગલું, પાછું. ૨. ઉતરતું, ઉતરતે દરજ્જેનું. ભા. નાં. જાણીશુભુ ઉતરતાપણું, ઉતરતો દરજ્જો, પછાતપણું. (અવ૦ જાણીશુભુ ઉપરથી સં૦ અપ, પાં જાણીશુભુ, ફાં જાણીશુભુ) a. Distant, separate, backward. 2. Inferior, of a lower rank. n. Inferiority, the being of low rank, backwardness.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ કિ. ઘટાડવું, ખુટ પાડવી, તંગી પાડવી. (ઉપ. જાણીશુભુ ને પ્રયોજ પ્રત્ય જાણીશુભુ લાગીને) v. To diminish, to cause to be deficient, to produce a scarcity.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ અહડતે દરજ્જેના તરીકે, ઉતરતો મારગ. (જાણીશુભુ નો સંજ્ઞા આકાર.) n. Superior manners — ways—practices — observances, superior path or course.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ સર્વ. શું?, કેમ?, કિ. વિ. કેહારે, જેહારે, જે વખતે, જો. (Syr. જાણીશુભુ, Chald. જાણીશુભુ when, how, at what time. જાણીશુભુ whilst. Hib. જાણીશુભુ when, જાણીશુભુ at what time. A. જાણીશુભુ) pron. What? how? ad. At what time, when, whilst, if, since.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ કિ. વિ. કોઈ વખતે, કોઈવેલા. (જાણીશુભુ અથવા જાણીશુભુ) ad. At sometime, sometimes.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ અથવા જાણીશુભુ=જાણીશુભુ વિ. ખેલદ, હદ વગરનું, સંખ્યા વગરનું, અતીશય. ૨. તરેહવાર, ભાંતભાંતનું. (અવ૦ ઉપ. જાણીશુભુ ગણવું, જાણીશુભુ) a. Boundless, illimitable, innumerable, abounding, abundant. 2. Diverse, various, of different kinds.

જાણીશુભુ=જાણીશુભુ કિ. વિ. તરેહવાર રીતે, ખેલદ રીતે, ઘણી તરેહથી. (જાણીશુભુ+જાણીશુભુ. વલી કિ. વિ. ના જાણીશુભુ પ્રત્યને બદલે તેહનો સંકોઆએલો આકાર જાણીશુભુ અથવા જાણીશુભુ જોડાઈને એજ અર્થને સારું જાણીશુભુ, જાણીશુભુ ઈત્યાદી શબ્દો વપરાએલાછે.) ad. Variously, in many different ways, diversely.

શુભક્રોધ = શુભક્રોધ વિ. હીમતદાર, હીમતી. (અવ૦ શુભ + શુભક્રોધ, પા૦ -શુભક્રોધ) a. Brave, courageous, valorous.

આવૃત્તિ = આવૃત્તિ ભા. ના. આવૃત્તિ, ઇઆવૃત્તિ, હાંસેલ. ક્રિ. મેલવું, પામવું. (અવ૦ આવૃત્તિ, હાંસેલ, આવૃત્તિ. ફા૦ આવૃત્તિ) n. Income, produce, profit. v. To earn, to obtain.

જંગલ = જંગલ ભા. ના. લડાઈ, અથરાઅથરી, જંગ, યુદ્ધ. (અવ૦ જંગલ, સંયુદ્ધ, War, battle.) n. A battle, a struggle, a fight.

એકદમ = એકદમ ક્રિ. વિ. એકદમ. વિ. એકદમ. ના. સંઘરહ, જયો. ad. At once, suddenly. u. Similar, identical. n. a collection, a mass, a quantity.

જંગલ = જંગલ ક્રિ. લડાઈ કરવી, લડવું. ૨. વહવાડ—તંટો—જઘડો કરવો. ૩. મલવું, જોડાવું. (અવ૦ જંગલ, સંયુદ્ધ To fight, to contend in battle. અવ૦ જંગલ, સંયુજ. to unite, to join, to mix ઉપરથી.) v. To fight, to battle, to combat. 2. To struggle, to contest, to quarrel. ૩. To unite, to join.

અરમ = અરમ ના. Aram એરામ, અને Syria સીરિયાનો દેશ. Hibeew and Chaldee ફરહંગમાં એ વીથે આ પરમાણે ખાલાસો કરેલો છે કે :— અરમ (constr. અરમ; high region, height,

mountain-land) 1. n. p. name of the land lying between Phoenicia and the Euphrates, Aramaea, and then-2. Of the semite race dwelling there about the Lebanon mountains 1 Kings 8, 5; 15, 18; 22, 3, 31, etc., whose chief city is Damascus, for which reason their district is sometimes called 2. Sam. 8, 5; 1 Chr. 18, 5; these inhabitants are called especially Aramaeans 2. Kings 8, 28. pl. Aramites, Syrians; Mesopotamians.

અવૃત્તિ = અવૃત્તિ ભા. ના. અવૃત્તિ, હાંસેલ. (અવ૦ અવૃત્તિ, ફા૦ અવૃત્તિ) n. Envy, ill-will, spite.

અવૃત્તિ = અવૃત્તિ ભા. ના. પાંગલાઈ, પાંગલાપણું, હીલચાલ કરવા વગરની હાલત. ક્રિ. વિ. હીલચાલ કરવાની વગર સકતીને લીધે. (અવ૦ અવૃત્તિ, હીલચાલ વગરનું.) n. Lameness, the state of being crippled, a state of immobility. ad. Owing to want of power to move.

* અવૃત્તિ = અવૃત્તિ ભા. ના. અવૃત્તિ, મોહાઈ. (અવ૦ અવૃત્તિ, અવૃત્તિ ને ભા. ના. પ્રત્ય અવૃત્તિ) n. Pre-eminence, greatness, exaltation.

સત્ય = સત્ય વિ. સાચું, ખરું, વાળખી. (અવ૦ સત્ય true,) a. True, veritable, just, fair.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. સાચું બોલેલું, રાસ્તી બોલેલું. (અવ૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ ઉપરથી) α. Truthful, truly-spoken, justly-spoken.

ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ = ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ ક્રિ. નહી આહિશ કરવી, પસંદ નહી કરવું. વિ. નહી પસંદ કરનાર, નાપસંદ કરનાર. (ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ એ ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ+ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ નું સંપ્રશેષ છે. ઉપ. ⲉ+ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ, અવ૦ ઉપ. ⲉ+ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ ઉપરથી ફા૦ ⲉⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ) υ. Not to wish or desire, to disapprove, not to prefer. α. That which disapproves.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. પાએદાર, કાએમ, નહી જનારું, શુભરૂઆ વગરનું. (ઉપ. ⲉ-ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ, જો કે આએ શબ્દ Chald. ⲉⲣⲟ To depart સાથે મળે છે; પણ હું ધારૂં કે એ બોલની ઉત્પત્તી અવ૦ ⲉⲣ without, ⲉⲣ to keep, બોલ ઉપરથી થએલી છે.) α. Lasting, everlasting, durable, imperishable, perpetual, that which does not depart.

ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ = ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. ધણું પવીતર કરનાર, ધણું પાક કરનાર, ધણું સોજી કરનાર. (ⲉⲣⲟ ને તુલનાકોટીનો પ્રત્ય લાગીને) α. That which purifies much, that which cleanses much.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. નાંલાએક, અનઘટનું, મેરવાજની. (ઉપ. ⲉ+ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ, ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ ઉપરથી અવ૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ to be decent. ફા૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ) α. Impro-

per, unjust, unmerited, undeserved.

ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ = ⲓⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. બેહદ, અતીશય, ઘણું વધારે, હદ વગરનું. (ⲉ+ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ, અવ૦ ⲉ+ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲓ head less, ફા૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ) α. Boundless, abundant, plentiful, a great deal too much.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ ક્રિ. એસ્તવાર રહેવું, મજબૂત રહેવું, ચુસ્ત રહેવું. ૨. વીસવાસ રાખવો, ભરોશો રાખવો, એકીત રાખવું. (ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ+ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ, અવ૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ, confessor, follower. ફા૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ) υ. To be firm, to be strong, to be fixed. 2. To rely upon, to repose faith or confidence in.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ વિ. સીતગાર આપનાર, સીતગારનાર, શુનદર બનાવનાર. (ⲉⲣⲟ+ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ ઉપરથી બનેલો સંપ્રશેષ ધમિલો.) α. That which adorns—decorates, embellisher, that which beautifies.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ ભા. નાં. મદદ, પારી, આસરો. ક્રિ. મદદ આપવી, મદદ કરવી. (Chald. ⲉⲣⲟ To support. આએ ધાતુ અતરે Afel નાં વજનમાં વપરાએલું છે.) η. Aid, assistance, support. υ. To support, to give assistance.

ⲉⲣⲙⲟⲩⲁⲓ = ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ-ⲙⲟⲩⲁⲓ નાં. દીલ, હૃદયું. ૨. આદમીનાં રવાંતને મદદ કરનારી એક ગેખી સક્તીનું નામ છે, કે જે સક્તીની મારફતે માંણસને આવતી દુનીઆને લગતી સારી સહમજ મળે છે. (અવ૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ, પા૦ ⲉⲣⲟⲩⲁⲓ અ-

થવા ۛۛۛ, ۛۛۛ) n. The heart.
2. The name of an invisible Spirit or Principle, which helps the soul, and through which the soul acquires knowledge respecting the next world, calculated for its good.

ۛۛۛ=ۛۛۛ નાં. અહુરમઝદ, ઝોદા,

પરમેશ્વર, ઈશ્વર. (અવ૦ ۛۛۛ, ۛۛۛ)
n. Ahúrmazd, God.

ۛۛۛ=ۛۛۛۛۛ વિ. મેમગ, મે-
હત વગરનો. ૨. હલાકી વગરનું, વગર
ઈતિવાલું. (ઉપ. ۛ+ۛۛ, અવ૦ ۛ+ۛۛ)
અથવા ۛۛۛ ઉપરથી, ۛۛۛ મે-
હત.) a. Deathless, immortal. 2.
Painless, that which does not
suffer pain.

—

ۛۛۛ=ۛۛۛ કિ. વિ. પછી, પછે,
પછવાડે, પાછલ. વિ. પાછલું, પછવાડેનું.
૨. પીઠું, અ-પ. (Chald. ۛ after,
then following, another, other,
a second, late;) ad. After, be
hind, in the rear. a. That
which follows, next, that which
comes behind. 2. Another.

ۛۛۛ=ۛۛۛ કિ. પુરવાઈ
રહેવું, સમાપ્ત થવું. ૨. પછવાડે બનવું,
પાછલથી થવું. (ۛ+ ને સામાન્ય રૂ-
પનો પ્રત્ય ۛ Chald. ۛ to remain
behind, to tarry. Syr. ۛ to be
slow, behind.) v. To be filled
up, to be finished, to come to an
end. 2. To happen afterwards.

ۛۛۛ=ۛۛۛ કિ. ઉઠવું, ઉભું થવું. (અવ૦ ۛ+
ۛ, ۛ+ ۛ અથવા ۛ, ۛ+ ۛ)
v. To get up, to rise, to come
to an erect posture.

ۛۛ=ۛۛ ભા. નાં. લોભ, લાલચ.
૨. ઉલટ, હોંસ. (અવ૦ ۛ અથવા ۛ
ۛ) n. Avarice, covetousness,
ambition, temptation. 2. Eager-
ness, enthusiasm, desire, ardent
desire.

ۛۛ=ۛۛ વિ. ઉલટ આપનાર,
લોભ આપનાર. ૨. લોભી, ઉલટવાલો.
(ۛ+ ۛ, અવ૦ ۛ+ ۛ, ۛ+ ۛ)
a. That which gives eagerness,
that which tempts, tempting,
that which produces strong de-
sire. 2. Avaricious, ambitious,
enthusiastic, eager.

ۛۛ=ۛۛ વિ. સક્તીવાન, જો-
શીઆવાલું, દોલતમંદ. (Hib. ۛ,
Chald ۛ, Syr. ۛ to be abun-
dant. Chald—Samar. ۛ to be
rich,) a. Strong, powerful, rich.

ۛۛ=ۛۛ કિ.
પેદા થવું, જાહેર થવું. (અવ૦ ۛ+ ۛ)

અથવા (to bring; to bear ઉપરથી, ફાં આફરુદન) v. To be born, to become manifest.

વ=વક નાં. પાંણી. ૨. જોય, જનત. ૩. તરીકો, ચાલચલણ. (અવ૦ વ water વ art, ઉપરથી, ફાં આ) n. Water. ૨. Elegance, beauty, ornament, grace. ૩. Manners, behaviour, demeanour.

વવવ=વવવવવ-વક વિ. જોય આપવાજોગ, જનત આપવા લાએકનું, સીતગાર આપવાને મોટેનું. (વ + વવ) a. Calculated to give beauty, fit to be made splendid, worthy of being embellished.

વવવ=વવવવ-વક નાં. તરીકા વાલી જનત, ચાલચલણ વાલી દેહ. (વ + વવ, ફાં આ) n. Well-regulated nature, that which is well-behaved, well-mannered constitution.

વવવવ=વવવવવ-વક વિ. પેદા કરનાર થાએલો, સરજનાર બનેલો. (વ + વવ + વવ) a. One who has become a creator, one made a creator.

વવવવ=વવવવ-વક વિ. નસી-અતથી, નસીહતે કરી. (અવ૦ વ + વવ)

ad. Through admonition, by means of advice.

વવવ=વવવ નાં. સરોદ, આવાજ અથવા એકની જ્યાંનીમાં જે વાત કહેલી હોએ તે. વિ. ફેલાવો પાંમિલું, મશ્કુર થાએલું. (અવ૦ વ + વવ, ફાં વજા) n. Voice, sound, that which is said by the tongue of a person a, that which is widespread, well-known, celebrated.

વવવવવ=વવવવવ-વક નાં. આલસાઈ, કાહેલી. (આએ બોલ વવવ કરીનેબી લખાંનમાં વપરાએલોએ. વવવ + વ, અવ૦ વવ ઉપરથી પાં વવવ, ફાં વજા) n. Idleness, laziness, indolence, indisposition.

વવ=વવ નાં. દારૂ, શરાબ. (આએ શબ્દ અવ૦ વ તેજવાલું, જલદ; ઉપરથી નીકલેલો ધારેઆમાં આવેએ.) n. Liquor, spirituous or vinous liquor, wine, spirits.

વવ. વવ=વવ નાં. એબ; આપણુ, એડ. ૨. નોકસાંન, ઈજા, દુઃખ. (અવ૦ ઉપ. વ + વ, સં અસુ affection, વિકાર; પાં વ, ફાં વજા) n. Blemish, defect, deformity. 2. Injury, damage, harm, pain.

— ૫ —

יְהוָה = יְהוָה નાં. યોદા, પરમેશ્વર.
 ૨. ઇલોહ, ફરેશનામો. (Hib. יהוה ,
 the poetic abbreviated name of
 יהוה , with same signification as
 יהוה God, sometimes joined to
 יהוה or יהוה ; in proper nouns the
 form changes into יהוה , יהוה , etc.
 Syr. יהוה God.) יהוה , God. 2. The
 Ijads, angels.

יְהוּד = יְהוּד નાં. ઇઝ્રાહી, અથ-
 વા મુશાનો ધરમ પાલનાર. (Hib. יהוד
 Aram. 1. Equiv. to יהודה Ju-
 daea, the land of Judah. 2.
 like יהודה also as a designation
 of the Jewish people. יהוד
 יהוד n. A Hbrew, a Jew.

— ૬ —

בְּזָוָה = בְּזָוָה નાં.
 હીનપસ્તી, નીચાઈ. (અવન בזוה
 ઉપરથી בזוה) n. Baseness,
 disgrace, meanness.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה નાં. વખત, હીગામ.
 (આએ એમલો אמונה ઉપરથી אמונה નો אמונה યા-
 ધને ખનેલોએ, અને તેહની ઉતપન્તી અવન

זְמַן = זְמַן ઉપરથી યાએલીએ. זמן
 זמן n. Time, season.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה
 કર્મ. કિ. ૩-૨ વીસવાસ રેહછ, ભરોસો
 રેહછ. (અવન אמונה ઉપરથી.) v. Can
 be relied upon, can trust, can
 repose confidence in.

— ૭ —

בְּיָתוֹ = בְּיָתוֹ નાં. ઘર, મકાન. (અવન
 בית , בית) n. House, dwell-
 ing-place, mansion.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה નાં. ઘરનાં
 લોકો, ઘરનાં રેહવાસીઓ. (בית
 בית) n. The inmates of a
 house, those dwelling in a house.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה નાં. નોલીઓ. (בית
 בית ; પેહલવી בית નો આએ בית

આકારએ.) n. An ichneumon, a
 weasel, a ferret.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה નાં. કાલચુદ, શરીર, દેહ,
 અંગ, કાયા, બદન. (અવન אמונה અ-
 થવા אמונה , אמונה , A. אמונה)
 n. The body, the person.

אֲמוּנָה = אֲמוּנָה નાં. અવતારી,
 રૂપી, રૂપ ધરાવનાર, (કોઈપિની જાતની)
 હાલત ધરાવનાર. (અવન אמונה ઉપરથી)

૨. ક્રિ. છતે કાંણે ખેહરં થવું. (અવ૦
 ૧૦૯૫૦૭ ધરમની વાત સંબલવામાં ખેહરૌ;
 ૯૧૦+૭) *v.* An incarnation, that
 which, assumes a form, that
 which is in a particular state
 or condition. *v.* To be wilfully
 deaf, not to listen.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. પેહલવાંત, શે-
 કાર કરનાર. (Chald. ܕܚܕ to seize,
 catch, lay hold of, applied to a
 bird of prey.) *n.* A warrior, a
 hunter.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. કુતરો, સગ.
 (Chald. ܕܚܕ, Hib. ܕܚܕ a dog. Syr.
 ܕܚܕ, A. ܕܚܕ) *n.* A dog.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. બનેલું
 રૂપ, બનેલો અવતાર, બનેલી શુરત, કાલ-
 પુત અથવા કાલપુત્ર. (ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ+ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ, અવ૦
 ૯૧૦૯૧+૧૦૯૧૦૯, કાલબૌત ૬૧૦) *n.* A
 form that has been made, a
 figure that has been fashioned,
 body, person.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ વિ. ઘણુંએક, ઘણું,
 પુષ્કલ. (Hib. Chald. ܕܚܕ heavy
 numerous, much.) *a.* Much,
 abundant, plentiful.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. નાં.
 ઘટાડો, ખુટ, કમી. (અવ૦ ૧૦૯૫૦ નાંકલું,
 યોષ્ટ, ૬૧૦ ક ઉપરથી; ૧૦૯૫૦+૭ ૬૧૦
 ૧૦૯૫૦) *n.* Deficiency, want,
 scarcity.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ વિ. મરજી મુ-
 જબ કરનાર. ૨. વાચ્છેગસારી, અખતા-
 વર. (ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ+ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ, અવ૦ ૧૦૯૫૦+૭ ઉપ-
 રથી ૬૧૦, ૬૧૦) *a.* One who does as
 he pleases. 2. Fortunate, lucky.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ વિ.
 ઉલટથી ઉદ્યોગ કરનાર, દીલસોજીથી કાંમ
 કરનાર. (ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ+ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ, અવ૦ ૧૦૯૫૦+
 ૧૦૯૫૦) *a.* Ardently indus-
 trious, a hearty worker.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. અંધાપો
 અથવા આંખ આરે કાંન કરવા, હસદથી
 કોઈ ચીજને નહીં દેખી સકવી. *n.* Blind-
 ness, wilful blindness, not to
 bear to see any thing through
 envy or jealousy.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ નાં. સંપુરણતા, જોગવાઈ,
 પુરણતા. (આએ ખોલ Hib. ܕܚܕ to be
 fruitful ઉપરથી નીકલેલો હોએ હેલું
 ધારેઆમાં આવેછે.) *n.* Perfection,
 completeness, all-sufficiency, sui-
 tableness, fulness.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ વિ. સઘલું. ૨. દરી-
 એક, દરએક, કોઈની. (Chald. ܕܚܕ all,
 whole, totality, any one, any
 thing, something, every. Hib.
 ܕܚܕ, Syr. ܕܚܕ, ܕܚܕ, A. ܕܚܕ) *a.* All,
 the whole. 2. Each, every one.

ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ = ⲟⲩⲁⲛⲟⲩ ક્રિ. વિ. હમણાં, હાલમાં, હવે.
 (Chald. ܕܚܕ now, ૬૧૦) નાં. સક-
 રો, ગાંડ. (અવ૦ ૧૦૯૫૦+૭, ૬૧૦)
ad. Now, at present. *n.* The
 Anus posteriors, the fundament.

—

—
 ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. આત્મા, જીવ, જીવનદાની. (Hib. ܘܢܝܢܐ Chald. ܘܢܝܢܐ to live, be, exist. Samar. ܘܢܝܢܐ living. m. f.) *n.* Soul, spirit, the animating principle, life.

ܐܝܢܐ = ܐܝܢܐ વિ. એક. (Syr. ܐܝܢܐ, Samar. ܐܝܢ, Chald: ܐܝܢܐ, A. ܐܝܢܐ one, ones.) *α.* One.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. મુગટ. ૨. છાતી, શીનો. (Chald. ܘܢܝܢܐ, Syr. ܘܢܝܢܐ the breast.) *n.* A crown, a crest. 2. The breast, the chest.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. ખાવરનેશ. (સંસ્કૃતમાં હરિશ્ચન્દ્ર નામનાં શે-હરને સ્વપ્ન કરીને કહેછે, અને આ શે-ખાલ ઉચ્ચાર તથા મતલબમાં તેહને મલતો આવેછે. ܘܢܝܢܐ ܘܢܝܢܐ માં ܘܢܝܢܐ ૫-સચ્ચમ તેમજ ઉગમનના દેશને અરથે મ-લેછે, અને ܘܢܝܢܐ ܘܢܝܢܐ ખારાસાંને લ-ગતાં એક દેશને સારું વાપરેલું છે કે જે દેશમાં હકીમ અનવરી જન્મેઓ હતા.) *n.* The country called Khávar.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. પૃથ્વીના સાત ખંડો મધેના વચલા ખંડનું નામ છે, અને ધરિાંનું દેશ આવે ખંડમાં આવે-લું છે. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૫૧૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *n.* The name of the central continent of the seven continents of the world. Irán is situated within this continent.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ વિ. સારા મજહબવાલું, સારા મજહબને લગતું, સારા ધરમવાલું. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *α.* Belonging or pertaining to the good religion, holding or possessing the good religion.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. ઉગ-મન દેશ, સુરયને ઉગવાની જગ્યા. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *n.* The east.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ અથવા ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ ક્રિ. ખાલું, જ-મવું. ૨. પીવું, નોશ કરવું. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *v.* To eat. 2. To drink.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. દારૂ, શરાબ. (સંઠ સુરા, wine, ܘܢܝܢܐ) *n.* Spirituous or vinous liquor, wine.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ ક્રિ. વિ. ગલું શુકવીને, ગલું સુકવાએ. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *ad.* Drying the throat, by parching the throat.

ܘܢܝܢܐ = ܘܢܝܢܐ નાં. ધનધો, ઉદ્યોગ, પેશો. (અવ૦ ܘܢܝܢܐ, ૬૧૦ ܘܢܝܢܐ) *n.* Profession, calling, vocation.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 ક્રિ. જોવું, તજર કરવી. ૨. યેઆન આપવું. (Hib. 𐎧𐎠, Chald. 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, Syr. 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠 to see, behold. Samra. 𐎧𐎠 to see, understand) v. To see, to look. 2. To attend.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 ક્રિ. વિ. જાતી ગુણથી, અસલ ગુણ-

ને લીધે. (𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 ક્રિ. વિ. પ્રત્ય 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠) *ad.* By means of innate qualities, owing to original attributes.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 ક્રિ. સહમજ મેલવી, જાણવું. (Chald. 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, Syr. 𐎧𐎠, 𐎧𐎠, 𐎧𐎠 indicate; to understand.) v To acquire knowledge, to know, to learn.

—

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 નાં. ગવાહી, સા-
ક્ષી, જ્યાંની. (અવ૦ 𐎧𐎠𐎡𐎣 કહેવું; ઉપ-
રથી. 𐎧𐎠𐎡𐎣, આએ 𐎧𐎠𐎡𐎣=𐎧𐎠𐎡𐎣
શબ્દનો સુઅશેષ આકાર.) n. Testi-
mony, evidence, deposition.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 વિ. મારનાર, હાંની
પિહ્યાડનાર, ઇન્ન દેનાર. ૨. શેતાન,
એબલીસ. (અવ૦ 𐎧𐎠, સં૦ હન્ત,
a murderer, a slayer.) m. Smiter,
injurer, one who harms. 2. Sa-
tan, the Evil One.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 નાં. ગોસ્પ-
ન્દનું રૂહ, ગોસ્પન્દનો આતમા. ૨. ગોશ
ઈજદ. (𐎧𐎠+𐎧𐎠, અવ૦ 𐎧𐎠𐎡𐎣)
n. The soul of cattle. 2. Gos'
ljad, the angel Gos'.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 નાં.
આએ જોલ અવસ્તાના 𐎧𐎠𐎡𐎣 𐎧𐎠𐎡𐎣—
ગાઠશ હુદાહ શબ્દ ઉપરથી નીકલેલોએ,
અને તેહનો અર્થ 'ખુબી આપનારી ગા-

એ' નો થાએએ, તે ઉપરથી ઇઓજદાયર-
ગર મોબદો દરન ઇજતી વખતે દરનની
ઉપર આશની કરવા સાઈ જે ગીહી મેલેએ,
તે ગીહી તાહાં ગાએને લગતી નેક વસ્તુ
તરીકે ગણાએએ, અને તેહને મોબદો હમે-
શાં 'ગોશદો' કરીને કહેએ. n. This
word is derived from 𐎧𐎠𐎡𐎣 𐎧𐎠𐎡𐎣
Gáosahúdáó, used in the Avésta,
and means, the good or merit
giving cow. • Hence, the *ghi*
(clarified butter) placed by Yoj-
dáthrégar Mobeds, on darúns,
for the purpose of being eaten
after consecration, is called Go-
s'do, i. e. a good thing belong-
ing to a cow.

𐎧𐎠𐎡𐎣𐎠𐎢𐎽𐎢𐎡𐎣 ભા.નાં. ગોલ આ-
કાર, ગોલ વાતરાપણું. ૧. 𐎧𐎠𐎡𐎣 ગોલો,
ગોલ આકારની વસ્તુ. (અવ૦ 𐎧𐎠𐎡𐎣,
ઉપરથી. 𐎧𐎠 𐎧𐎠) n. A globe, a
round figure, roundness.

سار=سار વિ. પસંદ કરનાર, શોક રાખનાર, આહિય કરનાર. (અવ૦ 156, to choose; 157 گرویدن અથવા گرامي) α. One who approves, one who desires, one who likes.

سار=سار નાં. પુરુષ, નર, મૈત્રીકો, ભાવકો. (Chald. Heb. 153 man. Warrior. Syr. گبر man.) n. A man, a male individual.

سار=سار વિ. ગનાહમીનોના મજહબને લગતું, શેતાની તરીકાને લગતું. (158 + 159 + 160, અવ૦ 158 + 159 + 160 ઉપરથી.) α. Pertaining to the religion of the Ghanámino, Satanic.

سار=سار વિ. ગંધાતું, ધનધાતું, ગંધવાલું. (અવ૦ 161 + 162 ગંધગી, અદ-ભાઈ; ઉપરથી. 163 گند) α. Stinking, emitting an offensive smell.

سار=سار ભા. નાં. ફરીઆદ, પોકારો. (આએ કલામ

નો લોગવી અર્થ 'રદન નો આપ' કરીને થાયછે. 164 + 165, અવ૦ 164 + 165, 166 گرز અને 167 + 168, 169 دشت) n. Lit. weeping, crying, hence, • complaint, a loud demand for redress.

سار=سار વિ. પસંદ કરવું, માંનવું. (અવ૦ 166, પસંદ કરવું, 167 گرویدن) β. To prefer, to approve, to accept.

سار=سار નાં. આત્મા, જીવ, પ્રાણ. (અવ૦ 168 + 169 + 170 જીવ. આએ શબ્દ વગર તપાસના ઉકલાંમણુને લીધે પેહલવી વંચાણુમાં 'ગાંન' અને તે ઉપરથી ફારસીમાં جان કરીને લખાતો આવ્યોછે.) n. Soul, life, vital principle.

سار=سار ભા. નાં. દલીલ, સાબીતી, ગવાહી. (171 گواهی) n. Proof, argument, testimony, evidence

૨-૨

* **سار=سار** સર્વ. તે. રે. શક્યાર્થની નીશાંતી. pron. That. 2. A sign of the potential mood.

سار=سار વિ. હાંણી પોહ્યા-કનારને લગતું, ધનામીનોને લગતું. α. Pertaining to the injurer, pertaining to the Ghanámino.

૧—૯

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛ નાં. ચીજ, વસ્તુ.
૨. દેહલત, માલમતા. (Chald. ⲓⲓⲙⲛ
acquisition, gain. દ્રવ્ય, કમાઈ, પ્રા-
પ્તિ, નફા, મીલકત; ⲓⲓ to acquire,
to gain ઉપરથી. Samar. ⲓⲓⲙⲛ pur-
chase. સોદો, ખરીદી. Syr. ⲓⲓⲙⲛ to
will, desire ઉપરથી ⲓⲓⲙⲛ a thing,
matter. ચીજ, વસ્તુ.) *n.* Thing,
matter. 2. Wealth, property.

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛⲓⲙⲛ વિ. ગાલેબ, સક-
તીવાંત, ફાવી સકનાર. (ⲓⲓⲙⲛ, ⲓⲓⲙⲛ)
α. That which over-powers or
prevails, powerful.

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛⲓⲙⲛⲓⲙⲛ ક્રિ. પસંદ
કરવું, આહલ રાખવું. ૨. ધરમનાં ફર-
માંત તરીકે ગણવું, દીનતા ફતવા મુજબ
આહલ રાખવું અને પસંદ કરવું. (અવ૦
ⲓⲓⲙⲛ મોહરે કબુલ કરવું, સ્વીકાર કરવું. આખે

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛ નો સંખ્યે આકાર છે.) *v.* To
prefer, to approve. 2. To reckon
as a religious commandment,
to approve as a dictum of reli-
gion, to accept.

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛ નાં. આલવાનાં લા-
કડાં, આલવાની કાઠી. ૨. લાકડું. (Heb.
ⲓⲓⲙⲛ a post. સ્તંભ, આંખ, થાંભલો.
Chald. ⲓⲓ the state of being
burnt, a desert. ⲓⲓ to burn.
Syr. ⲓⲓⲙⲛ to burn.) *n.* Fuel,
wood intended for burning.
2. Wood.

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛⲓⲙⲛ નાં. લાક-
ડાંનો સ્તંભ, ઝાડનાં મુલ અને માથાંની
વચ્ચેનો ભાગ. (ⲓⲓⲙⲛ) *n.* A
column of wood, the stem or
stock of a tree.

૬—૧

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛⲓⲙⲛ નાં. જવાંત, જવાંત
પુરુષ. (અવ૦ ⲓⲓⲙⲛ, ⲓⲓⲙⲛ)
n. A youth, a young person.

ⲓⲗⲉ=ⲓⲓⲙⲛⲓⲙⲛ નાં. દેવ, દૈત. ૨.

જાદુગર. (અવ૦ ⲓⲓⲙⲛ, સં૦ યાતુ,
a demon, a Goblin. ⲓⲓⲙⲛ)
n. A Dév, a demon, a fiend,* a
monster. 2. A sorcerer.

5-5

કો=સો દર્શ. સર્વ. તે, પેલું. (Chald. 77, Heb. 71, A. זא) *pron.* That, not this but the other.

સ=સુ નાં. સુંનું, સોનું, સુવાર્ણ. (Chald. 77 Emph. 77, Heb. 71, Syr. ذهب) *n.* Gold.

વ=વડ ક્રિ. જાણવું, જાહેર થવું. ૨. જનમવું, પેદા થવું. ૩. બા. નાં. ઉત્પન્ની, જનમ. (અવં વડ અકલથી પિછાનવું, જાણવું, સહમજવું. ૨. જનવું, પેદા કરવું, ઉત્પન્ન કરવું. સં જન. to be born, or produced.) *v.* To become known, to be published. 2. To be born, to be created. *n.* Birth, origin.

ડ=ડ સં. સર્વ. જે. (Chald. 7, Heb. 71, Torgumic 7, Syr. 7, who, which.) *relative pron.* Who, which.

સ=સ નાં. મત, અભિપ્રાય, વિચાર. (Heb. Chald. 77 to num-

ber, to appoint. A. زمن, Syr. زمن to prepare, invite.) *n.* Opinion, belief, judgment.

સ=સુ વિ. કઠિન-તદાર, સક્તીવાંત. (સ+સ, Chald. Samar. 7, Syr. زين to arm ઉપરથી 77, સં; arm, ને અવરતાને 77 પ્રત્ય જોડાઈને.) *a.* Strong, powerful.

સ=સ અથવા સ નાં. બંદી ખાંનું, કેદખાંનું. ૨. સંકટ, તંગી. (સ+સ, Syr. 77 a collar, chain. 77 જપર to bind ને અવં પ્રત્ય લાગીને) *n.* A prison, a dungeon. 2. Danger, difficulty, distress, scarcity, straitened circumstances, a state of being confined or circumscribed.

વ=વડ વિ. જનમ આપનાર. (અવં વડ, સં જન to be born ઉપરથી, ક્રિ. 77) *a.* He or that which gives birth.

5-5

વ=વડ ક્રિ. વિ. ઉલ-ટથી, ધનિતેજરીથી. ૨. સેતાખીથી. (વ+વડ નો સંશ્લેષ આકાર. અવં વડ તપવું, બલવું, ગરમ થવું. સં તપ to heat, or be hot, to burn. ક્રિ. 77) *ad.* Eagerly, zealously, anxiously. 2. Speedily, quickly.

વ=વડ નાં. સેવટનું બદન, સેવટની કાયા, છેલ્લી દેહ. જાણવું કે આખરશના વખતમાં સોસીઓ-શની મારફતે ફરશોકત તથા પછી 'સે-સતાખેજ' થસે હિમાને આખે દુનીઆથી ગુજરેલાં આદમીઓ પાછાં સજીવન થસે તે વખતે તેઓને અથો અહરમજદની ત-

રક્તથી જે કાયા અથવા સરીર મલશે તેહને 'તનપસીન' અથવા 'છેલ્લી કાયા' કરીને કેલે. *n.* The final body or constitution, the regenerated body, the bodies which the souls of deceased persons will inhabit at the Resurrection of the dead.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 ક્રિ. વિ. તાંહી, ત્યાં. (Chald. 𐭪𐭫𐭬, 𐭪𐭫𐭬, Heb. 𐤍𐤏𐤍, Sam. 𐤍𐤏𐤍, Syr. ܛܡܢ there.) *ad.* There, in that place.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 ક્રિ. સંમતોલ રેહવું, અરાબર રેહવું. (𐭪𐭫𐭬, સં તુલા, અથવા ત્રાજક, measure by weight, a balance, resemblance, equality. યુ૦ ત્રાજુ.) *v.* To be poised or balanced, to remain steady.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 વિ. હાંણી પોંહ્યાડનારી સહમજવાલું, અરાબી કરનાગ વીચારવાલું, નીચ બુદ્ધીવાલું. નાં. હાંણી પોંહ્યાડનારી સહમજ, અરાબ કરનારે વીચાર, નીચ બુદ્ધી, (અવ૦ 𐭪𐭫𐭬, 𐭪𐭫𐭬, અથવા 𐭪𐭫𐭬) *a.* Evil-minded, disposed to do harm, malicious, base-minded. *n.* Evil-mindedness, mean-mindedness, a disposition to do harm.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 ક્રિ. વિ. નાસકારક રીતે, હાંણી પોંહ્યાડનારી હીલચાલે. (Heb. 𐤍𐤏𐤍, Chald. 𐭪𐭫𐭬, Syr. ܛܒܚ to kill, slay. 𐭪𐭫𐭬, 𐭪𐭫𐭬) *ad.* Destructively, in a manner to do harm.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 વિ. પૃથ્વીનો રાજા, સીટીનો માલિક. આએ એલકાબ ગયોમરદને એટલા સારું આપે-આમાં આવેએલે/કે આએ ગેતીને લગતી આકી કાયા અશે અહુરમજદની તરફથી પેહલાં તેહને મલી હતી, અને તેહની પછી મશી, તથા મશ્યાનેનો જન્મ થાયો હતો. 𐭪𐭫𐭬 એ શબ્દ પેહલવીમાં વપરાએ-આય તે સેમીટીક ભાષાનાએ, અને તે Chald. 𐭪𐭫𐭬 clay, earth. અને 𐭪𐭫𐭬 a king ની સાથે મલેએ. એ ઉપરથી ફારસીમાં 𐭪𐭫𐭬 હેવી એઆરત ઉપલા શબ્દના અર્થ તરીકે ગયોમરદને સારું વપરાએલીએ. *a.* The world-king, the lord of the earth, a term applied to Gayomard because he was the first to receive an earthly constitution at the hands of Ahúrmazd.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 નાં. ઈન્દ્રી, ઈન્દ્રય. (આએ શબ્દ સં તુલ્યમાન ને મલેએ, જેનો અર્થ 'તોલ અથવા વજન કરનારું માપ,' હેવો થાએએ, અને તેહની મતલબ ઈન્દ્રયને લગતી આવેએ, કેમકે ઈન્દ્રયો—એ જોવા, સાંભલવા, શુંધવા, આપવા અને લાગવાને લગતું તોલ કરવાનું અથવા સહમજ મેલવવાનું હથીઆર અથવા સકલીએ.) *n.* Organ, sense, the senses.

𐭪𐭫𐭬=𐭪𐭫𐭬 વિ. અંધારાને માટે બનેલું, બુરાઈને વારતે બનેલું, તારી-કીને 'સારું' થાએલું. (𐭪𐭫𐭬+𐭪𐭫𐭬, અવ૦ 𐭪𐭫𐭬 darkness, ઉપરથી 𐭪𐭫𐭬) *a.* Formed for darkness, made for evil.

ܐܘܪܘܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ વિ. સક્તિવાન, કઠિન, ધરાવનાર, બલ-
 વન્ત. (અવ૦ ܐܘܪܘܘܐ to be able, to have

the power ઉપરથી બનેલા ܐܘܪܘܘܐ અને
 ܐܘܪܘܘܐ ઉપરથી, ܐܘܪܘܘܐ) *a.* Able,
 powerful, strong.

— ۳ —

ܐܘܪܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ વિ. પાક, શોભું,
 નીર્મલ, ચોખું. (Chald. ܐܘܪܘܘܐ, ܐܘܪܘܘܐ to
 be clean, pure, ઉપરથી ܐܘܪܘܘܐ pious,
 clean. Sam. ܐܘܪܘܘܐ pure, Syr. ܐܘܪܘܘܐ)
a. Pure, clean, unsullied, free
 from dirt or impurity.

ܐܘܪܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ નાં. ફારી ખા-
 નારાં જાનવરને લગતી ચાલચલાણ, ધાતકી-
 પણ્ય. (ܐܘܪܘܘܐ + ܐܘܪܘܘܐ, અવ૦ ܐܘܪܘܘܐ wild-
 beast ને ܐܘܪܘܘܐ પ્રત્ય અને તેહને ܐܘܪܘܘܐ
 ܐܘܪܘܘܐ to go, to walk, to come;
 જોડાઈને. ܐܘܪܘܘܐ) *n.* Ferocity,
 the disposition of beasts of prey,
 cruelty.

ܐܘܪܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ નાં. ઝોરાક, ખાણું.
 (આએ ખોલની ઉતપન્તી જણાતી નથી,
 પણ ધારેઆ મેલ એ શબ્દ અવરજાના
 ܐܘܪܘܘܐ ઉપરથી બનેલા ܐܘܪܘܘܐ ખોલનો
 ફેરવાએલો આકારછે, કેમકે એમાં ܐ, ܐ,
 ܐ, અને ܐ, ܐ, એ તરણ અજ્ઞર એક
 બીજાથી અવારનવાર વપરાએલાછે અને
 તેહમાંથી ܐ, ܐ, ની સેવટે આવેલા ܐ, ܐ,
 નીકલી ગીએછે. ܐ, ની અંદર વપરા-
 એલી ܐ, ܐ, જેમ પેહલવી ખોલામાં વધારા-
 ની ܐ, ܐ, આવેછે તેહને લગતીછે. જેમકે
 અવ૦ ܐܘܪܘܘܐ ઉપરથી ܐܘܪܘܘܐ, ܐܘܪܘܘܐ.
 ܐܘܪܘܘܐ ઉપરથી ܐܘܪܘܘܐ, ܐܘܪܘܘܐ ઇત્યાદી.)

n. Food, alimant, nutriment,
 meat.

ܐܘܪܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ ઉપ. અંદર, માં, વચ્ચે,
 મધે. ૨. ક્રિ. વિ. નજદીક, પાસે. (આએ
 ખોલનો મોકાબલો ડાકટર મારટીન હાઉ-
 ગ આસીરીઅન ܐܘܪܘܘܐ 'in' સાથે કરેછે,
 ફરડીન-ડ યુસ્ટી તેહને Aram ܐܘܪܘܘܐ સાથે
 સરખાવેછે; પણ આએ બંધે વિદ્યાવાન
 આએ બાબતમાં હમોને ઘણા દુર ગએલા
 દેખાએછે. હમારૂં મત હેવુ છે કે એ ખોલ
 સેમીટીક નથી પણ ઇરિનીએ, અને તે અવ૦
 ܐܘܪܘܘܐ તથા સંઠ મધ્ય ઉપરથી તેહનો આ-
 ગલો ભાગ ܐ, ܐ, નીકલી જાણને બનેલો-
 છે. મધ્ય ખોલ અંદર, માં, એ અર્થે
 સંસ્કરીતમાં વારેઘડીએ વપરાએલો મલેછે
 જેમકે નગર મધ્ય શેહરમાં, શેહરની અં-
 દર, અને તે ઉપરથી આપણી હાલની ચાલુ
 ગુજરાતી ભાષામાં 'મધે' ઉપલીજ મતલ-
 બસર વપરાએછે. માટે અવરજાના ܐ, ܐ,
 અને સંઠ મધ્ય ઉપરથી પેહલવીમાં ܐܘܪܘܘܐ
 ખોલની ઉતપન્તી થાએલી આપણે માંની-
 એતો તેહમાં વાંધા ભરેલું નથી.) *prep.*
 In, within, in the midst of,
 among, amidst. *ad.* Near, close,
 by the side of.

ܐܘܪܘܘܐ = ܐܘܪܘܘܐ નાં. દરજ, હરએક
 બંધને ઉત્પન કરનારી ગેબી સક્તી. ૨. યુ-

નાહ, પાપ. વિ. ઠગાઈ કરનાર, ઠગનાર, ફરિય દેનાર. (અવ૦ ધ્રુવ, ફા૦ હુરુડ)
n. A Darúj, the principle of evil.
 2. Sin, wickedness. *a.* a deceiver, one who misleads, a tempter.

درو = درو નાં. દરૂન, અથવા અર-
 શનુમવાલા મોબદો ધર્મ, અમેશાસ્પન્દો
 તથા અશો રવાનોની અશનુમન તથા ઈ-
 આદ કરવા સારૂં અરસમ બાંધીને મોહટી
 બાજુ ધરેછે, તેહમાં ઘઉંના આટાથી બના-
 વેલી ગોલ આકારની જે નીશાંન પાડેલી
 બુજેલી રોટી રાખેછે, તેહને કહેછે. ૨. ઈ-
 ભદ અમેશાસ્પન્દો તથા અશો રવાનોને
 સારૂં અરસમ બાંધીને ધર્મવામાં આવતી
 બાજુ. (અવ૦ ધ્રુવ, ફા૦ હુરુડ)
n. A darún, round, flat wheaten
 cakes placed before Mobeds,
 who have undergone the conse-
 crating ceremony of Bérésma, at
 the time of invoking the Ijads,
 the Amés'áspands and the souls
 of deceased persons. 2. A pray-
 er in praise of the Ijads and
 Amés'áspands.

دارو = دارو વિ. દરૂજને પોતા-
 ની અંદર રાખનાર. ૨. યુનેહગાર, પાપી.
 (અવ૦ ધ્રુવ, ફા૦ હુરુડ) *a.* He
 who or that which keeps the
 Darújs or evil spirits within him.
 2. A sinner, a wicked person.

دارو-دارو = دارو-دارو નાં.
 હાડ વૈદ, હાડ વઠદિ, ભાગેલાં હાડ અથવા
 શરીરના ઉતરેલા સાંધાને દરૂસ્ત કરનારો

હકીમ. (અવ૦ ધ્રુવ, અવ૦ ધ્રુવ +
 ધ્રુવ + ધ્રુવ ઉપરથી ધર્માને 'હાડને સાં-
 ધનારો ધણી') *n.* A surgeon, a
 bone-setter.

دستور = دستور નાં: દસ્તુર,
 ધર્મગુરૂ, દીનનો ફતવો આપનાર, ધરમી
 બનાવનાર, ધરમની મારફતે શુધારનાર.
 (અવ૦ ધ્રુવ + ધ્રુવ) (માણસને) શુધરે-
 લું કરનાર, (આવતી દુનીયાં વીશે) દેખતું
 બનાવનાર. ફા૦ હુરુડ) *n.* A Dastúr,
 a religious teacher, one who ex-
 pounds religious doctrines, one
 who renders religious, one who
 reforms by means of religion.

دش = دش વિ. જમણું. નાં.
 જમણી તરફ, જમણી ખોરડુ, જમણી કો-
 શન. (અવ૦ ધ્રુવ; સં૦ દક્ષિણ, the
 right side.) *a.* On the right.
n. on the right side, towards
 the right.

دش = دش વિ. દશ, ૧૦. (આખે શ-
 બ્દને હમોએ છુ કરીને વાચેએછે, તે
 અવ૦ ધ્રુવ, સં૦ દશન ઉપરથી બનેલાં.
 પેહલવી ૪, છુ તથા ફા૦ ૪૦ નો સંકો-
 આએલો અથવા મુખ્તેસર આકાર ગણીને
 વાચેએછે. જે આખે શબ્દના આકારને
 સેમીટીક ગણીએતો તે હીબર અથવા અ-
 રબી : , ی ને અર્થમાં મલેછે, પણ આ-
 કારમાં જરા દુર જાએછે.) *a.* Ten.

دارو અથવા دارو = دارو વિ.
 પાક, અશો. ૨. નેક, ભણું, પુખ્તવંતું.
 (અવ૦ ધ્રુવ પાક, સારૂં. એથી ઉલટું
 સં૦ દહન, a bad man, one of evil
 dispositions.) *a.* Pure, holy. 2.

Good, virtuous; possessed of excellence.

۱-۱۱۱=۱۱۱۱ ના. નાં. અમશીશ, આય. (અવ૦ ۱۱۱, ۱۱۱) ૧. A gift, a present, a largess, that which is given.

۱۱۱۱=۱۱۱۱ ના. ઈનસાફ, સુનસફી, આય. (۱۱۱+۱), અવ૦ ۱۱۱ અને ۱۱۱ ઈનસાફ કરનાર, ઉપરથી, ۱۱۱) ૧. Justice, the weighing of facts or evidence with a view to pronounce an opinion or judgment.

۱۱۱-۱۱۱=۱۱۱-۱۱۱ વિ. ધારાને આધીન, ઈનસાફનો તાએદાર. (અવ૦ ۱۱૧ ઈનસાફ, અને ۱۱૧ તાએદાર, ઉપરથી ۱۱૦ ۱۱۱) ૧. One obedient to the law or to justice.

۱۱۱۱=۱۱૧-۱૧૧ વિ. કાએદાસર, વાજખી, પ્રમાણિક અનેહું. ૨. કાએદાસર ચલાવનાર, પ્રમાણિક રાખનાર. (۱۱૧+۱૧૧, Chald. ۱۱૧ right, as law.) ૧. Lawful, just, honest, conscientious. 2. One who teaches to act lawfully, one who or that which keeps honest.

۱۱۱۱=۱૧૧-۱૧૧ વિ. દીનનો તાએદાર, દીનદાર, દીનના હોકમ મુજબ ચાલનાર. (۱૧૧+۱૧૧), ۱૧૦ ۱૧૧, અવ૦ ۱૧૧). ૧. One who obeys the precepts of his religion, a religious person.

۱۱۱=۱۱૧-۱૧૧ અથવા ۱۱૧

۱۱૧ નાં. દોજખ, જાહાનમ, નરક. (અવ૦ ۱۱૧ અને અથવા ۱૧૧-۱૧૧, ૫૧૦ ۱૧૧, ۱૧૦) ૧. Hell, the infernal world.

۱۱۱=۱૧૧ નાં. પ્યાર, પેઆર, મોહબત. (۱۱૧+۱), અવ૦ ۱૧૧ પેઆર, મોહબત, અને ۱૧૧ આસાએશ; ઉપરથી. ۱૧૧ ઈઆને આસાએશને લગતી પસંદગી, શુઆને લગતો પ્યાર. ۱૧૦ ۱૧૧) ૧. Love, affection.

۱۱۱=۱૧૧-۱૧૧ નાં. ખુરી ચાલચલાણુ, ખરાબ રીતભાંત. (અવ૦ ۱૧૧) ૧. Evil conduct, evil ways.

۱۱૧=۱૧૧-۱૧૧ વિ. ખુરાહીરઆવાલુ, ખુરાબલાવાલુ. (અવ૦ ۱૧૧ ને Heb. ۱૧૧ to divide. અથવા ۱૧૧ to bear fruit. ۱૧૧ to burst forth, flourish.) ૧. One whose portion or share is evil, one possessed of an evil portion or share, one whose reward is evil, one who requites with evil.

۱૧૧=۱૧૧-۱૧૧ વિ. ખરાબ રીતે વાપરનાર, નકારી રીતથી ચલાવનાર. (અવ૦ ۱૧૧+ ۱૧૧ ઉપરથી.) ૧. One who or that which misuses, one who causes to walk in evil ways.

۱૧૧=۱૧૧-۱૧૧ નાં. ખુરી આએપત, ખરાબ આવક. (અવ૦ ۱૧૧+ ۱૧૧, ۱૧૦ ۱૧૧)

n. Evil income, an income of evil, bad earnings.

𐎠𐎡𐎢𐎣=𐎠𐎡𐎢-𐎣𐎤 વિ. ખીજાં અંદામને લગતું. (કૃ+𐎠𐎡, અવ૦ 𐎠𐎡𐎢𐎣) + 𐎠𐎡 ઉપરથી.) α. Relating to the other or second body, relating to the body which the soul will inhabit in the other world.

𐎠𐎡=𐎢 વિ. દેવ, દૈત્ય. (𐎣 અથવા 𐎠 નો સંશ્લેષ આકાર. અવ૦ 𐎠𐎡, ક્ષા૦ 𐎠) n. A Déva, an evil spirit, a monster.

𐎠𐎡=𐎢𐎣 દર્શ. સર્વ. આએ, એ. (pron. demonstr. Chald. 𐎠𐎡 compounded of 𐎠=𐎡, and 𐎢, m. (def. 𐎠) 𐎡 f. this. Heb. 𐎠 this, that; Samar. 𐎠, A. 𐎡, f. 𐎢 this.) pron. This; that which is near in time or place.

𐎠𐎡𐎢=𐎠𐎡𐎢-𐎣𐎤 𐎠. નાં. કાઠ, કૃષ્ણ, કા વદ્યા. (કૃ+𐎠, અવ૦ 𐎠) to chest, to deceive. 𐎠𐎡 𐎢, ક્ષા૦ 𐎠) n. Deceitfulness,

wiliness; the art of deceiving, deceit.

𐎠𐎡𐎢𐎣=𐎠𐎡𐎢-𐎣𐎤 વિ. દેવ-પરત, દેવને માનનાર, દેવનો તાબેદાર. (કૃ+𐎠, અવ૦ 𐎠𐎡𐎢) ઉપરથી.) α. A worshipper of Dévas, a believer in Dévas, a servant of Dévas.

𐎠𐎡=𐎢 વિ. ઝાડ, વૃક્ષ, દરખત. (ક્ષા૦ 𐎠, સંઠ વૃક્ષ, a tree. વૃક્ષક a small tree.) n. A tree.

𐎠 અથવા 𐎡=𐎢 વિ. દિલ, દિલ, દેલ, અંતઃકરણ, હૃદય, મન. (અવ૦ 𐎠, ક્ષા૦ 𐎡, સંઠ હૃદય, heart.) n. The heart, the conscience, the mind.

𐎠𐎡=𐎢-𐎣 વિ. જોલાકી દિલ, અથવા ઘાતકી દેલ. ૨. ક્રૂરપણું. (અવ૦ 𐎠, અને 𐎡-𐎢 ઉપરથી, ક્ષા૦ 𐎠) n. A heart like Zohak's, a cruel heart. 2. cruelty.

૧-૧

𐎠𐎡=𐎢 (કિ. આગ. ૨-૧ જો, નજર કર. (𐎠 𐎡, નજર કરવી. ઉપરથી Chald. 𐎠 to be marked, signed. Arab. 𐎠 to perceive, observe, know, understand. 𐎡, to be perceived, to be known, to be recognised. Heb. Hiph. 𐎠 to recognise, to know, to under-

stand, to see. Samar. 𐎠 to know, recognise.) v. Look you, see thou or you, do you observe, observe you.

𐎠=𐎡 વિ. નહી પસંદ કરનાર, નાપસંદ રાખનાર. (કિ. વિ. 𐎠+𐎡, અવ૦ 𐎠 not, 𐎡 to choose. ઉપરથી 𐎠, ક્ષા૦ 𐎠) α.

One who disapproves, one who dislikes.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 વિ. ચોકસાઈ સાથનું. ક્રિ. વિ. ચોકસાઈ સાથે, અપર-દારી સાથે. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 ઉપરથી 𐩨𐩣𐩪 અને તેહને અગ ૦ પ્રત્ય 𐩨𐩣𐩪 ઉપરથી અને-લો 𐩨, પ્રત્ય 𐩨𐩣𐩪.) *a.* Careful, watchful, vigilant, circumspect. *ad.* carefully, vigilantly, watchfully.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 ક્રિ. જાલવું. સંભાલી રાખવું, સાચવવું. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 to keep, to watch, to look attentively at a thing, to look at, to observe, to guard. Heb. 𐩨𐩣𐩪, Syr. نظر, A. نظر and نظر) *v.* To preserve, to keep with care.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 વિ. પદભય થાએલું, પડેલું, ઘુટી પડેલું. (𐩨𐩣𐩪 to fall ઉપરથી. Chald. 𐩨𐩣𐩪 to fall, to fall down, to precipitate, to fall down in ruins, Heb. Samar. 𐩨𐩣𐩪, Syr. نفل) *a.* That which is deposed, that which is fallen, that which has tumbled down.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 વિ. જ્યે આપનાર, રોનકે આપનાર, સીનગાર આપનાર. (𐩨𐩣𐩪 ને 𐩨 પ્રત્ય લાગીને Chald. 𐩨𐩣𐩪 to irradiate, to illuminate, to shine upon.) *a.* That which beautifies, that which adorns, that which gives elegance.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 નાં. સંબંધ, લાગણી, મેલાપ. (𐩨𐩣𐩪 + 𐩨 Chald. 𐩨𐩣𐩪 to lay hold of, to seize. Heb. 𐩨𐩣𐩪 to reach, to meet, to possess. Heb. 𐩨𐩣𐩪). *n.* Relation, contact.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩫𐩪 ક્રિ. ઘુટવું, કપાવું. ૨. કાપવું, વેતરવું, તોડવું. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 to cut off, to oppress. Heb. 𐩨𐩣𐩪) *v.* To be broken or torn, to be cut. 2. To cut, to break.

𐩨𐩣𐩪 = 𐩨𐩣𐩪 નાં. દિલ, દેલ. (આએ શબ્દની ઉત્પત્તિ ચોકસ રીતે જણાતી નથી, પણ જો 𐩨 નાહ, અને 𐩨 રન, મલીને 𐩨 ને બદલે આએ બોલ 𐩨 થયો હોએ તો તેહની મારાદી માએની 'દિલ' ની થાઈ સકે.) *n.* The heart.

𐩨𐩣𐩪 = 𐩨𐩣𐩪 વિ. તરફવાલું, તરફનવાલું, મારફવાલું. (𐩨 + 𐩨, અવૃત્ત ને 𐩨 પ્રત્ય લાગીને સં૦ નેમ term, boundary, limit.) *a.* Of the side of, being on the side of, partisan.

𐩨𐩣𐩪 = 𐩨𐩣𐩪 નાં. ઉપાએ, ઇલાજ, ઉપચાર. ૨. કિરીઆ. *n.* A remedy, a means, a measure. 2. A ceremony, an observance. *

𐩨𐩣𐩪 = 𐩨𐩣𐩪 વિ. ઉપાએ જાણનાર, ઇલાજને પીછાંજુનાર. (𐩨 + 𐩨) *a.* One who knows a remedy, one who finds out the means.

—**𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠** નાં. ઊનપસ્તી, પસ્ત દરજો, નીચાઈ. ૨. નીચાણુ, હેકાં-ણુ. ૩. ક્રિ. ઉંધું વલણું, હેકે પડવું. (𐎠𐎢𐎡 ને 𐎠 પ્રત્ય લાગીને; અવં 𐎠+𐎢, ફાં 𐎠𐎢) *n.* Disgrace, degradation, the state of being low. 2. Low ground, ground on a lower level. ૩. To turn upside down, to fall down.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠—**𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠** વિ. ધીકાર પામિણું, ધીકરાએણું, તુચકાર પામિણું, હલ-કું પડેણું. (ફાં 𐎠𐎢) *α.* Despised, that which is looked upon with contempt, that which is scorn-

ed, that which has fallen in estimation.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠—**𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠** ભા. નાં. કજલાટ, (નુરને) ઘટારો, જાંક, જાંખ. (𐎠𐎢) ને ભા. નાં. પ્રત્ય 𐎠 લાગીને અવં 𐎠𐎢 to take off, to lessen, to decrease) *n.* Dimness, dimi-
nution of lustre, darkness.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠—**𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠** ભા. નાં. ચોરી છુપાઈ. (𐎠) + 𐎠, અવં 𐎠, સં 𐎠 to cover ઉપરથી 𐎠 મો વર્ગ 𐎠 to surpass. ફાં 𐎠, અથવા 𐎠) *n.* Concealment, stealth, clandestine action or practice.

૭-૭

𐎠—**𐎠** ક્રિ. વિ. સ. ૪૬-સંત. ૫ ત-રીકે, મીસાલે, પરમાણે. (એ શબ્દ આએ જગોએ 𐎠 ને અદલે લખાણુમાં વપરાએ-લાછે.) *ad.* Accordingly, in this manner, in this wise.

𐎠—**𐎠** નાં. ધા-ત, હાંણી, પીડા. ૨. ઈજા, દુઃખ, રંજ. (અવં 𐎠, ફાં 𐎠) *n.* Danger, impending calamity, harm. 2. Pain, difficulty, hard-ship.

𐎠—**𐎠** વિ. ધાતને તોડનાર, દુઃખને ટાલનાર. (𐎠+𐎠, અવં 𐎠) *α.* That which removes danger, that which averts a calamity.

𐎠—**𐎠** વિ. ઈજા પામિણું, હેરાંત થાએણું, નોકસાંત પામિણું. ૨. લાત આધેણું, પેજર આધેણું. (𐎠+𐎠, અવં 𐎠 a foot, અને 𐎠 ઉપરથી.) *α.* That which is hurt, that which has suffered hardship or loss. 2. That which is kicked.

𐎠—**𐎠** નાં. શરૂઆ-ત, ચલણુ, આરંભ. (Chald. 𐎠 to open, let loose, begin. Heb. 𐎠, Syr. 𐎠, Arab. 𐎠 ઉપરથી.) *n.* A beginning, a commencement.

𐎠—**𐎠** ક્રિ. પડવું, ઉતરવું. ૨. પ્ર. ક્રિ. પાડવું. (ભા. નાં. 𐎠 ને સામાન્ય રૂપનો પ્રત્ય 𐎠 જોડાઈને અવં 𐎠, સં 𐎠 to fall,

to descend. ઉપરથી.) v. To fall, to descend. 2. v. To cause to fall, to bring down.

જાણણ = જાણણ નાં. ખાવા-નું વાસણું, વાસણુ, પાત્ર. (જાણણ નો સંજ્ઞા સ્વરૂપ આકાર, અવનં જાણણ-જાણણ ઉપરથી.) n. Utensils, cooking and eating vessels.

જાણણ = જાણણ વિ. રક્ષણ કરનાર, સંભાલ કરનાર; પાચેદાર રાખનાર, ટેકવી રાખનાર. (જાણણ નો સંજ્ઞા સ્વરૂપ આકાર, અવનં જાણ, સં પા to preserve, ને જાણ પ્રત્ય લાગીને) α. A protector; one who takes care, a preserver, one who causes to endure.

જાણણ = જાણણ અં. જાણણ વિ. પડેલું, ઉતરેલું. (જાણણ ઉપરથી. અવનં જાણ to fall ઉપરથી.) α. Fallen, that which has come down.

જાણણ = જાણણ વિ. કુનને લગતું, સકુરને મારગે આવનારું. (જાણણ + જાણ) α. Relating to the anus or posteriors.

જાણણ = જાણણ નાં. અલ, કઠિનતા, જોર. n. Strength, power.

જાણણ = જાણણ નાં. સંબંધ, મેલાપ. ક્રિ. લાગવું, અથડવું, મલકવું. (અવનં જાણણ + જાણણ ઉપરથી અને લાગણણ ખોલનો ફેરવાયેલો આકાર જાણણ ને જ પ્રત્ય લાગીને) n. Relation, contact. v. To touch, to strike against.

જાણણ = જાણણ વિ. ઉદીચોગી, ઉદીચોગવાલું. (ઉપ. જાણ + જાણ, અવનં જાણણ + જાણણ ઉપરથી અને લાગણણ ખોલનો ફેરવાયેલો આકાર જાણણ ને જ પ્રત્ય લાગીને)

અવનં જાણણ + જાણણ to grow, to increase ઉપરથી જાણણ growth, increase. ને ભા. નાં. પ્રત્ય જ લાગીને.)

α. Industrious, constantly given to business.

જાણણ = જાણણ નાં. પતેત, પરતાવો, પશ્ચાતાપ અથવા ગુનાહ થવા વીશેની દેલગીરી. ક્રિ. પરતાવો કરવો, પરતાવું, પશ્ચાતાપ કરવી, ગુનાહ થવા વીશેની દેલગીરી અત્યાવધી. (અવનં જાણણ, પાં જાણણ, ફાં પતેત, પતેત) n. Repentence, contrition for committed sin. v. To repent, to feel sorry for committed sin.

જાણણ = જાણણ નાં. પોશાક, લેખાસ, પેહરવાસ. (અવનં જાણણ + જાણ, સં મુચ્ચ to set free, ઉપરથી અને લું નાંમ.) n. Dress, vestments.

જાણણ = જાણણ નાં. સ્પર્શે દ્રિય, લાગવાની ધંદ્રિ—સકલી, લાગણી. (અવનં જાણણ ઉપરથી જાણ અને જાણણ, Chald. જાણ to touch, Arab. لمس touch, قوت اللمس sense of feeling. પેહલવી જાણ નો ધમિલો જાણ ઉપરથી કમ્બેક લખાણના ફેરફારથી અને લોણે.) n. The sense of touch or feeling.

જાણણ = જાણણ ક્રિ. મલવું, મેલવી દેવું, જોડવું. (જાણ + જાણ, અવનં જાણણ + જાણણ) (જાણ) નું ભુ. ક્રિ.) ઉપરથી ફાં જાણણ) v. To meet, to mix, to join.

જાણ = જાણ ભા. નાં. છુટકારો, છુટક, છુટકો. (Heb. נפר to separate, to

loosen; transf. to redeem, to release by purchase (from bondage), to liberate.) *n.* Liberation, deliverance, release, emancipation.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 वि. संबंधवाचुं, मलवुं, संबंध धरावनार. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁) उपरधी.) *a.* Related, similar, that has relation.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁
भा. नां. संबंध, मेलाप. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁) उपरधी, भा. नां. प्रत्य 𐤏𐤁 लागीने. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 *n.* Relation, a meeting or touching.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 वि. भमवुं, उडवुं. २. उलटवान. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁) उपरधी, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 उपरधी.) *a.* Flying about, wandering. 2. Full of eagerness.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 नां. वलगावु, चोहट. २. भमत, उड, चोहट. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁) उपरधी, भा. नां. प्रत्य 𐤏𐤁 लागीने Chald. 𐤏𐤁𐤏𐤁 to cleave.) *n.* A grasp, a seizing with force, a cleaving. 2. Obstinacy, stubbornness, pertinacity.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 वि. अप्पयनार, आपनार. २. रध्मेत, परजा. (Chald. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 to divide, Arab. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁, Heb. Samar. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁, Syr. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁, तथा Chald. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 a family-division, a kindred, of a tribe. उपरधी.) *a.* One who bestows, one who gives. 2. The people, subjects.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 उप. प्रमांवि, मुल्लय, पेठे, तरीके, रीते. २. उपर, उपरधी: ३. लीये, वास्ते, साइ, ने. ४. मां, अंदर, अंदरधी. ५. (तरीख वीभकती) अये, करी. ६. थी. ७. पासेधी, कल्येधी. ८. मार-ईते. ९. तुं, लगवुं. १०. साथे. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁, सं० उप, पा० 𐤀𐤏𐤁, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁) *prep.* Accordingly, like, in the way or manner. 2. From. 3. Owing to, for, to. 4. In, from within. 5. (third case.) By means of. 6. With. 7. From. 8. Through, by means of. 9. Of, relating to. 10. With, together with.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁 वि. अर-जवुं, अनवुं. २. क्रि. वि. धटती रीते, वाज्जीपयुंथी. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁) अने अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 to give, to render, to exist; सं० शक to be able. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 (𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁) *v.* To be created, to be made. *ad.* Duly; properly, justly.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 वि. पधसिनुं अललु पाडनार, धाट—आकार—धटम अनावनार. (अव० 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 + 𐤏𐤁𐤏𐤁, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁) उतपनती सेमीटिक भाषाना शब्द उपरधी थाअेली गलुआयेता ते Heb. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 to form, to shape ने, अने Syr. 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁, 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 to be a potter ने मलेखे, पलु आअे छेखे। संबंध धलो दुर लअेखे.) *a.* One who makes coins, a fashioner, one who gives shape or form.

𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 = 𐤀𐤏𐤁𐤏𐤁 नां. परहेज, दुरी, वि. परहेज करनार, दुरी राप्पनार

દુર રહેનાર. *n.* The state of being distant, abstention. *a.* One who abstains or keeps aloof.

પરહેજીય = અલગીય વિ. દુર રહેવાનો, પરહેજી કરવાનો.

ભા. નાં. પરહેજી, દુરી. ક્રિ. પરહેજી કરવી, દુર રહેવું. (અલગીય + ય, અવન + ય + યાજી અથવા યાજીય, સં. સૃજ, to leave, to quit. 2. To be left or abandoned. ફાં પરહેજીશ અથવા પરહેજી) • *n.* Distantness, the state of being aloof, abstention. *v.* To abstain, to remain aloof.

અલગીય = અલગીય વિ. દુર રહેવાનો, પરહેજી કરવાનો.

વિ. દુર રહેવાનો, પરહેજી કરવાનો. *a.* Fit to keep aloof from, fit to abstain from.

અલગીય = અલગીય વિ. દુર રહેનાર, પરહેજી કરનાર, દુરી રાખનાર.

(અલગીય + ય નો સંશ્લેષ આકાર.) *a.* One who keeps at a distance, one who abstains.

પુણ્ય = પુણ્ય ભા.નાં. પાકી, પવિત્રાઈ, પરહેજીગારી.

(સં. પૂ, to purify, to cleanse. ફાં પુકી) *n.* Purity, holiness, cleanliness.

પુણ્ય = પુણ્ય ક્રિ. અટકાવું, પાછું રાખવું. • ૨. અટકવું, પાછું રહેવું.

(પાછું પાછું, સાંમું, + ય ચાલવું, ને મસ્દરનો પ્રત્ય ય જોડાઈને અવન + ય to go, to walk, ઉપરથી અનેલા *present part.* ય, ફાં યા નો સંશ્લેષ ય going, walking.) *v.* To prevent, to keep back. 2. To stop moving, to remain in check.

પાછું રહેનાર, અટકનાર. (અવન + ય, સં. પ્રતિ back ઉપરથી.) *a.* One who keeps back, one who stops.

પાચેદાર = પાચેદાર વિ. પાચેદાર રાખનાર, ટેકવી રાખનાર, સંભાલનાર. (અવન *pass. partic.* ય સંભાલેલું, ય રાખનાર, ધા. ય, સં. પા, to protect or preserve અને ય, સં. ધૃજ્ to have or hold ઉપરથી. ફાં પાચેદાર) *a.* One who keeps firm, one who supports, one who takes care or protects.

પાકી = પાકી નાં. પાક કરીઆ, પવિત્ર કાંમ. ૨. પાક વસ્તુ, પવિત્ર ચીજ અથવા પાણીએ ધોએલી વસ્તુ. (અવન ય, સં. પચ to mature by cooking or ripening ઉપરથી *pass. partic.* ય નું ય અને ય water ઉપરથી ય અને તેહને સંબંધ યતલાવનારી ય અથવા ય નો પ્રત્ય જોડાઈને ય થયું છે.) *n.* A sacred ceremony, a holy work. 2. A sacred thing, a thing washed with water.

પાણીએ કરી ધોનાર, પાક કરનાર. *a.* One who washes with water, one who purifies.

પાણી = પાણી વિ. ચાલુ, હમેશનું. ૨. પાચેદાર, કાચેમ. ૩. સધલું, તમામ. *a.* Current, perpetual. 2. Durable, lasting. 3. All, the whole, entire.

אֲרַחֵם = **אַרְחַם** વિ. દુર કરનાર, છૂટું પાડનાર, જુદું કરનાર. (Heb. אָרַח to separate, to loosen, transf. to redeem ઉપરથી.) *a.* One who puts at a distance or separates.

אֲדָבָר = **אֲדָבָר** અથવા **אֲדָבָר** નાં. રોશ્નક, જ્યે. (Heb. אָדַב to glorify, to decorate.) *n.* Beauty, elegance.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** વિ. પુરાણી દીન, કદીમ મજહબ, જુનો ધરમ. (אֲדָנָא, અવન **אֲדָנָא** first, before. **אֲדָנָא** religion ઉપરથી. **אֲדָנָא**) *a.* Ancient religion, old faith.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** નાં. બુઢાપો, જઢી, પીરી. (**אֲדָנָא**) *n.* Old age.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** વિ. સુખવાલું, સુખી, સુખી અવસ્થાવાલું. (અવન **אֲדָנָא** ful, filled **אֲדָנָא** અથવા **אֲדָנָא** rejoicer ઉપરથી.) *a.* Happy.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** અથવા **אֲדָનָא** વિ. પુઢકલ, ઘણું, વધારે. (**אֲדָנָא** + **אֲדָנָא**, **אֲדָנָא**) *a.* Much, abundant, more.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** વિ. ઘણી સીખાંમણુ આપનાર, ઘણી નસીહત કરનાર. (**אֲדָנָא** + **אֲדָנָא** ને **אֲדָנָא** પ્રત્ય લાગીને. **אֲדָנָא**) *a.* One who gives much admonition.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** નાં. પસતાવો, પશ્ચાતાપ. (**אֲדָנָא**, **אֲדָנָא** સંવ પૂજ to adore,

to worship.) *n.* Repentance, contrition, regret.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** અથવા **אֲדָנָא** નાં. પેગાંમ, સંધેસો, ચારવણી. ૨. વસીલો, (એની વચે) સંધેસો પોહ્યાડનાર. (**אֲדָנָא** નો સંધેસ આકાર.) *n.* A message, a communication, the act of moving in a matter. 2. A mediator, one who brings a message, a messenger.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** નાં. પેગાંમ લાવનાર, સંધેસો પોહ્યાડનાર, કાસદ, દૂત, જાસૂસ, હલકારો. (**אֲדָנָא** + **אֲדָנָא**, અવન **אֲדָנָא** to, towards **אֲדָנָא** to go, ઉપરથી **אֲדָנָא** અને **אֲדָנָא** to bring, to carry, ઉપરથી **אֲדָנָא**. **אֲדָנָא**) *n.* A messenger, one who brings tidings, a herald, a courier.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** વિ. મેહનત કરનાર, જોહમત ખેંચનાર, મેહનતુ. (અવન **אֲדָנָא** foot, leg ; **אֲדָנָא**, સંવ **אֲדָנָא** to go, to move ઉપરથી. **אֲדָנָא** અલાવનાર. તે ઉપરથી **אֲדָנָא** નો અર્થ 'પગને હીલચાલ કરાવનાર' એટલે 'મેહનતુ' અથવા 'હીલચાલો.') *a.* A painstaking person, a laborious worker.

אֲדָנָא = **אֲדָנָא** વિ. ઉલટું ખતલાવનાર, ફેરફાર દેખાડનાર, આડું જણાવનાર. (**אֲדָנָא** + **אֲדָנָא**, અવન **אֲדָנָא** અને **אֲדָנָא** to show, to point out, ઉપરથી.) *a.* One who misrepresents, one who gives a false account, a misrepresenter.

અણ=અણ બા. નાં. બેરહમી, સખ દીલી. n. Mercilessness, hard-heartedness.

અણમુદણ=અણમુદણ નાં. પેશવા, આગેવાંન, પેહલો દરજ્જો ધરાવનાર, દસતુર, સરદાર. (અવં અણમુદણ master, અણ to protect, to shelter ઉપરથી. ફાં پیشتوا) n. A leader, one holding the first rank, a Dastúr, a chief.

અણમુદણ=અણમુદણ નાં. દીનનો આગેવાંન, દીનનો પેસવો. ૨. આ-

ગલો ધરમ, આગલી દીન. વિ. આગલા ધરમવાલો, આગલી દીનવાલો. ૨. દીનને પરથમ કબુલ કરનાર, પહેલો દીનને માંનનાર. (અવં અણમુદણ પેશવા ઉપરથી. પેં અણમુદણ નું સંખેપ.) n. A religious leader, a head-priest. 2. The former or old religion. a. One professing the old religion, a believer in a former religion. 2. The first professor of a religion, the first believer in a religion.

૧—૭

અણમુદણ=અણમુદણ નાં. રહે, ફરેહર, આત્મા. ૨. આદમીનાં બદનમાં રહેનારી પાંચ ગેખી સક્તીઓ મહેની એક સક્તીનું નામછે, કે જે સક્તી રવાંનની સાથે સંબંધ ધરાવનાર, અને તેહને આવતી કુનીઆને લગતી સહમજ આપનારછે. ૩. હસ્તીને જલવનારી મીનોઈ સક્તી. (અવં અણમુદણ ઉપરથી, ફાં فرور) n. Soul, spirit, Farohar. 2. One of the five invisible powers residing in the human body, which has relation to the soul and which furnishes to it knowledge regarding the next world. 3. The invisible power that protects existence or life.

અણમુદણ=અણમુદણ બા. નાં. આતશનો નાશ, ખરાખી. ફિ. આતશનું ખુલવું, આતશ હોલવાઈ જવો. (અવં અણમુદણ, સંં મુ to go, to move ઉપરથી,

ખરોજ અણમુદણ to extinguish.) n. The destruction of fire. v. The extinguishment of fire, the going out of fire.

અણમુદણ=અણમુદણ નાં. ફિ. વધારવું, વધારો કરવો. (અવં અણમુદણ to advance, to further ઉપરથી અણમુદણ અને તેહનું causal. અણમુદણ to increase ઉપરથી અણમુદણ, ફાં فراخینیدن) v. To increase, to add to, to further.

અણમુદણ=અણમુદણ નાં. અફરાસીઆબ, આએ નામ તુરકરતાંનના પાદશાહ અફરાસીઆબનુંછે, અને તે પાદશાહ ફરેહુનના વચલા બેટા તુરનો નખીરો હતો. (અવં અણમુદણ, ફાં افراسياب) n. Afrásiáb, the name of a king of Turkestan, who was grandson of the second son of king Farédún.

અગ્ર-અવ્યય વિ. અંશેશને લગતું, સખાવતને લગતું. નાં. કૃનામી યોજાને લગતી પ્રમાણિક અને મોહટાં દીલને લગતી સહમજ. (અ) ને વિ. પ્રત્ય અ લાગીને અવ૦ અવ્યય, સં૦ ભાગ, share, portion. **અગ્ર** to distribute ઉપરથી. સં૦ મજ to give. ફા૦ **باز** અથવા **باز**)
a. That which has reference to gifts or generosity. *n.* A knowledge of the conscientiousness and large heartedness pertaining to the agricultural class.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય નાં. હકીમ, વૈદ, ડાકટર. (અવ૦ અવ્યય-અવ્યય નિરોગી કરનાર, દુઃખને યાલનાર, ઉપરથી. ફા૦ **بزشک**, **بزشک**) *n.* A physician, a doctor.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય ભા. નાં. હકીમ, તખાખત, વૈદ. *n.* The art and science of medicine, the practice of medicine.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય વિ. આભરને તોડવાની મદદ કરનાર, દુઃખ યાલવામાં સાહેતા આપનાર. *a.* One who assists in curing disease, one who helps in removing pain.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય ક્રિ. વિ. કાએદાસર, કાનુન પરમાણે, અદોખસ્તની રીતે, ધારા પરમાણે. (અ) + અવ૦ અવ્યય **අව්‍යය** fetter, chain અને **අව්‍යය** low, rule, ઉપરથી) *ad.* According to rule, customary, regular.

અગ્ર-અવ્યય ક્રિ. વિ. નહી, સેવાએ, વગર. (Chald. **לֹא**, **לֹא** not, non, **לֹא** without, outward. Heb. **לֹא**, અથવા **לֹא** without, un—, less—: A. **بَل**, Syr. **بَلِي**) ઉ. અ. પણ, તેઓપણ, બલકે. (Chald. **לֹא** nevertheless. Aram. **לֹא** but, however.) Heb. **לֹא** assuring; truly, certainly.) વિ. દુર, વેગલું, ગુદું. (Chald. Samar. **לֹא** foreign.) વિપરિત, ઉલટું, વિરુદ્ધ. (Syr. **לֹא** against.) પાછું. (Heb. **לֹא** which expresses behind, as keeping back.) ક્રિ. વિ. તદન, સુતલક. વિ. અરોખર, માફક. ઉપ કરી, થી, માં, તં-રફ, ગમ, સાથે, ઉપર. (Chald. **לֹא** અથવા **לֹא** on, in, by, at, with.) *ad.* Without, except, unless, no. *conj.* But, nevertheless, however. *a.* Distant, apart, separate. Back. *ad.* Entirely, wholly. *a.* Proper, suitable. *prep.* By means of, owing to, in, towards, in the direction of, with.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય જોકે, જો કયુ, બલકે. (અ) + અવ૦. Though, if, however.

અગ્ર-અવ્યય = અવ્યય-અવ્યય વિ. વધારે દુર, ઘણું અદલાએદું. (અ) ને તુલનાકોટીને પ્રત્ય **અવ્યય** જોડાઈને.) *a.* More distant, greatly separate.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નાં. સફાઈ, પવિત્ર-
 શાઈ, ચોખ્ખાઈ, પાકી. (Chald. ܐܘܪܐ to
 be pure, clear. Chald-Samar.
 ܐܘܪܐ to be pure; ܐܘܪ pure, innocent.
 Syr. ܐܘܪܐ pure, simple.) *n.* Clean-
 liness, purity.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નાં. ધુર-
 કસ્તાંનના પાદશાહ અરજાસ્પનાં એક સપે-
 હસાહારનું નામંદે, જેણે આપણા અશો
 પેગમબર જરથુશ્ત અને ખીજા પરહેજ-
 ગાર લોકોને મારી નાંખેઆ હતા. *n.* The
 name of one of the generals of
 king Arjâsp, who slew Zartos't
 and other holy men.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. ક્રિ. વિ.
 ભાઈ તરીકે, ભાઈચારાથી. (ܐܘܪܝܘܬܐ + ܐܘ,
 અવ ܐܘܪܝܘܬܐ, સં ܐܘܪܝܘܬܐ a brother,
 ܐܘܪܝܘܬܐ) *ad.* As a brother, in
 a brotherly manner.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નાં. યુનાહ,
 પાપ, અનીતી. (ܐܘܪܝܘܬܐ + ܐܘ, અવ ܐܘܪܝܘܬܐ
 carrier, ܐܘܪܝܘܬܐ tormenting, ઉપ-
 રથી. અવ ܐܘܪܝܘܬܐ to torment. સં
 ܐܘܪܝܘܬܐ to kill, to hurt, or injure.)
n. Sin, moral evil, immorality.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નાં.
 દીપક, જહલકાટ, ચલક. (ܐܘܪܝܘܬܐ + ܐܘ,
 અવ ܐܘܪܝܘܬܐ to beam, સં ܐܘܪܝܘܬܐ to
 shine. ܐܘܪܝܘܬܐ) *n.* Brightness,
 sheen, glitter.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. અથવા ܐܘܪܝܘܬܐ
 નાં. શેશની, આતશની જોત, તેજ.
 (Chald. ܐܘܪܐ to shine, hence to be

white. Syr. ܐܘܪܝܘܬܐ, Arab. ܐܘܪܝܘܬܐ, Heb.
 ܐܘܪܝܘܬܐ અથવા ܐܘܪܝܘܬܐ to glow, to burn.
 Chald. ܐܘܪܐ pure, clear. Arab. ܐܘܪܝܘܬܐ
n. Light, sheen, brightness.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નિ. ઉત્પન્ન થ-
 નાર, પેદા થનાર. (ܐܘܪܝܘܬܐ ને ܐܘ પ્રત્ય જો-
 ડાઈને. Chald. Heb. ܐܘܪܝܘܬܐ to create,
 to produce. Arab. ܐܘܪܝܘܬܐ; ܐܘܪܝܘܬܐ to be
 created, to arise, to be born.)
a. One who is or is to be born
 or created.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. નાં. ઉત્પન્નતી,
 પેદાએશ. (ܐܘܪܝܘܬܐ, ܐܘܪܝܘܬܐ ને ܐܘ પ્રત્ય લા-
 ગીને.) *n.* Creation, birth.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. અથવા ܐܘܪܝܘܬܐ
 નાં. છોકરો, પુત્ર, દીકરો. (Chald.
 Aram. ܐܘܪܝܘܬܐ [with suff. ܐܘܪܝܘܬܐ and ܐܘܪܝܘܬܐ]
m. son. Heb. ܐܘܪܝܘܬܐ અથવા ܐܘܪܝܘܬܐ, Syr. ܐܘܪܝܘܬܐ,
 Samar. ܐܘܪܝܘܬܐ, Arab. ܐܘܪܝܘܬܐ son, child.)
n. A son.

ܐܘܪܝܘܬܐ = ܐܘܪܝܘܬܐ ܡܢ. ક્રિ.વિ. દીકરા
 તરીકે, છોકરા તરીકે. નાં. પેટાની
 હાલત, છોકરાની હાલત, પુત્રપણું, દીકરા-
 પણું. (ܐܘܪܝܘܬܐ ની સેવટે જોડાઈને આવેલા
 ૧ કાંઈ નહી પણ અવસ્તાના ૧૭૭૭ બોલ-
 માં વપરાએલા ૧૭૭૭ પ્રત્યને બદલે વપરા-
 એલાએ, જેમ સેમીટીક ܐܘܪܝܘܬܐ, ܐܘ માએ,
 ની સેવટે ૧૭૭૭ ૧૭૭૭, ૧૭૭૭ માએ, ને
 લગતો અવસ્તાનો ૧૭૭૭ પ્રત્ય જોડાઈને ૧૭૭૭,
 ૧૭૭૭ ધત્યાદી બોલો બનેલાએ, તેમ આએ
 ૧૭૭૭ બોલમાં ૧૭૭૭ને બદલે ૧ વપરાએલાએ.)
ad. As or like a son. *n.* The
 state of a son, sonship.

ܢܘܣܘܝܘܢ = **ܢܘܣܘܝܘܢ** ક્રિ. આહિશ કરવી, આહવું. ૨. માંગી લેવું, વીનવતી કરવી. ૩. પુછવું, માંગવું. ૪. પસંદ કરવું. ૫. સોધવું. (Chald. ܢܘܫܘܝܘܢ and Heb. ܢܘܫܘܝܘܢ to desire, request, to seek, to beg. ܢܘܫܘܝܘܢ to ask urgently. Heb. Aram. ܢܘܫܘܝܘܢ prayer, request. Samar. ܢܘܫܘܝܘܢ, ܢܘܫܘܝܘܢ to ask, seek, pray. Syr. ܢܘܫܘܝܘܢ to ask, seek, will.) ૧. To desire, to wish. ૨. To ask for, to beseech. ૩. To ask, to demand. ૪. To like, to approve. ૫. To search for.

ܢܘܘܪܘܢ = **ܢܘܘܪܘܢ** ક્રિ. પેદા કરવું, બનાવવું, સરજવું. (Chald. ܢܘܘܪܘܢ and Heb. ܢܘܘܪܘܢ to cut, to form, to fashion, to create. Syr. ܢܘܘܪܘܢ, Arab. ܢܘܘܪܘܢ to create. આખે શબ્દ ધાતુકરીને **ܢܘܘܪܘܢ** અથવા **ܢܘܘܪܘܢ** ઉપરથી ફેરવાઈને બનેલો છે.) ૧. To create, to make, to give existence to, to form.

ܢܘܘܪܘܢ = **ܢܘܘܪܘܢ** નાં. ચલકાટ, જલક, કાંતિ, તેજ. (અવ૦ ܢܘܘܪܘܢ), સં૦ મામ, lustre, light.) n. Splendour, brightness, lustre.

ܢܘܘܪܘܢ = **ܢܘܘܪܘܢ** અથવા **ܢܘܘܪܘܢ** ભા. નાં. છુટાપણું, સ્વતંત્રતા, છુટ, ખોલાસો. (અવ૦ ܢܘܘܪܘܢ to put away, to put aside તથા ܢܘܘܪܘܢ to clean, to purify ܢܘܘܪܘܢ causal. ܢܘܘܪܘܢ to deliver, liberate, release ઉપરથી) n. Freedom, liberty, independence.

ܢܘܘܪܘܢ = **ܢܘܘܪܘܢ** સર્વ. નાં. ખુદ, પેતે, તે. (ܢܘܘܪܘܢ—ܢ જોડાઈને Chald. Heb. ܢܘܘܪܘܢ a breath, life, the soul, man, an individual, a person. With suff. ܢܘܘܪܘܢ is used for self, in the sense of a reflective pronoun; Robbin. ܢܘܘܪܘܢ by himself.) pron. self, him or herself, a particular individual or person.

ܢܘܘܪܘܢ = **ܢܘܘܪܘܢ** નાં. સાહવચેતી, શુદ્ધિ, ભાન, સાવધાની. ૨. માણસને સાહવધ રાખનારી સક્તી. (અવ૦ ܢܘܘܪܘܢ) consciousness, conscience. સં૦ બુદ્ધિ understanding, intellect બુધ to know ઉપરથી. ૫૧૦ ܢܘܘܪܘܢ, ૬૧૦ ܢܘܘܪܘܢ) n. Vigilance, consciousness, attention. ૨. The principle that keeps mankind on their guard.

ક-૯

ܢܘܘܪܘܢ અથવા **ܢܘܘܪܘܢ** = **ܢܘܘܪܘܢ** ક્રિ. વિ. ખરાબી વગરનું, નોકસાંત વગરનું. (અવ૦ ܢܘܘܪܘܢ ઉપરથી બનેલો સંખ્યેપ આકાર. અવ૦ ܢܘܘܪܘܢ + ܢܘܘܪܘܢ perish-

able, ૬૧૦ ܢܘܘܪܘܢ) n. That does not suffer harm or damage, imperishable, that does not come to harm.

૬-૬

11101096=110101096 અથવા
 110101096 કિ. કબુલ કરવું, કબુલ
 થવું, કબુલ રાખવું. (Chald. 727 80
marry, a daughter, i. e. to give
her on receiving. Heb. 727 to
sell the daughter, i. e. to marry
her. Syr. 727 to marry. 727
agreement, union, relationship)
 v. To agree to, to promise, to
 accept.

11006=129-1006 નાં. દીનને લ-
 ગતી મોહ્યાઈ, બુજોરગી. ૨. દીનને
 લગતી ચાલચલણ, ધરમને લગતી હીલ-
 ચાલ. (26+10, 22વો 1006 great-
 ness. 11006 law. ઉપરથી.) n. Great-
 ness having reference to reli-
 gion, greatness, venerableness.
 2. Conduct or behaviour in
 reference to religion, religious
 action.

11006=11006 કિ. આવવું. ૨. પેદા
 થવું, બનવું, નિપજવું. ૩. પુગવું, પોહુંંચી
 વતવું. (Chald. 827 and 827 to come
 on, to come in, to come, to reach
 or extend, to ripen, to step forth.
 Syr. 1006, Arab. 1006, Heb. 827
 to enter, to come in, to arrive
 at, to come. Samar. 827 and 827
 to arrive.) v. To come. 2. To
 be created, to be born. 3. To
 reach, to extend up to.

11006=11006 નાં. શહેર, નગર,
 નગરી. ૨. ગામ, ગામડું. (Syr. 1006
city, place of nativity. Chald.
827) n. A city, a town. 2. A
village.

11006=11006 કિ.
 પીસવાસ રાખવો, એકીન લાવવું. ૨. માં-
 નવું, સવીકાર કરવું. ૩. પસંદ કરવું,
 ચાહવું, આહિસ કરવી. ૪. શકવું, યોગીય
 થવું, લાએક થવું. (11006 ઉપરથી.
 Chald. 727 to make like, to
 compare, to adjust together, to
 think, to imagine, to be like, to
 resemble. [Targ. 827, Syr. 1006]
 727 in the sense of "to bind to-
 gether, to adjust together." ઉપ-
 રથી. ઉપ. ૬ અને સેવટે 11006 ને
 11006 ની ઉત્પત્તિ થાએલીએ; 1006
 ની છેડેના ૬ સેમીટીક ન ને બદલે વપરા-
 એલીએ.) v. To confide in, to put
 faith in. 2. To believe, to admit.
 3. To approve, to desire. 4. To
 be able, to be suitable, to be
 worthy.

11006=11006 શ. અ. ઉપર, પર.
 ૨. વીશે, બાએ. ૩. કિ. વિ. આગલ, પાસે,
 નજદીક. ૪. વિ. અહડતે દરજાએનું, ઉચું.
 (આએ શબ્દયોગી અચય ધારે આ નેલે
 prefix 11006 ની સાથે Chald. 827 before
 the east, 11006 ને બનેલીએ. 827 from
 the east, i. e. towards the east,
 eastward. Heb. 827 from her-

fore, from opposite. Syr. and Arab. **قَدَم**, Heb. **קָדָם** front side, that which is before or in front; **קָדָם** before, previous, ere; beginning, former existence. Samar. **קָדָם** before.) *prep.* Above, upon, on. 2. About, for. 3. *ad.* Near, next to, close to. 4. *a.* Superior, high.

כֹּל = כֹּל નાં. કોઈ ચીજ, વસ્તુ, પદાર્થ. (Syr. **כֹּל** and **כֹּל** any thing, any one. Chald. **כֹּל** or **כֹּל** something, any thing.) *n.* Any thing, matter, substance.

כִּי = כִּי પ્રશ્ન. સર્વ. શું?, કયું?, કોણ? વિ. કેહવું, કેહવી તરેહનું. કિ. વિ. જે કાંઈ, કાંએ, કેમ, કેહવી રીતે, સાવાસ્તે, કંઈ નહી. (Chald. **כִּי** and **כִּי** a pronoun interrogative, *what?* of things, as **כִּי** is applied to persons, oftenest at the beginning of a sentence and without distinction of gender or number. *of what kind, of what form, why, wherefore, nothing, what, how, whatever, anything, something.* Samar. **כִּי** how? why? Heb. **כִּי**, **כִּי**, Syr. **כִּי**, Arab. **כִּי**) *int. pron.* What? Which? Who? *a.* What like, of what kind, which. *ad.* Whatever, why, how, in what manner, nothing.

לַ = לַ નાં. સાહેબ, સરદાર, હાકમ. (Heb. Chald. Aram. **לַ** a lord, master. Syr. **לַ** and **לַ** a lord.) *n.* A lord, a chieftain, a governor.

אִשׁ = אִשׁ નાં. મરદ, પુરુષ. ૨. ગયોમરદ પછી પરથમ પેદા થાએલો પુરુષ. (અવન **אִשׁ** man, person. સં. મર્ત્ય. ફા. **אִשׁ**) *n.* A male individual. 2. The first person born after Gayomard.

אִשׁ = אִשׁ નાં. મરદ, પુરુષ. ૨. ગયોમરદ પછી પરથમ પેદા થાએલો પુરુષ. (અવન **אִשׁ** man, person. ફા. **אִשׁ**) *n.* A man, a male. 2. The first man born after Gayomard.

אִשָּׁה = אִשָּׁה નાં. બધરી, બાયડી, ઓરત, નાર, સ્ત્રી. (અવન **אִשָּׁה**, સં. મર્ત્યા a woman, a female.) *n.* A woman, a female.

אִשָּׁה = אִשָּׁה નાં. બેડી, જંતર. (Samar. **אִשָּׁה** prison, custody. Chald. **אִשָּׁה** place of guard. **אִשָּׁה** અથવા **אִשָּׁה** a girdle, bands, fetters. Syr. **אִשָּׁה** the locks of the head.) *n.* Fetters, shackles.

אִשָּׁה = אִשָּׁה નાં. તરીકો, રસ્તો. (અવન **אִשָּׁה**, સં. મા, to measure ઉપરથી.) *n.* Way, manner, path.

॥१७७७८=॥१७७७७८ वि. देवना त-
रीकावाहुं, देवनी आलयललुनुं. नां. देव-
ना तरीका, देवनी आलयललु—रीतनांत.
(७७८+१७७, अ० ७७८ to measure.
अने ७७७७७७ उपरथी.) *cl.* That having
the ways of the Dévas, he whose
actions are those of the Dévas.
n. The manners and practices of
the Dévas.

॥१७७७८=॥१७७७८ अथवा ॥१७७७८
नां. मादो, लहर, ओलरी, पेट, डोडा.
(Arab. *ḥḍḍ* stomach.) *n.* The
stomach, the belly, the abdomen.

॥१७७७८=॥१७७७८ वि. काये-
दावाहुं, परमांलुवाहुं, कायेदासर रयेहुं.
कायेदाथी अनावेहुं. कि. वि. कायेदासर,
कायेदा परमांले. (७७८+१७७, अ०
७७८ to measure उपरथी.) *a.* Regu-
lated, proportioned, constructed
in accordance to rule, made
according to law. *ad.* Regular,
orderly.

॥१७७७८=॥१७७७८ नां.
भीनाई लोहंत, आवती दुनीआं. (७७८
+७७७, अ० ७७७७७७ heaven अने
७७७७७७ place, house उपरथी.) *n.* The
invisible world, the next world.

॥१७७७८=॥१७७७८ अथवा ॥१७७७८ सं. सर्व.
ले. अ. सर्व. डोड. उ. अ. डे, डारलु
डे, लेभडे. प्र. सर्व. डोडु? (Chald. *ḥ*,
Heb. *ḥ* [enlarged from *ḥ* and
ḥ] *pron.* interr. *who? what?*
Arab. *ḥ*, Syr. *ḥ* or *ḥ* *who?*

which?) *pron.* That, which,
some one. *conj.* That, because,
as. *int. pron.* Who?

॥१७७७८=॥१७७७८ नां. येरी, लूट.
(सं० मुष to steal, to rob, to plun-
der. मुष्क, a thief.) *n.* robbery,
plunder.

॥१७७७८=॥१७७७८ कि.
मारवुं, डोडवुं. २. मारी नांअवुं, लुवथी
मारवुं. (Chald. *ḥḥ* or *ḥḥ* to strike,
to smite, clap; *ḥḥ* to strike in
pieces, to shatter, to smite, to
punish. Syr. *ḥḥ*) *v.* To beat,
to strike, to smite. 2. To kill,
to slay.

॥१७७७८=॥१७७७८ वि. माहरी
उमरवालो, अहडती उमरवालो. (७७८+७७७
ने ७७७ प्रत्य लागी अनेला ७७७७७७ नो सं-
अशेष आकार. इ० ७७७ मोडुं, ए० उ-
मर.) *a.* Of advanced age, aged,
elderly.

॥१७७७८=॥१७७७८ थ. अ. थी, पासेथी, कसेथी,
मांथी; नुं, नो, नी. कि. वि. वगर, से-
वाअे, वतरोगे; करतां, थी. (Chald. *ḥ*
from, out of, from off, away
from, by, except, through, with-
out. to form the comparatives
of common adjectives, *e. g.* *ḥḥ*
better than, of, after. Syr. and
Arab. *ḥ*) *prep.* From, by,
with, from within, through, of.
ad. Without, besides, except,
than.

𐤒𐤓𐤌𐤀 = 𐤒𐤓𐤌𐤀 નાં. શબ્દ, વાક્ય, સં-
 ચ્યુત. ૨. ભાષા, સંભાષણ, ભાષણ. (Chald.
 𐤒𐤓 m. a word, expression, a sub-
 ject of talk, report, speech, com-
 mand. Syr. ܡܠܝܠ to speak.
 Samar. ܡܠܠ saying, word. Heb.
 מילה word. speech, conversation.)

n. A word, a term, an expres-
 sion. 2. Language, speech.

𐤒𐤓𐤌𐤀 = 𐤒𐤓𐤌𐤀 નાં. પાણી, જલ, આ-
 બ. (Chald. ܡܝ, Syr. ܡܝ, def.
 ܡܝܢܝܐ, water. Heb. מים (from
 𐤌) origin 'that which flows;
 hence.' pl. Water for drinking.
 Arab. ماء) n. Water.

— 3 —

𐤒𐤓𐤌𐤀 = 𐤒𐤓𐤌𐤀 કિ.
 રાખવું, પોતાનાં સ્વાધિનમાં ધરાવવું.
 (Chald. 𐤒𐤓 to be strong, mighty,
 powerful. Heb. 𐤒𐤓 to be strong,
 mighty, transf. to be wealthy,
 rich. Af. 𐤒𐤓 to possess. Arab.
 حَصِن to be firm.) v. To keep,
 to keep in ones possession.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 ઉ. અ. જો, અગર, અ-
 ગરએ, અગરજો. (અવઠ 𐤒𐤓 અથવા
 𐤒𐤓, સંઠ યદિ, if.) conj. If.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 નાં. ઇજદ, કૃત્રિ-
 શીતિ. (Chald. 𐤒𐤓 or 𐤒𐤓 to come,
 part. 𐤒𐤓, Syr. ܘܐ to come. Heb.
 𐤒𐤓) n. An Ijad, an angel.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 કિ.
 લાવનાર, લઈ આવનાર. (𐤒𐤓 to
 bring ઉપરથી. Chald. Hif. 𐤒𐤓
 (from 𐤒𐤓) to bring. Heb. Hiph.
 𐤒𐤓 imperat. bring.) a. A bringer,
 a bearer, a carrier.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 વિ.નાં.
 જાદુ પઠનાર, દેવને લગતું કેહનાર, વીરમંત્રી.
 ૨. અરાબ કરનાર, માંજીસને ખુદ બનાવ-
 નાર. (અવઠ 𐤒𐤓 sorcery 𐤒𐤓
 tongue, dialect. સંઠ ગુ અથવા ગુડ
 ષ. 1st cl. (ગવતે) to sound inarti-
 cularly.) n. A sorcerer, one
 who teaches things relating to
 the devil, a magician. 2. A
 corrupter, a corrupter of men.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 કિ.
 પોહચવું, આવવું. (Chald. 𐤒𐤓 and
 𐤒𐤓 to come, to reach, or extend,
 Samar. 𐤒𐤓 અથવા 𐤒𐤓 to arrive,
 Syr. ܘܐ, 𐤒𐤓 નો બીજો આકાર
 𐤒𐤓 કરીને વારિઘડીએ આપણને મલિ-
 છે, અને એ ખેડુની ઉત્પન્તી ઉપલાં સે-
 મીટીક ધાતુ ઉપરથી સેવનો 𐤒 અથવા 𐤒
 શરૂઆતમાં આવીને યાએલીછે.) v. To
 reach, to arrive.

𐤒 = 𐤒 કિ. ભ.
 કા. કર્મણી વા. મલથે. (𐤒 પાંચવું,

મેલવવું, આવ૦ ૭૫, સં૦ આપ, to obtain, to join ઉપરથી. ફી૦ ۱۰ (یاقتن)
 v. Will obtain, will meet.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. ઉઠવું, ઉભુ થવું. ૨. હેવાવું. (Chald. 𐎠𐎢𐎡 to be, to stand in a place, to stand fast, to live, to exist, like the Samar. 𐎠𐎢𐎡, Heb. 𐎠𐎢𐎡 the same, to stand, to arise, to endure. Syr. 𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢𐎡 to arise, live. Arab. قَامَ 𐎠𐎢𐎡 to arise, live. Arab. قَامَ (قَامَ) v. To get up, to arise, to come to an erect posture.
 2. To be.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. મારી નાંધવું, કાપી નાંધવું, કતલ કરવું. (Chald. 𐎠𐎢𐎡 to kill, to massacre. Aram. 𐎠𐎢𐎡, Syr. 𐎠𐎢𐎡 قَطَلَ, Arab. قَتَلَ to cut off. Heb. 𐎠𐎢𐎡 to kill, to slay. 𐎠𐎢𐎡 slaughter, murder.)
 v. To kill, to cut up, to massacre.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. ધજવું, યાદ કરવું, ભજવું, અરજી અથવા વીનંતી કરવી. (Heb. 𐎠𐎢𐎡 offering of sacrifice, feast for offering. 𐎠𐎢𐎡 to give, to present, ઉપરથી 𐎠𐎢𐎡 gift. Chald. 𐎠𐎢𐎡 idolatry, idolatrous worship, and 𐎠𐎢𐎡 bestowed, given.)
 v. To invoke, to pray, to worship.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. પકડીને લેઈ જવું, ધસડી લેઈ જવું, લેઈ જવું, અલાવવું. (Chald. 𐎠𐎢𐎡 to move, to move forward, to walk along gently. Hif. 𐎠𐎢𐎡 to make go

then, to lead, to conduct, to lead along, to bring forward, to offer. Heb. 𐎠𐎢𐎡 to bring, to lead, to cause to go in solemn procession, to deliver presents. Syr. 𐎠𐎢𐎡 or 𐎠𐎢𐎡 to bring, carry.)
 v. To lead, to conduct, to drag away, to walk or move forward.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. કહેવું, બોલવું. (Chald. 𐎠𐎢𐎡 or 𐎠𐎢𐎡 to speak, to relate, 𐎠𐎢𐎡 to talk. Heb. 𐎠𐎢𐎡 અને Syr. 𐎠𐎢𐎡 to speak.)
 v. To tell, to speak.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 નાં. લાગણી, દિલસોજી, અસર, યુજી. (ફ ને ભા. નાં. પ્રત્ય ૧૩૦ લાગીને Chald. 𐎠𐎢𐎡 a warm spring. 𐎠𐎢𐎡 to be warm ઉપરથી. Arab. 𐎠𐎢𐎡 to be hot) u. Sensibility, condiality, influence, effect.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. મરવું, મરણ પામવું. (Heb. 𐎠𐎢𐎡 to die, naturally or violently, 𐎠𐎢𐎡 a dying one, a dead one, a corpse. Chald. 𐎠𐎢𐎡 to die, of men or animals; to decay, of trees; to be desert, or waste of land. Arab. مات the seme. Syr. 𐎠𐎢𐎡 or 𐎠𐎢𐎡 to die.)
 v. To die, to cease to exist.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 અથવા 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. આપવું, બખ્શવું. ૨. પેદા કરવું. (Chald. 𐎠𐎢𐎡 to give, to reach forth, present, as a gift. Heb. 𐎠𐎢𐎡 to give, to expose (the

life,) Arab. وهب, Syr. (هَب) v. live, to exist, then to arise, to
 To give, to grant. 2. To create. become. Heb. הָבָה, Syr. هَوَا to
 1111111111=1111111111 कि. होवुं. be, to happen. Arab. (هَوِيَ) v.
 धवुं, अनवुं. (Chald. הָבָה to be, to To be, to happen, to be made.

1-1

1111111111=1111111111 वि. दुर, वेगलुं,
 अल्लखामेदुं. (Chald. דָּרָק distant,
 far, Targ. דָּרָק, דָּרָק, Heb. Chald.
 דָּרָק to separate, from a person or
 thing; to remove, to be away.
 Syr. رَخِق to be far from. Arab.
 دَحَق to remove far away.) α.
 Distant, apart, separate.

1111111111=1111111111 नां. नस, रग. (Pl. 1111111111,
 सं० प्रग्रहः a vein, 1111111111) n.
 The veins, the arteries.

1111111111=1111111111 वि. अराय, अरु.
 (1111111111 ने 1111111111 प्रत्य नोडाधने, अयव० 1111111111 to
 leave, to abandon. सं० रिच to
 divide, to scatter or separate (1111111111-
 परथी.) α. Evil, bad.

1111111111=1111111111 वि. सायुं,
 रास्त, वाज्ज्या, अरुं. (अयव० 1111111111
 right, तुं superl. 1111111111 उपरथी.
 1111111111 रास्त नां. 1111111111 truth,
 truthfulness.) α. True, right, just.

1111111111=1111111111 नां. सयय, कारयु.
 (1111111111 नक, अथवा 1111111111) n. Cause,
 reason.

1111111111=1111111111 वि. धयुं, कधारे. २.
 अणोरग, यल्लते दरल्लेनुं. (Chald.

1111111111 or 1111111111 great, 1111111111 multitude, mass,
 1111111111 f. of 1111111111 the great, the prin-
 cipal one.) α. Much, more. 2.
 Exalted; of high rank.

1111111111=1111111111 नां. नि. अराध, अरा-
 यी, नास. (Chald. 1111111111 badness, 1111111111
 to reduce to ruins, to beat in
 pieces.) n. Evil, wickedness,
 destruction, ruin.

1111111111=1111111111 वि. सुरदाल, नय-
 लुं. २. नापाय्मेदार, टकी नडी सके तेदुं.
 (1111111111+1111111111, अयव० 1111111111 to go, to go
 away. सं० रिग to go, to move.)
 α. Weak, feeble. 2. Perishable,
 unenduring.

1111111111=1111111111 नां. मोलकुं, सुय-
 डो, सुरत. २. सयय, कारयु. (अयव०
 1111111111 statue, 1111111111, सं० रूप,
 form, appearance.) n. The face,
 the countenance. 2. Cause, rea-
 son.

1111111111=1111111111 नां. तरिको, काय्मेदो, रवध-
 यो. (अयव० 1111111111 to go, सं० रुड to
 go, to move. 1111111111) n. Man-
 ners, ways, custom, practice.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 नां. तरीको, कायेदो, धारो. (अव० 𐩨𐩣𐩪 to go, तुं past part. 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 उपरथी. 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪) n. Practice, rule, custom.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 नां. माथुं, मथाइं. २. छेडो, अंत. ३. सरदार, सुप्य. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 head of animals 𐩨𐩣𐩪 top, head, chief thing. 𐩨𐩣𐩪 Aram. 𐩨𐩣𐩪, Syr. 𐩨𐩣𐩪 first, foremost, chief. 𐩨𐩣𐩪 the point, summit of a mountain, or of a tower. Heb. 𐩨𐩣𐩪, Arab. 𐩨𐩣𐩪) n. The head, the

top. 2. An extremity, an end. 3. A chief, a headman.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 नां. रवानेनो हकीम, आतमानु पापथी नीवारणु करनारो वैद अथवा दस्तुर. n. The physician of the soul, a Dastūr.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 अ० 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 नां. पग. २. टांरियो, टंग, टंगडी. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 the foot, step, pace. Heb. 𐩨𐩣𐩪, Syr. 𐩨𐩣𐩪 a foot, Arab. 𐩨𐩣𐩪) n. A foot. 2. A leg.

5-5

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 पु. सर्व. तमो. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 or 𐩨𐩣𐩪 m. you, अथवा your ने उपसर्ग तरीके 𐩨𐩣𐩪 नोडाधने. 𐩨𐩣𐩪 लुवुं के पहलवी भाषामां 𐩨𐩣𐩪 अथवा 𐩨𐩣𐩪 हुं, अने 𐩨𐩣𐩪—𐩨𐩣𐩪 ह्मो, तथा 𐩨𐩣𐩪—𐩨𐩣𐩪 तुं, अने 𐩨𐩣𐩪—𐩨𐩣𐩪 तमो, धत्यादी पु-रुष सर्वनांमो वपरायेलाछे, तेह्नी उतप-नती मेमीठीक भाषाने लगतां सर्वनां-मो उपरथा थायेलीछे. न्मके Chald. 𐩨𐩣𐩪 = my, 𐩨𐩣𐩪 = thy, 𐩨𐩣𐩪 = our, 𐩨𐩣𐩪 = 𐩨𐩣𐩪, अथवा 𐩨𐩣𐩪 = your, ने उ-पली भाषामां पीछ वीलकतीने सार् उपसर्ग तरीके 𐩨𐩣𐩪 नोडाधने 𐩨𐩣𐩪, 𐩨𐩣𐩪, 𐩨𐩣𐩪 धत्यादी सर्वनांमो अनेलाछे, ते अरोपर आये उपलां पहलवी सर्वनांमोने मजतां आवेछे.) pers. pron. You.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 वि. पाहुं, उल-हुं. कि. वि. इरीथी, पीछ भरतमे, वली,

पछी, पछवाडेथी. नां. अटकाव, अंटी. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 + 𐩨𐩣𐩪 the backside, the west, the back, behind, later, in the future. Heb. 𐩨𐩣𐩪 retro, or with face turned away, in future.) a. Back again, in the reverse direction. ad. Again, a second time, after, afterwards. n. A prohibition, a stoppage.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 पु. सर्व. आपणु, आ-पडे, ह्मो. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 our अथवा 𐩨𐩣𐩪) pers. pron. We.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 कि. वि. आगल, सामे, सु-सुप्य. (Chald. 𐩨𐩣𐩪 to the front part, i. e. before.) ad. Ahead, opposite, in front.

𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 = 𐩨𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 अथवा 𐩨𐩣𐩪 केव. वि. ३०, तीस. (आये शुद्धनो असल धर्मलो)

૩—૬૫૭ હોવા જોઈએ, પણ મારા ધારવા પરમાણે ૬ ફેરવાઈને ૭ થવાથી તેહનો આકાર ૭ કરીને થયો છે, અને તે ઉપરથી હમાએ તેહને હીઅર ૬—૭૬૬ lā'mēd ને બદલે કાંઈએક ફેરફારથી બનેલો સંપ્રશ્ન આકાર ગણાવે અતરે ૬૫૭ અથવા ૬૫૮ કરીને વાંચ્યો છે. અરબી તેમજ હાલની આપણી ફારસી ભાષામાં ૬૬૬ ના કાએદાની સહમજ મુજબ ૭ અપશર ૩૦) ની સંખ્યાના અરથને સાર વપરાયે છે. આએ ધમિલાને સાધારણ રીતે ૭=૭૫૭ કરીને પેહલવી વીદ્યાર્થીઓ વાંચતા આવેઆ છે, પણ તે ઉકલાણુ તપાસથી જોતાં બુલ બરુલુ દેખાયે છે.) a. Thirty.

૭૫૭ નાં. મોહરાર્ધ, યુજોરગી, કીરતી. (Chald. ૭૫૭ to glow ઉપરથી ૭ નો, થાઈને બનેલો આકાર.) n. Greatness, venerableness, glory.

૭૬૬=૭૬૬૫૭ અથવા ૭૬૬=૭૬૬૫૭ નાં. દેલ, દીલ. (Chald. ૭૬૬ and ૭૬૬ the heart, as the seat of life. Aram. ૭૬૬, ૭૬૬, Syr. ૭૬૬,

Arab. ૭૬૬, Heb. ૭૬૬) n. The heart.

૭૬૬=૭૬૬૫૭૬૬ ઉપ. સાથે, મારફતે, કરી, પાસેથી, કણેથી. (Chald. ૭૬૬ (for ૭૬૬) by, with, at. Heb. ૭૬૬, Syr. ૭૬૬ to join, associate.) prep. With, through, by means of, by, from.

૭૬૬=૭૬૬૫૭૬૬ વિ. વગર હસ્તીવાલું, નાબુદ થાયેલું, રદ થાયેલું, જેહની હએઆતી નહી રહેલી હોએ તે. (Chald. ૭૬૬ there is not, ઉપરથી. Targ. ૭૬૬, ૭૬૬, Syr. ૭૬૬, Arab. ૭૬૬) a. Non-existent, that which is annihilated, that which is cancelled, that which does not live.

૭૬૬=૭૬૬૫૭૬૬૫૭૬૬ ક્રિ. વગર હસ્તીવાલું થવું, નાબુદ થવું, રદ થવું, હયાતી વગરનું બનવું. (૭૬૬ ને ૭૬૬ પ્રત્ય જોડાઈને.) v. To be non-existent, to be annihilated, to become without life, to be cancelled.

૭—૧

૭૭૭=૭૭૭૫૭૭૫૭૭ ક્રિ. પકડવું, ધરવું. ૨. પકડી રાખવું. (Chald. ૭૭૭ to lay hold of, seize, take. Arab. ૭૭૭, Heb. ૭૭૭; સેમીટીક ૭, ૭ અને ૭ નો પેહલવીમાં ૭—૭ થાયેલો આપણને મલે છે, જેમકે ૭—upon તું ૭, ૭૭૭ to go, ઉપરથી ૭૭૭; ૭૭૭ to flee, ઉપરથી ૭૭૭) v. To seize, to lay hold of. 2. To keep seized.

૭૭૭=૭૭૭૫૭૭૫૭૭ વિ. ઉમદા, ચહડતે દરજજેનું. (અવ૦ ૭૭૭ to bring up, to draw. ૭૭૭) a. Superior, rich, high.

૭૭૭=૭૭૭૫૭૭૫૭૭ ક્રિ. ઉમદા બદલો મેલવો, ચહડતો હક મેલવો. (૭૭૭ + ૭૭૭ + ૭) v. To obtain a rich reward, to obtain high privilege.

𐎠𐎢𐎡𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 નાં. સોધ, જાલ, તપાસ. ૨. કાલજી, દીલસોજી. (અવ૦ઉપ. 𐎠𐎢+ 𐎠 to seek, to search, ઉપરથી.) n. Search, investigation, scrutiny. 2. Solicitudude, care, cordiality.

𐎠𐎢𐎡 = 𐎠𐎢𐎡 વિ. ઓતમ, ઉમદા, અદ્વતે દરજ્જેનું. (જુઓ ૧૩૩૧) α. Excellent, superior, best.

𐎠𐎢𐎡 = 𐎠𐎢𐎡 નાં. ગરજ, મુથલું, કુતકું. (અવ૦ 𐎠𐎢𐎡 club, pestle. સં૦ વજ્ર, ક્કોઝ, ક્કોઝ) n. Battle-axe, a club, a bludgeon.

𐎠𐎢𐎡𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎠 ક્રિ. જવું, યુજરી જવું, યુજરવું. ૨. પાછું જવું, પાછું ફરવું. ૩. થવું, રહેવું. (Chald. 𐎠𐎢 to go, to vanish, to go away. Syr. 𐎠𐎢, Targ. 𐎠𐎢, Chald. 𐎠𐎢 to remove. Arab. 𐎠𐎢, Chald. 𐎠𐎢 to turn, to return home. Syr. 𐎠𐎢, Targ. 𐎠𐎢) v. To go, to pass away. 2. To go back, to return. 3. To happen, to remain.

𐎠 = 𐎠-𐎠 ક્રિ. વિ. શુધી, લગી, તલક, વેર. ઉ. અ. જ્યાંહાંશુધી, જ્યાંહાંલગી. (Chald. 𐎠 until, till, while, so that.) ad. Till, until, up to, as far as. conj. As long as.

𐎠 𐎠𐎢𐎡 = 𐎠 𐎠𐎢𐎡 નાં. અરાય આસીઅત, નાસકારક ખવાસ. (અ. ને. વ. 𐎠 𐎠𐎢𐎡— 𐎠 𐎠𐎢𐎡 અ. રાય આસીઅતો. અવ૦ 𐎠, સં૦ 𐎠)

to perish, ઉપરથી past. part. 𐎠𐎢𐎡 નષ્ટ last, destroyed, ની આગલ ઉપ. 𐎠, વિ જોડાઈને, તે ઉપરથી 𐎠, અને તેહને 𐎠 જોડાઈને 𐎠 𐎠𐎢𐎡) n. Evil disposition, ill-nature, destructive disposition.

𐎠 𐎠𐎢𐎡 = 𐎠 𐎠𐎢𐎡 ભા. નાં. બખીલી, નેહસીઅત, કંજુસી. (અવ૦ 𐎠), સં૦ બન્ધ to hind, ઉપરથી 𐎠, અને 𐎠 to inake, to do, ઉપરથી 𐎠 maker, ને ભા. નાં. પ્રત્ય 𐎠 જોડાઈને 𐎠, ક્કો (𐎠𐎢) n. Miserliness, stinginess.

𐎠 𐎠𐎢𐎡 = 𐎠 𐎠𐎢𐎡 ભા. નાં. મરજી, શોક, ઈચ્છા. (𐎠 𐎠𐎢𐎡 નો સંખ્યેય આકાર. અવ૦ 𐎠, to choose. સં૦ વર to desire. ક્કો 𐎠) n. Wish, desire.

𐎠 𐎠𐎢𐎡 = 𐎠 𐎠𐎢𐎡 ક્રિ. પસંદ કરવું, ઈમાંન લાવવું. વિ. પસંદ કરનાર, વીસવાસ રાખનાર. (𐎠 𐎠𐎢𐎡 ને 𐎠 પ્રત્ય જોડાઈને.) v. To approve, to put faith in. α. One who approves, a believer.

𐎠 = 𐎠 નાં. યુરો હવસ, યુરો શોક. ૨. વરૂન દેવ, અથવા યુરો હવસને ઉત્પન કરનારી ગેબી મકતી. (અવ૦ 𐎠- 𐎠 ઉપરથી.) n. Evil passion, evil desire. 2. Varún Déva or the invisible power that gives rise to evil passions.

𐎠 = 𐎠 નાં. બાલ, ફેશ. (અવ૦ 𐎠 hair, સં૦ વૂજન.) n. Hair.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠
 નાં. ખેડતનો બલદ, ખેતીનો બલદ. (અવ૦
 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 to work ઉપરથી. 𐎠𐎢𐎡, 𐎠𐎢𐎡
 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠, એ Chald. 𐎠𐎢 an ox, a heifer.
 Heb. 𐎠𐎢, Arab. 𐎠𐎢, Syr. 𐎠𐎢)
 n. An ox used for ploughing.

𐎠𐎢 = 𐎠𐎢 ઉપ. ઉપર; માં, અંદર,
 તરફ, ગમ, પાસે, નજદીક; સાથે. ખીજ
 તથા ચોથી વી. ને, વાસ્તે. સાર; પાસેથી,
 કણેથી; સાંભળે, વિરુદ્ધ. (Chald. 𐎠𐎢
 over, upon, above, with, at, for,
 by, about, around, according
 to, although, on account of, for
 the sake of, against, to, unto,
 or dative. 𐎠𐎢 towards, at; Heb.
 𐎠𐎢) prep. On, in, within, among,
 at, towards, by, beside, near,
 close to, with. Sign of the
 second and fourth case. To,
 for, by the side of, from, against,
 opposed to.

𐎠𐎢 = 𐎠𐎢 સં. તે, પેલું. (Chald.
 𐎠𐎢, Heb. 𐎠𐎢 or 𐎠𐎢, dem. pron.
 that.) pron. That.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠
 ક્રિ. ખાવું, જમવું, ઝોરાક ખાવો.
 (Chald. 𐎠𐎢 to take food, to taste.
 ઉપરથી બનેલો (passive-reflexive
 form) 𐎠𐎢 Arab. 𐎠𐎢 નાં વ-
 જન પરમાણે 𐎠𐎢 ને બદલે 𐎠 નીકલી
 𐎠 ને બદલે 𐎠 વપરાઈને 𐎠𐎢
 બનીઉંછે, અને શરૂઆતમાં આવેલો 𐎠
 એ 𐎠 ને બદલે જોમ ખીજ યોલિમાં આ-

વેછે તેમ અંતર આવેલોછે.) v. To eat,
 to take food.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠
 નાં. સાંભલવાની શક્તિ, સાંભલવાની ઇંદ્રિ-
 ર. સાંભલાણુ, અથવા જે કાંઈ સાંભલાયે તે.
 (𐎠𐎢 સાંભલવું, તે ઉપરથી 𐎠 ને બા.
 વા.નાં. 𐎠 પ્રત્ય લાગીને. (Chald. 𐎠
 to give ear to, to hear. Nif. 𐎠
 to be heard. Hif. 𐎠 to cause
 to hear, to let be hear. Heb. 𐎠
 to hearken to, to hear. Hif. 𐎠
 to cause some one to hear, to
 let some one hear, to proclaim,
 announce. Arab. 𐎠 to hear.
 Syr. 𐎠; જેમ કેટલાએક સેમીટીક શ-
 બ્દોની આગલ વપરાયેલા * અથવા *
 અને 𐎠 ને બદલે પેહલવીમાં 𐎠—𐎠 બનેલો-
 છે, તેમ કેટલાએક યોલિની સેવટે વપરા-
 યેલા મજકુર અખશરને બદલે 𐎠 અથ-
 વા 𐎠 આપણને મલેછે. જેમકે Chald.
 𐎠 to wish, to desire, to will.
 𐎠 or 𐎠 the eye, 𐎠 the mouth,
 𐎠 the back. Syr. 𐎠 fortune.
 𐎠 to become-like, 𐎠 what. ઉપ-
 રથી પેહલવી 𐎠 to wish, 𐎠 the
 eye; 𐎠 the mouth; 𐎠 the
 back; 𐎠 fortune; 𐎠 to be-
 come like; 𐎠 what.) n. The
 sense of hearing. 2. Hearing,
 that which is heard.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ક્રિ. કરવું,
 બનાવવું, બજા લાવવું. (Chald. 𐎠
 to perform heavy work, to serve,
 to do service before, to worship,

to work; 𐤒𐤓 to make, to do. Heb. 𐤒𐤓, Syr. 𐤒𐤓) v. To do, to make, to perform, to accomplish.

𐤒𐤓𐤕𐤓 = 𐤒𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 વિ. દેહથતનાક, ખીહીકલુ, ભયે ભરેલું. (જો આયે શબ્દનો ઉચ્ચાર 𐤒𐤓𐤕𐤓 કરીએતો તે Semitic થડે, અને Chald. 𐤒𐤓 to be afraid ઉપરથી બનેલા *pass. part.* 𐤒𐤓𐤕𐤓 *fearful* ને કાંઈએક અપ્પશરના ફેરફારે તે મલેછે. પણ જો એને ધરિંની ગણીએતો તેહનો ઉચ્ચાર 𐤒𐤓𐤕𐤓 કરીને થવો જોઈએ, અને તે હાલની ફારસીમાં વપરાતા 𐤒𐤓𐤕𐤓 બાલ સાથે મલેછે, જેહનો અરથ 'ધાર્તી' અથવા 'ખીહીક' નો થાયેછે, અને તે ઉપરથી 𐤒𐤓𐤕𐤓 અથવા 𐤒𐤓𐤕𐤓 ક્રિયાપદ બનેલાછે; અને આયે ખીજો ઉચ્ચાર હમોને વધારે વાજબી દેખાયેછે.) α. Terrible, dreadful, that causes fear.

𐤒𐤓𐤕𐤓 = 𐤒𐤓𐤕𐤓 નાં. ગોલાંમખારગી કરનાર. ૨. ઈતીમ, ઘણીધોરી વગરનું. (અવં 𐤒𐤓𐤕𐤓 ગોલાંમખારગી કરનાર; 𐤒𐤓 to throw, to whelp ઉપરથી. અને ઈતીમ, ને વાસ્તે વપરાએલા શબ્દની ઉત્પત્તી 𐤒𐤓 + 𐤒𐤓 to go, ઉપરથી. સં વિપત્તિ, adversity. 𐤒𐤓 𐤒𐤓) n. A sodomist. 2. That which has no owner, a thing belonging to nobody.

𐤒𐤓𐤕𐤓 = 𐤒𐤓𐤕𐤓 નાં. ગોલાંમખારગી કરાવનાર. (અવં 𐤒𐤓𐤕𐤓) n. One who causes sodomy to be committed, the passive person in an act of sodomy.

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓-𐤒𐤓 વિ. ભલી પ્રહીવાલો. (જો નો સંશ્લેષ આકાર 𐤒𐤓 અવં 𐤒𐤓 good; 𐤒𐤓 conscience ઉપરથી.) α. Of a good disposition, well-minded.

— ૭ —

𐤒𐤓 = 𐤒𐤓 વિ. ઘટવું, વાજબી, લાયક, યોગીય. (𐤒 ને 𐤓 પ્રત્ય લાગીને; અવસ્તા 𐤒 to be decent, ઉપરથી. કિ. 𐤒, 𐤒) α. Merited, just, deserving, suitable, fit.

𐤒 = 𐤒 વિ. જવું રેહનાર, નાપાયેદાર, કાએમ નહી રેહનાર.

(અવં 𐤒 to pass by, to go past, ઉપરથી. 𐤒 𐤒 કિ. વિ. 𐤒 to pass by.) α. Transitory, ephemeral, vanishing.

𐤒 = 𐤒 કિ. ઢાંકવું, છુપાવું. ૨. ઢાંકાઈ જવું. ૩. દાખી રેવું, દાખી નાંખવું. (અવં 𐤒 to hide, to conceal, ઉપરથી. 𐤒 𐤒) v. To hide, to conceal. 2. To be

covered up. 3. To press down, to suppress.

ⲉⲗⲓⲛⲓⲁⲓ = ⲉⲗⲓⲛⲓⲁⲓ વિ. ભુકું, યુરું, અરાય, નકારું, જાણ. (Chald. ⲛⲁⲣ to be bad, ill-smelling, stinking. Aram. ⲛⲁⲣ and ⲛⲁⲣ, Arab. شَر, Heb. ⲛⲁⲣ turning away from the law, apostasy, backsliding, sin, offence.) α. Bad, evil, wicked.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ-ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲉⲗⲓⲛⲓⲁⲓ ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ વિ. ફાયદાવાલું કરનાર, નફાકારક બનાવનાર. (ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ ફાયદામંદ, ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ કરનાર.) α. One who or that which makes profitable or advantageous.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ નાં. શીસું, સીસું. (અવન શીસ lead, ફીસ سرب) n. Lead.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ બા. નાં. અંદીવાંનપણું, કેદીપણું, અંદી, કેદ. (ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ + ⲛⲁⲣ, Chald. ⲛⲁⲣ to close, the mouth, to stop up, a spring. Heb. ⲛⲁⲣ, Arab. سكر to dam, ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ કેદ કરવું, અંદ કરવું.) n. The state of a prisoner, imprisonment.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ નાં. ફકીર, મીસકીન, મુકલેસ, કંગાલ. (Chald. ⲛⲁⲣ to be low, to be poor. Arab. سكين to be poor, needy. ⲛⲁⲣ to be impoverished, reduced. ⲛⲁⲣ one impoverished, or poor. Arab. مسكين બા. નાં. મુસકીન કંગાલીઆત.) n. A pauper, a beggar, a destitute person.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ નાં. શહેર, નગર, નગરી. (અવન શહેર, ફીસ city.) n. A city, a town.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ ક્રિ. મોકલવું. (Chald. ⲛⲁⲣ to send off.

Syr. شدر, Arab. شَدْر) v. To send, to despatch.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ નાં. વરસ, સાલ. (Chald. ⲛⲁⲣ a year. Heb. שנה, Arab. سنة) n. An year.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ વિ. સારું, બહુ, યુનગારું. (Chald. ⲛⲁⲣ beautiful, lovely, fair. Heb. שפה beauty.) n. Good, efficacious.

ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ = ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ અથવા ⲛⲁⲣⲓⲁⲓ નાં. પાદશાહ, નીઆધીશ. ૨. સક્તીવાંન, લાએક, યોગીય. (Chald. ⲛⲁⲣ to rule, to have power, ઉપરથી. ⲛⲁⲣ a ruler. ⲛⲁⲣ dominion, power. ⲛⲁⲣ આરે આએ શીસું બાલ કોઈની ક્રિયાપદની આગલ અથવા પાછલ આવેછે તેઆરે તે સક્યાર્થની નીશાંન દાબલ વપરાયેછે.) n. A king, a judge. 2. Powerful, suitable, deserving, worthy.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠
କ୍ରି. ଛାଡ଼ି
ଦେବୁ, ପଦ୍ମୁଁ ମେଲପୁଁ. (Chald. 𐎢𐎡𐎢 to
leave, to release, to leave behind,
to forsake.) v. To leave off, to
release, to forsake.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠
ବି. କାଳୁଁ,
ଶିଳା. (𐎠𐎢𐎡𐎢+𐎢𐎠𐎢𐎠 ପ୍ରତ୍ୟ ଲାଗିନି, 𐎠𐎢𐎡𐎢
𐎠𐎢𐎡𐎢, 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢 night, 𐎠𐎢𐎡𐎢. 𐎠𐎢
𐎠𐎢𐎡, 𐎠𐎢𐎡) a. Black.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠
ବି. ସଞ୍ଜୀ.
ଆପନାର, ଧନି କରିନାର, ଦୁ:ଖକାରକ. (𐎠𐎢𐎡
ନେ 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢 𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢𐎡
ପ୍ରତ୍ୟ 𐎠𐎢 ଲାଗିନି.. Chald. 𐎢𐎡𐎢 to de-
stroy. Heb. 𐎢𐎡𐎢 tearing to
pieces, 𐎠𐎢𐎡𐎢.) a. That causes
hardship, pain-giving, painful,
injurious.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠𐎢𐎠
ବି. ଶୈଶନୀ
ବାସୁଁ, ଶୈଶନ, ଅକ୍ଷୟ ଭରଣୁ. (𐎠𐎢𐎡+𐎢,
𐎠𐎢𐎡+𐎢,

𐎠𐎢𐎡𐎢 to glitter, to shine,
𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢𐎡𐎢 bright. 𐎠𐎢𐎡
brightness, light.) a. Bright,
luminous, shining.

𐎠𐎢𐎡𐎢=𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢. ଦେବ, ସେତାନ.
(Chald. 𐎢𐎡𐎢 to turn aside, to be-
come faithless, 𐎠𐎢𐎡𐎢 an
apostate, one who has turned
aside, an unjust judge, Heb. 𐎢𐎡,
Aram. 𐎢𐎡, Syr. 𐎢𐎡, Arab.
𐎠𐎢𐎡) n. A Déva, Satan, a
fiend.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠-𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠=𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎠
କ୍ରି. ଦୋସୁଁ, 𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢𐎡 କରିବୁଁ, ବିଚ୍ଚରି 𐎠-
𐎢𐎡. (𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢𐎡 to be or become
pure or purified. 𐎠𐎢𐎡 or
𐎠𐎢𐎡) v. To wash, to lave,
to rinse with water.

— ୩ —

𐎠𐎢𐎡𐎢=𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢. ଭେଦ, 𐎠-
𐎢. (Chald. 𐎢𐎡𐎢 desire, wish,
𐎢𐎡𐎢 desirableness, loveliness.) n.
Hope, expectation, wish, desire.

𐎠𐎢𐎡𐎢=𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢. ଭେଦବାସୁଁ,
𐎠𐎢. a. Hopeful, desirous,
expectant.

𐎠𐎢𐎡𐎢=𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢. 𐎠𐎢.
କ୍ରି. ଦୀକ୍ଷାସ ରାଧ୍ୟୋ, ଭରଣୋ ରାଧ୍ୟୋ.
(𐎠𐎢𐎡+𐎢+𐎢 ପ୍ରତ୍ୟ ଲାଗିନି Chald. Hif.
𐎢𐎡𐎢 to trust, to give faith. 𐎢𐎡
to stand firm, 𐎠𐎢. Arab. 𐎢𐎡,

Syr. 𐎢𐎡, Targ. 𐎢𐎡, Heb 𐎢𐎡.
𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢 𐎠𐎢) v.
To trust, to rely upon, to con-
fide in.

𐎠𐎢𐎡𐎢=𐎠𐎢𐎡𐎢 𐎠𐎢.
𐎠𐎢𐎡 କରିନାର - 𐎠𐎢𐎡 - 𐎠𐎢 𐎠𐎢.
(𐎠𐎢+𐎢+𐎢, 𐎠𐎢𐎡 𐎠𐎢𐎡 robber,
highwayman, 𐎠𐎢 𐎠𐎢 body,
𐎠𐎢.) n. A robber, an high-
wayman, a plunderer.

𐎠𐎢=𐎠𐎢 𐎠𐎢. 𐎠𐎢. 𐎠𐎢, 𐎠𐎢,
(Chald. 𐎢𐎡 or 𐎢𐎡 this, that, here,
there, now, then. Arab. 𐎢𐎡,

Syr. ܐܢ , Aram. ܐܢ , Heb. ܐܢ)
pron. This, that.

ܐܘܡܐ=ܐܘܡܐܘܢ વિ. દુખી, ઇન્નિવા-
લું, હલક. (ܐ + ને ܘ પ્રત્ય લાગીને ;
અવ૦ ܐܘܡ , સં૦ હન to hurt, ઉપરથી.
ભા. નાં. ܐܘܡܐ—ܐܘܡܐܘܢ અથવા ܐܘܡܐ-
ܐܘܡܐ) α. miserable, wretched,
suffering.

ܥܡܐ=ܥܡܐܘܢ નાં. લોક, પ્રજા, ૫-
લકત. (Chald. ܥܡ + ܐܢ the people.
Arab. ܥܡ) n. The people, sub-
jects.

ܥܡܘܢܐ=ܥܡܘܢܐܘܢܐ વિ. ܥܡܘܢܐ
એકઠું કરવું, જમાવ કરવું, સંગ્રહ કરવો,
ભેગું કરવું. (અવ૦ ઉપ. ܥܡܘܢ with,
to gether, ܥܡܢ to make, to do,
ઉપરથી. ܥܡܘܢ ܥܡܘܢ) v. To collect,
to gather together, to assemble.

ܥܡܘܢܐ=ܥܡܘܢܐܘܢܐ અ. ܥܡܘܢܐ
નાં. લોક, જમાત, આદમીઓનો સંગ્રહ.
(અવ૦ ܥܡ + ܐ) ને સેમીટીક ܥܡ જોડા-
ધને ; ܥܡ ܥܡ) n. People, a
sect, an assemblage of men, a
community.

ܥܡܐ=ܥܡܐ વિ. સાથે, એકમલતું.
(અવ૦ ܥܡ with ઉપરથી. ܥܡ)
prep. With, along with.

ܥܡܐܘܢ=ܥܡܐܘܢ વિ. હિમતવાં-
ન, હિમતવાલું, હિમતી. (અવ૦ ܥܡܐܘܢ
strong, ઉપરથી.) α Brave, cou-
rageous.

ܥܡܐ=ܥܡܐ સર્વ. તેજ, એજ.
(અવ૦ ܥܡ the same.) prep. The
same, the very same.

ܥܡܐܘܢܐ=ܥܡܐܘܢܐ વિ. ભા.
નાં. મીતરાચારી, પરીતી, દોસ્તી. (ܥܡ
ܥܡ) n. Friendship, mutual
good-feeling.

ܥܡܐ=ܥܡ વિ. એકેએક, હરેએક, પ્ર-
ત્યેક. ૨. સઘલું, તમામ, ખીલકુલ.
(અવ૦ ܥܡ, સં૦ સર્વ all, whole,
entire, ܥܡ) α. Each, every.
2. All, whole, entire.

ܥܡܐܘܢܐ=ܥܡܐܘܢܐ નાં. ઉત્તરો પા-
હડ, અલબરજ. (અવ૦ ܥܡܐ ,
ܥܡܐ) n. A high mountain,
mount Albúruz.

ܥܡܐ=ܥܡ વિ. પાક, પવિતર,
અશો. (ܥܡ નો ખીજો આકાર.
અવ૦ ܥܡ nom. ܥܡ clean,
pure, ઉપરથી.) α. Holy, pure.

ܥܡܐ=ܥܡ વિ. નીચ વહેઆ અથવા નીચાઈ
કરવી. ૨. દુશમની—અદાવત કરવી.
(ܥܡ + ܥܡ , અવ૦ ܥܡ enmity
અને ܥܡ to do, ઉપરથી.) v. To be
mean. 2. To bear enmity, to
be inimical.

ܥܡܐ=ܥܡ વિ. ડાબું, ડાબું, ડાબા
હાથ તરફનું. (ܥܡ ડાબું ડાબા હાથ, અવ૦
ܥܡ left, ઉપરથી.) α. Left, on
the left hand.

ܥܡܐ=ܥܡ નાં. શાગેરદ,
વિદ્યાર્થી, શિષ્ય, ચેલો, શાગિદં. (અવ૦
ܥܡ scholar, ઉપરથી.) n. A
disciple, a scholar, a pupil.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 વિ. બરાબર, એકસરખું, માફકનું. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 equal, similar.) α. Equal, similar, suitable.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં બાલવાની કાઠી, બાલવાના લાકડાં. (Chald. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 dried lungs, brush-wood. Arab. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 fuel.) n. Fuel.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં જીભ, જીભલી, જીભાં. ૨. ભાષા, જીભાં. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 અથવા 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 tongue, language, ઉપરથી. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) n. The tongue. 2. A language.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 વિ. હોનરમંદ, હિકમતી. ૨. સદગુણી, વુખીવાં. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 virtue, ને વિ. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 પ્રત્ય લાગીને. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) α. Well-skilled in art, full of resources. 2. Possessing good qualities, virtuous.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 ફિ. સારી આએપત મેલવવી, સારો બદલો મેલવવો, નાં. સારી આએપત, સારો બદલો. (𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁, અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 good, 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 income, ઉપરથી. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) v. To obtain a good reward or income. n. Good income or reward.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 અથવા 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. લોકો, લોક, પ્રજા. (𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 having the

body. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. પ્રત્ય 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 અને 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 body, ઉપરથી. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) n. The people, the populace, subjects.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. સાપ, સર્પ. (Arab. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 serpent. Chald. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 inhabitant of the caves.) n. A snake, a serpent.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. ધર્મની કેલવણી આપનાર, ઉરતાદ, શિકવનાર, શિક્ષક. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 master of doctrine. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁, 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) n. A teacher, a religious teacher

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. ગોરસો, યુરસો, રીશ, ક્રોધ. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 anger, wrath. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) n. Anger, resentment, wrath.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 નાં. મોહત, હલાકી. (અવં 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 death, decease. 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) n. Death, hardship.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 વિ. મોહતને લગતું ક્રમાંન આપનાર, હલાકીને લગતી સલા આપનાર. α. He who gives precepts that lead to death, an adviser to evil.

𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 = 𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁 વિ. મોહતને મેલવનાર, નોકશાંન પાંમનાર. (𐎠𐎢𐎽𐎢𐏁) α. One who seeks death, one who comes by harm.

ෆෆ ශ්‍රී පාඨක.

අංක.	පාඨ.	• පාඨය.	ශ්‍රී.
21	10	••••	• ශ්‍රී
22	1, 3, 13	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
32	6	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
34	3	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
42	4	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
42	11	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
43	4	••••	• ශ්‍රී
44	10	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
44	21	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
47	15	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
48	21	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
40	1	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
40	12	••••	• ශ්‍රී
43	3	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
44	4	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
47	2	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී
48	4	• ශ්‍රී	• ශ්‍රී

આએ પુસ્તકને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું બંદ શુદ્ધી પત્રક.

સંદેહ.	સંતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨	૧૯	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨	૧૮જેલ-જેલ
૨	૨૧જેલ-જેલ
૪	૨, ૬	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ
૪	૧૮	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ
૮	૫જેલ
૮-૧૦	૮, ૧૫.	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ, .જેલ-જેલ
૧૧	૬, ૯	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૧૨	૨	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૧૬	૬	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૧૬	૬, ૯, ૧૦	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૧૭	૧૧	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૧૮	૧	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૦	૧૭	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૦	૧૯	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૧	૧૦	.જેલ	.જેલ
૨૨	૧૧	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૩	૨૦	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૫	૯	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૫	૧૨	.જેલ	.જેલ
૨૬	૪	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૬	૫	.જેલ	.જેલ
૨૬	૧૧, ૧૩	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ
૨૬	૨૦	.જેલ-જેલ	.જેલ-જેલ

9 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

(42) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

على ما ذكرنا في سائر الآيات من أن الله تعالى هو الذي
 خلق كل شيء وهدى السبل الفاسقة. وفي قوله تعالى
 ما أتى الله من شيء إلا نزلنا به آياتنا بينات
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 القرآن عليك إلا بالحق ووهبنا لك القرآن
 تتلى وترادى به اليتيم والمظلوم. وفي قوله
 تعالى وما نزلنا من شيء إلا أنزلناه بالقرآن
 مذكرا ونذيرا. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون.

(١٤٤) ﴿١﴾ وما أتى الله من شيء إلا نزلنا به آياتنا بينات
 لعلهم يرجعون.

﴿٢﴾ وما نزلنا من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون. وفي قوله تعالى وما نزلنا
 من شيء إلا أنزلناه بالقرآن مذكرا ونذيرا
 لعلهم يرجعون.

સત્યસી. નમઃ. ભગવતે. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.

(૫૨) વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.

વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.

(૫૩) વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.
વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.

વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ. વગિર્ભગવત્સુ.

† આમ્ને શબ્દને અર્થે પેહલવી લખાણમાં ૫૫૦૦ ખાલ મળેછે, તે નકલ કર-
નારની ભુલથી ૫૫૦૦ માંનો, નીકલી જવાને લીધે અનેકું છે, તેથી હમોએ અતરે
તે ખાલને શુધારીને તેહનો ઉચ્ચાર લખેઓછે.

سرگذشت دربار شاهنشاهی صفوی در سده شانزدهم
 و هجدهم قمری در ایران و هند و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان
 و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

۱} (۵۹) هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

۲} هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

۳} هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان و هندوستان

وہاں ہے۔ ایک۔ ۱۷۔ وہاں ہے۔ ۱۸۔ وہاں ہے۔ ۱۹۔ وہاں ہے۔
۲۰۔ وہاں ہے۔ ۲۱۔ وہاں ہے۔ ۲۲۔ وہاں ہے۔ ۲۳۔ وہاں ہے۔

{ 1 } (۱۷) وہاں ہے۔ ۱۸۔ ۱۹۔ ۲۰۔ ۲۱۔ ۲۲۔ ۲۳۔

۲۴۔ ۲۵۔ ۲۶۔ ۲۷۔ ۲۸۔ ۲۹۔ ۳۰۔ ۳۱۔

۳۲۔ ۳۳۔ ۳۴۔ ۳۵۔ ۳۶۔ ۳۷۔ ۳۸۔

{ 2 } ۳۹۔ ۴۰۔ ۴۱۔ ۴۲۔ ۴۳۔ ۴۴۔ ۴۵۔ ۴۶۔

۴۷۔ ۴۸۔ ۴۹۔ ۵۰۔ ۵۱۔ ۵۲۔ ۵۳۔ ۵۴۔

۵۵۔ ۵۶۔ ۵۷۔ ۵۸۔ ۵۹۔ ۶۰۔ ۶۱۔ ۶۲۔

{ 3 } ۶۳۔ ۶۴۔ ۶۵۔ ۶۶۔ ۶۷۔ ۶۸۔ ۶۹۔ ۷۰۔

۷۱۔ ۷۲۔ ۷۳۔ ۷۴۔ ۷۵۔ ۷۶۔ ۷۷۔ ۷۸۔

۷۹۔ ۸۰۔ ۸۱۔ ۸۲۔ ۸۳۔ ۸۴۔ ۸۵۔ ۸۶۔

۸۷۔ ۸۸۔ ۸۹۔ ۹۰۔ ۹۱۔ ۹۲۔ ۹۳۔ ۹۴۔

{ 4 } ۹۵۔ ۹۶۔ ۹۷۔ ۹۸۔ ۹۹۔ ۱۰۰۔ ۱۰۱۔ ۱۰۲۔

۱۰۳۔ ۱۰۴۔ ۱۰۵۔ ۱۰۶۔ ۱۰۷۔ ۱۰۸۔ ۱۰۹۔ ۱۱۰۔

۱۱۱۔ ۱۱۲۔ ۱۱۳۔ ۱۱۴۔ ۱۱۵۔ ۱۱۶۔ ۱۱۷۔ ۱۱۸۔

۱۱۹۔ ۱۲۰۔ ۱۲۱۔ ۱۲۲۔ ۱۲۳۔ ۱۲۴۔ ۱۲۵۔ ۱۲۶۔

۱۲۷۔ ۱۲۸۔ ۱۲۹۔ ۱۳۰۔ ۱۳۱۔ ۱۳۲۔ ۱۳۳۔ ۱۳۴۔

{ 5 } ۱۳۵۔ ۱۳۶۔ ۱۳۷۔ ۱۳۸۔ ۱۳۹۔ ۱۴۰۔ ۱۴۱۔ ۱۴۲۔

۱۴۳۔ ۱۴۴۔ ۱۴۵۔ ۱۴۶۔ ۱۴۷۔ ۱۴۸۔ ۱۴۹۔ ۱۵۰۔

۱۵۱۔ ۱۵۲۔ ۱۵۳۔ ۱۵۴۔ ۱۵۵۔ ۱۵۶۔ ۱۵۷۔ ۱۵۸۔

۱۵۹۔ ۱۶۰۔ ۱۶۱۔ ۱۶۲۔ ۱۶۳۔ ۱۶۴۔ ۱۶۵۔ ۱۶۶۔

۱۶۷۔ ۱۶۸۔ ۱۶۹۔ ۱۷۰۔ ۱۷۱۔ ۱۷۲۔ ۱۷۳۔ ۱۷۴۔

ခေမာရ-ဒါ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.
 အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.
 အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.
 အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.
 အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.
 အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.

အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.

အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ. အဇီမာ.

۱. وندون. ۲. وندون. ۳. وندون. ۴. وندون. ۵. وندون. ۶. وندون. ۷. وندون. ۸. وندون. ۹. وندون. ۱۰. وندون. ۱۱. وندون. ۱۲. وندون. ۱۳. وندون. ۱۴. وندون. ۱۵. وندون. ۱۶. وندون. ۱۷. وندون. ۱۸. وندون. ۱۹. وندون. ۲۰. وندون. ۲۱. وندون. ۲۲. وندون. ۲۳. وندون. ۲۴. وندون. ۲۵. وندون. ۲۶. وندون. ۲۷. وندون. ۲۸. وندون. ۲۹. وندون. ۳۰. وندون. ۳۱. وندون. ۳۲. وندون. ۳۳. وندون. ۳۴. وندون. ۳۵. وندون. ۳۶. وندون. ۳۷. وندون. ۳۸. وندون. ۳۹. وندون. ۴۰. وندون. ۴۱. وندون. ۴۲. وندون. ۴۳. وندون. ۴۴. وندون. ۴۵. وندون. ۴۶. وندون. ۴۷. وندون. ۴۸. وندون. ۴۹. وندون. ۵۰. وندون. ۵۱. وندون. ۵۲. وندون. ۵۳. وندون. ۵۴. وندون. ۵۵. وندون. ۵۶. وندون. ۵۷. وندون. ۵۸. وندون. ۵۹. وندون. ۶۰. وندون. ۶۱. وندون. ۶۲. وندون. ۶۳. وندون. ۶۴. وندون. ۶۵. وندون. ۶۶. وندون. ۶۷. وندون. ۶۸. وندون. ۶۹. وندون. ۷۰. وندون. ۷۱. وندون. ۷۲. وندون. ۷۳. وندون. ۷۴. وندون. ۷۵. وندون. ۷۶. وندون. ۷۷. وندون. ۷۸. وندون. ۷۹. وندون. ۸۰. وندون. ۸۱. وندون. ۸۲. وندون. ۸۳. وندون. ۸۴. وندون. ۸۵. وندون. ۸۶. وندون. ۸۷. وندون. ۸۸. وندون. ۸۹. وندون. ۹۰. وندون. ۹۱. وندون. ۹۲. وندون. ۹۳. وندون. ۹۴. وندون. ۹۵. وندون. ۹۶. وندون. ۹۷. وندون. ۹۸. وندون. ۹۹. وندون. ۱۰۰. وندون.

سزاسدسدا، فاب. رداكسدسدا. قسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 وسه. سزاسدسدا. وسزاسدسدا. قسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 رداكسدسدا. وسزاسدسدا. رداكسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 وسزاسدسدا. (فاب.) رداكسدسدا. رداكسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 رداكسدسدا. سزاسدسدا. وسزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 سزاسدسدا. فاب. رداكسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 رداكسدسدا. فاب. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.
 سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

(۴۰) سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. { ۱ }

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. { ۲ }

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. { ۳ }

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا. سزاسدسدا.

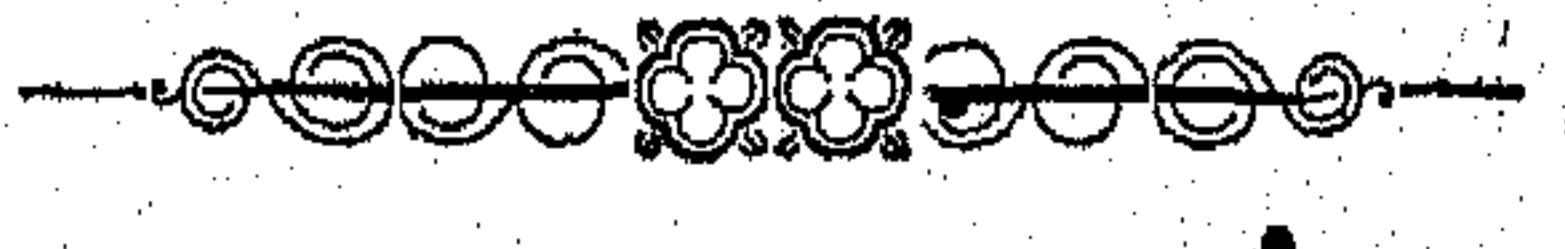
- یسو-د. واندوژد. اسوق. واتف. وسوژد. واتف. واندوژد. واند. سوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 } $\frac{3}{8}$ واند. یسو-د. سوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. سوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 } $\frac{4}{4}$ واند. یسو-د. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.

- } $\frac{1}{1}$ (۳۸) واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.

- } $\frac{2}{2}$ سوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.

- } $\frac{1}{1}$ (۳۹) واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.

- } $\frac{2}{2}$ سوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.
 واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد. واندوژد.

اودسا. ساسا. اسد. ۱۴۶. وودنا. ۱۴۶. سوس. اسد.
 ودا. ۱۴۶. ودا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.
 ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.

{ 1 } (۳۷) ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.

{ 2 } ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶. ساسا. ۱۴۶.

ပြုစုပေးခြင်း။ သို့မဟုတ် အခြားအရာများကို ပြုစုပေးခြင်း။
 ၂၄၆။ နှစ်ပတ်လည်။ သို့မဟုတ် နှစ်ပတ်လည်။
 ၂၄၇။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၄၈။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၄၉။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၀။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၁။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၂။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၃။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၄။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၅။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၆။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၇။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၈။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၅၉။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၆၀။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။

၂၆၁။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၆၂။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၆၃။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။

၂၆၄။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၆၅။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။
 ၂၆၆။ သို့မဟုတ် သို့မဟုတ်။

ویداسفداسا-د. وید. ۱۴۶. ونیرماتاسن-ج-واسناداند. نونق-ج. ایدد-
س-ج. ۱۴۶. ویداسفداسا-د. واساند. ۱۴۶. ایدد-ج. ایدد-ج. ایدد-
جانب. سیدو-و. واسا. ۱۴۶. سیدو-ج. ایدد-ج. ایدد-ج. ایدد-ج.

۱۴۶ (۲۶) وید-ج-ویداسا-ج. ایدد-ج. ایدد-ج.

۱ } ایدد-ج. سیدو-و. وید-ج-د. ایدد-ج. واسا-ج. وید-ج. ۱۴۶
۱۴۶. ویداسفداسا-د. ۱۴۶. واسا-ج. وید-ج. ایدد-ج. ایدد-ج.
وید-ج-وید-ج. ۱۴۶. واسا-ج. ایدد-ج-د. واسا-ج. وید-ج. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. وید-ج. ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
جانب-ایدد-ج. ایدد-ج-د. وید-ج. ایدد-ج. واسا-ج. ۱۴۶.
ویداسفداسا-د. ۱۴۶. وید-ج. ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. وید-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.

۲ } ایدد-ج. ۱۴۶. وید-ج. ۱۴۶. وید-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.
ایدد-ج. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶. ۱۴۶.

۱. $\frac{1}{x^2}$ ۲. $\frac{1}{x}$ ۳. x ۴. x^2 ۵. x^3 ۶. x^4 ۷. x^5 ۸. x^6 ۹. x^7 ۱۰. x^8
 ۱۱. x^9 ۱۲. x^{10} ۱۳. x^{11} ۱۴. x^{12} ۱۵. x^{13} ۱۶. x^{14} ۱۷. x^{15} ۱۸. x^{16} ۱۹. x^{17} ۲۰. x^{18}
 ۲۱. x^{19} ۲۲. x^{20} ۲۳. x^{21} ۲۴. x^{22} ۲۵. x^{23} ۲۶. x^{24} ۲۷. x^{25} ۲۸. x^{26} ۲۹. x^{27} ۳۰. x^{28}
 ۳۱. x^{29} ۳۲. x^{30} ۳۳. x^{31} ۳۴. x^{32} ۳۵. x^{33} ۳۶. x^{34} ۳۷. x^{35} ۳۸. x^{36} ۳۹. x^{37} ۴۰. x^{38}
 ۴۱. x^{39} ۴۲. x^{40} ۴۳. x^{41} ۴۴. x^{42} ۴۵. x^{43} ۴۶. x^{44} ۴۷. x^{45} ۴۸. x^{46} ۴۹. x^{47} ۵۰. x^{48}
 ۵۱. x^{49} ۵۲. x^{50} ۵۳. x^{51} ۵۴. x^{52} ۵۵. x^{53} ۵۶. x^{54} ۵۷. x^{55} ۵۸. x^{56} ۵۹. x^{57} ۶۰. x^{58}
 ۶۱. x^{59} ۶۲. x^{60} ۶۳. x^{61} ۶۴. x^{62} ۶۵. x^{63} ۶۶. x^{64} ۶۷. x^{65} ۶۸. x^{66} ۶۹. x^{67} ۷۰. x^{68}
 ۷۱. x^{69} ۷۲. x^{70} ۷۳. x^{71} ۷۴. x^{72} ۷۵. x^{73} ۷۶. x^{74} ۷۷. x^{75} ۷۸. x^{76} ۷۹. x^{77} ۸۰. x^{78}
 ۸۱. x^{79} ۸۲. x^{80} ۸۳. x^{81} ۸۴. x^{82} ۸۵. x^{83} ۸۶. x^{84} ۸۷. x^{85} ۸۸. x^{86} ۸۹. x^{87} ۹۰. x^{88}
 ۹۱. x^{89} ۹۲. x^{90} ۹۳. x^{91} ۹۴. x^{92} ۹۵. x^{93} ۹۶. x^{94} ۹۷. x^{95} ۹۸. x^{96} ۹۹. x^{97} ۱۰۰. x^{98}
 ۱۰۱. x^{99} ۱۰۲. x^{100}

(۲۵) ۱. $\frac{1}{x}$ ۲. $\frac{1}{x^2}$ ۳. $\frac{1}{x^3}$ ۴. $\frac{1}{x^4}$ ۵. $\frac{1}{x^5}$ ۶. $\frac{1}{x^6}$ ۷. $\frac{1}{x^7}$ ۸. $\frac{1}{x^8}$ ۹. $\frac{1}{x^9}$ ۱۰. $\frac{1}{x^{10}}$

۱. $\frac{1}{x}$ ۲. $\frac{1}{x^2}$ ۳. $\frac{1}{x^3}$ ۴. $\frac{1}{x^4}$ ۵. $\frac{1}{x^5}$ ۶. $\frac{1}{x^6}$ ۷. $\frac{1}{x^7}$ ۸. $\frac{1}{x^8}$ ۹. $\frac{1}{x^9}$ ۱۰. $\frac{1}{x^{10}}$
 ۱۱. $\frac{1}{x^{11}}$ ۱۲. $\frac{1}{x^{12}}$ ۱۳. $\frac{1}{x^{13}}$ ۱۴. $\frac{1}{x^{14}}$ ۱۵. $\frac{1}{x^{15}}$ ۱۶. $\frac{1}{x^{16}}$ ۱۷. $\frac{1}{x^{17}}$ ۱۸. $\frac{1}{x^{18}}$ ۱۹. $\frac{1}{x^{19}}$ ۲۰. $\frac{1}{x^{20}}$
 ۲۱. $\frac{1}{x^{21}}$ ۲۲. $\frac{1}{x^{22}}$ ۲۳. $\frac{1}{x^{23}}$ ۲۴. $\frac{1}{x^{24}}$ ۲۵. $\frac{1}{x^{25}}$ ۲۶. $\frac{1}{x^{26}}$ ۲۷. $\frac{1}{x^{27}}$ ۲۸. $\frac{1}{x^{28}}$ ۲۹. $\frac{1}{x^{29}}$ ۳۰. $\frac{1}{x^{30}}$
 ۳۱. $\frac{1}{x^{31}}$ ۳۲. $\frac{1}{x^{32}}$ ۳۳. $\frac{1}{x^{33}}$ ۳۴. $\frac{1}{x^{34}}$ ۳۵. $\frac{1}{x^{35}}$ ۳۶. $\frac{1}{x^{36}}$ ۳۷. $\frac{1}{x^{37}}$ ۳۸. $\frac{1}{x^{38}}$ ۳۹. $\frac{1}{x^{39}}$ ۴۰. $\frac{1}{x^{40}}$
 ۴۱. $\frac{1}{x^{41}}$ ۴۲. $\frac{1}{x^{42}}$ ۴۳. $\frac{1}{x^{43}}$ ۴۴. $\frac{1}{x^{44}}$ ۴۵. $\frac{1}{x^{45}}$ ۴۶. $\frac{1}{x^{46}}$ ۴۷. $\frac{1}{x^{47}}$ ۴۸. $\frac{1}{x^{48}}$ ۴۹. $\frac{1}{x^{49}}$ ۵۰. $\frac{1}{x^{50}}$
 ۵۱. $\frac{1}{x^{51}}$ ۵۲. $\frac{1}{x^{52}}$ ۵۳. $\frac{1}{x^{53}}$ ۵۴. $\frac{1}{x^{54}}$ ۵۵. $\frac{1}{x^{55}}$ ۵۶. $\frac{1}{x^{56}}$ ۵۷. $\frac{1}{x^{57}}$ ۵۸. $\frac{1}{x^{58}}$ ۵۹. $\frac{1}{x^{59}}$ ۶۰. $\frac{1}{x^{60}}$
 ۶۱. $\frac{1}{x^{61}}$ ۶۲. $\frac{1}{x^{62}}$ ۶۳. $\frac{1}{x^{63}}$ ۶۴. $\frac{1}{x^{64}}$ ۶۵. $\frac{1}{x^{65}}$ ۶۶. $\frac{1}{x^{66}}$ ۶۷. $\frac{1}{x^{67}}$ ۶۸. $\frac{1}{x^{68}}$ ۶۹. $\frac{1}{x^{69}}$ ۷۰. $\frac{1}{x^{70}}$
 ۷۱. $\frac{1}{x^{71}}$ ۷۲. $\frac{1}{x^{72}}$ ۷۳. $\frac{1}{x^{73}}$ ۷۴. $\frac{1}{x^{74}}$ ۷۵. $\frac{1}{x^{75}}$ ۷۶. $\frac{1}{x^{76}}$ ۷۷. $\frac{1}{x^{77}}$ ۷۸. $\frac{1}{x^{78}}$ ۷۹. $\frac{1}{x^{79}}$ ۸۰. $\frac{1}{x^{80}}$
 ۸۱. $\frac{1}{x^{81}}$ ۸۲. $\frac{1}{x^{82}}$ ۸۳. $\frac{1}{x^{83}}$ ۸۴. $\frac{1}{x^{84}}$ ۸۵. $\frac{1}{x^{85}}$ ۸۶. $\frac{1}{x^{86}}$ ۸۷. $\frac{1}{x^{87}}$ ۸۸. $\frac{1}{x^{88}}$ ۸۹. $\frac{1}{x^{89}}$ ۹۰. $\frac{1}{x^{90}}$
 ۹۱. $\frac{1}{x^{91}}$ ۹۲. $\frac{1}{x^{92}}$ ۹۳. $\frac{1}{x^{93}}$ ۹۴. $\frac{1}{x^{94}}$ ۹۵. $\frac{1}{x^{95}}$ ۹۶. $\frac{1}{x^{96}}$ ۹۷. $\frac{1}{x^{97}}$ ۹۸. $\frac{1}{x^{98}}$ ۹۹. $\frac{1}{x^{99}}$ ۱۰۰. $\frac{1}{x^{100}}$

ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်များ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများ
 ကဲ့သို့ပင် အခြားနိုင်ငံများ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများ
 ကဲ့သို့ပင် အခြားနိုင်ငံများ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။

၂၃။ အစိုးရ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်

အစိုးရ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် အစိုးရက
 အထောက်အကူပြုမည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများ
 ကဲ့သို့ပင် အခြားနိုင်ငံများ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများ
 ကဲ့သို့ပင် အခြားနိုင်ငံများ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။

ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်များ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနိုင်ငံများ
 ကဲ့သို့ပင် အခြားနိုင်ငံများ၏ အကျိုးအမြတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
 အစိုးရက အထောက်အကူပြုမည်။

.۱۶۶ . و.د.ا.ب. . ۱۶۷ . و.د.ا.ب. . ۱۶۸ . و.د.ا.ب. . ۱۶۹ . و.د.ا.ب. . ۱۷۰ . و.د.ا.ب. .
 ۱۷۱ . و.د.ا.ب. . ۱۷۲ . و.د.ا.ب. . ۱۷۳ . و.د.ا.ب. . ۱۷۴ . و.د.ا.ب. . ۱۷۵ . و.د.ا.ب. .
 ۱۷۶ . و.د.ا.ب. . ۱۷۷ . و.د.ا.ب. . ۱۷۸ . و.د.ا.ب. . ۱۷۹ . و.د.ا.ب. . ۱۸۰ . و.د.ا.ب. .
 ۱۸۱ . و.د.ا.ب. . ۱۸۲ . و.د.ا.ب. . ۱۸۳ . و.د.ا.ب. . ۱۸۴ . و.د.ا.ب. . ۱۸۵ . و.د.ا.ب. .
 ۱۸۶ . و.د.ا.ب. . ۱۸۷ . و.د.ا.ب. . ۱۸۸ . و.د.ا.ب. . ۱۸۹ . و.د.ا.ب. . ۱۹۰ . و.د.ا.ب. .
 ۱۹۱ . و.د.ا.ب. . ۱۹۲ . و.د.ا.ب. . ۱۹۳ . و.د.ا.ب. . ۱۹۴ . و.د.ا.ب. . ۱۹۵ . و.د.ا.ب. .
 ۱۹۶ . و.د.ا.ب. . ۱۹۷ . و.د.ا.ب. . ۱۹۸ . و.د.ا.ب. . ۱۹۹ . و.د.ا.ب. . ۲۰۰ . و.د.ا.ب. .

(۱۷) ۱۷۱ . و.د.ا.ب. . ۱۷۲ . و.د.ا.ب. .

۱ . و.د.ا.ب. . ۲ . و.د.ا.ب. . ۳ . و.د.ا.ب. . ۴ . و.د.ا.ب. . ۵ . و.د.ا.ب. .
 ۶ . و.د.ا.ب. . ۷ . و.د.ا.ب. . ۸ . و.د.ا.ب. . ۹ . و.د.ا.ب. . ۱۰ . و.د.ا.ب. .
 ۱۱ . و.د.ا.ب. . ۱۲ . و.د.ا.ب. . ۱۳ . و.د.ا.ب. . ۱۴ . و.د.ا.ب. . ۱۵ . و.د.ا.ب. .
 ۱۶ . و.د.ا.ب. . ۱۷ . و.د.ا.ب. . ۱۸ . و.د.ا.ب. . ۱۹ . و.د.ا.ب. . ۲۰ . و.د.ا.ب. .
 ۲۱ . و.د.ا.ب. . ۲۲ . و.د.ا.ب. . ۲۳ . و.د.ا.ب. . ۲۴ . و.د.ا.ب. . ۲۵ . و.د.ا.ب. .
 ۲۶ . و.د.ا.ب. . ۲۷ . و.د.ا.ب. . ۲۸ . و.د.ا.ب. . ۲۹ . و.د.ا.ب. . ۳۰ . و.د.ا.ب. .
 ۳۱ . و.د.ا.ب. . ۳۲ . و.د.ا.ب. . ۳۳ . و.د.ا.ب. . ۳۴ . و.د.ا.ب. . ۳۵ . و.د.ا.ب. .
 ۳۶ . و.د.ا.ب. . ۳۷ . و.د.ا.ب. . ۳۸ . و.د.ا.ب. . ۳۹ . و.د.ا.ب. . ۴۰ . و.د.ا.ب. .

(۱۳) ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ - ۶۳ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۸ - ۶۹ - ۷۰ - ۷۱ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۵ - ۷۶ - ۷۷ - ۷۸ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۳ - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰

۱ } ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ - ۶۳ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۸ - ۶۹ - ۷۰ - ۷۱ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۵ - ۷۶ - ۷۷ - ۷۸ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۳ - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰

۲ } ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ - ۶۳ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۸ - ۶۹ - ۷۰ - ۷۱ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۵ - ۷۶ - ۷۷ - ۷۸ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۳ - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰

આએ પુરાતકને છપાતાં થાએલી ભુલને લીંગતું
પેહલવી શુદ્ધી પત્રક.

શકી.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૪	૮	૫	૫
૧૭	૧૩	૫૫૫	૫૫૫
૨૦	૧	૧૧૫૭૫	૧૧૫૭૫
૨૨	૬	૬૧૫	૬૦૧૫
૨૩	૧૭	૫૫૫૬૬	૧૧૫૫૬૬
૨૫	૧૩	૫૦૦૫	૫૦૦૫
૩૨	૧૪	૫૦૦૫	૫૦૦૫
૩૩	૧૧	૫૦૦૫	૫૦૦૫
૩૮	૧૫	૧૧૫૭૫	૧૧૫૭૫
૪૫	૪	૫૦૦૫	૫૦૦૫
૪૯	૧૨	૬૧૬	૬૧૬
૫૦	૪	૧૧૧	૧૧૧

૧૧૭ ૧૨૭ ૧૩૭ ૧૪૭ ૧૫૭ ૧૬૭ ૧૭૭ ૧૮૭ ૧૯૭ ૨૦૭ ૨૧૭ ૨૨૭ ૨૩૭ ૨૪૭ ૨૫૭ ૨૬૭ ૨૭૭ ૨૮૭ ૨૯૭ ૩૦૭
 ૩૧૭ ૩૨૭ ૩૩૭ ૩૪૭ ૩૫૭ ૩૬૭ ૩૭૭ ૩૮૭ ૩૯૭ ૪૦૭ ૪૧૭ ૪૨૭ ૪૩૭ ૪૪૭ ૪૫૭ ૪૬૭ ૪૭૭ ૪૮૭ ૪૯૭ ૫૦૭
 ૫૧૭ ૫૨૭ ૫૩૭ ૫૪૭ ૫૫૭ ૫૬૭ ૫૭૭ ૫૮૭ ૫૯૭ ૬૦૭ ૬૧૭ ૬૨૭ ૬૩૭ ૬૪૭ ૬૫૭ ૬૬૭ ૬૭૭ ૬૮૭ ૬૯૭ ૭૦૭
 ૭૧૭ ૭૨૭ ૭૩૭ ૭૪૭ ૭૫૭ ૭૬૭ ૭૭૭ ૭૮૭ ૭૯૭ ૮૦૭ ૮૧૭ ૮૨૭ ૮૩૭ ૮૪૭ ૮૫૭ ૮૬૭ ૮૭૭ ૮૮૭ ૮૯૭ ૯૦૭
 ૯૧૭ ૯૨૭ ૯૩૭ ૯૪૭ ૯૫૭ ૯૬૭ ૯૭૭ ૯૮૭ ૯૯૭ ૧૦૦૭

૬. ૧) સઘલી નકલમાં મળ્યાગા મલેલે.

એ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
અને આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
અને આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
અને આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૧ } (૧૦) આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૨ } આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૩ } આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૪ } આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૫ } આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ
આ સંસ્કૃતિ અંગ્રીકો કો મદદ અને આમ આ સંસ્કૃતિ

૩. ૪) સંઘલી નકલમાં આમ મળે છે.
૨. ૧) સંઘલી નકલમાં બુલધી ને અદલે સ લખાએલા છે.
૩. ૧) દ. એ. તથા દ. ફ. વાલી નકલમાં આમ, તથા દ. તે. વાલી નકલમાં
આમ મળે છે.

ત્રણ મહાસુદ સંક્રમણ થાવે અને તે સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ

(૭૩) સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 1

સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 2,3
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 2,3
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 4,5
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 4,5
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 6,7
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 6,7
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 8

(૭૪) સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 1

સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 2
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 2
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 3
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 3
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 4
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 4
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 5
 સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ સુદનો અર્થ { 5

૨. ૧) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં
 મલે છે.
 ૩. ૧) આખે યોલ સઘલી નકલમાં મલતો નથી; પણ અસલ નકલમાંથી નકલ ક-
 રનારની ગફલતીને લીધે તે નીકલી થીઓ છે.
 ૩. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મલે છે.

સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
કલ્પસુત્ર સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા

૧} (૨૩) સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
કલ્પસુત્ર સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા

૨} સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
૩} સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
૪} સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા
સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા

૧} (૨૪) સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા

૨} સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા સુવર્ણચંદ્રિકા

૨. ૩) સંઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે મળેલ છે.

૧. ૧) સંઘલી નકલમાં મળેલ છે.

૨. ૧) સંઘલી નકલમાં મળેલ છે. ૨) સંઘલી નકલમાં મળેલ છે. ૩) સંઘલી નકલમાં મળેલ છે. ૪) મ. મ. વાલી નકલ સેવાએ ખીણ નકલોમાં મળેલ છે. ૫) સંઘલી નકલમાં મળેલ છે.

કાલ્યાણીયો સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો મળે
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
સુખમયો અને કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
કોઈ સુખમયો અને કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
સુખમયો અને કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
કોઈ સુખમયો અને કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો

(૭૨) કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો { ૧

સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો { ૨
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો
અથવા કોઈ સુખમયો વગેરેનાં ઉપાસનાં અને કોઈ સુખમયો

૧૦. ૧) દ. તે. વાલી નકલમાં અસ્યજીતો લખેલું છે; પણ તેવાર પછી તેહની આગલ ન વધારેલો છે, અને દ. રૂ. વાલી નકલમાં જુદાં જુદાં લખ્યાં-ણી અંદર લખાએલું મળે છે.
૨. ૧) દ. તે, તથા દ. રૂ. વાલી નકલોમાં મળે છે. ૨) દ. એ; દ. તે. અને દ. રૂ. વાલી નકલોમાં મળે છે.

કોઈ કાંઈ મહાબલે ૧ કિયા એવું આલેખ્યું છે તે કોઈ મહાબલે
 મ્હુએ (૨) તે મ્હુએ કિયાએ મ્હુએ એવું મ્હુએ કરી કો મ્હુએ
 મ્હુએ ૩ મ્હુએ ૪ મ્હુએ ૫ મ્હુએ ૬ મ્હુએ ૭ મ્હુએ ૮ મ્હુએ ૯ મ્હુએ
 ૧૦ મ્હુએ ૧૧ મ્હુએ ૧૨ મ્હુએ ૧૩ મ્હુએ ૧૪ મ્હુએ ૧૫ મ્હુએ ૧૬ મ્હુએ
 ૧૭ મ્હુએ ૧૮ મ્હુએ ૧૯ મ્હુએ ૨૦ મ્હુએ ૨૧ મ્હુએ ૨૨ મ્હુએ ૨૩ મ્હુએ
 ૨૪ મ્હુએ ૨૫ મ્હુએ ૨૬ મ્હુએ ૨૭ મ્હુએ ૨૮ મ્હુએ ૨૯ મ્હુએ ૩૦ મ્હુએ
 ૩૧ મ્હુએ ૩૨ મ્હુએ ૩૩ મ્હુએ ૩૪ મ્હુએ ૩૫ મ્હુએ ૩૬ મ્હુએ ૩૭ મ્હુએ
 ૩૮ મ્હુએ ૩૯ મ્હુએ ૪૦ મ્હુએ ૪૧ મ્હુએ ૪૨ મ્હુએ ૪૩ મ્હુએ ૪૪ મ્હુએ
 ૪૫ મ્હુએ ૪૬ મ્હુએ ૪૭ મ્હુએ ૪૮ મ્હુએ ૪૯ મ્હુએ ૫૦ મ્હુએ ૫૧ મ્હુએ
 ૫૨ મ્હુએ ૫૩ મ્હુએ ૫૪ મ્હુએ ૫૫ મ્હુએ ૫૬ મ્હુએ ૫૭ મ્હુએ ૫૮ મ્હુએ
 ૫૯ મ્હુએ ૬૦ મ્હુએ ૬૧ મ્હુએ ૬૨ મ્હુએ ૬૩ મ્હુએ ૬૪ મ્હુએ ૬૫ મ્હુએ
 ૬૬ મ્હુએ ૬૭ મ્હુએ ૬૮ મ્હુએ ૬૯ મ્હુએ ૭૦ મ્હુએ ૭૧ મ્હુએ ૭૨ મ્હુએ
 ૭૩ મ્હુએ ૭૪ મ્હુએ ૭૫ મ્હુએ ૭૬ મ્હુએ ૭૭ મ્હુએ ૭૮ મ્હુએ ૭૯ મ્હુએ
 ૮૦ મ્હુએ ૮૧ મ્હુએ ૮૨ મ્હુએ ૮૩ મ્હુએ ૮૪ મ્હુએ ૮૫ મ્હુએ ૮૬ મ્હુએ
 ૮૭ મ્હુએ ૮૮ મ્હુએ ૮૯ મ્હુએ ૯૦ મ્હુએ ૯૧ મ્હુએ ૯૨ મ્હુએ ૯૩ મ્હુએ
 ૯૪ મ્હુએ ૯૫ મ્હુએ ૯૬ મ્હુએ ૯૭ મ્હુએ ૯૮ મ્હુએ ૯૯ મ્હુએ ૧૦૦ મ્હુએ

૧) (૨૦) કાંઈ મ્હુએ ૨૦ મ્હુએ કરી આવી આવી છે

૨,૩ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૪,૫ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૬,૭ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૮,૯ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૧૦,૧૧ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૧૨,૧૩ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૧૪,૧૫ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૧૬,૧૭ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૧૮,૧૯ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }
 ૨૦,૨૧ { મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ મ્હુએ }

૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મ્હુએ મ્હુએ. ૨) મધલી નકલમાં મ્હુએ મ્હુએ.
 ૩) મધલી નકલમાં મ્હુએ મ્હુએ.

૪. ઉચ્ચ-વિદ્યા અને ઉચ્ચ-વિદ્યાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 { ૪ } મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 { ૫ } ૧. કોઈ પણ સમયે મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 ૨. મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 ૩. મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 ૪. મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ

{ ૧ } (૫૬) ૧. કોઈ પણ સમયે મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ

{ ૨ } ૨. મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 { ૩ } ૩. મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ
 મહાનિષ્ઠાના અભ્યાસમાં સમગ્ર સમય અને સ્ત્રીઓ

૫. ૧) સધલી નકલમાં અભ્યાસ મલિદે.
 ૨. ૧) દ. તે; દ. એ. અને દ. ૩ વાલી નકલમાં અભ્યાસ મલિદે.

૧ } (૧૩) જી કોડે કોડે ઉઠા મુદલો મુદલો ઇ
 ૧ } લેવવો લેવવો મુદલો મુદલો ઇ
 મુદલો મુદલો ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ

૨ } મુદલો મુદલો ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ૨ } ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ

૧ } (૧૪) જી કોડે કોડે ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ૧ } ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ

૨ } મુદલો મુદલો ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ૨ } ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ
 ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ

૨. ૧) સઘલી નકલમાં ગાણના મલેએ. ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં મૂ મલેએ.

૧ } (૧૧) જે પુત્ર વૃક્ષો અને નિરુદ્ધ નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો

નિરુદ્ધો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો

૧૧ વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો

૨ } નિરુદ્ધો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો અને નિરુદ્ધો વૃક્ષો

૧. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં નિરુદ્ધો વૃક્ષો મળે છે.

૨. ૧) આએ એવારત સુધી નકલમાં મળે છે, પણ તે લખનારની ભુલથી એવ-
રાએલી છે, માટે હમોએ તેને ગોલ વલાએઆમાં લખી જાણાવી છે.

૨) દ. એ. વાલી નકલમાં નિરુદ્ધો વૃક્ષો મળે છે. ૩) દ. તે. અને દ. ર. વાલી
નકલમાં નિરુદ્ધો વૃક્ષો મળે છે.

(૩૬) જી સુભાષીનું કવિ સુભાષી કોડ { ૧
૧

વન કવિ રાંધે કવિ વૃણાવ વૃણાવ વૃણાવ

સુભાષી સુભાષી કવિ રાંધે કવિ રાંધે કવિ રાંધે { ૨
૨

સુભાષી રાંધે કવિ રાંધે કવિ રાંધે કવિ રાંધે

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી { ૩
૩

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી { ૪
૪

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

(૩૭) જી સુભાષી સુભાષી સુભાષી { ૧
૧

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

સુભાષી (કવિ) વૃણાવ વૃણાવ વૃણાવ

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી { ૨
૨

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

૧. ૧) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
૨. ૧) આખે ખીજા ફકરામાં વલાએઆ મધે લખેલા ખોલો નકલ કરનારની ભુ-
લથી નીકલી જવાને લીધે અતરની સઘલી નકલમાં તે મલતા નથી; પણ
તેહને આખે આખતનાં મથાલાનાં પેહલા ફકરાની સમયે મેલવતાં અતરે લ-
ખવાને હમોએ વાજખી ધારીને તે હમારી તરફથી વલાએઆમાં લખે-
આ છે. ૨) સઘલી નકલમાં મળેલ છે.

સમૂહ મુજબ વસ્તુઓનાં વર્ણન કરવામાં આવેલ છે અને તેનાં
વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.

૧) (૩૪) સમૂહ મુજબ વસ્તુઓનાં વર્ણન કરવામાં આવેલ છે અને તેનાં

વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.

વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.

૨) સમૂહ મુજબ વસ્તુઓનાં વર્ણન કરવામાં આવેલ છે અને તેનાં
વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.
વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.
વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.
વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.
વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.

૧) (૩૬) સમૂહ મુજબ વસ્તુઓનાં વર્ણન કરવામાં આવેલ છે અને તેનાં

૨) વસ્તુઓનાં વર્ણન કરવામાં આવેલ છે અને તેનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.
વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે. વસ્તુઓનાં વર્ણનમાં સ્પષ્ટતા છે.

૨. ૨) સઘલી નકલોમાં સ્પષ્ટતા મળે છે.
૩. ૧) સઘલી નકલોમાં એકસરખી રીતે સ્પષ્ટતા મળે છે.
૨. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧) મળે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં એ પછી ગણવચનમાં
સ્પષ્ટતા કે તેથી એવારત ફરીને એવરાએલી મળે છે, તેથી હમાએ તે
અસલમાંથી કાઢી નાંખી છે. ૩) સઘલી નકલોમાં સ્પષ્ટતા મળે છે.
૨. ૧) સઘલી નકલમાં સ્પષ્ટતા મળે છે.

(લેવણ રાત્રી સ્વપ્ન) સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય { ૩
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય { ૪
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય { ૫
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય

(૩૩) સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય { ૧
 { ૧

સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય

સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય

સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય { ૨
 { ૨

સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય
 સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય સુવર્ણાચાર્ય

- ૩. ૧) આએ એઆરત નકલ કરનારની સુકથી રેહી ગએલી હોવાને લીધે હમોએ તે હમારી તરફથી આએ ફેકરાની મતલબ ઉપર ઘેઆંત આપીને વધારી- છે. આએ એઆરત પેહલી નકલની અંદરથી નીકલી જવાને લીધે અં- તરેની સઘલી નકલોમાં તે મલતી નથી.
- ૫. ૧) સઘલી નકલોમાં એકસરખી રીતે ૧૯૫૬ મલે છે.
- ૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૬૭ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૬૭ મલે છે.

૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૦. ૧) દ. એ. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૧. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૨. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૩. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) દ. તે. તથા દ. રે. વાલી નકલોમાં આએ ખોલ કરીને મલે છે. અને તે દ. એ. વાલી નકલમાં હાંશીઆ ઉપર લખાયેલો છે; પણ મ. મ. વાલી નકલમાં સુતલક નથી. ૩) સંઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૪. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) આએ ખોલ એકસરખી રીતે સંઘલી નકલોમાં મલતો નથી. ૩) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.

૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૦. ૧) દ. એ. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૧. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૨. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૩. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) દ. તે. તથા દ. રે. વાલી નકલોમાં આએ ખોલ કરીને મલે છે. અને તે દ. એ. વાલી નકલમાં હાંશીઆ ઉપર લખાયેલો છે; પણ મ. મ. વાલી નકલમાં સુતલક નથી. ૩) સંઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે ગાણિતિક મલે છે.
 ૧૪. ૧) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે. ૨) આએ ખોલ એકસરખી રીતે સંઘલી નકલોમાં મલતો નથી. ૩) સંઘલી નકલોમાં ગાણિતિક મલે છે.

સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી

૩૧) સરવજીતી સરવજીતી

૧) } સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી

૨) } સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી
સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી

૩૨) સરવજીતી સરવજીતી

૧) } સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી સરવજીતી

૨. ૨) સઘલી નકલોમાં સરવજીતી મલે છે. ૩) મ. મ. તથા દ. તે. વાલી નકલમાં સરવજીતી મલે છે. ૪) દ. તે. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં સરવજીતી મલે છે.

૧. ૧) સઘલી નકલોમાં સરવજીતી મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં સરવજીતી મલે છે.

૨. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં સરવજીતી મલે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં સરવજીતી મલે છે. ૩) સઘલી નકલોમાં સરવજીતી મલે છે.

૧. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં સરવજીતી મલે છે.

૩. ૧) મ.મ. વાલી નકલની અંદર ૧૯૫૭ પછીની ફરિયાદો જુદા પાડેલી નથી.
 ૪. ૧) સઘલી નકલોની અંદર ગાણતંત્ર મળે છે.
 ૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૯૬ મળે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં ૧૯૬૭ મળે છે.
 ૩) મ.મ. વાલી નકલમાં ૧૯૫૫ મળે છે. ૪) સઘલી નકલોમાં ૨૬૯ સાથે જોડાયેલી મળે છે.
 ૨. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૯૫૭ મળે છે.

(૨૩)

૧. ૧) મ.મ. વાલી નકલની અંદર ૧૯૫૭ પછીની ફરિયાદો જુદા પાડેલી નથી.
 ૨. ૧) સઘલી નકલોની અંદર ગાણતંત્ર મળે છે.
 ૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૯૬ મળે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં ૧૯૬૭ મળે છે.
 ૪) મ.મ. વાલી નકલમાં ૧૯૫૫ મળે છે. ૫) સઘલી નકલોમાં ૨૬૯ સાથે જોડાયેલી મળે છે.
 ૬. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૯૫૭ મળે છે.

૩. ૧) મ.મ. વાલી નકલની અંદર ૧૯૫૭ પછીની ફરિયાદો જુદા પાડેલી નથી.
 ૪. ૧) સઘલી નકલોની અંદર ગાણતંત્ર મળે છે.
 ૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૯૬ મળે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં ૧૯૬૭ મળે છે.
 ૩) મ.મ. વાલી નકલમાં ૧૯૫૫ મળે છે. ૪) સઘલી નકલોમાં ૨૬૯ સાથે જોડાયેલી મળે છે.
 ૨. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૯૫૭ મળે છે.

૩૧) જીવનના અંગિકા

૧) } (૩૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા

૨) } જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા

૩૨) જીવનના અંગિકા

૧) } જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા ૧) જીવનના અંગિકા

૨) } જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા
 જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા ૨) જીવનના અંગિકા

૧. ૧) દ. એ. તથા દ. તે. વાલી નકલમાં ૬૧૬ મલે છે. ૨) સંઘલી નકલોમાં ૧૧૯ મલે છે. ૩) સંઘલી નકલોમાં ૬ મલે છે.
 ૧. ૧) સંઘલી નકલમાં ૨૦૫૫૦ પોલ મલે છે.
 ૨. ૧) દ. તે. તથા મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧૬ મલે છે.

પૈકા સ્કાંદ કાલનાં શા ૧૧૧ વાક્યો અને ૧૧૨ વાક્યો સુધી સુવચન
શા ૧૧૩ સુધી સુવચન સુધી સુવચન ૧૧૪ સુધી સુવચન ૧૧૫
શા ૧૧૬ સુધી સુવચન ૧૧૭ સુધી સુવચન ૧૧૮ સુધી સુવચન

(૧૯) સુવચન શા ૧૧૯ સુધી

શા ૧૧૯ સુધી સુવચન ૧૨૦ સુધી સુવચન ૧૨૧ સુધી સુવચન ૧૨૨ સુધી સુવચન { ૧ }
શા ૧૨૩ સુધી સુવચન ૧૨૪ સુધી સુવચન ૧૨૫ સુધી સુવચન ૧૨૬ સુધી સુવચન { ૨ }
શા ૧૨૭ સુધી સુવચન ૧૨૮ સુધી સુવચન ૧૨૯ સુધી સુવચન ૧૩૦ સુધી સુવચન
શા ૧૩૧ સુધી સુવચન ૧૩૨ સુધી સુવચન ૧૩૩ સુધી સુવચન ૧૩૪ સુધી સુવચન
શા ૧૩૫ સુધી સુવચન ૧૩૬ સુધી સુવચન ૧૩૭ સુધી સુવચન ૧૩૮ સુધી સુવચન
શા ૧૩૯ સુધી સુવચન ૧૪૦ સુધી સુવચન ૧૪૧ સુધી સુવચન ૧૪૨ સુધી સુવચન

(૨૦) શા ૧૪૩ સુધી

શા ૧૪૩ સુધી સુવચન ૧૪૪ સુધી સુવચન ૧૪૫ સુધી સુવચન ૧૪૬ સુધી સુવચન { ૧ }
શા ૧૪૭ સુધી સુવચન ૧૪૮ સુધી સુવચન ૧૪૯ સુધી સુવચન ૧૫૦ સુધી સુવચન
શા ૧૫૧ સુધી સુવચન ૧૫૨ સુધી સુવચન ૧૫૩ સુધી સુવચન ૧૫૪ સુધી સુવચન
શા ૧૫૫ સુધી સુવચન ૧૫૬ સુધી સુવચન ૧૫૭ સુધી સુવચન ૧૫૮ સુધી સુવચન
શા ૧૫૯ સુધી સુવચન ૧૬૦ સુધી સુવચન ૧૬૧ સુધી સુવચન ૧૬૨ સુધી સુવચન { ૨ }
શા ૧૬૩ સુધી સુવચન ૧૬૪ સુધી સુવચન ૧૬૫ સુધી સુવચન ૧૬૬ સુધી સુવચન
શા ૧૬૭ સુધી સુવચન ૧૬૮ સુધી સુવચન ૧૬૯ સુધી સુવચન ૧૭૦ સુધી સુવચન
શા ૧૭૧ સુધી સુવચન ૧૭૨ સુધી સુવચન ૧૭૩ સુધી સુવચન ૧૭૪ સુધી સુવચન

૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧૧૭ કરી લખેલું છે.
૧. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૧૧૭, મલે છે.
૨. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૧૧૭ મલે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં ૧૧૧૭ મલે છે.
૩) સઘલી નકલોમાં ૧૧૧૭ મલે છે.

છે (૧૪) સ્સ. સ્સ. છાંડવાની

૧ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની
 ૨ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની

છે (૧૫) સ્સ. સ્સ. છાંડવાની

૧ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની
 ૨ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની
 ૩ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની
 ૪ } છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની સ્સ. છાંડવાની

૨. ૧) સઘલી નકલોમાં સ્સ. પછીની મિતલખને લગતી એખારત મલતી નથી, તેહનું કારણ સ્સ. નકલ કરનારની નજર ચુકવાથી ખનેલું છે, તેનીકલી ગએલી એખારતની જગો હમોએ અતરે પોતાની તરફથી વાંચનારને સહમજવા સાહુ જણાવેલી છે. — ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં ૬૬ મલે છે. — ૩) સઘલી નકલોમાં ૧૧૫ મલે છે.

૧. ૧) સઘલી નકલોની અંદર ૬ લખેલો મલે છે.

૩. ૧) સઘલી નકલોમાં ૫૫ મલે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં ૫ મલે છે.

૨ { ૨
 ૩ { ૩
 ૩ { ૩

(૧૫) સરજી શાસ્ત્ર

૧ { ૧
 ૨ { ૨

૨ { ૨

૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મલે છે.
 ૧. ૧) સઘલી નકલોમાં ખોલ મલતો નથી, તે અસલ નકલ કરનારની તર-
 ફની શકલતીને લીધે બનેલું છે. અને તે ઉપરથી હમાએ પોતાની તરફથી
 ઘટવું જાણીને તે ખોલ મલેલો છે. ૨) સઘલી નકલોમાં મલે છે.
 ૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મલે છે. ૨) સઘલી નકલોમાં એકસરખી
 રીતે મલે છે, તેહને અતરે શુધારેઆમાં આવેલો છે. ૩) સઘલી
 નકલોમાં મલે છે, તેહને હમારી તરફથી શુધારેઆ છે. ૪) આએ ખોલ
 દ. એ. વાલી નકલમાં મલે છે, ૬. તે. વાલી નકલમાં મલે અને મ. મ.
 વાલી નકલમાં મલે છે, તેહને અતરે શુધારેઆમાં આવેલો છે.

૧. બંધારણના અંગત અંગોમાં સમાવેશ થાય તેવા અંગોને
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૨. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(૧૩) સર્વોચ્ચ અંગ

૧. અંગત અંગોમાં સમાવેશ થાય તેવા અંગોને
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૨. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૩. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૪. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૫. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૬. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૭. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૮. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૯. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ૧૦. અંગત અંગો
અંગત અંગો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

૨. ૨) સઘલી નકલોમાં ગણના, ગણના મળે છે.
૨. ૧) સઘલી નકલોમાં ગણના કરી લખાવેલું મળે છે. ૨) મ. મં. વાલી ન-
કલમાં મળે છે.

(૧) સ્ત્રી સ્વરૂપી બાલકોનાં

{ બાલકોનાં મનુષ્ય મનુષ્ય સ્વરૂપી બાલકોનાં મનુષ્ય
 મનુષ્ય બાલકોનાં મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય બાલકોનાં મનુષ્ય
 { બાલકોનાં મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય બાલકોનાં
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 બાલકોનાં મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય
 મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય મનુષ્ય

૨. ૧ સઘલી નકલોની અંદર ૧૧૯૯ મલેછે.
 ૩. ૧) સઘલી નકલોમાં ૧૦૯૯૯૯૯૯ કરીને મલેછે. ૨) મ. મ. વાલી નકલ-
 માં ૧૧૯૯૯ કરીને લખેલું છે. ૩) સઘલી નકલોમાં ૧૧૯૯૯૯ કરીને મલેછે.
 ૪) મ. મ. વાલી નકલમાં ૯૯૯ મલેછે. ૫) મ. મ. વાલી નકલમાં ૯૯ કરીને છે.

१.
 २.
 ३.
 ४.
 ५.
 ६.
 ७.
 ८.
 ९.
 १०.
 ११.
 १२.
 १३.
 १४.
 १५.
 १६.
 १७.
 १८.
 १९.
 २०.
 २१.
 २२.
 २३.
 २४.
 २५.
 २६.
 २७.
 २८.
 २९.
 ३०.
 ३१.
 ३२.
 ३३.
 ३४.
 ३५.
 ३६.
 ३७.
 ३८.
 ३९.
 ४०.
 ४१.
 ४२.
 ४३.
 ४४.
 ४५.
 ४६.
 ४७.
 ४८.
 ४९.
 ५०.

પ્રત્યક્ષ સંસ્કાર દ્વારા કાલક્રમમાં સંપાદન
પદ સંપાદન

(૧) વસ્તુ સંપાદન

સંપાદન સંસ્કાર પદ વાદો અને સંપાદન સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર
સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર સંસ્કાર

૫ મ. મ. વાલી નકલમાં સંપાદન મળે છે.
૧ મ. મ. વાલી નકલમાં પદો જગત રાખેલી છે.
૨ મ. મ. વાલી નકલ મને સંપાદન જોલ લખાએલો નથી.
૩ આએ તરીલ સવાલ અને તેહના જવાબની અંદર જે જોલો ૩ ના આંકની નીશાંનવાલ છે તેહનું લખાણુ મ. મ. વાલી નકલની અંદર આવેલું નથી, તેહનું કારણુ જે વખતે એ નકલ થાઈ તે વેલે અસલ કેતાએ મને ઉપલા જોલો ધસાઈને ખરાય થાઈ જવાના સમયને વિષે અનેલું છે.

קוד 141914101

מלמדי דלמדי

מלמדי דלמדי

מלמדי דלמדי

מלמדי

מלמדי דלמדי

מלמדי דלמדי

מלמדי דלמדי

આએ કેતાબ આગમચથી ખરીદ કરનારા સાહેબોનાં નામ.

	નકલ.		નકલ.
સુબ્બની નામદાર સરકાર	૧૦૦	શેઠ એદલત હુરમતીયામલ ..	૧
સર નમશેદલ જીભાઈ ઇરાંસલે ..		શેઠ એદલત ખરશેદલ વાછા ..	૧
શન ૫૬	૧૦૦	શેઠ એદલત માલિકલ	૧
અ			
શેઠ અરદેશરલ હુરમતીયાલ વાડીઆલ ..	૪૦	શેઠ એદલત મનચેરલ વાછા ..	૧
શેઠ અરદેશરલ એદલત ચીનાઈ ..	૨	શેઠ એદલત ખેરવાંનલ દુઆલ ..	૨
શેઠ અરદેશરલ ખરશેદલ દાદીના છોકરાઓ ..	૧	શેઠ એદલત કાવશલ મોદી ..	૧
શેઠ અરદેશરલ કોશાભાઈ મુનચી ..	૧	શેઠ એદલત નવરોજલ દસતુર ..	૧
શેઠ અરદેશરલ ઇરાંમલ મુશા ..	૧	શેઠ એદલત કાવશલ કાપીસખાલી ..	૧
શેઠ અરદેશરલ પેસતનલ શેકના ..	૧	શેઠ એદલત સાપુરલ રીપોરટર ..	૧
શેઠ અરદેશરલ ઇરાંમલ કાપડીઆ ..	૧	શેઠ એદલત રસતમલ રીપોરટર ..	૧
શેઠ અરદેશરલ એદલત વાછા ..	૧	શેઠ એદલત સોરાખલ દાવર ..	૧
શેઠ અરદેશરલ ધનજીભાઈ વાડીઆ ..	૧	ક	
શેઠ અરદેશરલ માલિકલ કાકા ..	૧	શેઠ કાવશલ તથા ઇરાંમલ દીનશાલ	
શેઠ અરદેશરલ ઊકરલ ગોદીવાલા ..	૧	પીટીર	૨૦
શેઠ અરદેશરલ હુરમતીયાલ ચીનાઈ ..	૧	શેઠ કાવશલ નવરોજલ યામલ (કનક	
શેઠ અરદેશરલ નમશેદલ ભાલવાલા ..	૧	રાકટર)	૫
શેઠ અસપંદીઆરલ નમશેદલ વાળીઆ ..	૨	શેઠ કાવશલ નમશેદલ નસાવાલા ..	૧
શેઠ અસપંદીઆરલ નમશેદલ કુમેસરીવાલા ..	૧	શેઠ કાવશલ પેસતનલ ડાકટર ..	૧
એ			
શેઠ એદલત ઇરાંમલની કુંપની ..	૪	શેઠ કાવશલ માલિકલ લીમલ ..	૧
શેઠ એદલત નશરવાંનલ શેકના ..	૧	શેઠ કાવશલ સોરાખલ લેદવાર ..	૧
શેઠ એદલત ખરશેદલ યનાથવાલા ..	૧	શેઠ કાવશલ દાદી લીમલ ..	૧
શેઠ એદલત ખરશેદલ યાઈસના ..	૧	શેઠ કાવશલ પેસતનલ કાંમા ..	૧
શેઠ એદલત નમશેદલ ખરાસ ..	૧	શેઠ કાવશલ પેસતનશા કાંમાના ..	૧
શેઠ એદલત રસતમલ મોદી ..	૧	શેઠ કાવશલ નાંહંગીરલ નસાવાલા ..	૧
શેઠ એદલત દારશાલ શેકના ..	૧	શેઠ કાવશલ હુરમતીયાલ ડાકટર ..	૧
શેઠ એદલત ખરશેદલ સુરતી ..	૧	શેઠ કાવશલ હુરમતીયાલ આથાદાર ..	૧
શેઠ એદલત રસતમલ મુનાવાલા ..	૧	શેઠ કાવશલ ધનજીશાલ એદલવાલા ..	૧
		શેઠ કાવશલ આદરલ ચોકસી ..	૧
		શેઠ કાવશલ ઊકરલ ખરાસ ..	૧
		શેઠ કાવશલ હુરમતીયાલ ચીનાઈ ..	૧
		શેઠ કાવશલ નવરોજલ પાવરી ..	૧
		શેઠ કેર્યાલ હુરમતીયાલ ભર્યા ..	૧

	નકલ.		નકલ.
શેઠ કુવરજી ધનજીભાઈ ખીસતરી ..	૧	શેઠ જમશેદજી રતનાગર ઉમેસ્તરીવાલા.	૧
શેઠ કે.અસફ પિરામજી મેહુતા ..	૧	શેઠ જમશેદજી ખેરવાનજી મોરીનાસ.	૧
શેઠ કરમનદીસ માધવદાસ ..	૧	શેઠ જમશેદજી પ્રદુનજી ઊનવાલા ..	૧
ખ			
શેઠ અરશેદજી પ્રદુનજી પારખ ..	૫	શેઠ જમશેદજી સોરાખજી દસતુર ..	૧
શેઠ અરશેદજી નોશરવાનજી કાંમાજી.	૨	શેઠ જમશેદજી નવરોજી કાપડીઆ.	૧
શેઠ અરશેદજી કાવશજી માલિકજી ..	૧	શેઠ જમશેદજી અરદેશરજી માલિકશા.	૧
શેઠ અરશેદજી રસતમજી કાંમાજી ..	૧	શેઠ જલભાઈ દોરાખજી ઊમરીગર ..	૧
શેઠ અરશેદજી નવરોજી વાડીઆજી.	૨	શેઠ જમાસજી કાવશજી પાદસાહા ..	૧
શેઠ અરશેદજી એદલજી જવેરી ..	૨	શેઠ જીવનજી હીરજીભાઈ રેડીમની ..	૧
શેઠ અરશેદજી રસતમજી વાડીઆજી.	૨	શેઠ જીવનજી હોરમજી ગજદર ..	૧
શેઠ અરશેદજી માલિકજી શેઠના ..	૧	શેઠ જીજીભાઈ પ્રાંમજી માડન ..	૧
શેઠ અરશેદજી શોરાખજી શેઠના ..	૧	શેઠ જીવનજી ખમનજી મેહુતા ..	૧
શેઠ અરશેદજી શોરાખજી વાછાગાંધી.	૧	શેઠ જીજીભાઈ જાંહાંગીસ્થ લામના ..	૧
શેઠ અરશેદજી શોરાખજી વાડીઆજી.	૧	શેઠ જાંહાંગીરજી રસતમજી મોદી ..	૧
શેઠ અરશેદજી રસતમજી શેઠના ..	૧	શેઠ જાંહાંગીરજી પ્રાંમજી જશાવાલા.	૧
શેઠ અરશેદજી રસતમજી થાણેવાલા ..	૧	શેઠ જાંહાંગીરજી નવરોજી વાડીઆજી	
ગ			
શેઠ ગોદરેજી મેહુરખાંન ધરાની ..	૧	ના છોકરાઓ ..	૧
ઝ			
શ્રી આનરએબજી સર જમશેદજી જીજી		શેઠ જાંહાંગીરજી હોરમજી વાછાગાંધી	૧
ભાઈ ખારોનેટ સી. એસ. આઈ. ૨૦		શેઠ જાંહાંગીરજી દાદાભાઈ ઈજનેર ..	૧
શેઠ જમશેદજી ખમનજી વાડીઆજી.	૫	ડ	
શેઠ જમશેદજી દોરાખજી નાયગામવાલા		શેઠ ડોશાભાઈ હોરમજી કાંમાજી .	૫
ની, કુપની ..	૧૦	શેઠ ડોશાભાઈ ધનજીભાઈ દીનશાહા.	૩
શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા ..	૫	શેઠ ડોશાભાઈ પ્રામજી કરાકા ..	૨
શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીઠીટ ..	૩	શેઠ ડોશાભાઈ એદલજી ગજદર ..	૧
શેઠ જમશેદજી ધનજીભાઈ વાડીઆજી.	૨	શેઠ ડોશાભાઈ હોરમજી ખનસા ..	૧
શેઠ જમશેદજી સંતોકજી દાવર ..	૨	શેઠ ડોશાભાઈ જમશેદજી દાવર ..	૧
શેઠ જમશેદજી અરશેદજી ખાટલીખાઈ.	૨	ત	
શેઠ જમશેદજી નવરોજી ..	૨	શેઠ તેહમુરસપજી જમશેદજી દેશાઈ ..	૧
શેઠ જમશેદજી અરશેદજી કાંમાજી ..	૨	શેઠ તેહમુલજી પેશતનજી શેઠના ..	૧
શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ વાડીઆજી.	૧	દ	
શેઠ જમશેદજી દાદાભાઈ આમરીખા.	૧	શેઠ દીનશાજી માલિકજી પીઠીટ ..	૨૦
શેઠ જમશેદજી પેસતનજી માડન ..	૧	શેઠ દીનશાજી તથા પ્રાંમજી ખીખાજી	
		ખાંન ..	૫
		શેઠ દીનશાજી દાદાભાઈ ગાંધી ..	૧

	નકલ.
શેઠ દાદાભાઈ અહમનજી હાજીભાઈ.	૨
શેઠ દીનશાજી એદલજી લામના ..	૧
શેઠ દીનશાજી સાપુરજી ડાલાશના ..	૧
શેઠ દોરાબજી નાનાભાઈ નવરોજીજી વાડીઆજી	૧
શેઠ દારાશાં ખેરવાંજીજી શેઠના ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી ભાવનગરી.	૧
શેઠ દાદાભાઈ પેસતનજી માસતર ..	૧
શેઠ દોરાબજી હોરમજીજી પટેલ ..	૧
શેઠ દારાશા તથા રૂસતમજી ધનજીયા કપતાન	૧
શેઠ દાદાભાઈ હોશંગજી	૧
શેઠ દાદાભાઈ રૂસતમજી અપુ ..	૧
શેઠ દીનશાજી હોશાભાઈ ધનજીભાઈ ..	૧
શેઠ દીનશાજી એદલજી સરાફ ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ તથા કાવજી પાલનજી અવના	૧
શેઠ દીનશાજી નવરોજીજી યોદ ..	૧
શેઠ દોરાબજી પેસતનજી ચેવાવાલા ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ એજનજી કાતરક ..	૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજીજી પદરખાંનેવાલા	૧
શેઠ દોરાબજી પાલનજી ભેદવાર ..	૨
શેઠ દીનશાજી ખેરવાનજી આરીઆં ..	૧
શેઠ દોરાબજી રૂરુનજી ઊસતાદ ..	૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજીજી સોપારીવાલા	૧
શેઠ દોરાબજી ઊકરજી નાનાભગતના ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ સાપુરજી ખાનસાહેબ ..	૧
શેઠ દોરાબજી કાંભાજી ભરૂઆ ..	૧
શેઠ દીનશાજી માણિકજી નાનાભાઈ ..	૧
શેઠ દીનશાજી હોરમજીજી પાટલીવાલા.	૧
શેઠ દીનશાજી દાદાભાઈ નાનકલાથ ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ ભીખાજી મોદી ..	૧
શેઠ દોરાબજી સોરાબજી અનાજના ..	૧
શેઠ દાદાભાઈ દીનશાજી મોદી ..	૧
શેઠ દાદી માણિકજી લીમજી ..	૧
ધ	
શેઠ ધનજીભાઈ હોશાભાઈ મામા ..	૨
શેઠ ધનજીભાઈ પેસતનજી મેહુતા ..	૧
શેઠ ધનજીભાઈ ભીખાજી દાંતરા ..	૧
શેઠ ધનજીભાઈ અમનજી ગગરા ..	૧
શેઠ ધનજીભાઈ કાવજી ઊમરીગર ..	૧

	નકલ.
ન	
શેઠ નશરવાનજી માણિકજી પીઠીટ ..	૭
શેઠ નશરવાનજી રતનજી તાતુ ..	૧૫
શેઠ નશરવાનજી અમનજી મોદી તથા છોકરાઓ	૧
શેઠ નશરવાનજી અરદેશરજી અરશેદજી વાડીઆજી	૧
શેઠ નવરોજીજી રૂરુનજી	૧
શેઠ નવરોજીજી કાવજી દારૂખાનાવાલા	૧
શેઠ નવરોજીજી એજનજી રૂકીરજી ..	૧
શેઠ નવરોજીજી ભાંડાંગીરજી ગામડીઆ	૧
શેઠ નવરોજીજી માણિકજી શેઠના ..	૧
શેઠ નસરવાનજી એદલજી મુલાં ..	૧
શેઠ નવરોજીજી દાજીભાઈ ઊનવાલા.	૧
શેઠ નસરવાનજી કાવજી વાછાગાંધી	૧
શેઠ નાનાભાઈ રૂસતમજી સપેનસર ..	૧
શેઠ નવરોજીજી રૂસતમજી મોટાભાઈ.	૧
શેઠ નાનાભાઈ અરશેદજી વાઈસ ..	૧
શેઠ નસરવાનજી આંદાભાઈ સીવીલ એજન્ટનીઅર	૧
શેઠ નાનાભાઈ જમશેદજી મુસ ..	૧
શેઠ નાનાભાઈ માણિકજી ગજદર ..	૧
શેઠ નશરવાનજી રૂરુનજી પારખ ..	૧
શેઠ નશરવાનજી રૂસતમજી ગીસતા ..	૧
શેઠ નાનાભાઈ સોરાબજી દાવર ..	૧
શેઠ નાનાભાઈ અરજોરજી પાટલીવાલા.	૧
શેઠ નશરવાનજી નવરોજીજી યોદ ..	૧
શેઠ નાનાભાઈ ભીખાજી મીસતરી ..	૧
શેઠ નસરવાનજી કાવજી મીસતરી ..	૧
શેઠ નસરવાનજી અમનજી પીસની ..	૧
શેઠ નાનાભાઈ અમનજી મુલાંશીરોજી ..	૧
શેઠ નસરવાનજી અસપ'દીઆરજી પોચ ખાનેવાલા	૧
શેઠ નાનાભાઈ હોરમજીજી નાથલાશેઠના	૧
શેઠ નસરવાનજી દીનશાજી દુપ્પાસ ..	૧
શેઠ નવરોજીજી પેસતનજી કાપડીઆ.	૧
શેઠ નવરોજીજી રતનજી કાપર ..	૧
શેઠ નવરોજીજી કુંડાયાદજી મોદી ..	૧
શેઠ નવરોજીજી હવાજી માણિકજી વાછા	૧
શેઠ નવરોજીજી એદલજી સુસ્તી ..	૧
શેઠ નસરવાનજી મનચેરજી દુપ્પાસ ..	૧
શેઠ નસરવાનજી પેસતનજી પાવરી ..	૧

શેઠ નસરવાનજી ખરશેદજી કોઠીઆરજી. ૧
 શેઠ નવરોજજી માંલિકજી લંગડાના. ૧

૫

શેઠ પેસતનજી કાવશજી શેઠના. ૭
 શેઠ પેસતનજી હોરમજી કાંભાજી. ૫
 શેઠ પેસતનજી એદલજી સુખીઆશેઠના. ૧
 શેઠ પેસતનજી એદલજી સરાય. ૨
 શેઠ પેસતનજી નવરોજજી દાવર. ૧
 શેઠ પોંચાજી સોરાબજી પોંચાજી. ૧
 શેઠ પેસતનજી નવરોજજી પોંચાજી. ૧
 શેઠ પેસતનજી દારાશાજી શેઠના. ૧
 શેઠ પેસતનજી મનચેરજી ચીચગરના
 છોકરાઓ. ૧

શેઠ પેસતનજી નવરોજજી ખરાસ. ૧
 શેઠ પાલણજી દોરાબજી રાંનજી. ૧
 શેઠ પેસતનજી સાપુરજી ગજદર. ૧
 શેઠ પાલણજી ધનજીભાઈના છોકરાઓ. ૧
 શેઠ પેસતનજી ખેંજનજી ચોકશી. ૧
 શેઠ પેસતનજી હીરજીભાઈ કુપર. ૧
 શેઠ પેસતનજી હોરમજી કાલેટના. ૧
 શેઠ પેસતનજી સોરાબજી ખરેગાઠ. ૧
 શેઠ પેસતનજી ખેરાંમજી દાંતરા. ૧
 શેઠ પેસતનજી બાપુજી બુચીઆ. ૧
 શેઠ પેસતનજી નવરોજજી કાપડીઆ. ૧
 શેઠ પેસતનજી મનચેરજી ડાકટર. ૧
 શેઠ પેસતનજી નેરવાંનજી. ૨
 શેઠ પીરોજશા કાવશા નાણાવટી. ૧
 શેઠ પેસતનજી કાવશજી ચોકશી. ૧
 શેઠ પાલણજી કાનજીભાઈ રાંડેરીઆ. ૧
 શેઠ પેસતનજી દાદાભાઈ આસાવઈદ. ૧
 શેઠ પેસતનજી કાવશજી સોલીસીટર. ૧
 શેઠ પીરોજશા પેસતનજી નેરહોમજી. ૧
 શેઠ પેસતનજી અરદેશર ગજદર. ૧
 શેઠ પાલણજી પેસતનજી પોચાખાનેવાલા. ૧

૬

શેઠ ધરાંમજી નસરવાનજી પટેલ. ૩
 શેઠ ધરાંમજી બમનજી શેઠના. ૫
 શેઠ ધરાંમજી કાવશજી મારકર. ૧૦
 શેઠ ધરાંમજી એદલજી દાવર. ૧
 શેઠ ધરાંમજી હોરમજી કમ્બેસરીવાલ. ૨
 શેઠ ધરાંમજી માંલિકજી આદરજી ડાકટર. ૨

શેઠ ધરાંમજી રૂસતમજી વાડીઆજી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી બમનજી જીજીભાઈ. ૧
 શેઠ ધરાંમજી સોરાબજી ઊનવાલા. ૧
 શેઠ ધરાંમજી કાવશજી ખેનેટ. ૧

શેઠ ધરાંમજી મનચેરજી પટેલ. ૧
 શેઠ ધરાંમજી એદલજી લાહર. ૧
 શેઠ ધરાંમજી સાપુરજી ડાકટર. ૧
 શેઠ ધરાંમજી અરજોરજી સહીયાર. ૧
 શેઠ ધરાંમજી સોરાબજી ભાવનગરીઆ. ૧
 શેઠ ધરાંમજી રૂસતમજી વાઘા. ૧
 શેઠ ધરાંમજી સોરાબજી મોદી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી જીવાજી મોગરેલીયા. ૧

બ

બંદેખોદા. ૫
 શેઠ ધરાંમજી જીજીભાઈ. ૩
 શેઠ ધરાંમજી નસરવાંનજી શીરવાઈ. ૩
 શેઠ બમનજી માંલિકજી મુલાં. ૧
 શેઠ બમનજી ભીખાજી દાંતરા. ૧
 શેઠ બમનજી નસરવાંનજી વકીલ. ૧
 શેઠ ખેંજનજી એદલજી જશાવાલા. ૧
 શેઠ ધરાંમજી ખરશેદજી ગાંધી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી દાદાભાઈ રેજીસ્ટરાર. ૧
 શેઠ બમનજી ધરાંમજી પટેલ. ૧
 શેઠ અરજોરજી ધરાંમજી પટેલ. ૧
 શેઠ ધરાંમજી હોરમજી પટેલ. ૧
 શેઠ બમનજી ડોશાભાઈ મુનસી. ૧
 શેઠ બમનજી ખરશેદજી પંથકી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી નસરવાંનજી ગજદર. ૧
 શેઠ અરજોરજી રૂસતમજી બાટલીવાલા. ૧
 શેઠ બમનજી મનચેરજી ધનજી મેહુતાના. ૧
 શેઠ ધરાંમજી દાદાભાઈ પોચાખાનેવાલા. ૧
 શેઠ અરજોરજી કાવશજી મેહુતા. ૧
 શેઠ બમનજી એદલજી દાવર. ૧
 શેઠ ધરાંમજી નવરોજજી ડાકટર. ૧
 શેઠ ખેંજનજી મનચેરજી ઇબનેર. ૧
 શેઠ અરજોરજી રૂસતમજી મુલાં પીરોજ. ૧
 શેઠ અરજોરજી રૂસતમજી મીસતરી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી નસરવાંનજી સંબાણા. ૧
 શેઠ અરજોરજી પેસતનજી લેલીનવાલા. ૧
 શેઠ ધરાંમજી કાવશજી કાશીશખાણી. ૧
 શેઠ ધરાંમજી રૂસતમજી દલાલ. ૧
 શેઠ ખેંજનજી અરશેદજી સરાય. ૧

નકલ.

નકલ.

શેઠ ખેનનજી મનચેરજી પારીઆં .. ૧
 શેઠ ખેનનજી કાવશજી આમખોટવાલા. ૧
 શેઠ ખેરાંમજી માણિકજી લેલીનવાલા.. ૧
 શેઠ ખેનનજી રતનજી કોટવાલ. .. ૧

શેઠ માણિકજી જમશેદજી ગદેવીઆ. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી હોરમજી મેહુતા... ૧
 શેઠ માણિકજી સોરાખજી માચ્કર. .. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી હોરમજી કાપડીઆ. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી દાદાબાઈ નવસારીવાલા ૧
 શેઠ ખેરવાનજી અસલાજી મવરાંવાલા. ૧
 શેઠ માણિકજી જાંહંગીરજી તાલેવારખાં. ૧

લ

૨

શેઠ ભીખાજી રસતમજી ઠાઠા.. .. ૧

રાહજીમાય માલદીઅસનાંન સભા. .. ૨
 દશતુર રસતમજી કોકોપાદજી મેહરજી
 રાંણાંનાં. ૧

મ

આઈ સાહુખો માણિકજી આઈ તથા મોતલી
 આઈ જાંહંગીરજી નશરવાંનજી વા
 ડીઆજી. ૩
 શેઠ ખેરવાંનજી પ્રાંમજીની કુાં .. ૫
 શેઠ મનચેરજી અમનજી પંથકી .. ૫
 શેઠ મનચેરજી પ્રાંમજી કાંમાજી .. ૨
 શેઠ મનચેરજી પ્રાંમજી શેઠના.. .. ૧
 શેઠ ખેરવાંનજી દાદાબાઈ વાડીઆજી. ૧
 શેઠ માણિકજી સોરાખજી વાડીઆજી. ૧
 શેઠ ખેરવાંનજી જીજીભાઈના છોકરાઓ ૧
 શેઠ મનચેરજી પેસતનજી વાડીઆજી. ૧
 શેઠ મનચેરજી તથા દોરાખજી કાવશજી
 દાવર.. ૧
 શેઠ માણિકજી જમાસજી કાકા.. .. ૧
 શેઠ મનચેરજી ખેરવાનજી ભાવનગરીઆ ૧
 શેઠ માણિકજી જમશેદજી વાડીઆ.. ૧
 શેઠ માણિકજી સોરાખજી હાંસખરનર. ૧
 શેઠ મનચેરજી ખેનનજી મેહુરહોમજી ૧
 શેઠ માણિકજી નવરોજી જવેરી .. ૨
 શેઠ માણિકજી હોરમજી પરખેજી .. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી રસતમજી ગદેવીઆ. ૧
 શેઠ માણિકજી ભીખાજી મુસ.. .. ૧
 શેઠ માણિકજી પ્રાંમજી માપલા. .. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી જાંહંગીરજી તારાચંદ. ૧
 શેઠ મનચેરજી નવરોજી ખનાજી.. ૧
 શેઠ ખેરવાનજી હોરમજી મુલાં .. ૧
 શેઠ મનચેરજી અમનજી ગગરાટ. ૧
 શેઠ માણિકજી હોરમજી માણુ. .. ૧
 શેઠ માણિકજી મનચેરજી હીરામાણિકના. ૧
 શેઠ માણિકજી દોરાખજી ઊમરીગર... ૧
 શેઠ માણિકજી અમનજી ગોરા. .. ૧
 શેઠ મનચેરજી પ્રાંમજી તંખોલી .. ૧
 શેઠ મનચેરજી પ્રાંમજી કાહલા. .. ૧
 શેઠ માણિકજી કુવરજી હાંખેવાચી. .. ૧

શેઠ રસતમજી હોરમજી પેસતનજી
 આટલીવાલા.. ૨
 શેઠ રસતમજી ડોશાભાઈ શેઠના. .. ૨
 શેઠ રસતમજી સોરાખજી કેમેસરીવાલા ૨
 શેઠ રસતમજી વીકાજી મેહુરજી... ૧
 શેઠ રસતમજી અરદેશરજી વાડીઆજી ૧
 શેઠ રતનજી પ્રરુનજી પારખ.. .. ૧
 શેઠ રસતમજી અમનજી સુકલાતવાલા ૧
 શેઠ રસતમજી કાવશજી આહુરજી.. ૧
 શેઠ રતનજી જમશેદજી જશાવાલા.. ૧
 શેઠ રસતમજી માણિકજી રાઈટર.. ૧
 શેઠ રતનજી રસતમજી રાણા.. .. ૧
 શેઠ રસતમજી જમશેદજી આમખોટ. ૧
 શેઠ રસતમજી પેસતનજી ખીલીખેરીઆ ૧
 શેઠ રસતમજી પ્રાંમજી માડજી.. .. ૧
 શેઠ રસતમજી દાદાબાઈ પાલખીવાલા. ૧
 શેઠ રસતમજી હોરમજી માણુ .. ૧
 શેઠ રસતમજી પ્રકીરજી પરેલવાલા .. ૧
 શેઠ રતનજી અરદેશરજી ખોખરા. .. ૧
 શેઠ રસતમજી એદલજી દારાશા પુતા
 પતીના. ૧
 શેઠ રસતમજી જીવાજી માણિકજી હાં
 સખરન. ૧
 શેઠ રસતમજી નાનાભાઈ થાનેવાલા.. ૧
 શેઠ રસતમજી હોરમજી સરાખ. .. ૧
 શેઠ રસતમજી એદલજી. ૧
 શેઠ રસતમજી ખેરજી મીઠાઈવાલા. ૧

લ

શેઠ લવજીભાઈ રસતમજી શેઠના .. ૧
 શેઠ લીમજી જમશેદજી આટલીખોઈ. ૧
 શેઠ લીમજી દીનશજી પ્રરુનજી. .. ૧

કેતાબ અરીદવારા સાહેબોનાં નામ.

સ		નકલ.	શેઠ હોમનજી અરદેશર હોરમનજી		નકલ.
શેઠ સોરાબજી સાપુરજી અંગાલી	૧	૧૫	શેઠ હોમનજી વાડીઆજી	૫	૫
શેઠ સોરાબજી નવરોજી જમશેદજી વાડીઆજી	૧	૧	શેઠ હોરમનજી નવરોજી સકલાતવાલા	૩	૩
શેઠ સાપુરજી જીવાજી વાછા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી બાંગીરજી દાદીશેઠ	૨	૨
શેઠ સોરાબજી પ્રાંમજી પટેલ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી મનચેરજી વાડીઆજી	૧	૧
શેઠ સાપુરજી જમજી ભાવનગરીઆ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી મેરવાંજી વાડીઆજી	૧	૧
શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ પટેલ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી મેરવાંજી સરાઈ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી પ્રાંમજીની કુંપની	૧	૧	શેઠ હોરમનજી તથા એદલજી સોરાબજી આઠલીવાલા	૧	૧
શેઠ સોરાબજી હોરમનજી આઠલીવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી અરજોરજી આઠલીવાલા	૧	૧
શેઠ સોરાબજી કાવસજી પાંડિવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી ડોસાભાઈ ધનજીભાઈ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી જમશેદજી સકલાતવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી મોઠાભાઈ દલાલ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી બેજનજી તુરકી	૧	૧	શેઠ હોરમનજી બીઆજી કરંજીઆ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી રસતમજી નરીમાન	૧	૧	શેઠ હોરમનજી હોરમનજી પ્રાંમજી કોપર	૧	૧
શેઠ સોરાબજી પ્રાંમજી સાઈનના	૧	૧	શેઠ હોરમનજી સાપુરજી પાવરી	૧	૧
શેઠ સાપુરજી રતનજી શેઠના	૧	૧	શેઠ હોરમનજી માણિકજી સીંગારા	૧	૧
શેઠ સોરાબજી પ્રાંમજી કોલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી અરજોરજી ગજદર	૧	૧
શેઠ સોરાબજી હોરમનજી પટેલ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી અરજોરજી કપતાન	૧	૧
શેઠ સોરાબજી કાવસજી ઝાઝા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી હોરમનજી રતનજી મીસતરી	૧	૧
શેઠ સોરાબજી અરજોરજી જશાવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી પ્રાંમજી રાણા	૧	૧
શેઠ સોરાબજી રસતમજી મેમવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી પ્રાંમજી વારદીન	૧	૧
શેઠ સોરાબજી મનચેરજી ગોલવાલા	૧	૧	શેઠ હોરમનજી હોરમનજી અરાસ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી કાવસજી જીસખશેઠ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી પ્રાંમજી મુસ	૧	૧
શેઠ સોરાબજી હોરમનજી સરાઈ	૧	૧	શેઠ હોરમનજી એદલજી દાવર	૧	૧
			શેઠ હોરમનજી રતનજી મુસ	૧	૧
			શેઠ હોરમનજી બેજનજી દસતુર	૧	૧
			શેઠ હોરમનજી અરજોરજી મેજર	૧	૧
			શેઠ હોરમનજી પેસતનજી મોથવાલા	૧	૧
			શેઠ હોરમનજી જમશેદજી ઈસકરવાલા	૧	૧

ઉ

શેઠ હોરમનજી તથા પ્રાંમજી હોરમનજી શેઠના ૧૦

શ્રી પુણ્યાં ખાતે અરીદ કરનારા સાહેબોનાં નામ.

નકલ.		નકલ.	
ધી આનરએબલ આનરબેલ શેઠ ૫૬	૩	શેઠ દીનસાજી પેસતનજી	૧
મજી પેસતનજી	૩	શેઠ જમશેદજી એદલજી કેમેસરીવાલા	૧
દસતુર તેહમુલજી મીનોચેરજી હોબદાર	૧	શેઠ દાદાભાઈ પાલનજી લેદવાર	૧
શેઠ દોરાબજી પેસતનજી	૨	શેઠ મેહરવાનજી અરજોરજી મારકર	૧
શેઠ પ્રાંમજી એદલજી	૧	શેઠ રતનજી દીનસાજી ભર્યા	૧
શેઠ સોરાબજી મેહરવાનજી	૧	શેઠ દોરાબજી હોરમનજી કુટાર	૧
શેઠ જમજી શાપુરજી લાલા	૧	શેઠ પીરોશા પેસતનજી	૧
શેઠ પ્રાંમજી કાવસજી હાથીદાડ	૧	શેઠ પાલનજી નસરવાનજી પ્રાંમજી	૧